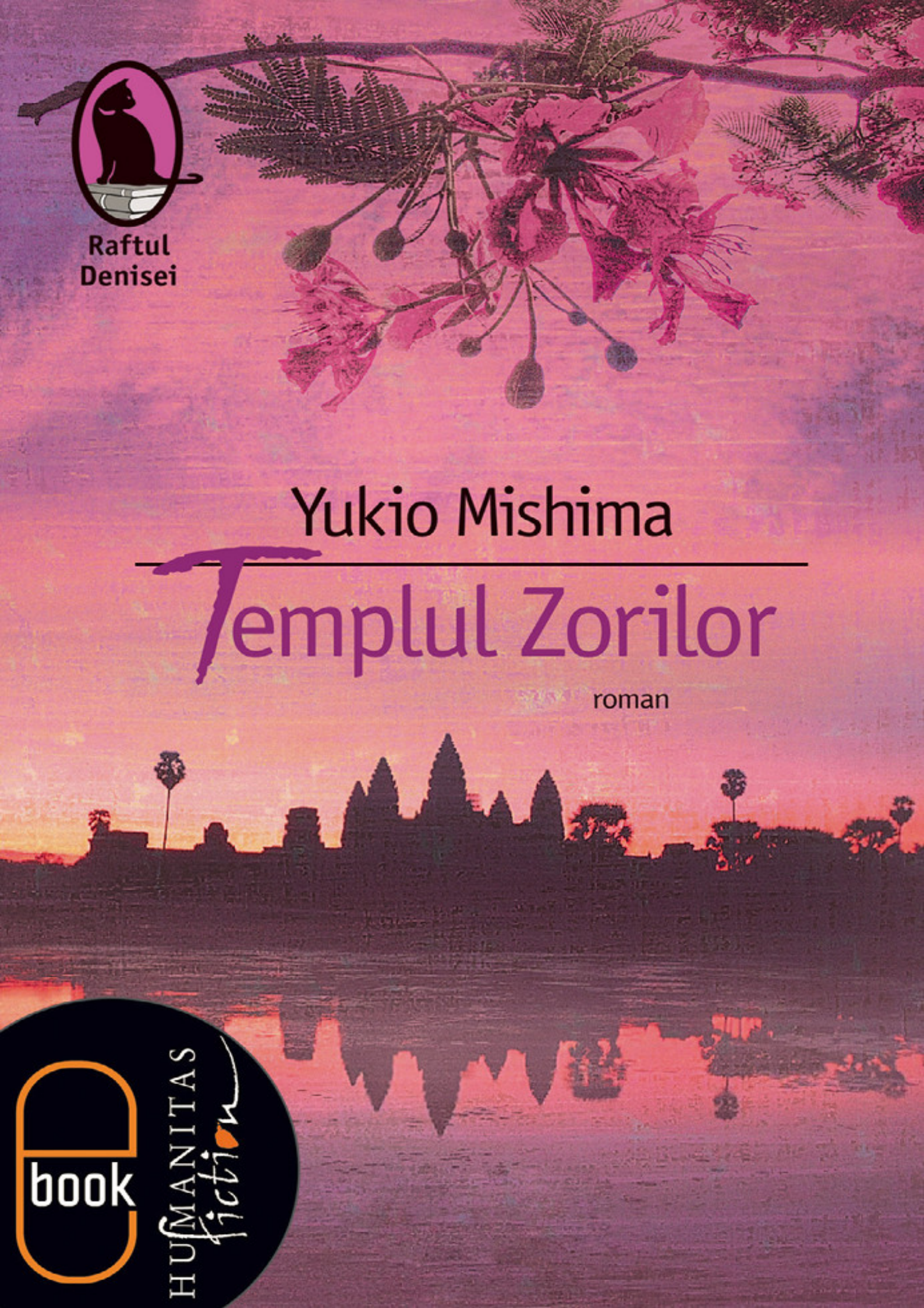
Raftul Denisei
Yukio Mishima
Templul Zorilor
roman
ebook
HUMANITAS fiction

YUKIO MISHIMA
AKATSUKI NO TERA
Copyright © 1970, The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© Humanitas Fiction, 2011 (ediţia print)
© Humanitas Fiction, 2014 (ediţia digitală)
ISBN: 978-973-689-711-5 (epub)

Carte apărută cu sprijinul

JAPANFOUNDATION
国際交流基金

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Yukio Mishima

Templul Zorilor

roman

Traducere din japoneză şi note de
MIHAELA MERLAN

I

1

În Bangkok era sezonul ploios. Aerul era înţesat de stropi fini de ploaie, care dănţuiau continuu în razele puternice ale soarelui. Totuşi, pe alocuri, se întrezăreau petice de cer albastru. Chiar şi când stratul gros de nori acoperea soarele, în jurul norilor cerul strălucea orbitor. Griul impresionant prevestea o rafală. Cenuşiul acela încărcat de semnificaţii acoperea casele scunde, înconjurate de palmieri.

Oraşul a primit numele de Bangkok în timpul dinastiei Ayutthaya, de la *bang* (oraş) şi *kok* (măslin), datorită puzderiei de măslini. I se mai spunea Krung Thep, *Capitala* Îngerilor. Traficul acestui oraş, situat la mai puţin de doi metri deasupra mării, este dependent de canalele navigabile. Pământul excavat pentru construcţia drumurilor duce la formarea iazurilor. Acelaşi lucru se întâmplă şi la construcţia caselor din pământ. Apoi, în mod natural, iazul se uneşte cu râul. Deşi apele acestea vin din diverse direcţii, toate se varsă în apa-mamă, râul Menam, care străluceşte în soare ca pielea brun-roşcată a localnicilor.

În centrul oraşului erau clădiri în stil european, cu două etaje şi balcoane, iar în comunităţile de străini se aflau multe clădiri din cărămidă, cu un etaj sau două. Pomii de pe marginea drumului, cândva mândria oraşului, fuseseră tăiaţi ici-colo pentru construcţia drumului, unele străzi fiind parţial pavate. Arborii de mătase care rămăseseră se întindeau peste drumuri şi opreau soarele arzător, desfăşurând doliul umbrei lor asemenea unui văl de mătase, iar iarba răpusă de căldură se

înviora brusc după o rafală cu tunete, făcând buza frunzei să lucească blând.

Prosperitatea locului te ducea cu gândul la un oraş din sudul Chinei. Nenumărate triciclete de două locuri, cu copertina trasă, se plimbau încoace şi-ncolo. Uneori, pe lângă câmpul inundat din Bangkap, treceau bivoli de apă, pe spinarea cărora poposeau ciori. Pielea cerşetorilor leproşi lucea în umbră, asemenea unei pete negre, scânteietoare. Băieţii alergau în pielea goală, iar fetiţele purtau peste coapse acoperitori metalice împodobite cu franjuri. În piaţa de dimineaţă se vindeau fructe şi flori deosebite. În cartierul chinezesc, pe faţadele băncilor erau atârnate lanţuri din aur masiv, precum jaluzelele din bambus.

Când se lăsa întunericul, Bangkokul era încredinţat lunii şi cerului înstelat. În afara câtorva hoteluri, doar casele bogaţilor mai erau dotate cu generatoare de curent electric, oferind ici-colo un adevărat spectacol de lumini. Majoritatea oamenilor foloseau lămpi şi lumânări. În casele joase de pe marginea râului, lumânarea de pe altarul budist străpungea noaptea şi doar imaginea statuii lui Buddha, alungită, se profila pe podelele din lemn de bambus. Beţişoare parfumate groase maro ardeau în faţa statuii. Luminile de la casele de pe malul opus luceau pe râu şi, din când în când, erau întrerupte de siluetele bărcilor trecătoare.

Cu un an în urmă, în 1939, Siam devenise în mod oficial Thailanda.

Faptul că Bangkok era numit „Veneţia Orientului“ nu se baza pe asemănarea exterioară a celor două oraşe, care nu puteau fi comparate, nici ca aspect, nici ca dimensiune. Alte două criterii le apropiau: în primul rând, aveau o reţea de canale pentru transportul maritim, şi în al doilea, în ambele se găseau multe lăcaşuri sfinte. În Bangkok erau şapte sute de temple.

Pagodele budiste străpungeau frunzişul şi erau primele care se bucurau de lumina zorilor şi ultimele care absorbeau razele soarelui spre asfinţit, de-a lungul zilei îmbrăcând o multitudine de culori.

Micul templu Wat Benchamabopit, Templul de Marmură, construit de Regele Rāma al V-lea, Chulalongkorn, în secolul al XIX-lea, era cel mai nou şi cel mai somptuos templu.

Regele actual, Rāma al VIII-lea, Ananda Mahidol, fusese încoronat în anul 1935, la vârsta de unsprezece ani, însă imediat a plecat să studieze la Lausanne. Şi acum, la vârsta de şaptesprezece ani, încă era devotat cercetării. În absenţa sa Prim-ministrul, Luang Phibun, conducător totalitar, păstrase parlamentul doar de formă, cu rol consultativ. Au fost numiţi doi regenţi: primul, Prinţul Achitto Apar, mai degrabă un element decorativ, pe când cel de-al doilea, Prinţul Pridi Phanomyong, deţinea adevărata putere.

În timpul lui liber, Prinţul Achitto Apar, adept devotat al budismului, mergea la diverse edificii religioase. Într-o seară, i-a fost anunţată vizita la Templul de Marmură.

Sanctuarul se afla pe strada Nakhon Pathom, pe malul unui pârâu flancat de arbori de mătase.

Porţile ruginii ale Templului de Marmură, protejate de o pereche de cai din piatră, cu nimburi de flăcări albe, cristalizate în stil arhaic Khmer, erau deschise. De o parte şi de alta a cărării pavate ce ducea către corpul principal, în iarba cu sclipiri de smarald, se aflau două pavilioane în stil vechi javanez, cu acoperişuri suprapuse. Coroanele rotunde ale arbuştilor de pe pajişte erau înflorite, iar pe streşinile pavilioanelor dansau lei albi, cu flăcări sub picioare.

Coloanele albe de marmură indiană din faţa clădirii centrale, perechea de lei protectori din marmură şi balustrada joasă în stil european reflectau razele orbitoare ale soarelui la asfinţit şi

formau o canava de un alb imaculat, pe care se perindau o multitudine de jocuri de culori galbene şi purpurii. Ancadramentele interioare ale ferestrelor, cu ogive zugrăvite în stacojiu, erau cuprinse de flăcări ornamentale, galbene. Chiar şi coloanele albe ale faţadei, poleite de soare, erau decorate cu şerpi protectori *Naga*, încolăciţi, care se ridicau vertiginos din coronamentul coloanelor. Rândurile de şerpi cu capetele înălţate spre acoperişurile arcuite, alcătuite din rânduri de ţiglă chinezească, şi vârfurile ascuţite ale fiecărui acoperiş suprapus, împodobite cu cozi de şarpe fine şi aurii, asemenea tocului ascuţit de la un pantof de damă, ţinteau în sus, ca într-o competiţie, către cerul albastru, poate chiar către Paradis. Tot auriul acesta avea o strălucire întunecată în razele soarelui tropical şi scotea în evidenţă albul porumbeilor jucăuşi de pe acoperiş.

Însă când păsările albe, speriate de ceva, şi-au luat zborul spre cerul tot mai înnegurat au devenit negre, asemenea prafului de funingine. Era ca şi cum funinginea flăcărilor aurii din ornamentele omniprezente pe faţadele templului s-ar fi transformat în păsări.

În grădină, palmierii păreau împietriţi de uimire, ca nişte fântâni arteziene lemnoase, ca nişte arcuri trimiţând săgeţi de frunziş tot mai aproape de cer.

Plantele, animalele, metalele şi stacojiul dominant se amestecau armonios, dansând în lumină. Până şi coamele de marmură ale leilor albi, care protejau intrarea, se desfăceau ca floarea-soarelui. Dinţii le erau aliniaţi în gurile larg deschise, asemenea unor seminţe, iar feţele lor aduceau cu o floarea-soarelui albă, mânioasă.

Rolls Royce-ul Prinţului Achitto Apar a oprit în faţa porţilor. Tinerii din fanfara militară, îmbrăcaţi în uniforme roşii, fuseseră aliniaţi pe pajiştea dintre pavilioane şi cântau la instrumente, umflându-şi obrajii brun-roşcaţi. Gâturile lustruite ale cornilor reflectau în miniatură siluetele în

uniforme roşii. Nu putea exista un instrument mai potrivit sub soarele tropical.

Un servitor îmbrăcat în haină albă cu brâu roşu îl urma pe Prinţ, ţinând deasupra capului regal o umbrelă de culoarea ierbii. Prinţul purta o haină militară albă, cu decoraţii. A intrat în templu însoţit de un şambelan, care ţinea ofrandele, şi de zece gărzi imperiale.

De obicei, vizita lui dura cam douăzeci de minute. În acest răstimp, oamenii aşteptau pe iarbă, în bătaia soarelui.

Dinăuntru s-au auzit în cele din urmă acordurile delicate ale unei viole chinezeşti, iar servitorul cu haină albă s-a dus la intrare şi a ridicat umbrela, în vârful căreia era prinsă o delicată pagodă aurie, decorativă. Patru gărzi purtau pălării preoţeşti, cu boruri ce le acopereau ceafa, şi erau aliniate pe treptele de piatră. Interiorul, ascuns privirilor, era atât de întunecat, încât abia se întrezărea tremurul flăcării lumânărilor. Vocile care psalmodiau o sutră din ce în ce mai pătimaş s-au oprit la semnalul unui clopoţel.

Servitorul a deschis umbrela verde, ţinând-o respectuos deasupra Prinţului care ieşea din templu. Gărzile au salutat, ridicându-şi armele. Prinţul a trecut în grabă de poartă şi a intrat în Rolls Royce.

După o vreme, spectatorii care urmăriseră toată scena s-au împrăştiat, fanfara militară a plecat, iar liniştea serii s-a aşternut blând peste templu. O parte din preoţii cu straie purpurii se destindeau pe malul râului; unii citeau, alţii discutau. Flori arămii, veştejite, şi fructe risipite pluteau pe iaz; acesta oglindea arborii de mătase de pe malul opus şi frumoşii nori ai asfinţitului. Soarele se scufunda în spatele templului şi iarba se întuneca. În scurtă vreme, doar coloanele din marmură, leii şi faţada templului mai păstrau un alb-pal.

*

Wat Po.

Trebuia să-ţi croieşti drum printre oamenii care se perindau între pagodele şi templul central, construite la sfârşitul secolului al XVIII-lea de Rāma I.

Arşiţă. Cer azuriu. Totuşi, grandioasele coloane albe care formau galeria boltită a corpului principal erau pătate, asemenea picioarelor unui elefant alb.

Pagoda era decorată cu fragmente de porţelan, al căror luciu neted reflecta soarele. Marea Pagodă purpurie avea incrustate şiruri de mozaic albastru şi nenumărate bucăţele de ceramică, pe care erau pictate o multitudine de flori cu petale galbene, roşii şi albe, pe un fundal violet-albastru: un covor persan ceramic, desfăşurat în înaltul cerului.

Alături, o pagodă verde. O căţea gestantă, cu mamelele roz cu pete negre, atârnându-i greu, mergea clătinându-se, de parcă ar fi fost strivită de ciocanul soarelui.

În Sala Nirvana se afla impunătoarea statuie poleită a lui Shakyamuni culcat, ale cărui bucle aurii se revărsau peste o cutie-pernă din mozaic albastru, alb şi galben. Braţul auriu era întins, pentru a-i sprijini capul, iar în colţul celălalt al încăperii întunecate sclipeau călcâiele aurii.

Tălpile statuii erau placate cu un sidef deosebit. Fiecare segment, pe un fundal negru şlefuit cu fineţe, ca o scoică cu irizaţii, descria viaţa lui Buddha, fiind împodobit cu bujori, scoici, obiecte sfinte, stânci, flori de lotus răsărite din mlaştină, dansatoare, păsări ciudate, lei, elefanţi albi, dragoni, cai, cocori, păuni, corăbii cu trei pânze, tigri, păsări Phoenix.

Ferestrele deschise străluceau ca nişte panouri lustruite de alamă. Pe sub tei a trecut un grup de preoţi cu sutane portocaliu-aprins, cu umerii brun-roşcaţi lăsaţi la vedere.

Afară, însuşi aerul părea să fie atins de febră tropicală. Mangrovele de un verde lucios îşi lăsau

alene rădăcinile aeriene peste apa stătătoare dintre pagode. Stâncile cu porumbei de pe insula din mijloc erau pictate în albastru; un fluture gigantic era înfăţişat pe faţa stâncii, iar în vârf stătea o mică pagodă, de un negru de rău augur.

Şi Wat Phra Kaew[1], templul protector al Palatului Regal, era faimos pentru statuia principală, Buddha din smarald.

1 Templul lui Buddha de Smarald.

Din 1785, de când era construit templul, nu a fost vătămat niciodată.

În capul scărilor o *Garuda*[2] aurie, jumătate femeie, jumătate pasăre, străjuită de două colonete din aur, strălucea în ploaie. Ţigla purpurie chinezească şi marginea verde erau mai scânteietoare ca niciodată sub perdeaua luminoasă a ploii.

2 Creatură din mitologia hindusă: jumătate om, jumătate pasăre, cu corp auriu şi aripi roşii.

Pereţii galeriei boltite Mahamandapa erau acoperiţi cu o serie de fresce care ilustrau episoade din *Rāmāyana*.

Hanuman, zeul-maimuţă, fiul strălucitor al Zeului Vântului, era mai energic în povestea pictată chiar decât virtuosul Rāma. Sītā, frumuseţea aurie, cu dinţi din floare de iasomie, era răpită de fiorosul rege al demonilor Rākshasa. Rāma lupta în numeroase bătălii, cu privirea luminoasă, îndârjită.

Sanctuare multicolore, zei-maimuţă, lupte între monştri erau pictate pe fondul munţilor în stilul Şcolii Sudice din China, sau pe un fundal întunecat, în stilul veneţian timpuriu. Deasupra acestor peisaje tulburătoare plana un zeu pictat în cele şapte culori ale curcubeului, călare pe o pasăre Phoenix. Un om cu straie aurii biciuia un cal înveşmântat, care stătea jos. Un peşte-monstru îşi iţea capul din mare şi era pe punctul de a

înşfăca soldaţii de pe pod. În zare se vedea un lac albastru-pal, iar Hanuman, cu sabia scoasă, pândea din tufişuri un cal alb, cu şa aurie; calul mergea la pas prin desişul pădurii umbroase.

*

— Ştiţi numele oficial al Bangkokului?

— Nu-l ştiu.

— Este următorul: *Krung Thep Phra Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Shiayuthaya Mafma Phop Noppala Rachattani Prilom*.

— Ce semnifică?

— E aproape imposibil de tradus. Numele acestea este ca mulţimea de elemente decorative ale unui templu, excesiv de sclipitoare şi bombastice, puse doar de dragul ornamentaţiei. *Krung thep* înseamnă „capitală“, *phop noppala* este „un diamant cu nouă culori“, *rachattani* se referă la „un oraş mare“, iar *prilom* înseamnă „plăcut“. Se alătură substantive şi adjective, cât mai insolite şi aparte, înşiruindu-se ca mărgelele pe aţă. Doar pentru a-i răspunde un simplu „da“ Regelui, protocolul ţării ne impune să spunem: *Phrapout chao ka kollap promkan saikrao sai klamon*, adică: „Umilii şi obedienţii dumneavoastră supuşi se înclină în faţa Majestăţii Voastre“.

Aşezat confortabil în scaunul de trestie, Honda asculta vorbele lui Hishikawa uşor amuzat.

Compania Itsui îi pusese la dispoziţie acest personaj cu vaste cunoştinţe, dar cam abătut şi ciudat, probabil un fost artist, pentru a-i fi ghid şi interpret. Deja în vârstă de patruzeci şi şapte de ani, Honda considera că-şi acordă un fel de privilegiu dacă lăsa lucrurile în seama altora, mai ales într-o ţară atât de călduroasă.

Honda a venit în Bangkok la invitaţia companiei Itsui. Când o afacere era încheiată în Japonia după legea japoneză, iar în străinătate apărea o dispută

în legătură cu acea afacere, cu toate că plângerea era înaintată unei judecătorii din ţara respectivă, cazul se soluţiona conform Dreptului Civil Internaţional. În asemenea situaţii, erau invitaţi avocaţi japonezi de seamă, pentru a explica amănunţit legea japoneză judecătorilor străini, ajutându-i astfel să dea un verdict.

În luna ianuarie, Itsui exportase în Thailanda un medicament împotriva febrei, Calos, în cantitate de o sută de mii de cutii. Treizeci de mii fuseseră afectate de umezeală, îşi schimbaseră culoarea şi-şi pierduseră eficacitatea, deşi erau în termenul de valabilitate. Astfel de probleme civile ar fi trebuit rezolvate prin legea referitoare la neîndeplinirea obligaţiilor asumate, dar cumpărătorii au dat compania în judecată pentru fraudă, pedepsită prin Codul Penal. Conform articolului 715 din Codul Civil, Itsui ar fi trebuit să suporte despăgubiri, asumându-şi răspunderea şi pentru neglijenţele survenite când produsele se aflau deja la firmele subcontractoare. Nu putea ieşi din acest impas fără ajutorul unui avocat capabil, specialist în Drept Civil Internaţional, aşa cum era Honda.

Lui Honda i s-a oferit o cameră la Hotelul Oriental – Orienten Hoten, după cum pronunţă localnicii –, cu o privelişte încântătoare a râului Menam. Aerul camerei era împrospătat de un ventilator alb, mare, de tavan, însă odată cu lăsarea serii era mai plăcut să te plimbi pe malul râului şi să te laşi dezmierdat de adierile proaspete ale vântului. În timp ce se bucura de licoarea-aperitiv, l-a lăsat pe Hishikawa să întreţină discuţia. Chiar şi linguriţa era prea grea pentru ca degetele lui s-o ridice; conversaţia era mai împovărătoare decât o linguriţă placată cu aur.

Pe malul opus, soarele apunea în spatele Templului Zorilor, Wat Arun. Asfinţitul, asemenea unui vultur, îşi întindea aripile peste imensitatea cerului de deasupra junglei Thon Buri, întrerupt doar de umbra siluetelor a două-trei pagode înalte.

Verdeaţa junglei absorbea lumina precum bumbacul, transformându-se într-un smarald veritabil. Sampanele treceau, ciorile roiau, iar apa râului, de un trandafiriu murdar, curgea domol.

— Întreaga artă este asemenea soarelui la asfinţit, a spus Hishikawa. A făcut o pauză, aşa cum obişnuia când îşi exprima opinia, pentru a examina reacţia interlocutorului. Honda era mai deranjat de acele momente de tăcere decât de pălăvrăgeala lui continuă.

Profilul lui Hishikawa, cu obrajii măslinii de thailandez, dar pielea fină şi trasă, diferită de a conaţionalilor săi, era luminat de ultimele raze plăpânde ale soarelui.

— Arta este asemenea unui imens soare la asfinţit, a repetat. Este ofranda celor mai bune lucruri dintr-o eră. Chiar şi cea mai limpede logică care a dăinuit în lumina după-amiezii este complet distrusă de explozia de culoare fără sens a amurgului; până şi istoria se crede a dura o veşnicie şi, apoi, devine conştientă de propria pieire. Frumuseţea reprezintă o piedică pentru toată lumea şi ridiculizează toate strădaniile umane. Când vezi luminile şi norii asfinţitului fugind ca nebunii, tot acest nonsens referitor la „un viitor mai bun“ dispare într-o clipită. Momentul prezent este totul; aerul este îmbibat cu miros de otravă. Ce a început? Nimic. Totul se sfârşeşte.

Asfinţitul nu conţine nimic substanţial. Bineînţeles că noaptea are propria valoare intrinsecă: esenţa cosmică a morţii şi existenţa anorganică. Şi ziua are propria valoare. Tot ceea ce este uman aparţine zilei.

Nu este nimic substanţial în asfinţit. E doar o glumă, una absurdă, totuşi desăvârşită prin formă, lumină şi culoare. Priviţi, vă rog! Nori violeţi! Arareori natura ne încântă privirea cu asemenea culori. Norii crepusculului sunt o insultă adusă simetriei, dar destrămarea ordinii este strâns legată de distrugerea unui lucru fundamental. Dacă norii

albi, molcomi, ai zilei ar fi comparaţi cu nobleţea moralei, oare ar fi normal să-i atribuim moralei o culoare?

Arta prevesteşte cel mai grandios sfârşit al fiecărei epoci. Mai întâi se pregăteşte pentru întrupare. Delicatese culinare şi băuturi rafinate, înfăţişări frumoase şi haine elegante – toate extravaganţele pe care le râvneşte omul unei ere sunt concertate în artă. Toate acestea tânjesc după forme; forme prin care să pustiască şi să nimicească viaţa umană. Oare nu acesta este apusul? Care ar fi scopul? Fireşte, nu are nici un scop.

Cel mai delicat lucru, cea mai şovăielnică judecare estetică a detaliilor minuţioase – mă refer la incapacitatea descrierii contururilor firave ale acelor nori portocalii – este asociată universalităţii întinderii bolţii cereşti; aspectele lăuntrice se manifestă prin culoare şi, unificate cu aspectele externe, se transformă în asfinţit.

Cu alte cuvinte, asfinţitul este expresie. Şi expresia însăşi este funcţia asfinţitului.

Cea mai neînsemnată timiditate, sau bucurie, sau supărare, sau neplăcere, este exprimată la scară cerească.

În această mare operaţie, culorile intestinelor umane, de obicei invizibile, sunt răspândite şi exteriorizate. Cea mai fragilă tandreţe şi galanterie sunt unificate cu *Weltschmerz*-ul[3] şi, ulterior, angoasa este transformată într-o orgie temporară. Numeroasele frânturi de logică pe care oamenii le-au îmbrăţişat cu încăpăţânare pe parcursul zilei sunt absorbite de nemărginita explozie emoţională a cerului şi de impresionanta revărsare a pasiunilor, iar ei îşi dau seama de inutilitatea oricărui sistem. Altfel spus, totul durează aproximativ zece minute şi apoi se sfârşeşte.

3 Termen german care înseamnă „durerea lumii“, concept introdus de scriitorul romantic german Jean Paul (1763-1825), exprimând

sentimentul trăit de cineva care înţelege că realitatea fizică nu poate satisface pretenţiile minţii.

Asfinţitul este fulgerător şi deţine caracteristici de zbor. Probabil că el constituie aripile lumii. Asemenea penajului păsărilor colibri, care împrumută culorile curcubeului doar în timp ce zboară trăgând nectarul din flori, lumea ne arată pentru o secundă posibilitatea de a zbura; toate lucrurile de sub lumina asfinţitului zboară euforic şi extaziat… apoi cad pe pământ şi mor.

Pe măsură ce vorbele lui Hishikawa treceau pe la urechile lui Honda, cerul de pe malul opus se întuneca, lăsând o lumină palidă la linia orizontului.

Toată arta este asfinţit? Şi totuşi, acolo se afla Templul Zorilor!

*

A doua zi, la prima oră, Honda a traversat râul cu o barcă închiriată pentru a vizita Templul Zorilor.

A ales în mod special răsăritul, cel mai propice moment pentru vizită. Fiind încă întuneric, doar vârfurile pagodei erau mângâiate de razele soarelui. Jungla Thon Buri din apropiere era înţesată de ţipetele sfredelitoare ale păsărilor.

Pe măsură ce se apropia, vedea că pagoda era decorată cu nenumărate fragmente fie roşii, fie albastre de porţelan chinezesc. Fiecare etaj era marcat de o balustradă: la parter, maro, la primul etaj, verde, iar la etajul al doilea, violet-albăstrui. Multitudinea de farfurii de porţelan erau aranjate în formă de floare: cele galbene reprezentau inima florii de la care plecau petale de farfurii. Unele aveau inima violet-deschis, din căni întoarse, cu petale multicolore. Toate aceste încrengături de flori ţinteau către înaltul cerului. Ţiglele reprezentau frunzele. În vârf, elefanţi albi îşi

întindeau trompele spre cele patru puncte cardinale.

Multiplicarea şi redundanţa pagodei erau sufocante. Partea superioară, scăldată în lumină şi culoare, împodobită cu multe straturi gradate până spre vârf, dădea senzaţia unor vise suprapuse, care atârnă deasupra capului. Plintele scărilor erau extrem de înclinate, încărcate cu motive florale, fiecare etaj fiind susţinut de statui ale unor păsări cu faţă umană. Acestea formau o pagodă multicoloră peste ale cărei niveluri, aşezate piramidal, se aşterneau straturi de vise, aşteptări, rugăciuni, înălţându-se spre bolta cerească.

Primele raze ale soarelui de deasupra râului Menam transformaseră sutele de mii de bucăţele de porţelan în multe fragmente de oglindă care absorbeau lumina – un sidef gigantic, strălucind ameţitor.

Pentru o lungă perioadă de timp, pagoda a jucat rolul clopoţelului de dimineaţă, sunând prin multitudinea de culori rezonante, care răspundeau zorilor: ea a fost creată pentru a descrie aceeaşi putere, importanţă şi explozie deţinute de zori.

Pagoda îşi oglindea silueta strălucitoare în rumenul râu Menam, care reflecta lumina gălbuie a dimineţii, prevestind o nouă zi toridă.

*

— Cred că v-aţi săturat de temple. În seara aceasta am să vă duc într-un loc deosebit, i-a spus Hishikawa lui Honda, care se uita pierdut cum Templul Zorilor era înghiţit de întuneric. Aţi fost la Wat Po şi Wat Phra Kaew, iar când aţi mers la Templul de Marmură aţi avut deosebita ocazie de a asista la vizita regentului. Ieri-dimineaţă aţi admirat Templul Zorilor. E suficient, zic eu, pentru că sunt foarte multe temple şi n-o să le puteţi oricum vedea pe toate.

— Da, aşa este, a răspuns Honda evaziv, nedorind să fie întrerupt din gânduri.

Se gândea la vechiul jurnal cu vise al lui Kiyoaki. Nu se atinsese încă de el, dar îl pusese la fundul bagajului, tocmai pentru a-şi umple timpul în această călătorie. Din cauza căldurii şi a oboselii acumulate de când venise aici, încă nu-l deschisese. Totuşi, un vis citit cu ceva vreme înainte, scăldat în strălucitoare culori tropicale, era încă viu în mintea lui.

În realitate, fiind atât de ocupat, Honda nu acceptase călătoria aceasta numai în interes de serviciu. În liceu, în perioada cea mai delicată pentru un adolescent, prin Kiyoaki, Honda se împrietenise cu doi prinţi din Siam. A fost martorul tragicului sfârşit al poveştii de dragoste dintre Prinţesa Chantrapa şi Chao Pi şi al pierderii inelului cu smarald al Prinţului. Din cauza copleşitoarei descoperiri – el era făcut să fie spectator –, poza amintirii, ştearsă, a ajuns să fie păstrată într-o ramă rezistentă şi dură. Trecuse mult timp de când îşi promisese că trebuie să viziteze odată Siamul.

Pe de altă parte, Honda, ajuns la vârsta de patruzeci şi şapte de ani, era precaut chiar şi cu cele mai neînsemnate sentimente. În mod inconştient, deprinsese obiceiul de a detecta decepţia şi de a o amplifica. Considera că ultima lui izbucnire sufletească fusese legată de salvarea lui Isao, băiatul despre care descoperise că este reincarnarea lui Kiyoaki. Şi-ar fi sacrificat şi cariera. După experienţa unui eşec atât de răscolitor, conceptul de „altruism“ i se părea desuet.

De când nu mai credea în altruism, devenise un avocat mai bun. Renunţase la sentimentalisme, astfel că şi reuşitele pentru ceilalţi veneau unele după altele. Accepta să reprezinte doar clienţi înstăriţi, indiferent dacă era vorba de un caz civil sau penal. Familia lui Honda ajunsese mult mai prosperă decât pe vremea tatălui său.

Sărmanii avocaţi, aceia care se credeau întruchiparea justiţiei sociale şi se lăudau cu asta, erau ridicoli. Honda era conştient de limitele legii în ceea ce priveşte ajutarea oamenilor. De fapt aceia care nu-şi permiteau să angajeze un avocat n-ar fi trebuit să încalce legea, dar majoritatea o încălcau, dintr-o nevoie falsă sau din nesăbuinţă.

Erau perioade în care Honda considera că atribuirea standardelor legale pentru majoritatea oamenilor era cel mai arogant joc pe care omenirea îl născocise. Dacă infracţiunile se nasc din necesitate sau din prostie, oare nu s-ar putea spune că moravurile şi datinile pe care se bazează legile sunt la fel de necugetate?

După rebeliunea Shōwa-Shinpūren, care s-a sfârşit cu moartea lui Isao, incidente asemănătoare au avut loc unul după altul, însă ciocnirile interne s-au încheiat pe data de 26 februarie 1936. La scurt timp a avut loc dezastrul din China, rămas nerezolvat timp de cinci ani de zile. Pe deasupra, semnarea Pactului Tripartit dintre Japonia, Germania şi Italia a provocat un stimul puternic, iar iminenţa unui război între Japonia şi Statele Unite devenise subiectul principal de dezbatere.

Honda nu mai era interesat de trecerea timpului, de luptele politice sau de tensiunea războaielor. Nu-l mai mişcau aceste lucruri. În adâncul sufletului său se rupsese ceva. Înţelesese că nu se putea opune evenimentelor, care erau zbuciumate ca rafalele, lovind cu picături de ploaie nenumăraţi oameni, udând fără discriminare pietricelele destinului individual. Nu era convins că soarta tuturor urma să aibă un final tragic. Era inerent istoriei să progreseze, îndeplinindu-le dorinţele unora şi întorcându-le spatele altora. Oricât de dezastruos urma să fie viitorul, măcar nu înşelase aşteptările tuturor.

Totuşi nu se putea spune că Honda ajunsese un nihilist convins. Faţă de perioada anterioară, devenise mai vioi şi mai vesel. Pe vremea când era

judecător, avea grijă la fiecare cuvânt care-i ieşea pe gură; acum nu mai era aşa. Se emancipase şi în materie de îmbrăcăminte: purta o jachetă sport, în carouri, spunea glume, era şi mai mărinimos. De când venise în ţara aceasta călduroasă, buna dispoziţie parcă-i dispăruse.

Chipul său afişa o demnitate profundă, potrivită cu vârsta lui. Trăsăturile feţei, bine conturate în tinereţe, se atenuaseră, iar pielea, odată ca bumbacul decolorat, aflând gustul luxului, luase textura satinului de Damasc. Deoarece ştia că nu fusese frumos nici măcar în tinereţe, nu era nemulţumit de vălul opac al vârstei care-i acoperea chipul.

Acum era mai stăpân pe viitor decât oricare tânăr. Singurul motiv pentru care tinerii vorbesc mereu despre viitor este acela că nu-l au. Deţinerea unui lucru prin eliberarea lui era un secret al posesiei, necunoscut de tineri.

Aşa cum Kiyoaki nu reuşise să influenţeze timpul în care a trăit, nici Honda nu a putut să o facă. Dacă Kiyoaki murise pe câmpul de luptă al dragostei, venise vremea ca tinerii să moară pe adevăratul câmp de luptă. Isao fusese prima victimă. Cu alte cuvinte, Kiyoaki şi reincarnarea lui, Isao, au avut parte de dispariţii contrastante pe câmpuri de luptă total diferite.

Dar Honda? Nu era nici un semn al morţii în el! Nu-şi dorea moartea cu pasiune, şi nici nu încerca să se sustragă din faţa morţii inexorabile. Acum, devenind ţinta săgeţilor de foc ale soarelui arzător care se năpusteau asupra lui cât era ziua de mare, frumoasa, densa şi luxurianta vegetaţie părea să sugereze abundenţa strălucitoarei morţi.

— Cu mult timp în urmă, acum douăzeci şi şapte ori douăzeci şi opt de ani, când doi prinţi din Siam au venit să studieze în Japonia, am avut privilegiul să-i cunosc. Unul era fratele mai mic al lui Rāma al VI-lea, Prinţul Pattanadid, celălalt era Prinţul Kridsada, vărul său, nepotul lui Rāma al

IV-lea. Mă întreb ce-or face acum? Speram să-i vizitez când ajung în Bangkok, dar ar fi o impoliteţe din partea mea în faţa unor oameni care cu siguranţă m-au uitat…

— De ce nu mi-aţi spus mai înainte? a sărit atotştiutorul Hishikawa, parcă învinuindu-l. E suficient să-mi spuneţi şi vă ajut cu orice.

— Păi, credeţi că aş putea să-i văd pe cei doi prinţi?

— Mă tem că nu. Rāma al VIII-lea, unchiul lor, de care depind cei doi prinţi, este plecat cu ei la Lausanne. Majoritatea membrilor importanţi ai familiei regale au plecat în Elveţia, iar palatul este gol.

— Ce păcat!

— Totuşi, există posibilitatea să vedeţi pe cineva din familia Prinţului Pattanadid. Este o poveste ciudată. Cea mai mică fiică a Alteţei Sale Regale, o fetiţă de şapte ani, stă în Bangkok singură cu doamnele de la Curte. Sărăcuţa este prizonieră într-un mic palat, numit Palatul Trandafirilor.

— Ce motiv ar avea?

— Ar fi fost o ruşine pentru familie s-o ia în străinătate, deoarece toţi o consideră retardată. De când a început să vorbească, Prinţesa spune că nu este o prinţesă din Siam, ci că este reincarnarea unui japonez, iar casa ei este în Japonia. Repetă asta întruna, indiferent de ce zic cei din jur. Dacă cineva ripostează, se supără şi începe să plângă. Se zvoneşte că doamnele de la Curte o cresc făcând-o să creadă că sunt de acord cu nălucirile ei. Este destul de dificil să cerem o audienţă, dar, ţinând cont de relaţiile dumneavoastră, cred că pot aranja ceva.

2

Ascultase povestea bietei prinţese nebune, dar nu era tentat să ceară audienţă chiar atunci.

Ştia că este la fel de accesibilă ca un mic templu auriu-strălucitor. Aşa cum templele nu zboară, simţea că nici Prinţesa nu avea cum să dispară. Nebunia din această ţară ar trebui să fie asemenea arhitecturii sau a dansurilor distinse şi monotone, care continuau la nesfârşit prin splendoarea lor. În altă zi, când va avea altă stare de spirit, se gândea să ceară o audienţă.

Probabil că amânarea aceasta provenea dintr-o combinaţie de apatie tropicală cu înaintarea în vârstă care aduce cu sine reacţii lente. Începuse să încărunţească şi să aibă probleme cu vederea, însă pentru că din tinereţe suferea de o formă uşoară de miopie, încă se descurca fără să folosească ochelarii necesari unui bătrân.

Vârsta l-a învăţat să folosească numeroasele legi, deja experimentate, ca unităţi de măsură pentru a prevedea rezultatul în majoritatea situaţiilor. În afară de calamităţile naturale, evenimentele istorice au avut loc după o lungă maturare, indiferent cât de surprinzătoare ar fi părut; istoria este şovăielnică precum o tânără fecioară înainte de a accepta dragostea. Pentru Honda, în fiecare eveniment exista mereu un indiciu care corespundea cu precizie propriilor lui doleanţe şi care se apropia cu viteza scontată. De aceea, dacă voia să-şi încredinţeze faptele legilor istorice, era mai bine să aibă o atitudine rezervată. Honda văzuse prea multe cazuri în care o persoană nu obţinea nimic din ceea ce-şi dorise, iar determinarea se dovedise a fi inutilă. Chiar şi lucrurile pe care ar fi trebuit să le obţină, fără să le râvnească neapărat, oamenii nu reuşeau să le dobândească, doar pentru că le doriseră. Sinuciderea pare să fie dependentă de dorinţa şi determinarea personală, însă Isao a trebuit să petreacă un an la închisoare pentru a înţelege lucrul acesta.

Totuşi, dacă stătea să se gândească, asasinatul comis de Isao şi apoi sinuciderea lui, asemănătoare

stelelor pure ale serii, prevesteau, într-o noapte cu cer înstelat, Incidentul din 26 Februarie[4]. Pentru a fi siguri, asasinii îşi propuseseră să aştepte zorile, dar noaptea fapta a fost materializată. Iar acum, indiferent de vremuri, noaptea era pe sfârşite şi o dimineaţă tulburătoare şi înăbuşitoare îi lua locul, o dimineaţă pe care nici unul dintre ei nu şi-o imaginase.

4 26-29 februarie 1936. Încercare de lovitură de stat iniţiată de trupele Armatei Imperiale în dorinţa de a elimina de la putere o serie de politicieni corupţi. (N. ed.)

Semnarea Pactului Tripartit a deranjat gruparea naţionaliştilor şi a celor profrancezi sau proenglezi, dar a bucurat pe majoritatea celor care ţineau cu Europa şi Vestul, ba chiar şi pe partizanii de modă veche ai Asiei. Japonia urma să se căsătorească, nu cu Hitler, ci cu pădurile nemţeşti, nu cu Mussolini, ci cu Panteonul din Roma. Era un pact care unea mitologia germană cu cea italiană şi cu cea japoneză: o legătură de prietenie între zeii păgâni, masculini şi frumoşi ai Estului şi ai Vestului.

Bineînţeles că Honda nu susţinuse niciodată astfel de prejudecăţi romantice, dar îşi dădea seama că vremurile se înfierbântau pe nesimţite şi îi era clar că un vis capătă formă. Acum, că era departe de Tokyo, brusca relaxare şi tihnă s-au transformat în extenuare, iar el nu se putea opri să nu se afunde în amintirile trecutului.

Nu abandonase ideea care-l preocupase cu mult timp în urmă când vorbea cu tânărul Kiyoaki, pe atunci în vârstă de nouăsprezece ani: dorinţa de a se implica în istorie este esenţa voinţei umane. Dar frica aceasta instinctivă pe care un tânăr de nouăsprezece ani o are faţă de propria fire, se pare că, uneori, este un semn prevestitor, exact. În timp ce susţinea această idee, Honda era cuprins de deznădejde în ceea ce privea dorinţa dârză, caracteristică lui. Această amărăciune s-a adâncit

pe măsură ce îmbătrânea şi, într-un final, s-a transformat în boală cronică; dar personalitatea lui nu s-a schimbat deloc. Şi-a amintit un fragment din *Tratat despre fundamentarea realităţii*, capitolul „Trei Recompense“, unul dintre cele două-trei texte budiste recomandate de Stareţa de la templul Gesshū: „Dacă cineva face rău cu plăcere înseamnă că acel rău încă nu este copt“.

Honda era nepăsător şi simţea o plăcere tropicală în primirea călduroasă din Bangkok, în ceea ce vedea şi auzea, chiar şi în ceea ce mânca şi bea. Dar asta nu reprezenta o dovadă a faptului că se simţea vinovat de acte necugetate pe parcursul celor aproape cincizeci de ani. Răul lui nu era la fel de copt precum fructul pârguit ce stătea să cadă de pe creangă.

În budismul Hīnayāna thailandez, cu al său concept simplist al cauzalităţii, susţinut de canoanele budismului sudic, Honda a recunoscut cauzalitatea *Legilor lui Manu*. *Legile* acestea îl impresionaseră atât de mult în copilărie. Zeităţile hinduse îşi etalau feţele groteşti pretutindeni. *Nāga*, şarpele sacru, şi *Garuda*, creatura mitologică jumătate uriaş, jumătate uliu cu penaj auriu, faţă albă şi aripi roşii – elemente decorative de pe acoperişurile templelor –, încă descriau poveştile din *Nagananda*, drama indiană din secolul al VII-lea, iar pietatea filială manifestată de *Garuda* era apreciată de însuşi zeul Vishnu.

De când a venit pe aceste meleaguri, obişnuita curiozitate intelectuală a lui Honda şi-a iţit capul şi era nerăbdător să descopere cum explica budismul Hīnayāna misterele reincarnării. Era conceptul care-i dădea şansa să se detaşeze de jumătatea de viaţă raţională.

Erudiţii au împărţit filozofia religioasă indiană în şase perioade:

1. Perioada *Rig Veda*.
2. Perioada *Brāhmana*.

3. Perioada *Upanişade*, care ţine din secolul al VIII-lea până în secolul al V-lea î.Chr., epoca filozofiei conştiinţei de sine, stabilind ca ideal unitatea dintre *Brahmā*, Absolutul, şi ātman, sinele. Ideea unui ciclu de naşteri şi morţi sau *samsāra*, apărea explicit pentru prima oară în această perioadă, iar când aceasta este legată de *karma*, ia naştere legea cauzalităţii. Alăturând şi noţiunea de ātman, ia naştere un sistem filozofic.

4. Perioada de schismă a diferitelor ideologii religioase.

5. Perioada perfecţionării budismului Hīnayāna (între secolul al III-lea şi secolul I î.Chr.).

6. Perioada de cinci sute de ani de înflorire a budismului Mahāyāna.

Perioada a cincea, în care au fost alcătuite *Legile lui Manu*, a adus cu ea complicaţii. În tinereţe, Honda fusese surprins să descopere că *samsāra* se aplica până şi legilor. Ideea de *karma*, aşa cum apare în budismul târziu, este total diferită de cea din *Upanişade*: diferenţa constă în negarea ātman-ului budist, negarea fiind chintesenţa acestei religii.

Unul dintre cele trei elemente caracteristice care diferenţiază budismul de alte religii este lipsa conştiinţei de sine a tuturor lucrurilor (*sava-dharma-anātman*). Budismul proslăveşte lipsa sinelui şi neagă ātman-ul – acesta fusese considerat componenta centrală a vieţii –, în consecinţă este negat conceptul „spiritului“, ātman-ul, care transmigrează în viaţa următoare. Budismul nu recunoaşte un astfel de „spirit“. Dacă în nici o fiinţă nu există substanţa esenţială numită „spirit“, desigur, nici în anorganic nu există. Dar, asemenea meduzei fără oase, sunt creaţii fără esenţa originară.

Totuşi, aici apare o dilemă: dacă faptele rele îţi aduc o viaţă viitoare rea, iar cele bune, o viaţă viitoare bună, şi dacă totul se întoarce la nimic prin moarte, atunci care este esenţa reincarnării? Dacă

afirmi că nu există ātman, atunci cu ce începe ciclul viaţă-moarte?

Cei trei sute de ani de budism Hīnayāna sunt marcaţi de disputele dintre diversele secte religioase, din păcate nefinalizate cu o concluzie logică mulţumitoare. Şi aceasta deoarece toţi se simţeau depăşiţi de contradicţiile referitoare la ātman, pe care budismul îl reneagă, şi *karma*, care este moştenită.

Lumea a trebuit să aştepte Şcoala Mahāyāna numită *Yuishiki* pentru a descoperi o soluţionare filozofică salvatoare pentru această problemă. În momentul în care ramura Sautrāntika a luat amploare, a fost fundamentat conceptul „seminţei care parfumează“. Aceasta spune că efectul unei fapte bune sau rele rămâne în propria conştiinţă, impregnând-o, precum parfumul ce se imprimă în haine, în acest fel formându-se caracterul. Puterea formării a stat la originea teoriei cauzale. Doctrina aceasta a fost precursoarea preceptelor *Yuishiki* de mai târziu.

În acel moment Honda a înţeles ce se ascundea în spatele zâmbetului şi ochilor melancolici ai celor doi prinţi din Siam: era un sentiment de trândăvie grea, aurie, a brizei ce leagănă frunzele copacilor, o evadare dintr-un sistem organizat logic. Apăsaţi de soarele vlăguitor, locuitorii acestei ţări cu temple, flori şi fructe strălucitoare îl venerează cu devotament pe Buddha şi cred în reincarnare.

Spre deosebire de Prinţul Kridsada, inteligentul Prinţ Pattanadid avea mintea uimitor de ageră a unui filozof. Honda îşi amintea, mai clar decât orice cuvânt rostit de Prinţ, imaginea de la sfârşitul verii a trupului său lovit de un val de sentimente puternice, aşezat fără vlagă pe şezlongul de pe pajişte, la vila lui Kiyoaki, după ce a aflat vestea morţii Prinţesei Chantrapa. Braţul bronzat atârna pe lângă cotiera şezlongului. Honda nu vedea figura pălită, sprijinită pe umăr, ci doar dinţii

strălucitor de albi ce se întrezăreau printre buzele lui uşor deschise.

Degetele elegante ale Prinţului, care fuseseră destinate unor mângâieri subtile, atârnau libere, aproape atingând iarba, ca şi cum toate cinci o urmaseră în moarte instantaneu pe Prinţesa-obiect dispărut al dorinţei lui.

Cu toate acestea, Honda se temea că amintirile prinţilor legate de Japonia nu erau tocmai plăcute, deşi probabil duceau dorul acelor timpuri. Izolarea, impedimentul limbii, obiceiurile diferite, pierderea inelului şi moartea Prinţesei Chantrapa le-au făcut şederea în Japonia destul de dezagreabilă.

În final, ceea ce nu puteau înţelege prinţii era spiritul de intimidare a Clubului de *kendō*, atitudine care îi înstrăina nu numai pe ei, dar şi pe tinerii obişnuiţi, precum Honda şi Kiyoaki, sau pe liberii şi umanii adepţi ai curentului literar *Shirakaba*[5]. Din păcate, adevărata Japonie nu se afla printre prietenii prinţilor, ci, mai degrabă, printre duşmanii lor. Probabil că ei înşişi erau oarecum conştienţi de acest lucru. Îndârjita Japonie, la fel de mândră ca un tânăr luptător în armură stacojie, şi totuşi la fel de sensibilă ca un adolescent care aruncă provocarea la bătaie înainte de a fi batjocorit, accepta mai degrabă moartea, decât jignirile. Isao era diferit de Kiyoaki, trăise în centrul unei astfel de lumi şi credea în existenţa sufletului.

5 „Mesteacănul Alb“, mişcare literară japoneză având ca nucleu revista cu acelaşi nume, *Shirakaba*.

Honda, acum apropiindu-se de cincizeci de ani, avea un avantaj: era lipsit de prejudecăţi, de autoritate – el însuşi fusese o autoritate – şi chiar de înţelepciune – el însuşi fusese personificarea intelectului.

Spiritul Clubului de *kendō* de la începutul Erei Taishō[6], care marcase acele vremuri, era cel al

unor tineri în uniformă de luptă indigo, iar Honda, care nu-l îmbrăţişase deloc, acum nu mai ezita să identifice în amintire acei ani de tinereţe cu un spirit agresiv.

6 Perioadă cuprinsă între anii 1912 şi 1926.

Lumea lui Isao era mai purificată şi mai elaborată, o lume pe care Honda n-a împărtăşit-o în tinereţe, ci pe care a observat-o ca un spectator. Constatând cum mintea lui de tânăr japonez, luptând cu izolarea, s-a autodistrus, Honda nu putea decât să înţeleagă că puterea gândirii occidentale, împrumutată din afară, îi dăduse forţă să trăiască. O minte necoaptă duce la moarte.

Dacă voia să trăiască, nu trebuia să depindă de puritate, aşa cum făcuse Isao. Nu trebuia să renunţe la toate căile de retragere, nu trebuia să renunţe la tot.

Nimic nu l-a forţat pe Honda să pună la îndoială puritatea Japoniei mai mult decât moartea lui Isao. Oare exista altă cale de a trăi onorabil în Japonia, fără a nega totul, fără negarea Japoniei zilelor noastre şi a japonezilor? Exista o cale mai uşoară de a trăi, decât aceasta foarte complicată, în care la final cineva este omorât sau se sinucide? Tuturor le era frică să recunoască, dar oare Isao nu tocmai asta a dovedit?

Dacă stătea să se gândească, până şi în cele mai pure triburi erau miros de sânge şi instinct barbar. Spre deosebire de spanioli, care au păstrat ca sport naţional corida, deşi blamat de iubitorii de animale din toată lumea, japonezii, când au deschis graniţele culturii şi civilizaţiei în Era Meiji[7], şi-au dorit foarte mult să elimine toate obiceiurile „barbare“ ale predecesorilor. Ca rezultat, purul spirit naţional a fost îngropat, din când în când energia sa erupând în accese de violenţă, care au îndepărtat şi au speriat şi mai tare oamenii.

7 Perioadă cuprinsă între anii 1868 şi 1912.

Oricum, indiferent cât de înfricoşătoare pare masca de la suprafaţă, la origini spiritul japonez este de un alb imaculat. Călătorind printr-o ţară precum Thailanda, Honda a devenit conştient de simplitatea şi puritatea lucrurilor japoneze: pârâiaşele japoneze limpezi, prin care se văd pietricelele din albie, sau integritatea ritualurilor şintoiste. Honda, ca de altfel majoritatea japonezilor, nu aprecia lucrurile acestea şi le ignora, comportându-se ca şi cum nu ar exista, şi trăia evitându-le. Toată viaţa lui a ignorat elementele simple, fundamentale: mătasea albă, purificatorul *gohei*[8] legănat de adierea vântului, locul sacru marcat de *torii*[9], marea – sălaşul zeilor, munţii, întinderea oceanului, sabia japoneză cu lama sa strălucitoare atât de pură şi ascuţită. Nu doar Honda, ci toţi japonezii occidentalizaţi nu mai puteau suporta aceste elemente native copleşitoare.

8 Baghetă de lemn decorată cu două fâşii de hârtie folosită în ritualurile şintoiste pentru purificare.

9 Poarta de la intrarea unui templu şintoist, care marchează hotarul dintre sacru şi profan.

Totuşi, dacă Isao, care credea în spirit, s-ar fi ridicat la ceruri (el fiind un exemplu de cauză bună generatoare a unui efect bun), ar fi intrat în ciclul naştere-moarte şi s-ar fi reincarnat într-un om, oare ce însemnătate ar fi avut acest lucru?

Acum, gândindu-se mai bine, Honda se întreba dacă nu cumva Isao, când hotărâse să moară, avusese într-adevăr premoniţii ezoterice legate de viaţa viitoare. Se pare că au existat nişte semne prevestitoare. Când un om se străduieşte să ducă o viaţă pură, excepţională, nu înseamnă că se gândeşte în mod natural la existenţa viitoare?

Căldură arzătoare. Gândul lui Honda a zburat către templele şintoiste japoneze şi a început să simtă cum picături cristaline i se prelingeau pe frunte. Pentru credincioşii care urcau scările de piatră, *torii* părea un cadru armonios al imaginii

pavilionului central, iar pentru cei care coborau, devenea rama cerului senin. Aceeaşi ramă încadra un templu impresionant pe o parte şi un cer albastru, pustiu, pe partea opusă. Ce straniu! Forma acelei *torii* semăna cu sufletul lui Isao.

Isao a dus o viaţă armonioasă, la fel de impresionantă, frumoasă şi simplă ca o poartă *torii*. Până la urmă, şi cadrul lui a fost, în mod inevitabil, acoperit de cerul albastru.

Indiferent cât de mult se îndepărtase mintea lui Isao în ceasul morţii de budism, tocmai acest lucru îl făcea pe Honda să înţeleagă legătura dintre japonezi şi budism. Era ca şi cum apa mâloasă a Menamului ar fi fost filtrată print-o sită de mătase albă.

Târziu în noapte, după ce-l ascultase pe Hishikawa povestind despre prinţesa nebună, Honda, întors în camera de hotel, a scotocit prin valiză şi a scos jurnalul cu vise al lui Kiyoaki.

Paginile din jurnal fuseseră citite şi răscitite şi începuseră să se desfacă, iar Honda le-a legat cam neîndemânatic, dar cu multă grijă. Scrisul repezit, tineresc al lui Kiyoaki era încă energic, dar, după treizeci de ani, culoarea cernelii se estompase.

Da. Exact cum îşi amintea Honda, la scurt timp după ce prinţii din Siam l-au vizitat, Kiyoaki a avut un vis scânteietor legat de Siam, pe care l-a notat în jurnal.

Kiyoaki stătea pe un tron frumos, într-un palat cu o grădină abandonată; pe cap purta „o coroană de aur înaltă, ascuţită, incrustată cu multe pietre preţioase“. În vis era membru al familiei regale din Siam.

Mulţi păuni erau căţăraţi pe acoperiş şi-şi lăsau excrementele albe să cadă, iar Kiyoaki purta pe deget inelul cu smarald al Prinţului Pattanadid. În smarald se reflecta „faţa fermecătoare a unei fetiţe“. Aceasta trebuie să fi fost faţa micii prinţese nebune, pe care n-o văzuse încă, iar reflexia de pe

smarald să fi fost chiar privirea abătută a lui Kiyoaki. Acum nu mai încăpea îndoială că Prinţesa era într-adevăr reincarnarea lui Kiyoaki, prin Isao.

Nu era un lucru neaşteptat să aibă un asemenea vis după ce a primit vizita prinţilor şi a ascultat poveşti fascinante despre ţara lor. Dar, după atâtea experienţe, Honda trebuia să creadă că visul lui Kiyoaki era o altă dovadă a premoniţiilor sale.

Era de la sine înţeles. Odată ce trecea peste iraţional, totul se lega. Isao nu i-a spus lui Honda, nici Honda nu a descoperit dacă Isao a avut şi el astfel de presimţiri. Poate în nopţile petrecute în închisoare a visat-o şi el pe fata de la tropice.

*

Hishikawa a manifestat o grijă deosebită pentru Honda pe tot parcursul şederii lui acolo. Datorită efortului depus de Honda, procesul s-a desfăşurat conform aşteptărilor. Descoperise o omisiune a thailandezilor.

Conform Codului Civil al Thailandei, articolul 473, care a fost alcătuit după modelul anglo-american, vânzătorii nu trebuie să-şi asume responsabilitatea produselor deteriorate în următoarele situaţii:

1. Dacă în momentul achiziţionării cumpărătorul ştia despre defect de la vânzător sau dacă şi-ar fi dat seama singur, prin observaţie.

2. Dacă defectul era evident în momentul livrării sau dacă cumpărătorul l-a acceptat fără rezervare.

3. Dacă produsul a fost vândut prin licitaţie publică.

Honda a cercetat şi a descoperit că partea thailandeză putea fi încadrată în cazul unu sau doi. Dacă mergea pe firul acesta şi strângea suficiente probe, poate îi convingea să renunţe la proces.

Bineînţeles că firma Itsui îi era recunoscătoare, iar Honda se mai liniştise. Honda simţea nevoia să-l roage pe Hishikawa să-i aranjeze o întrevedere cu Prinţesa, dar Hishikawa era prea plictisitor.

Honda nu-şi dorise niciodată să-şi facă prieteni artişti şi chiar nu avusese nici unul. Nu se gândea că se va întovărăşi cu un fost artist pe aceste meleaguri îndepărtate.

Era şi mai frustrant faptul că Hishikawa, fiindule de mare ajutor călătorilor care nu erau obişnuiţi cu locul, făcea orice îi cerea Honda, fără vreun semn de protest. Mai mult decât atât, ştia foarte bine majoritatea uşilor dosnice, într-o ţară în care nu răspunde nimeni, nici dacă baţi la uşa din faţă. Era într-adevăr un ghid desăvârşit, lucru de care era conştient chiar şi el însuşi.

Hishikawa renunţase la aerele dezgustătoare de artist, indiferent cu ce se ocupase în trecut. Îşi câştiga existenţa ca ghid, iar în sufletul lui îi dispreţuia pe ipocriţii pe care îi călăuzea. Deoarece Honda îl citise pe Hishikawa, se amuza pozând în ipocritul din imaginaţia lui Hishikawa. Vorbea intenţionat despre soţia şi mama din Japonia, despre nefericirea de a nu fi fost binecuvântat cu un prunc. Se bucura când observa că Hishikawa îl compătimea pentru situaţia în care se afla.

De fapt, Honda considera că artiştii nu numai că sunt imaturi, ci că nu există nimic mai dizgraţios decât imaturitatea pe care o etalează ei, prin natura muncii lor, mai ales în comparaţie cu imaturitatea inocentă pe care Isao şi Kiyoaki au afişat-o de-a lungul vieţii. Artiştii nu se dezic de această imaturitate până la moarte. Ca şi cum şi-ar târî toată viaţa scutecele după ei şi le-ar şi valorifica prin vânzare.

Chiar mai jenanţi sunt pseudo-artiştii. Aroganţa lor infailibilă împreună cu servilismul specific îi face să răspândească mirosul caracteristic oamenilor puturoşi. Hishikawa era un parazit care trăia pe spinarea altora, pretinzând că este un aristocrat apatic, excentric, cu aer tropical. Pe Honda îl enervau la culme vorbele lui Hishikawa când comanda la restaurant: „Dacă tot plătesc cei de la Itsui…“, apoi comanda cele mai scumpe

vinuri. Honda nici măcar nu se dădea în vânt după vin.

În timp ce spera că nu va fi nevoit să apere un asemenea om, se gândea că ar fi fost o totală lipsă de maniere, dacă el, ca invitat, ar fi cerut firmei înlocuirea ghidului.

De fiecare dată când directorul gras al filialei îl întreba: „Hishikawa vă este de folos?“, Honda răspundea: „Da, îmi este de mare ajutor“, ascunzând în vorbele lui o urmă de amărăciune. Directorul era mulţumit să asculte numai aparenţa răspunsului, iar Honda se enerva că nu încerca să caute şi în umbra acelor vorbe.

Cunoaşterea îndeaproape a relaţiilor umane tăinuite ale acestei naţii, asemănătoare păturii de verdeaţă umede din junglă, care putrezeşte pe dedesubt, dar la suprafaţă străluceşte în soarele arzător, i-a dat capacitatea lui Hishikawa să miroasă mai rapid decât oricine altcineva putregaiul uman. Probabil că în trecut şi-ar fi odihnit aripile puternice, aurii de muscă pe resturile de mâncare din farfuria directorului.

— Bună dimineaţa!

Honda a fost trezit din somnul profund de o voce familiară de la interfonul de lângă pat – vocea pe care o auzea în fiecare dimineaţă.

— V-am trezit? Vă rog să mă iertaţi. Deşi curtenii te fac să aştepţi destul de mult, sunt foarte agitaţi dacă invitaţii întârzie. De aceea m-am gândit să ajungem acolo cât mai repede. Dar vă rog să vă bărbieriţi în tihnă. Cum? Micul dejun? Nu… nu vă faceţi griji… Sincer să fiu nu am mâncat încă, dar este în regulă şi fără. Cum? Împreună în camera dumneavoastră? Vă mulţumesc frumos. Accept invitaţia şi o să urc la dumneavoastră. Să va las un răgaz de cinci minute? Poate zece? Mă rog, ţinând cont de faptul că nu sunteţi doamnă, poate n-ar trebui să fiu atât de rezervat.

Nu era nici pe departe pentru prima oară când Hishikawa se înfrupta din copiosul mic dejun englezesc în camera lui Honda de la Hotelul Oriental.

În scurt timp, Hishikawa, îmbrăcat într-un costum de pânză albă, frumos, bine croit, a intrat în cameră, răcorindu-şi energic pieptul cu o pălărie de panama. S-a oprit exact sub paletele mari şi albe ale ventilatorului, care se învârteau greoi. Honda, încă în pijama, a întrebat:

— Aşa, ca să nu uit: cum să mă adresez Prinţesei? Se cuvine să folosesc „Înălţimea Voastră?“

— Nu, a răspuns Hishikawa convingător, Prinţesa este fiica lui Pattanadid, fratele vitreg al Regelui. Termenul de adresare către Prinţ este *Pra Ong Chao*, un fel de *Your Royal Highness*[10] în engleză, dar termenul pentru fiica lui este *Mon Chao* şi ar trebui să-i spuneţi *Your Serene Highness*[11]… Oricum, vă rog să nu vă faceţi griji. Lăsaţi totul în seama mea!

10 Alteța Voastră Regală.

11 Luminăţia Voastră.

Căldura înăbuşitoare deja invadase camera. Scăpat de aşternuturile ude de transpiraţie şi intrând sub duşul rece, Honda a simţit pentru prima oară pe piele răcoarea dimineţii. Experienţa a fost una curios de senzuală. El, care nu intra în contact cu lumea exterioară până nu o filtra mai întâi prin raţiune, acum a simţit totul prin piele. Numai aşa putea să simtă verdele-crud al plantelor tropicale, florile purpurii ale arborilor de mătase, ornamentele aurii ale templelor, fulgerele albastre venite din senin şi să intre în contact cu exteriorul. Era o experienţă excepţională pentru el. Rafalele de ploaie călduţe, duşurile înviorătoare. Lumea exterioară era un lichid viu colorat, în care se îmbăia necontenit. Oare de ce nu s-a gândit la toate acestea fiind încă în Japonia?

În timp ce aşteptau micul dejun, Hishikawa se plimba prin cameră de colo până colo, ca un european, uitându-se dispreţuitor către banalul peisaj pus pe perete. Tocurile pantofilor negri abia lustruiţi reflectau modelul covorului. Hishikawa nu-şi găsea locul. Honda se plictisise de jocul acesta în care el avea rolul ipocritului, iar Hishikawa rolul artistului.

Hishikawa s-a întors brusc, a scos din buzunar o cutiuţă violetă de catifea şi i-a dat-o lui Honda.

— Nu trebuie s-o uitaţi. Vă rog să i-o daţi direct Prinţesei!

— Ce este?

— Un cadou. Familia regală nu primeşte oaspeţii care vin cu mâna goală.

Honda a deschis cutiuţa în care a descoperit un inel cu perlă foarte delicat.

— Aha, am înţeles. Nu m-am gândit la asta. Vă mulţumesc pentru ajutor. Cât vă datorez?

— Vai de mine! Nu-mi datoraţi nimic. Le-am spus celor de la Itsui că aveţi nevoie de el pentru audienţă. Probabil că directorul filialei l-a cumpărat mai ieftin de la un japonez. Nu vă faceţi griji!

Honda a înţeles imediat că nu este cazul să mai insiste, dar Itsui n-ar fi trebuit să plătească cheltuielile sale private. Urma să se revanşeze faţă de director. Probabil că Hishikawa adăugase un comision gras. Trebuia să-i restituie banii, indiferent de cât de mult l-ar fi costat.

— Ei bine, accept favoarea dumneavoastră cu mulţumiri.

Honda s-a ridicat, a vârât cutiuţa în buzunarul hainei pe care urma s-o îmbrace şi a întrebat:

— Apropo, cum o cheamă pe Prinţesă?

— Ying Chan. Am auzit că Prinţul Pattanadid a pus numele fetiţei după logodnica lui, care a murit cu mult timp în urmă. Ying Chan înseamnă „Lumina lunii“. Coincidenţa face ca ea chiar să fie *lunatică*, a spus Hishikawa trufaş.

3

În drum spre Palatul Trandafirilor, Honda a văzut de la geamul maşinii câţiva băieţi din Mişcarea *Yuwachon*, despre care se spunea că imită modelul Hitler-Jugend. Erau îmbrăcaţi în uniforme kaki şi mărşăluiau. Hishikawa, aşezat lângă Honda, se plângea că în ultima perioadă în acest oraş se aude rar jazz american şi că naţionalismul Prim-ministrului Phibun se pare că are efect.

Era genul de transformare la care Honda deja asistase în Japonia. La fel cum vinul se transformă în oţet sau laptele în iaurt, lucrurile ignorate prea mult se schimbă treptat ca răspuns la variatele forţe ale naturii. Oamenii au trăit multă vreme temându-se ba de libertatea absolută, ba de dorinţă carnală excesivă. Prospeţimea dimineţii după o zi în care s-au abţinut de la băut, mândria pe care o simt când înţeleg că numai apa este esenţială… Astfel de plăceri noi au început să-i seducă pe oameni. Honda avea o vagă idee în ce direcţie se îndreptau lucrurile. Era o convingere apărută după moartea lui Isao. De multe ori puritatea naşte maliţiozitate.

Dintr-odată, în urechi i-au răsunat vorbele incoerente ale lui Isao, beat cu trei zile înainte de moarte: „Departe, către sud… foarte cald… în strălucirea unui trandafir dintr-o ţară din sud…“ Acum, după opt ani, se grăbea către palat pentru a-l reîntâlni.

Bucuria lui era asemenea pământului arid în aşteptarea unei ploi revigorante.

Honda simţea că aceste trăiri îl puneau faţă în faţă cu esenţa propriului eu. În tinereţe considera că frământările, regretele şi judecata raţională alcătuiau eul intrinsec, dar nu era adevărat. Când a auzit de sinuciderea lui Isao, Honda nu a simţit o durere amarnică, ci o greutate insuportabilă care i-a acoperit grabnic inima; odată cu trecerea

timpului, dorinţa de a-l reîntâlni a luat locul apăsării. Honda îşi dădea seama că în astfel de momente îşi pierduse trăirile umane. Eul lăuntric probabil că era acţionat de o dorinţă extraordinară ce nu aparţinea acestei lumi. Astfel s-ar fi explicat detaşarea lui Honda faţă de suferinţa pierderii.

„Departe, către sud… foarte cald… în strălucirea unui trandafir dintr-o ţară din sud…“

Maşina s-a oprit lângă o poartă elegantă, în spatele căreia se întindea un gazon. Hishikawa a coborât primul din maşină, a vorbit în thailandeză cu gardianul şi i-a dat o carte de vizită.

De la geamul maşinii Honda putea vedea gardul de fier cu forme de octogon şi săgeată care se repetau, iar dedesubt iarba verde, netedă, absorbind razele puternice ale soarelui. Două sau trei tufişuri cu flori albe şi galbene, tăiate pe rotund, îşi aruncau umbrele pe iarbă.

Hishikawa l-a însoţit pe Honda până la intrare.

Clădirea aceea era destul de mică pentru a fi considerată palat. O construcţie de dimensiuni reduse, cu două-trei etaje şi acoperiş de ardezie, vopsit într-un galben-rozaliu pal. În afară de un arbore care păta peretele cu umbra sa de un negru dens, doar galbenul acestuia mai domolea razele prea puternice ale soarelui.

Pe poteca ce ocolea gazonul nu era nici ţipenie de om. Pe măsură ce se apropia de palat, bucuria trăită la nivel metafizic îl făcea să-şi simtă paşii asemenea ghearelor unei fiare din junglă care-şi pândeşte prada, cu saliva prelingându-se printre colţii scrâşnind de nerăbdare. Da, el se născuse doar pentru o astfel de bucurie.

Palatul Trandafirilor părea ferecat în micul lui vis încăpăţânat. Impresia aceasta era intensificată de însăşi forma clădirii: o cutiuţă fără aripi sau anexe. Parterul avea atât de multe ferestre franţuzeşti, încât era greu să descoperi adevărata intrare. Fiecare avea o ramă din lemn sculptat cu

trandafiri. Toate geamurile care dădeau în grădină erau întredeschise.

Primul etaj avea un lambriu din flori de iris şi trei ferestre deschise spre grădină; acestea formau un triptic. Cea din centru era mai înaltă decât celelalte două, toate având bordura sculptată cu trandafiri.

Intrarea de la capătul celor trei trepte de piatră avea o fereastră cu aceleaşi ornamente. Imediat ce Hishikawa a apăsat pe sonerie, Honda a avut indiscreţia de a privi printr-un gemuleţ violet. Înăuntru totul era violet-închis, ca în adâncul oceanului.

Uşa s-a deschis şi a apărut o doamnă în vârstă. Honda şi Hishikawa şi-au scos pălăriile. Bătrâna, cu părul cărunt, nasul cârn şi pielea brun-roşcată, a afişat un zâmbet specific thailandez. Dar zâmbetul acela era o simplă formalitate, nimic mai mult.

Doamna a schimbat câteva cuvinte cu Hishikawa. Se pare că nu intervenise nici o schimbare de la programarea stabilită.

Patru sau cinci scaune erau aliniate în anticamera prea mică pentru întrebuinţarea pe care o avea. Hishikawa i-a dat doamnei un pachet, iar ea l-a primit după ce şi-a unit mâinile în semn de mulţumire. A deschis uşa din mijloc şi imediat i-a condus pe amândoi într-o cameră de audienţă spaţioasă.

După căldura sufocantă din acea dimineaţă, răcoarea menţinută de igrasia din încăperea respectivă era chiar plăcută. Cei doi au fost invitaţi să ia loc pe scaune roşii cu auriu, în stil chinezesc, cu picioare în forma labelor de leu.

În timp ce o aşteptau pe Prinţesă, Honda şi-a plimbat privirea prin cameră. În afară de bâzâitul plăpând al unei muşte, nu se auzea nici un sunet.

Încăperea nu dădea direct spre ferestre. O galerie de coloane susţinea mezaninul, iar în jurul tronului regal din mijlocul salonului atârnau greu draperii groase. Chiar deasupra lui, la etajul

superior, era portretul Regelui Chulalongkorn. Coloanele corintice erau pictate cu albastru, având inserţii verticale aurii, pe când coronamentele coloanelor erau împodobite cu trandafiri în stilul Orientului Apropiat, în locul acantelor obişnuite.

Motivul trandafirului se repeta în mod obsesiv. Galeria de la mezanin, vopsită în auriu şi cu bordură albă, avea balustrade din lemn traforat cu trandafiri aurii. Candelabrul imens ce se desprindea din mijlocul tavanului înalt era de asemenea decorat cu trandafiri aurii şi roz. Când Honda s-a uitat la picioare, a observat că şi covorul roşu avea un model cu trandafiri.

Perechea de colţi de fildeş imenşi aşezaţi în faţa tonului, care îmbrăţişau o pereche de semiluni albe, erau singurul element decorativ tradiţional thailandez. Fildeşul foarte bine lustruit avea o sclipire alb-gălbuie în lumina obscură.

Abia după ce au intrat, Honda a observat că ferestrele franţuzeşti acopereau doar faţada clădirii ce dădea în grădina din faţă. Ferestrele deschise către grădina din spate, separate de un culoar cu coloane, erau numai până la brâu. Prin ferestrele orientate către nord pătrundea o adiere plăcută.

În timp ce se uita pe fereastră, Honda a zărit dintr-odată o umbră neagră care a trecut prin faţa geamului. L-a trecut un fior. Era un păun verde. Păunul a poposit pe marginea geamului, întinzându-şi gâtul elegant, cu reflexii verzi-aurii. Creasta de pene de pe capul mândru avea forma unui evantai delicat, în miniatură.

— Oare cât ne mai fac să aşteptăm? i-a şoptit Honda lui Hishikawa, vizibil plictisit.

— Mereu se întâmplă la fel. Nu luaţi în seamă această aşteptare. Nu încearcă să ne impresioneze în nici un fel. Aţi observat deja că în această ţară nu trebuie să grăbiţi lucrurile. Pe vremea domniei Regelui Uchirat, fiul Marelui Chulalongkorn, Majestatea Sa se ducea la culcare în zorii zilei şi se

trezea după-amiaza. Totul se desfăşura lent, fără prea mult consum de energie; ziua era noapte şi noaptea era zi. Şi Ministrul Administraţiei Palatului îşi făcea apariţia pe la patru după-amiaza şi se întorcea acasă dimineaţa. Ţinând cont de clima de aici, probabil că aceasta era cea mai bună metodă. Frumuseţea acestor oameni este precum frumuseţea fructelor; fructele trebuie să se coacă armonios, în tihnă. Nu există fructe coapte în pripă.

Honda era deranjat de vorba lungă, şoptită, tipică pentru Hishikawa, dar, tocmai când îşi întorcea capul pentru a evita respiraţia lui urât mirositoare, apăru doamna în vârstă. Şi-a împreunat mâinile cu respect indicând apropierea Prinţesei.

S-a auzit un fel de şuierat din dreptul ferestrei unde se aşezase păunul. Nu era avertismentul folosit în Antichitate la curtea japoneză pentru a semnala apariţia unei persoane de rang înalt. Au alungat păunul. La fereastră se auzise fâlfâitul din aripi al păsării care se îndepărta. Honda a văzut trei doamne în vârstă venind dinspre culoarul de nord. Mergeau în linie dreaptă, păstrând o distanţă egală între ele, aşa cum cerea eticheta. Prinţesa era însoţită de o doamnă de curte care o ţinea de o mână, cealaltă jucându-se cu o ghirlandă de iasomie. În timp ce mica Prinţesă de şapte ani, Ying Chan, era condusă către marele scaun chinezesc din faţa colţilor de fildeş, doamna care-i întâmpinase a îngenuncheat pe podea şi a făcut o plecăciune adâncă – numită *krab* în thailandeză. Probabil că era de rang inferior.

Prima doamnă a luat-o pe Prinţesă de mijloc şi s-au aşezat împreună pe scaunul chinezesc din centru. Celelalte două s-au aşezat pe scăunelele din dreapta, cu faţa spre Prinţesă. Cea de-a treia doamnă era acum lângă Hishikawa. Când Honda şi-a ridicat privirea, femeia care îngenunchease mai înainte deja dispăruse.

Honda imita mişcările făcute de Hishikawa. După ce a făcut o plecăciune adâncă stând în picioare, s-a aşezat pe scaunul chinezesc roşu cu auriu. Doamnele aveau în jur de şaptezeci de ani şi păreau mai degrabă supraveghetoarele Prinţesei, decât servitoarele ei.

Prinţesa nu purta *panun*-ul de modă veche, ci o bluză europeană dintr-un material alb, brodat cu auriu, şi o fustă thailandeză din bumbac imprimat, numită *passin*, asemănătoare sarongului malaez; în picioare avea o pereche de pantofi roşii cu model auriu. Părul era tuns scurt, în stilul caracteristic thailandez. Această coafură o avuseseră cu mult timp în urmă curajoasele tinere din Khorat, care, îmbrăcate în straie bărbăteşti, au luptat împotriva armatei cambodgiene cotropitoare.

Faţa ei fermecătoare, inteligentă nu trăda nici un semn de nebunie. Ochii mari, negri se uitau ţintă către oaspeţi, sprâncenele delicate, arcuite şi buzele o înăspreau, iar părul acela scurt o făcea să arate mai degrabă a prinţ, decât a prinţesă. Avea pielea maro-aurie.

Audienţa însemna pentru Prinţesă să-i primească pe cei doi cu reverenţă; se juca cu ghirlanda de iasomie şi îşi legăna picioarele pe scaun. S-a uitat fix la Honda şi i-a şoptit ceva primei doamne de curte, iar ea a dojenit-o cu un singur cuvânt.

La semnul lui Hishikawa, Honda a scos din buzunar cutiuţa violetă cu inelul cu perlă. I-a fost înmânat celei de-a treia doamne, apoi celei de-a doua şi apoi primei, iar în final a ajuns în mâinile Prinţesei. Până să ajungă cutiuţa la ea, această aşteptare a făcut căldura tropicală şi mai insuportabilă. Deoarece cutia fusese examinată de prima doamnă, Prinţesa n-a mai avut parte de plăcerea copilărească de a descoperi surpriza.

Fermecătoarele ei degete brune au eliberat neglijent ghirlanda de flori şi au ridicat inelul cu perlă. L-a privit cu interes o perioadă. Tăcerea

acesta neobişnuită, care nu inspira nici emoţie, nici nepăsare, îl făcea pe Honda să creadă că acesta era unul dintre simptomele bolii ei. Dintr-odată, un zâmbet, ca o bulă în apă, i-a luminat faţa şi i-a scos la iveală dinţii albi, copilăreşti. Honda se simţea uşurat.

Inelul a fost pus în cutie şi returnat primei doamne. Prinţesa a vorbit pentru prima oară cu o voce clară şi inteligentă. Cuvintele ei au fost transmise prin cele trei doamne, asemenea unui şarpe verde ce se târâie de pe o creangă pe alta a palmierului şi, în final, prin traducerea lui Hishikawa, au ajuns la urechea lui Honda. Prinţesa spusese: „Mulţumesc!“

— Sunt de foarte mult timp un admirator al Familiei Regale Thailandeze şi am înţeles că şi Luminăţiei Sale îi place Japonia. Dacă se cuvine, aş dori să-i trimit o păpuşă japoneză, după ce mă întorc în ţară. Ce părere aveţi? Honda l-a rugat pe Hishikawa să traducă.

Cuvintele folosite de Hishikawa în thailandeză păreau simple, dar pe măsură ce erau transmise mai departe de a treia şi a doua doamnă de curte, erau mai lungi şi mai multe, iar când să fie comunicate Prinţesei de prima doamnă, erau interminabile.

Cuvintele din răspunsul Prinţesei s-au întors lipsite de orice licăr de emoţie, după ce au fost comunicate prin buzele ridate şi negre ale doamnelor. Ca şi cum cuvintele pline de viaţă ale copilei au fost golite, mestecate de dinţii lor cocliţi, pentru Honda rămânând numai resturi dezgustătoare.

— Spun că Luminăţia Sa primeşte cu multă bucurie amabila dumneavoastră ofertă.

Apoi s-a întâmplat un lucru ciudat.

Prinţesa a profitat de momentul de neatenţie al primei doamne, a sărit de pe scaun, a traversat dintr-o mişcare spaţiul dintre ea şi Honda şi l-a apucat de pantaloni. Honda s-a ridicat uluit.

Prinţesa a rămas agăţată de pantalonii lui, tremura, plângea şi ţipa. Plângea cu suspine. Honda s-a aplecat şi i-a prins umerii fragili cu ambele mâini.

Doamnele nu reuşeau s-o tragă înapoi pe copila furioasă. S-au strâns toate în jurul ei, şopteau ceva neliniştite şi o priveau fix.

— Ce spune? Tradu-mi! s-a răstit Honda către Hishikawa, care stătea năucit.

— Domnule Honda! Domnule Honda! Mi-a fost dor de dumneavoastră! Aţi avut atâta grijă de mine şi eu m-am sinucis fără să-mi iau rămas-bun. Am aşteptat revederea aceasta de mai bine de şapte ani pentru a-mi cere iertare. Sunt japonez, chiar dacă acum am înfăţişarea unei Prinţese. Viaţa de dinainte mi-am petrecut-o în Japonia. Acolo este casa mea. Domnule Honda, vă rog să mă duceţi înapoi în Japonia!

În cele din urmă, Prinţesa s-a întors la locul ei şi atmosfera a redevenit cea adecvată pentru o audienţă. Honda se uita, de la distanţă, la părul brunet al fetiţei care încă mai suspina, acum sprijinită de prima doamnă. Era înduioşat de căldura şi mirosul copilei, încă prezent pe pantalonii lui.

Doamnele le-au solicitat să încheie audienţa de astăzi, deoarece Prinţesa nu se simţea prea bine, însă Honda le-a rugat, prin Hishikawa, să-i permită să pună două întrebări scurte.

Prima întrebare:

— În ce lună şi ce an am aflat eu şi Kiyoaki Matsugae despre vizita Stareţei de la templul Gesshū pe insula centrală a proprietăţii Matsugae?

Când întrebarea i-a fost transmisă, Prinţesa şi-a ridicat puţin faţa umezită de lacrimi din poala slujnicei şi a răspuns cu promptitudine, în timp ce înlătura o şuviţă de păr lipită de obraji:

— Octombrie 1912.

Honda era uimit în sinea lui, dar nu era convins că, asemenea unui rulou pictat cu minuţiozitate, ea

avea înregistrate în minte clar şi amănunţit întâmplările din cele două vieţi anterioare. Nu ştia cu certitudine, deşi adineauri o auzise cerându-şi scuze prin cuvintele lui Isao, dacă ea chiar cunoştea detalii despre acel eveniment. Adevărul este că acele cuvintele precise au alunecat fără emoţie de pe buzele ei, ca şi cum ar fi ales şi aranjat la întâmplare nişte cifre.

Honda a pus şi cea de-a doua întrebare:

— Data arestării lui Isao Iinuma?

— 1 decembrie 1932, a răspuns fără să ezite, cu o privire vizibil adormită.

— Cred că este de ajuns! a spus prima doamnă anunţând-o astfel pe Prinţesă că e timpul să plece.

Prinţesa s-a ridicat brusc, s-a urcat încălţată pe scaun şi a ţipat la Honda cu o voce ascuţită. Prima doamnă o certa şoptit. Prinţesa a continuat şi mai îndârjită şi şi-a înfipt mâinile în părul bătrânei. Era clar că repeta aceleaşi cuvinte, judecând după similitudinea silabelor. A doua şi a treia doamnă au sărit să o apuce de braţe, dar Prinţesa a început să plângă în hohote, strigătele ei răsunând sub tavanul înalt. Printre trupurile femeilor care se străduiau să o tragă de acolo se iveau mâinile ei brune, flexibile şi netede, parcă încercând să apuce ceva. Femeile s-au retras, strigând de durere, dar ţipetele Prinţesei erau mai puternice.

— Ce-a fost asta?

— Insistă să vă invite poimâine la Vila Regală Bang Pa In, când va merge în vizită, iar doamnele încearcă s-o oprească. Ce spectacol fac! a adăugat Hishikawa.

S-a pornit o discuţie între Prinţesa Ying Chan şi supraveghetoarele ei. Până la urmă, tânăra a încuviinţat şi s-a oprit din plâns.

Prima doamnă, aranjându-şi hainele răvăşite şi respirând greu, i-a spus direct lui Honda:

— Poimâine, Luminăţia Sa va fi condusă la Vila Bang Pa In, pentru a se destinde. Domnul Honda şi domnul Hishikawa sunt invitaţi. Ne-am dori foarte

mult să accepte. Deoarece o să luam prânzul acolo, ar fi bine ca dumnealor să sosească aici la ora nouă dimineaţa.

Invitaţia ceremonioasă a fost imediat tradusă de Hishikawa.

În maşină, în drum spre hotel, Hishikawa continua să trăncănească, nebăgând de seamă faptul că Honda era cufundat în gândurile lui. Lipsa de consideraţie faţă de oamenii din jurul său, afişată de aşa-zisul artist, îi trăda caracterul discutabil, ca o perie de dinţi uzată. Poate socotea că sensibilitatea era ceva desuet, o caracteristică fătarnică; totuşi, dacă ar fi gândit aşa, măcar ar fi avut virtutea consecvenţei, însă el se mândrea cu delicateţea şi sensibilitatea lui în relaţiile interumane, considerându-se mult peste ceilalţi ghizi.

— Aţi fost foarte viclean cu acele două întrebări. Nu am înţeles nimic din ce s-a întâmplat. Dar aţi supus-o unui test, deoarece Prinţesa pretindea că ar fi reincarnarea unui apropiat de-al dumneavoastră, nu-i aşa?

— Întocmai, a răspuns Honda într-o doară.

— A ghicit răspunsul la cele două întrebări?

— Nu.

— Nici măcar la una?

— Nu. Din păcate, amândouă răspunsurile au fost greşite, a minţit Honda pentru a fi lăsat în pace.

Tonul lui dezamăgit ascundea o decepţie, iar Hishikawa a izbucnit în râs, crezând că Honda spune adevărul.

— Aşa deci. Erau greşite! A spus datele cu atâta siguranţă! Asta este. Însă referitor la chestiunea reincarnării, nu a fost atât de convingătoare. Nici dumneavoastră nu aţi fost prea blând cu preţioasa Prinţesă, supunând-o acelui test, de parcă aţi fi încercat o ghicitoare de la colţul străzii. În general, nu este nici un mister în viaţa oamenilor. Misterul

rămâne numai în artă, deoarece misterul are valoare numai în artă.

Honda era din nou surprins de raţionamentul limitat al lui Hishikawa. De la geamul maşinii a văzut ceva roşiatic sclipind în depărtare. Şi-a îndreptat privirea în acea direcţie. Era un râu. Printre cocotierii cu coroana de un roşu înflăcărat, aliniaţi de-a lungul ţărmului, se întrezăreau arbori de foc[12], asemănători unui fum stacojiu. Valurile de căldură deja cuprinseseră copacii.

12 Delonix regia (N. ed.).

Honda, întorcându-se la preocupările lui, se gândea cum să ajungă la Vila Bang Pa In fără Hishikawa, deşi singur nu ar fi putut comunica cu Prinţesa.

4

Din fericire, dorinţa lui Honda de a merge neînsoţit de Hishikawa la Vilă s-a materializat. „Nu am dispoziţia necesară pentru încă o întrevedere cu ciudata Prinţesă. Dacă nu voi merge, nu vă veţi descurca. Supraveghetoarele nu vorbesc decât câteva cuvinte în engleză“, a spus Hishikawa cu un aer de superioritate. Contrar aşteptărilor sale, Honda a replicat: „Limba thailandeză o să-mi gâdile urechile ca o muzică pe care nu o înţeleg. Mai bine aşa, decât să ascult o traducere care m-ar plictisi“. Honda spera că astfel îşi va încheia socotelile cu Hishikawa.

Mai târziu, Honda avea să-şi aducă aminte de nenumărate ori de acea încântătoare excursie.

Se putea merge cu maşina numai până la jumătatea drumului; cealaltă jumătate de drum a fost străbătută cu o mică ambarcaţiune regală de agrement, trecând peste un râu şi peste câmpuri de orz inundate. Bivolii de apă se mai trezeau din moţăială şi, dintr-odată, se ridicau; spinările lor înnoroiate străluceau în soare. Când barca a trecut

pe lângă o pădure cu copaci înalţi, Prinţesa s-a bucurat la vederea nenumăratelor veveriţe care săreau de pe o creangă pe alta, de-a lungul râului. La un moment dat au văzut un şarpe verde, cu capul ridicat, care se târa printre frunzele unui copac.

Pagode galbene se înălţau în junglă, fiecare dintre ele fiind proaspăt poleită, datorită donaţiilor enoriaşilor. Honda ştia că foiţele din aur erau făcute în Japonia şi exportate în Thailanda în cantităţi mari.

Lui Honda îi era bine întipărită în memorie imaginea Prinţesei Ying Chan, care nu se mai comporta copilăros, ci stătea nemişcată, sprijinindu-se de marginea bărcii, privind pierdută în zare. Doamnele de companie, preocupate de propria distracţie, erau obişnuite cu comportamentul ei straniu şi nici nu-i dădeau atenţie, însă Honda a înţeles imediat la ce se uita ea şi s-a cutremurat.

Un nor imens, care s-a ivit de sub linia orizontului, a ascuns soarele. Soarele era deja sus, iar norul trebuia să-şi lungească mult tentaculele pentru a-l acoperi. Norul negru se întindea doar pentru a învălui soarele şi, cu ceva trudă, a reuşit. Însă chiar deasupra soarelui cerul era de un alb orbitor, trădând astfel negrul de rău augur. Asta nu era tot. De cât se lungise, norul se subţiase şi-i apăruse o despicătură în partea de jos, prin care se scurgea lumina, ca şi cum strălucirea ar fi fost sângele ce ţâşnea dintr-o rană adâncă.

Orizontul îndepărtat era acoperit de jungla joasă. Partea din faţă, scăldată în lumina strecurată prin crăpătură, era de un verde-intens, strălucitor, care te transpunea într-o altă dimensiune.

În partea mai îndepărtată a junglei, sub norul negru, ploaia era atât de violentă, încât dădea impresia unui nor de ceaţă care se ridică. Ploaia atârna asemenea unei pânze elaborate, ca de păianjen, învăluind jungla neagră. Vălul de

picături, care acoperea numai o parte din orizontul îndepărtat, se distingea clar, iar mişcarea orizontală a picăturilor biciuite de vânt era vizibilă. Rafala de ploaie era concentrată într-o singură zonă, de parcă ar fi fost încătuşată.

Honda şi-a dat seama imediat la ce se uita tânăra Prinţesă: ea vedea simultan în timp şi spaţiu. Cu alte cuvinte, zona de sub furtună ţinea de un viitor sau de un trecut inaccesibile omului. Dacă te afli sub un cer senin şi înţelegi perfect lumea cu ploaie, înseamnă că perioadele de timp diferite şi spaţiile paralele coexistă. Norul arăta ca o scânteie din abisul timpurilor, iar distanţa semnificativă confirma acea diferenţă dintre cele două spaţii. Prinţesa era absorbită de prăpastia adâncă a Universului.

Micuţa ei limbă rozalie şi umedă lingea cu nesaţ inelul cu perlă primit de la Honda – doamnele ar fi certat-o, dacă ar fi observat. Parcă mica Prinţesă, prin lingerea perlei, încerca să se asigure că miracolul era aievea.

Bang Pa In.

Numele acesta avea să rămână de neuitat pentru Honda.

Prinţesa a insistat să-l ţină pe Honda de mână în timp ce se plimbau. Ignorând privirile dezaprobatoare ale doamnelor, el s-a lăsat condus de pălmuţa transpirată. Prinţesa, familiară cu locurile, l-a dus la o reşedinţă în stil chinezesc cu arbori franţuzeşti şi grădină în stil renascentist, mai apoi către un turn arăbesc. Era încântat de noile descoperiri. Pavilionul plutitor din centrul unui iaz artificial întins era deosebit de frumos, asemenea unui obiect de artă, aşezat deasupra apei.

Pe măsură ce apa ţâşnea, treptele de piatră de la marginea iazului se înecau, iar ultima treaptă era ascunsă pe fundul bazinului. Marmura albă din apă era verde de la alge. Mătasea-broaştei învăluise suprafaţa apei, acoperind-o cu o spumă argintie.

Prinţesa Ying Chan dorea să-şi umezească mâinile şi picioarele în acel iaz, însă, în mod repetat, doamnele i-au interzis acest lucru. Honda nu înţelegea vorbele ei, însă probabil că ea credea că bulele spumei, asemănătoare inelului, erau perle pe care voia să le adune.

Când Honda i-a spus să înceteze, Prinţesa s-a calmat imediat, s-a aşezat lângă el pe treapta de piatră şi a privit pierdută templul din mijlocul iazului.

Nu era chiar un templu, ci un mic pavilion folosit ca loc de popas pentru cei care se plimbau cu barca. Când vântul se juca prin perdelele gălbui ale pavilionului, de la distanţa aceea, se vedea o încăpere mică, aproape goală.

Pavilionul era înconjurat de nenumăraţi stâlpi subţiri, negri decoraţi cu auriu. Prin spaţiile dintre stâlpi se vedeau verdeaţa de pe malul celălalt, norii buclaţi şi cerul scăldat în lumină. În timp ce Honda admira peisajul, norii grandioşi şi pădurea care se zăreau printre crăpăturile paravanului de stâlpi luau forma unor dungi verticale, ciudat de lungi. Bineînţeles că şi acoperişul pavilionului era desăvârşit: construit din patru straturi groase de ţiglă chinezească roşie, galbenă şi verde şi cu un turnuleţ fin, auriu-strălucitor ce străpungea cerul albastru.

Honda nu-şi mai amintea dacă s-a gândit la acest lucru atunci sau dacă, abia mai târziu, imaginea pavilionului s-a suprapus peste cea a Prinţesei. Totuşi, în mintea lui, stâlpii subţiri şi negri se transformau în trupurile de abanos ale dansatoarelor suple, în poziţie de dans, împodobite cu multe bijuterii filigranate din aur şi cu coroane ascuţite.

5

Toate acele evenimente care s-au derulat fără comunicare verbală, mai ales acele momente în

care nici nu ar fi fost de dorit o astfel de comunicare, au devenit, fără prea mult efort, tablouri frumoase în miniatură, înlănţuite, în mod egal încadrate în rame aurii excesiv decorate. Trăirile acelea, de o intensă plăcere estetică, aveau să-l lege definitiv pe Honda de timpul petrecut acolo. Dintr-odată, îi apăreau instantanee care formau un portret de moment al micuţei Prinţese: mâinile dolofane de copil, întinse după spuma de perle de pe scările scufundate în apă; liniile delicate şi clare ale palmelor şi degetelor; părul negru, lucios, tuns scurt, atârnând peste obraji; genele lungi, aproape melancolice; pe micuţa frunte neagră, reflexia apei care tremura asemenea sidefului pe un fundal negru. Timpul spumega, aerul din grădină era împresurat de zumzetul albinelor, iar doamnele, care se plimbau liniştite, păreau binedispuse. Esenţa momentului era precum un coral frumos, expus privirilor. Totuşi, fericirea neumbrită, inocentă a prinţesei şi înlănţuirea de întâmplări dureroase, chiar sângeroase, din cele două vieţi anterioare, erau combinate, la fel ca cerul înseninat şi cel acoperit de nori al junglei îndepărtate, aşa cum le văzuse în drum spre vilă.

Honda simţea că se află în imensul salon al timpului, de unde fuseseră extraşi toţi pereţii. Era prea spaţios şi prea liber, în comparaţie cu locuinţa „umană“ cu care se obişnuise. Acolo, stâlpi negri stăteau înşiraţi, iar urechile şi ochii lui atingeau dimensiuni inaccesibile unui om normal. Bucuria copilărească a Prinţesei umpluse camera. În spatele nenumăraţilor stâlpi stăteau Kiyoaki, Isao şi o ceată de suflete migratoare, cu respiraţia tăiată, ca într-un joc de-a v-aţi ascunselea.

Prinţesa a râs din nou. În această plimbare, Prinţesa a zâmbit mai mereu, dar, din când în când, izbucnea în râs, dezvăluindu-şi gingiile rozalii, umede. În asemenea momente îşi ridica privirea către Honda.

De când sosiseră la Bang Pa In, doamnele de curte renunţaseră la ţinută, uitaseră de eticheta ceremonioasă şi râdeau gălăgios. Acum că renunţaseră la rigoare, vârsta era singurul element rămas din prestanţa lor. Doamnele adunau de zor poame de *areca*[13]. Parcă erau nişte papagali zbârciţi şi lacomi care-şi umpleau ciocul cu seminţe. Îşi băgau mâna pe sub mânecă şi se scărpinau. Se distrau pe cinste imitând tinerele dansatoare cu mersul lor lateral. O dansatoare mumificată, cu un păr alb, strălucitor ca o perucă, răvăşit peste faţa măslinie, deschisese gura castanie râzând. Mergea în lateral cu coatele ascuţite în sus; oasele colţuroase şi uscate, lăsate la vedere, decupau poze cu siluete din fundalul cerului azuriu cu norii săi alburii.

13 *Areca catechu*, specie de palmier cu fructe comestibile.

Pe Honda l-a cuprins un sentiment de duioşie profundă. Neavând copii, Honda nu putea decât să-şi imagineze ce ar putea simţi în astfel de momente. Asocierea plecării Prinţesei, cu carnea ei pură, la toaletă, era o experienţă sentimentală nouă pentru el. Dacă ar fi fost posibil, şi-ar fi dorit să ţină în mâinile lui pulpiţele fragede, maronii ale Prinţesei, în timp ce aceasta urina.

La întoarcere, copila a fost un timp ruşinoasă, nu a spus nimic şi i-a evitat privirea.

După masa de prânz s-au jucat la umbra copacilor.

După aceea Honda nu şi-a mai amintit ce jocuri. Cântau, în mod repetat, melodii simple, monotone.

I-a rămas în minte doar secvenţa în care Prinţesa stătea în mijlocul unei pajişti, la umbra crengilor, printre care se strecurau firicele de lumină, iar în jurul ei doamnele de curte erau aşezate pe jos, una cu genunchiul ridicat, cealaltă cu picioarele încrucişate. Una dintre ele părea că intrase în joc doar din complezenţă, continuând să fumeze un trabuc împachetat în frunze de lotus. Alta ţinea

lângă genunchi un recipient cu apă, lăcuit, incrustat cu perle, pentru Prinţesa care se plângea mereu că-i este sete.

Probabil că jocul avea legătură cu *Rāmāyana*. Prinţesa semăna cu Hanuman când mânuia o nuia pe post de sabie, stătea cocoşată şi respira într-un mod amuzant. De fiecare dată când femeile băteau din palme şi psalmodiau ceva, fata îşi schimba poziţia. Înclinând uşor capul, semăna cu o floare delicată, unduindu-se în adierea vântului, sau cu o veveriţă care se opreşte din escaladarea crengilor. Din nou, transformată în Prinţul Rāma, a îndreptat elegant sabia către înaltul cerului cu mâna subţire, negricioasă, ieşită de sub bluza albă brodată cu auriu. În acel moment, un porumbel de munte a coborât prin faţa ei şi i-a acoperit chipul, însă Prinţesa nu s-a mişcat deloc. Honda a descoperit că arborele care se înălţa falnic în spatele ei era un tei. Frunzele late atârnau din lujerii lungi ai copacului bogat şi fremătau la fiecare adiere a vântului. Fiecare frunză verde avea vinişoare galbene, evidente, de parcă razele de la tropice erau ţesute în ele.

Prinţesa se încălzise. Destul de iritată, le-a cerut ceva doamnelor. S-au consultat, s-au ridicat şi i-au făcut un semn lui Honda. Au ieşit de sub umbra arborilor şi s-au îndreptat către debarcader. Honda presupunea că se întorceau acasă, dar se înşela. I-au dat un ordin luntraşului, care a scos o bucată mare de bumbac imprimat.

Ţinând materialul, s-au dus către ţărmul înţesat de rădăcinile mangrovelor, până au găsit un loc mai retras. Două dintre doamne şi-au ridicat fustele şi au intrat în apă, ţinând fiecare de câte un capăt al bucăţii de bumbac, pe care au întins-o când apa le-a trecut de nivelul brâului, ca un paravan pentru privirile celor de pe malul opus. Cea rămasă pe mal şi-a ridicat poalele şi a intrat cu Prinţesa goală în apă. Lumina proiectată de apă se legăna pe pulpele vlăguite ale bătrânei.

Prinţesa a ţipat de bucurie când a văzut peştii mici adunaţi în jurul rădăcinilor mangrovelor. Honda era surprins de faptul că doamnele se purtau ca şi cum el n-ar fi fost prezent, dar se gândea că şi acest comportament ţinea de eticheta thailandeză. Se aşezase lângă trunchiul unui copac de pe ţărm şi privea detaşat cum se scălda Prinţesa.

Copila nu era chiar tăcută. Luminată de razele soarelui, care treceau prin fibrele materialului de bumbac, Prinţesa râdea fără încetare către Honda. Nu încerca să-şi acopere burta de copil, destul de proeminentă, în timp ce le stropea pe doamne. Când era certată, se retrăgea în grabă. Apa stătătoare nu era prea curată, ba chiar era de aceeaşi culoare cu pielea fetei – maro-gălbuie. Până şi picăturile acelei ape deveneau limpezi în bătaia luminii filtrate prin bucata de material.

Deodată Prinţesa şi-a ridicat braţele. Instinctiv, Honda s-a uitat la partea ei stângă, la pieptul ei mic, plat, până atunci acoperit de braţe. Nu a văzut cele trei aluniţe care ar fi trebuit să fie acolo. S-a uitat apoi de fiecare dată când prindea momentul, până când ochii i-au obosit, dar s-a gândit că aluniţele nu se distingeau pe pielea maronie.

6

Procesul de care se ocupa Honda a luat o întorsătură neaşteptat de bună când reclamantul, înţelegând că nu are şanse, a renunţat la acuzaţii. De acum se putea întoarce acasă, însă compania Itsui, în semn de recunoştinţă, i-a oferit o călătorie de relaxare. Şi-a exprimat dorinţa de a vedea India. I s-a spus că probabil este ultima şansă de a vizita India, deoarece existau semne de începere a războiului. I s-a promis că birourile locale Itsui vor face tot posibilul să-i asigure o excursie pe cinste. Honda se ruga ca acea ospitalitate făgăduită să nu fie de tipul celei primite din partea lui Hishikawa.

Honda şi-a înştiinţat familia din Japonia. Apoi s-a bucurat să-şi planifice voiajul cu ajutorul unui mers al trenurilor indian, unde se arăta că erau în uz locomotive cu abur, care înaintau doar cu douăzeci şi cinci-douăzeci şi şase de kilometri pe oră. A consultat harta şi a văzut că locurile pe care dorea să le viziteze – peşterile Ajantā şi Benares de pe malul Gangelui – erau atât de departe, încât aproape că l-a luat ameţeala. Totuşi, amândouă locurile i-atrăgeau cu aceeaşi forţă acul magnetic al dorinţei de a descoperi necunoscutul.

Honda a renunţat la ideea de a merge să-şi ia rămas-bun de la Prinţesa Ying Chan, doar gândindu-se la neplăcerea de a-l ruga pe Hishikawa să traducă. Scuzându-se că trebuie să plece în mare grabă, nu a făcut decât să lase un bilet de mulţumire pentru excursia de la Bang Pa In, folosind hârtia hotelului. L-a trimis printr-un mesager la Palatul Trandafirilor, înainte de plecare.

Excursia lui în India a fost plină de evenimente semnificative, cele mai de seamă fiind experienţa răscolitoare dintr-o după-amiază petrecută la peşterile-templu Ajantā şi peisajul din Benares, care i-a mişcat sufletul. În aceste locuri, Honda a fost martorul unor întâmplări foarte importante, amintirile legate de acestea aveau să-i marcheze viaţa.

7

Honda şi-a început călătoria pe mare, până la Calcutta, apoi a mers o zi întreagă cu trenul spre Benares, care era la şase sute şaptezeci şi opt de kilometri depărtare. Au urmat o excursie cu maşina de la Benares la Mogulsarai, apoi două zile cu trenul către Manmad şi o deplasare cu maşina în Ajantā.

În Calcutta, la începutul lunii octombrie era mare agitaţie datorită sărbătorii anuale dedicate zeiţei Durgā.

Zeiţa Kālī, cea mai cunoscută din panteonul hindus şi cu precădere venerată în Bengal şi Assam, a avut nenumărate nume şi înfăţişări, la fel ca soţul ei Shiva, zeul distrugerii. Durgā este una dintre metamorfozele lui Kālī, mai puţin însetată de sânge însă. Efigii imense ale zeiţei Durgā erau ridicate peste tot în oraş. Era înfăţişată pedepsindu-l pe zeul bivolilor de apă, cu o figură impunătoare şi cu sprâncenele frumoase arcuite ameninţător. Noaptea, statuile se distingeau clar în lumina stradală puternică şi trecătorii li se închinau.

Calcutta este centrul de adoraţie a lui Kālī, cu templele sale Kalighat, iar activităţile din timpul acestor festivităţi nu au pereche. Imediat ce a ajuns în oraş, Honda a angajat un ghid indian şi a vizitat templul.

Puterea lui Kālī provine de la *Shakti*[14], termen cu semnificaţia iniţială de „energie“. Această măreaţă zeiţă, mamă a pământului, împarte cu toate zeiţele nobleţea de a fi mamă, voluptatea feminină şi ferocitatea atroce, îmbogăţindu-le astfel natura divină. Kālī este înfăţişată printr-o imagine a morţii şi a distrugerii, fără îndoială cele două elemente esenţiale ţinând de *Shakti*. Ea reprezintă molima, calamităţile naturale şi alte forme ale forţelor naturii. Are trupul negru, iar gura roşie, ca sângele. Colţii umezi i se iţesc peste buze, iar gâtul îi este decorat cu lănţişoare de cranii şi capete proaspăt retezate. Dansează nebuneşte peste trupul bărbatului ei epuizat. Această zeiţă însetată de sânge trimite epidemii şi dezastre de îndată ce îi revine setea şi, pentru a o calma, sunt necesare, în mod constant, jertfe. Se spune că sacrificarea unui tigru o îmbunează pentru o sută de ani, iar jertfa umană timp de o mie de ani.

14 Energia cosmică primordială; reprezintă forţele dinamice care se mişcă în întreg Universul.

Honda a vizitat templul Kalighat într-o după-amiază ploioasă. Grupuri de oameni stăteau înaintea intrării, se înghesuiau, făceau zarvă mare, iar cerşetorii implorau mila credincioşilor. Incinta templului era foarte strâmtă şi plină de credincioşi. Puhoiul de oameni se adunase în jurul templului central, cu fundaţia din marmură, îmbulzindu-se şi rotindu-se înainte şi înapoi. Erau atât de îngrămădiţi, că nu mai aveai loc să arunci un ac. Fundaţia de marmură, udată de ploaie, avea un licăr alburiu, dar era murdară de la noroiul maroniu de pe picioarele credincioşilor, care încercau să urce, şi de la stropii de cinabru, care urma să fie pus pe fruntea lor împreună cu binecuvântarea. Părea o vâlvă profanatoare, iar strigătele extatice ale oamenilor continuau la nesfârşit.

Un preot, cu mâna neagră, întinsă în afara templului, picta mici puncte sfinte de cinabru pe frunţile evlavioşilor care puseseră câte un bănuţ în cutie. Din mulţimea îngrămădită pentru a primi binecuvântarea se remarcau o femeie cu un sari albastru, ud, lipit de piele, evidenţiind-i spatele şi fesele şi un bărbat cu o cămaşă din pânză albă, al cărui gât era brăzdat de riduri negre, lucioase. Toţi se împingeau către degetul negru, vopsit în roşu, al preotului. Mişcările lor, paroxismul şi devotamentul i-au amintit lui Honda de mulţimea din tabloul *Pomana Sfântului Rocco* de Annibale Carracci, un pictor al şcolii eclectice din Bologna. Oricum, în interiorul templului, întunecat chiar şi la amiază, trona o statuie a zeiţei Kālī, cu limba ei roşie ivindu-se dintre buze şi cu colierul din capete proaspăt retezate, care tremurau în lumina lumânărilor.

Honda şi-a urmat ghidul în grădina din spate, cu dale din piatră măcinate de ploi, denivelate. Grădina se întindea pe mai puţin de patru sute de metri pătraţi. Acolo erau doar câteva persoane. O pereche de piloni, ca nişte stâlpi de poartă înguşti,

scunzi, aveau la bază o albie lucrată în piatră şi încă un spaţiu separat, mic, probabil pentru spălat. Imediat alături, se aflau copiile lor în miniatură. Perechea de stâlpi mici era udă din cauza ploii, iar în adâncitura de lângă ei era o baltă de sânge, care, sub loviturile picăturilor de ploaie, se împrăştia pe dale. Ghidul i-a explicat că albia mare fusese altarul în care se sacrificau bivolii de apă şi că acum nu se mai foloseşte. Albia mai mică era pentru sacrificarea ţapilor. În special în timpul sărbătorilor importante, ca aceasta, a zeiţei Durgā, sunt masacraţi patru sute de ţapi.

Când Honda s-a uitat la partea din spate a templului Kalighat, care până în acel moment nu fusese vizibilă din cauza gloatei din jurul lui, a descoperit că doar fundaţia era construită din marmură pură, albă; pagoda centrală şi zidul dimprejur erau placate cu mozaic strălucitor. Imaginea îl ducea cu gândul la Templul Zorilor din Bangkok. Ploaia spălase praful de pe desenele florale minuţioase şi de pe şirul de păuni, iar edificiile în culori scânteietoare se ridicau arogant peste vărsarea de sânge de dedesubt.

Picături mari de ploaie veneau în valuri răzleţe, iar aerul îmbibat cu apă purta cu el o căldură umedă.

Honda văzu o femeie fără umbrelă venind să îngenuncheze evlavios în faţa altarului pentru sacrificarea ţapilor. Avea faţa rotundă, inteligentă şi blândă, specifică femeilor indiene trecute de vârsta a doua. Sariul verde era îmbibat de apă. Avea un ibricel de bronz cu apă sfântă din Gange.

Femeia a vărsat apa la stâlpi, a aprins candela, care putea arde chiar şi pe ploaie, apoi a împrăştiat flori purpurii de Java în jurul lor. După aceea a îngenuncheat pe dalele pătate de sânge, şi-a lipit fruntea de un stâlp şi a început să se roage cu fervoare. Punctul roşu sfinţit de pe fruntea ei era vizibil prin părul lipit din cauza ploii, de parcă ar fi oferit propriul sânge pentru jertfă.

Honda era profund impresionat şi, în acelaşi timp, emoţiile lui erau amestecate cu un dezgust greu de explicat în cuvinte, aproape de extaz. Pe măsură ce-şi analiza propriile trăiri, tot ce era în jurul lui se estompa, privirea fiindu-i aţintită aproape în mod obsesiv către silueta femeii în rugăciune. Tocmai când claritatea detaliilor şi aversiunea îl copleşeau atât de tare încât nu mai suporta, într-o clipită, femeia a dispărut. Pentru o secundă crezuse că a fost o himeră, dar nu fusese aşa. A văzut-o cum se îndrepta către poarta cu arabescuri din fier forjat, larg deschisă. Totuşi, între femeia care se ruga şi femeia care se îndepărta nu era nici o legătură.

Un copil a adus un ied negru. Cu părul lipit de fruntea udă, era însemnat cu punctul roşu sfinţit. Când a turnat apa sfinţită, iedul a scuturat din cap şi a lovit cu picioarele din spate, chinuindu-se să scape.

Un tânăr cu mustaţă şi cu o cămaşă murdară a apărut şi a luat animalul de la copil. Când i-a pus mâna pe ceafă, iedul a început să behăie jalnic, ba chiar iritant, smucindu-se si trăgându-se înapoi. Părul negru din jurul cozii era răvăşit. Tânărul i-a forţat gâtul printre cei doi stâlpi ai altarului, cu faţa în jos, a băgat o opritoare între ei şi a împins-o peste ceafa animalului. Iedul şi-a ridicat picioarele din spate, trăgându-se cu disperare şi behăind. Tânărul a ridicat sabia curbă, ce trimitea luciri argintii în ploaie. A lovit cu precizie şi capul iedul s-a rostogolit înainte, cu ochii larg deschişi şi limba albicioasă atârnând peste buze. Corpul rămăsese de partea cealaltă a stâlpilor, picioarele din faţă tremurau delicat, pe când picioarele din spate loveau cu putere. Mişcările violente s-au atenuat treptat, asemenea unui pendul care se domoleşte cu fiecare balansare. Din beregată nu i-a curs mult sânge.

Tânărul călău a apucat de picioarele din spate trupul decapitat şi a ieşit pe poartă. Afară, iezii

sacrificaţi erau atârnaţi de ţăruşi, apoi erau tranşaţi în viteză. La picioarele tânărului era întins pe jos, în ploaie, un trup de ied, decapitat. Picioarele din spate încă tremurau, de parcă ar fi avut un coşmar înfiorător. Hotarul dintre viaţă şi moarte, curmat cu îndemânare, fără durere, a fost traversat aproape inconştient; acum doar coşmarul chinuia ieduţul.

Abilitatea tânărului de a mânui sabia era uimitoare. Practica cu credinţă şi fără pic de emoţie această profesie sfântă şi, totuşi, abominabilă. Într-o zi obişnuită sanctitatea picura, precum transpiraţia, din sângele care-i pătase cămaşa murdară, din ochii mari, pătrunzători şi din palmele lui mari, de ţăran. Cei prezenţi la sărbătoare, obişnuiţi cu asemenea scene, nici măcar nu mai întorceau capul. În mijlocul lor stătea îndrăzneţ călăul, cu mâinile şi picioarele murdare.

Şi capul? Capul era oferit pe altarul dinăuntru, protejat de o copertină improvizată. Flori roşii erau aruncate într-o vatră aprinsă, în ploaie. Câteva petale arseseră. Era focul din sanctuarul dedicat venerării lui Brahmā. Şapte sau opt căpăţâni de ied erau aranjate lângă vatră, toate roşii, deschise şi înflorite asemenea florilor Java. Unul dintre capete era cel proaspăt tăiat. În spatele lor, o femeie în vârstă stătea ghemuită, de parcă ar fi cusut ceva, dar de fapt degetele ei negre desprindeau cu dibăcie măruntaiele netede, lucioase, de pieliţa interioară.

8

În timpul călătoriei către Benares, imaginea sacrificării animalelor i s-a perindat prin faţa ochilor de nenumărate ori.

Era o scenă agitată, care parcă pregătea terenul pentru altceva. I se părea că ritualul sacrificării nu se încheiase deloc, de parcă ceva începuse, şi se ridicase o punte către ceva invizibil, mai sacru,

mai abominabil, mai sublim. Cu alte cuvinte, seria de ritualuri era ca o bucată de covor roşu întins pentru a întâmpina o fiinţă indescriptibilă, care se apropia.

Benares este cel mai sfânt dintre locurile sfinte, Ierusalimul credincioşilor hinduşi. În punctul în care Gangele coteşte formând o semilună perfectă şi primeşte zăpezile topite din Himalaya, unde sălăşluieşte zeul Shiva, pe malul din vest, este aşezat oraşul Benares, denumit înainte Varanasi.

Este un oraş dedicat lui Shiva, soţul lui Kālī, care a ajuns să fie considerat principala poartă către Paradis. De asemenea, este locul de pelerinaj pentru toţi indienii. Fericirea supremă este atinsă pe pământ dacă faci baie în locul unde se unesc cele cinci râuri sfinte: Gange, Dutapapa, Krishna, Jamna şi Sarasvati.

În *Vede* apar următoarele pasaje referitoare la efectele benefice ale apei:

Apele sunt leac.
Apele purifică bolile trupului,
Hrănesc organismul cu vitalitate.
Într-adevăr apele sunt tămăduitoare,
Vindecă toate bolile şi păcatele.

Şi din nou:

Apele sunt încărcate cu viaţă eternă.
Apele sunt protecţia corpului.
Apele au efecte miraculoase pentru boli.
Puterea incredibilă a apelor
Pe vecie nu trebuie uitată,
Întrucât sunt leac pentru trup şi suflet.

Aşa cum sunt evocate în aceste rânduri, ritualurile hinduse încep prin purificarea sufletului, prin rugăciuni şi abluţiunea trupului. Toate sunt desăvârşite în nenumăratele *ghat*-uri din Benares.

Ajuns acolo după-amiază, Honda şi-a despachetat bagajul şi a făcut imediat un duş în camera de hotel. Apoi a aranjat să vină un ghid. Nu

se simţea obosit după lungul drum cu trenul, dându-şi seama că spiritul iscoditor, ciudat de tineresc, i-a indus o stare de exaltare şi nelinişte. Lumina sufocantă a soarelui la apus acoperea toată priveliştea de la geamurile hotelului. Simţea c-ar putea să-i descifreze misterul într-o clipită, dacă s-ar mişca viguros în mijlocul ei.

Totuşi, Benares era oraşul sfinţeniei şi al mizeriei duse la extrem. Pe ambele părţi ale aleilor înguste, ferite de soare, erau vânzători ambulanţi cu mâncare gătită şi prăjituri, alţii cu grâne, cititori în stele, toţi la grămadă. Duhoarea, umezeala şi boala împânzeau zona. Dacă treceai pe aici pentru a ajunge pe dalele de piatră de pe malul râului, vedeai rânduri de leproşi pe ambele părţi, veniţi din toate colţurile ţării ca să cerşească, în timp ce-şi aşteptau moartea. Mulţi porumbei… zăpuşeala de după-amiază… Un lepros stătea în faţa unei cutii de conserve care conţinea câteva monede de cupru; singurul lui ochi era roşu, putrezit, şi mâinile fără degete se ridicau către cerul în asfinţit asemenea arborilor de dud curăţaţi de uscături.

Întâlneai toate genurile de diformităţi. Oameni pitici săreau, iar trupurile lor păreau nişte semne din scrieri străvechi nedescifrate, fără nici un simbol comun. Nu arătau aşa din cauza descompunerii sau degenerării, ci pentru că formele lor jalnice, încovoiate, emanau o sfinţenie repugnantă. Sângele şi puroiul erau cărate, precum polenul, de nenumărate muşte verzi-aurii, umflate şi lucioase.

Pe partea dreaptă, panta cobora către râu şi acolo fusese instalat un cort colorat cu însemnele sfinte, iar lângă oamenii care ascultau slujba preoţilor erau întinse trupuri neînsufleţite învelite în cârpe.

Totul plutea în aer. Sub soare erau expuse cele mai urâte ipostaze ale cărnii umane, cu excrementele, duhoarea, bolile sau otrăvurile emanate de cadavre. Totul plana în atmosferă, ca

aburii evaporaţi de realitatea cotidiană. Benares… un covor care te fascina şi prin hidoşenie, şi prin splendoare. Un covor zgomotos, înălţat cu veselie zi şi noapte de temple şi oameni – o mie cinci sute de temple, templele dragostei, cu stâlpi roşii şi sculpturi în abanos, înfăţişând toate poziţiile din timpul actului sexual, Casa Văduvelor, ale cărei locatare aşteptau cu inima deschisă moartea, psalmodiind sutrele zi şi noapte… localnicii, călătorii, cei pe moarte, cei morţi, copiii plini de băşici de la scabie, copiii care mor în timp ce sug la pieptul mamelor…

Piaţa se înclina către râu, ghidând vizitatorii în mod natural spre cel mai important *ghat*: Dasasvamedha, *Sacrificarea celor Zece Cai*. Legenda spune că Brahmā, Creatorul, a sacrificat aici zece cai.

Râul învolburat cu apa gălbuie era Gangele! Aceea era preţioasa apă sfântă de unde se umpleau micile ibrice de alamă pentru a fi vărsate pe frunţile credincioşilor şi ale victimelor. Apa jertfei din Calcutta, iat-o curgând la vale, sub ochii lui Honda. Un incredibil ospăţ îmbelşugat în sfinţenie.

Era drept ca aici, cei bolnavi, cei sănătoşi, cei diformi şi cei pe moarte să fie în mod egal încărcaţi cu bucurie aurie. Era drept ca aici şi muştele, şi larvele să fie scăldate în fericire. Expresia facială sugestivă şi tipic solemnă a indienilor aici ar fi trebuit să fie acoperită de pioşenie dusă până la inconştienţă. Honda se întreba cum putea să contopească logica sa cu soarele arzător de seară, cu duhoarea şi briza râului, care aducea cu aburii unei mlaştini. Nu credea că va reuşi să potrivească logica sa cu aerul înserării, prezent pretutindeni, asemenea unor fire de lână groase, împletite din incantaţii, cu sunetul clopotelor sau cu vocile cerşetorilor şi gemetele bolnavilor. Se temea ca nu cumva logica sa, precum lama ascuţită a unui cuţit ascuns în haină, să distrugă acea împletitură perfectă.

Cel mai important lucru era să scape de ea. Tăişul lamei raţionamentului, pe care-l considera arma lui încă din tinereţe, nu prea fusese menajat, dacă se gândea la impactul avut de fiecare reincarnare asupra lui. Acum nu avea altă soluţie decât să dispară pe ascuns în mulţimea de oameni, plină de microbi şi praf.

Pe *ghat* se înălţa o puzderie de umbrele, la fel ca pălăriile ciupercilor, pregătite pentru cei care se odihneau după îmbăiere, dar acum erau în mare parte neocupate, deoarece razele soarelui săgetau sub ele. Era trecut de ora scăldatului, care atinsese apogeul la răsăritul soarelui. Ghidul a coborât spre mal şi a început să negocieze cu un barcagiu. Honda aştepta pur şi simplu să se termine tocmeala aceea prelungită, şi simţea în fiecare clipă cum îi arde spatele fierul încins al soarelui la asfinţit.

În sfârşit, barca cu Honda şi ghidul lui s-a îndepărtat de ţărm. Dasasvamedha era poziţionată aproximativ în centrul nenumăratelor *ghat*-uri, de-a lungul coastei de vest a Gangelui. Bărcile de agrement mai întâi o luau în aval, spre sud, pentru a putea fi admirate o parte a *ghat*-urilor, apoi întorceau în amonte, pentru a fi văzute şi cele din nordul Dasasvamedhei.

În timp ce partea de vest era considerată sfântă, partea de est era neglijată complet. Se spunea că locuitorii de acolo aveau să se reincarneze în măgari, de aceea toţi o ocoleau. Se vedea o întindere de vegetaţie pitică, fără nici o umbră de casă.

Odată ce barca a luat-o în aval, strălucirea soarelui a fost obturată de clădiri, emanând numai o aureolă luminoasă peste priveliştea impresionantă a nenumăratelor *ghat*-uri, cu rândurile lor de coloane şi cu şirurile de piloni de susţinere ai conacelor. Doar *ghat*-ul Dasasvamedha, cu spatele spre piaţă, primea arşiţa soarelui la asfinţit. Cerul îşi oglindea deja culoarea

rozalie, blândă, pe suprafaţa râului, iar bărcile care treceau aruncau umbre melancolice pe apă.

Era momentul luminii misterioase şi atotcuprinzătoare de dinainte de lăsarea serii. Un moment al zilei controlat de lumină, când contururile tuturor lucrurilor erau perfecte, fiecare porumbel era pictat în detaliu, totul era colorat într-un galben-rozaliu palid, iar armonia domoală domnea cu grandoarea unei gravuri create de reflexia de pe râu şi inserţia roşiatică de pe cer.

Ghat-urile sunt structuri arhitecturale impunătoare, potrivite perfect pentru această lumină. Au scări gigantice, asemănătoare palatelor sau marilor temple, care coboară spre apă, iar în spatele fiecăreia se află un zid monolitic imens. Coloanele şi boltele de pe fundalul *ghat*-urilor sunt numai pilaştri, iar arcadele au ferestre oarbe. Până şi scările au atitudinea demnă a unui sălaş sfânt. Stilul unor coronamente este corintic, iar al altora este un fel de sincretism specific Orientului Apropiat. Pe coloane sunt trasate linii albe până la doisprezece metri, cele mai înalte marcând inundaţiile din fiecare vară, recordurile înregistrându-se în anii 1928 şi 1936. Deasupra coloanelor ameţitor de înalte, ies în afară arcade în consolă folosite de cei care locuiesc în partea superioară a zidurilor. Rânduri de porumbei stau aliniaţi pe marginea balustradei de piatră. Peste vârfurile acoperişurilor, aura soarelui în asfinţit îşi pierdea treptat intensitatea.

Barca lui Honda se apropia de *ghat*-ul Kedar. Acolo, aproape de barca lui, un bărbat prindea peşte cu năvodul. Era un *ghat* liniştit, iar bărbaţii cu trupuri subţiri de abanos care se îmbăiau, ca şi cei care priveau de pe scări erau cufundaţi în rugăciune şi meditaţie.

Lui Honda i-a atras atenţia o siluetă care coborâse în centrul treptelor uriaşe şi era pe punctul de a intra în apă. În spatele ei erau aliniate magnificele coloane gălbui. În lumina slabă totul

era clar şi distinct, până la modelele decorative ale coronamentelor. Omul stătea în sânul sfinţeniei, totuşi, Honda nu era convins că este vorba despre un om, atât de mare era contrastul dintre pielea lui şi trupurile negre ale preoţilor cu tonsură, care stăteau ghemuiţi. Un bărbat în vârstă, înalt, impunător, cu pielea de un roz strălucitor.

Avea o creastă mică de păr alb şi, cu mâna stângă, rula pânza stacojie de pe şolduri. Nuditatea lui se dezvăluia ca o expansiune de roz. Privirea îi era aţintită către imensitatea cerului de pe malul opus, de parcă nu ar fi fost nimeni în jurul lui. Mâna lui dreaptă se ridica uşor către înaltul cerului, în semn de adorare. În lumina crepusculară, pielea feţei, a pieptului şi a abdomenului era de un alb-rozaliu delicat, iar nobleţea îl detaşa de tot ceea ce îl înconjura. Petele de piele neagră, care se zăreau răzleţ pe braţe, pe mâini şi pe pulpe, aproape că se cojeau, dar încă semănau cu nişte umflături, vânătăi sau crestături. Aceste urme făceau ca strălucirea pielii să fie şi mai sublimă. Avea lepră albă.

*

Nenumăraţi porumbei au zburat deodată.

Barca a luat-o din nou în amonte; o pasăre care a pornit în zbor a fost într-o clipă urmată de altele, iar Honda a fost luat prin surprindere de fâlfâitul aripilor. I-au distras atenţia de la frunzişul teilor, care se întindeau pe toată suprafaţa râului, printre *ghat*-uri. Se spune că fiecare frunză găzduieşte timp de zece zile sufletul unei persoane decedate, cât aşteaptă reincarnarea.

Barca trecuse deja de *ghat*-ul Dasasvamedha şi era lângă Casa Văduvelor, clădirea din gresie calcaroasă roşie, de pe malul râului. Ramele ferestrelor erau decorate cu mozaic alb şi verde, iar interiorul era vopsit în verde. Mirosul beţişoarelor aprinse de la ferestre era purtat de vânt, sunetul clopotelor şi incantaţia *kirtana* se auzeau cu ecou,

răsfrângându-se în tavan şi apoi întinzându-se pe întreaga suprafaţă a apei. Aici se adunau văduve din toata India pentru a-şi aştepta moartea. Pentru aceste femei, vlăguite de boli şi presimţindu-şi salvarea sufletului prin dispariţie, ultimele zile în Mumukshu Bhavan, „Casa Fericirii“ din Benares, erau într-adevăr cele mai fericite. Totul se afla la îndemână. Crematoriul *ghat* era imediat în nord. Deasupra se înălţa un turn auriu, Templul Nepalez al Dragostei, pe care sunt sculptate cele o mie de poziţii din timpul actului sexual.

Honda a observat un pachet înfăşurat într-un material, care plutea lângă barcă. După formă, mărime şi lungime, şi-a dat seama că era vorba de cadavrul unui copil de doi-trei ani.

Honda s-a uitat la ceas. Era cinci şi patruzeci de minute. Întunericul acapara împrejurimile. În acel moment a văzut clar doar focul aprins în *ghat*. Era rugul funerar al *ghat*-ului Mani Karnika.

Cu faţa spre Gange, avea cinci platforme suprapuse, de diferite mărimi, după stilul hindus. Templul era format dintr-o serie de stupe de diverse înălţimi, dispuse circular în jurul stupei mari, şi fiecare dintre ele avea un balcon-arcadă în forma unei flori de lotus – o arhitectură cu aer islamic. Pe măsură ce se apropia de giganticul templu maroniu, înnegrit de fum, sprijinit de colonade înalte, silueta lui impunătoare, nelocuită, învăluită în fum, părea o nălucire ameninţătoare pe cer. Între barcă şi *ghat* era o porţiune de apă mâloasă. Pe suprafaţa întunecată a apei, o întindere de ofrande de flori – chiar şi flori roşii de Java, cum văzuse în Calcutta –, răspândind un miros de beţişoare parfumate, plutea pe râu în jos, precum gunoiul. Reflexia inversată a flăcării rugului funerar se distingea clar pe suprafaţa apei.

Porumbeii cuibăriţi pe stupe fluturau agitaţi din aripi, amestecându-se cu flăcările înălţate spre cer. Bolta îmbrăcase culoarea indigoului cu irizaţii gri.

Aproape de apă era un mic altar din piatră fumurie, lângă statuia lui Shiva şi a uneia dintre soţiile lui, Sati, cea care s-a aruncat în vâltoarea flăcărilor pentru a susţine onoarea soţului.

Multe ambarcaţiuni încărcate cu lemn pentru rugul funerar se strânseseră în zonă, iar barca lui Honda a ocolit partea de mijloc a *ghat*-ului. În spatele focului, care ardea puternic, se întrezărea o mică flacără, departe, sub arcada templului. Era flacăra eternă, sacră – de la ea se aprindeau toate rugurile funerare.

Briza a încetat şi o căldură sufocantă a înghiţit aerul. Ca în orice altă zonă din Benares, şi aici hărmălaia luase locul liniştii: mişcarea neîntreruptă a oamenilor, strigăte amestecate cu râsete de copii şi incantaţii ale sutrelor. Nu numai oamenii se îmbăiau, ci şi nişte căţei piperniciţi îi urmau pe copii în apă, iar din adâncimile întunecate, departe de flăcări, acolo unde scările *ghat*-ului erau scufundate sub apă, au apărut una câte una spinările puternice şi lucioase ale bivolilor de apă, mânaţi de strigătele păzitorilor. Pe măsură ce urcau scările, legănându-se, focul funerar se oglindea pe spinările lor negre şi umede.

Uneori flăcările erau înfăşurate într-un fum alb, iar prin ochiurile fumului licăreau limbi de foc. Fumul învăluise balcoanele templului şi se ondula creând iluzia unor fiinţe ale întunericului.

Ghat-ul Mani Karnika reprezenta punctul maxim al purificării indiene: totul era în aer liber, chiar şi crematoriul era exterior. În Benares, cele mai îngreţoşătoare lucruri convieţuiau cu puritatea şi sacrul. Nu încăpea îndoială că acest loc indica sfârşitul lumii.

Un cadavru înfăşurat într-un material roşu era rezemat de nişte trepte în pantă lină de lângă altarele lui Shiva şi Sati. Fusese îmbăiat în Gange şi acum îşi aştepta rândul pentru incinerare. Materialul roşu arăta că era vorba despre o femeie; cel alb era pentru bărbaţi. Rudele moartei

împreună cu preoţii cu tonsură aşteptau sub cort să arunce unt şi beţişoare parfumate peste cadavru, înainte de a-i da foc. Tocmai atunci a fost adus încă un cadavru învelit în alb, purtat pe o platformă din bambus, înconjurat de preoţii care făceau incantaţii şi de rude. Câţiva copii şi un câine negru se jucau, alergându-se unii pe alţii. Aşa cum se observa în fiecare oraş indian, fiinţele se mişcau cu vitalitate şi făceau multă gălăgie.

Ora şase. Într-o clipă, s-au ridicat flăcări din patru sau cinci locuri. Fumul era purtat de vânt către templu, astfel că mirosul neplăcut nu a ajuns la Honda, însă el putea să vadă totul clar.

În dreapta, cenuşa era strânsă laolaltă şi lăsată în voia apei fluviului. Contururile trupurilor dispăruseră, iar cenuşa tuturor se unea şi, în cele din urmă, se dizolva în apa sfântă a Gangelui, astfel întorcându-se la cele patru elemente primordiale. Înainte de a fi absorbită de Gange, partea de dedesubt a movilei de cenuşă se amestecase complet cu pământul umed de acolo. Hinduşii nu fac morminte. Dintr-odată, Honda şi-a amintit de fiorul care l-a scuturat în cimitirul Aoyama când a mers la mormântul lui Kiyoaki, acea senzaţie cumplită pe care a avut-o când a fost convins că trupul lui Kiyoaki nu se afla sub piatra mortuară.

Cadavrele erau puse pe foc unul după altul. Pe măsură ce legăturile ardeau, giulgiurile roşii şi albe dispăreau în flăcări. Pe neaşteptate se vedea câte un braţ negru cum se ridica sau câte un corp care se contorsiona în foc, de parcă s-ar fi răsucit în timpul somnului. Cadavrele puse pe rug mai întâi deveneau gri-închis. Pe suprafaţa apei se auzea un fel de bolboroseală ca de la o oală în clocot. Craniile ardeau mai greu. Responsabilul cu incinerarea se plimba mereu pe acolo şi, după ce carnea era deja arsă, aţâţa focul cu un băţ de bambus pentru ca şi craniul să se transforme în cenuşă. Muşchii braţelor lui negre şi puternice care

manevrau ferm băţul reflectau flăcările, iar trosnetele reverberau în pereţii templului.

Procesul lung de purificare a organismului uman, de reintegrare în cele patru elemente constituente… carnea umană rezistentă şi duhoarea ei inutilă, persistentă până după moarte… ceva roşu se deschidea în flăcări, ceva strălucitor se contorsiona, particule negre dansau împreună cu scânteile de foc. Acea mişcare sclipitoare părea că generează viaţă. Când, dintr-odată, lemnul din foc se prăbuşea cu zgomot şi focul se domolea, cel care incinera alimenta focul cu lemn şi, din când în când, limbile flăcărilor aproape că atingeau balcoanele templului.

Nu era nici urmă de tristeţe. Ceea ce părea insensibilitate era de fapt bucurie pură. Nu numai că ei credeau în *samsāra* şi reincarnare, dar se considerau ca fiind parte integrantă a naturii, care se modifică în mod constant sub ochii noştri, cu lanurile de orez şi plantele în creştere, cu copacii roditori. Era nevoie de ajutorul unei mâini de om, aşa cum recolta şi cultivarea necesită intervenţia unui om. Oamenii se nasc pentru a intra succesiv în ciclul natural.

În India, izvorul a tot ce pare insensibil este o bucurie ascunsă, imensă şi înfricoşătoare! Lui Honda îi era teamă să ajungă să înţeleagă o astfel de plăcere. Odată ce fusese martorul atâtor extreme, simţea că nu avea cum să-şi mai revină din şoc. De parcă întregul oraş Benares fusese afectat de lepra sfântă şi propria lui viziune fusese contaminată de această boală incurabilă.

Însă senzaţia lui Honda de a fi văzut totul nu ar fi fost completă, dacă nu ar fi sosit următorul moment. Atunci, sufletul lui Honda a fost lovit de un fior de o puritate cristalină.

A fost clipa în care vaca sacră s-a îndreptat către el.

În crematoriu era o vacă albă. În India acestora le este permis să stea oriunde şi să facă orice. Vaca

sacră, obişnuită cu focul, stătea chiar lângă flăcări, dar a fost alungată de cel responsabil cu incinerarea, în partea întunecată a arcadei templului.

Înăuntru era întuneric beznă, iar albul animalului părea divin şi emana înţelepciune sublimă. Pe burta albă se reflectau umbrele focului, asemenea zăpezii himalayene scăldate în lumina lunii. Era o adevărată sinteză între zăpada impasibilă şi carnea impunătoare. Focul fumega, câteodată fumul acoperea focul, câteodată focul îşi arăta colţii roşii, ca apoi să fie din nou acoperit de fum.

Atunci vaca sacră s-a întors către Honda şi l-a privit fix prin perdeaua subţire de fum ieşit din focul care ardea cadavrele.

*

În acea seară, imediat după ce a terminat cina, Honda a lăsat vorbă că va pleca în dimineaţa următoare înainte de răsăritul soarelui şi a adormit cu ajutorul unui păhărel de tărie.

În somn i s-au arătat fantasme. Degetele lui din vis atingeau o claviatură pe care n-o mai atinseseră până atunci, producând zgomote ciudate. Ele examinau, asemenea unui inginer, toate colţurile universului cunoscut de el. Dintr-odată a apărut limpede muntele Miwa, iar în vârful lui era o stâncă înfricoşătoare, unde sălăşluiau zeii; printr-o crăpătură a stâncii ţâşnea sânge; apoi şi-a făcut apariţia zeiţa Kālī, cu limba ei roşie atârnând. Mai era şi cadavrul ars al unui tânăr frumos, cu părul şi mijlocul acoperite cu frunze strălucitor de pure din copacul sacru *sakaki*. După aceea, scena respingătoare a fost înlocuită de incinta răcoroasă a unui templu japonez, pavată cu pietriş. Toate ideile, toţi zeii şi-au unit forţele pentru a învârti roată imensă a *samsārei*. Discul, asemenea unei galaxii spiralate, se rotea greoi, trăgând cu el oamenii; aceştia, fără să conştientizeze efectele

samsārei, erau pur şi simplu fericiţi, supăraţi, trişti sau binedispuşi, cam la fel ca toţi cei care-şi trăiesc viaţa de zi cu zi, fără să se gândească la rotaţia Pământului. Era ca roata mare din parcul de distracţii al zeilor, noaptea, luminată de beculeţe.

Probabil că indienii ştiau totul. Această temere îl urmărea pe Honda până şi în vis. Aşa cum realitatea revoluţiei Pământului nu este detectată prin cele cinci simţuri şi abia este recunoscută prin demonstraţii ştiinţifice, nici *samsāra*, nici reincarnarea nu sunt perceptibile prin simţăminte obişnuite sau inteligenţă, ci printr-o putere supranaturală, o super-logică intuitivă, extrem de precisă, sistematică. Probabil că această viziune i-a făcut pe indieni să fie atât de nepăsători, opozanţi ai progresului şi goliţi de emoţiile umane – bucurie, supărare, regret, plăcere –, acestea fiind standarde comune de evaluare ale unui om obişnuit.

Bineînţeles, acestea erau impresiile superficiale ale unui simplu călător. Adesea, visele combină simbolurile de la cel mai înalt nivel cu cele mai vulgare gânduri. Probabil că Honda cântărea lucrurile prin prisma vechilor obiceiuri de judecător, scoţând la iveală faţa lui distantă, anostă şi speculativă. Obiceiurile profesionale, încă latente în el, şi caracterul lui erau asemănătoare limbii pisicii – prea sensibilă la mâncarea fierbinte –, grăbind procesul de răcire a elementelor calde, necunoscute, pentru a le transforma în mâncare îngheţată conceptual. Probabil că folosea vechea tehnică de autoapărare, asemenea oamenilor deosebit de precauţi în somn.

Lăsând la o parte ambiguitatea şi ciudăţenia visului, ceea ce văzuse în realitate era un mister şi mai mare, unul care refuza orice interpretare. Când s-a trezit, a simţit cum căldura acelei întâmplări încă îi dăinuia în suflet şi în trup. Simţea că este atins de febră tropicală.

Lângă lumina slabă de la recepţia hotelului, aflată tocmai în capătul culoarului, ghidul bărbos stătea la discuţii şi glume cu băiatul din tura de noapte. L-a recunoscut pe Honda, care se apropia în costumul lui alb de pânză, şi s-a aplecat respectos de la distanţă.

Honda a plecat cu noaptea-n cap, deoarece dorea să vadă mulţimea ce aşteaptă în *ghat* să venereze răsăritul soarelui.

Benares era dedicat principiului unificării religioase, unităţii lui Brahmā, zeul transcendental, cel care-i conţinea pe toţi ceilalţi. Discul solar era întruchiparea acestui zeu, iar sfinţenia atingea apogeul în momentul în care soarele se ridica peste linia orizontului. Sfântul oraş Benares şi cerul au fost aşezate pe poziţie de egalitate. Eruditul Shankara a spus aşa: „Când zeul a pus cerul şi Benares pe o balanţă, greoiul Benares s-a scufundat pe pământ, iar uşorul cer s-a ridicat“.

Hinduşii cred că suprema conştiinţă a zeului este în soare şi-l consideră simbolul adevărului absolut. Tocmai de aceea, Benares este plin cu rugăciuni şi adorare pentru soare. Conştiinţa umană se eliberează de legile guvernatoare ale pământului, astfel, prin puterea rugăciunilor, Benares însuşi este ridicat la ceruri, ca un covor zburător.

Spre deosebire de ziua precedentă, *ghat*-ul Dasasvamedha mustea de oameni, iar lumânările de sub nenumăratele umbrele sclipeau în întunericul dinaintea răsăritului. Cerul de pe malul opus, de deasupra junglei, de sub stratul gros de nori apăsători, prevestea ivirea zorilor.

Oamenii puseseră băncuţe sub fiecare umbrelă mare de bambus şi decoraseră statuia Lingam, simbolul lui Shiva, cu flori roşii. Unii amestecau pudră de cinabru în mojare mititele pentru a o pune pe frunte, după îmbăiere. Lângă ei, ajutoarele preoţilor amestecau în urcioare de alamă pasta roşiatică cu apă din Gange, apă ce fusese oferită

templului şi sfinţită. Unii deja coborâseră pe scări în apă pentru a întâmpina răsăritul. După ce au venerat apa, ridicând-o în palme, şi-au scufundat încet întreg corpul în ea. Alţii aşteptau îngenunchind sub umbrele.

Odată cu prima rază de lumină a răsăritului, peisajul *ghat*-ului a dobândit contururi şi nuanţe. Sariurile femeilor, pielea lor, florile, părul alb, scabia, ulcioarele de alamă, toate ţipau de culoare. Chinuiţii nori de dimineaţă, treptat, îşi schimbau forma, lăsând loc luminii acaparatoare. În cele din urmă, tentaculul purpuriu al soarelui a răsărit deasupra junglei joase, iar buzele celor care umpluseră locul, aproape ajungând umăr în umăr cu Honda, au dat glas unui murmur de pioşenie. Unii au îngenuncheat pe pământ.

Cei care erau până la brâu în apă fie îşi uniseră mâinile, fie îşi desfăcuseră braţele şi se rugau soarelui purpuriu. Soarele se ridica treptat, expunându-şi discul. Umbra busturilor se ridica peste valurile galben-purpurii ale fluviului, ajungând la picioarele celor aşezaţi pe scări. O bucurie incredibilă se îndrepta către soarele de pe malul opus. Între timp, unul după altul, oamenii păşeau spre apă, ca traşi de o mână invizibilă.

Soarele deja se ridicase deasupra junglei verzi. Până atunci, discul stacojiu permisese să fie privit şi, într-o clipă, s-a transformat într-un fascicul de lumină orbitor. Deja devenise o minge de foc ameninţătoare, vibrantă.

Dintr-odată, Honda a înţeles: acesta era soarele pe care Isao îl vedea în mod constant în viziunile suicidale!

9

În India, budismul a cunoscut un declin rapid după secolul al IV-lea d.Chr. S-a spus, pe bună dreptate, că hinduismul a omorât budismul printr-o îmbrăţişare prietenoasă. Precum creştinismul şi

iudaismul în Iudeea, precum legătura dintre confucianism şi taoism din China, budismul trebuia izgonit din India pentru a deveni o religie a lumii – această ţară trebuia condusă de o religie populară, locală. Hinduismul a păstrat într-un colţ ascuns numele lui Buddha pentru a denumi a noua dintre cele zece metamorfoze ale zeului Vishnu.

Se crede că zeul Vishnu are zece înfăţişări: *Matsya* (peştele), *Kurma* (broasca ţestoasă de uscat), *Varaha* (mistreţul), *Narasimha* (bărbatul-leu), *Vamana* (piticul), *Parashurama*, *Rāma*, *Krishna*, *Buddha* şi *Kalki*. Conform brahmanilor, prin alăturarea lui Vishnu şi Buddha a fost introdusă, în mod intenţionat, o religie eretică, astfel încât credincioşii să fie abătuţi de la calea cea dreaptă, oferindu-le brahmanilor posibilitatea de a se întoarce la hinduism, adevărata religie.

În acest fel, odată cu declinul budismului, peşterile-templu Ajantā din vestul Indiei au fost abandonate şi au devenit cunoscute lumii abia douăsprezece secole mai târziu, în 1819, când au fost descoperite de trupele britanice.

Cele douăzeci şi şapte de peşteri de pe stâncile râului Wagora au fost dezgropate în trei perioade: secolul al II-lea î.Chr., apoi secolul al V-lea şi respectiv al VII-lea d.Chr. Cu excepţia peşterilor 8, 9, 10, 12 şi 13, care aparţin erei Hīnayāna, toate celelalte sunt din era budismului Mahāyāna.

După ce a vizitat pământul sfânt, viu, hindus, Honda şi-a dorit să caute ruinele budismului, dispărut de pe acele meleaguri.

Honda trebuia să se ducă la Ajantā. Aşa trebuia să se întâmple.

Acest gând a fost generat şi de faptul că peşterile însele, hotelul şi împrejurimile lor erau extrem de liniştite, simple, golite de valurile de oameni.

Deoarece nu avea cum să se cazeze în Ajantā, Honda s-a dus la un hotel din Aurangabad pentru a vizita renumitele ruine hinduse Ellora. Aurangabad

era la numai treizeci de kilometri distanţă şi cam o sută şase kilometri de Ajantā.

Cea mai bună cameră de hotel fusese rezervată de Itsui, cea mai bună maşină îi stătea la dispoziţie, avea un şofer *sikh*, care se purta foarte respectuos. Toate acestea au stârnit invidia turiştilor englezi din hotel. În sala de mese, înainte de excursia din ziua respectivă, Honda deja simţise pactul tacit al animozităţii englezilor, uniţi împotriva singurului asiatic. Englezii au dat cărţile pe faţă. Tocmai când chelnerul îi aducea lui Honda ouă cu şuncă, un domn în vârstă, arogant, cu barbă frumoasă, care probabil era un fost ofiţer şi care stătea la masa de alături împreună cu soţia, l-a chemat pe chelner şi l-a mustrat pe un ton tăios şi scurt. După aceea Honda a fost servit la urmă de tot.

Unui vizitator obişnuit, o astfel de întâmplare i-ar fi umbrit călătoria, însă sufletul lui refuza să sufere. După Benares, o membrană groasă, enigmatică i-a acoperit inima şi totul aluneca de pe suprafaţa ei. Ştia că excesul acesta de amabilitate se datora bacşişului mărinimos plătit în avans de Itsui; astfel de incidente nu-i răneau „demnitatea obiectivităţii“ dobândită pe când era judecător.

Frumoasa maşină neagră, curăţată şi lustruită cu multă grijă de mai mult de cinci angajaţi ai hotelului, de altfel fără altă treabă de făcut, era pregătită pentru plecarea lui Honda. Numeroasele flori din grădina din faţă se reflectau pe suprafaţa lucioasă a maşinii. Peste puţin timp, Honda era în maşină şi mergea spre cele mai frumoase şesuri ale Indiei de Est.

În marea întindere a câmpurilor nu era nici ţipenie de om. Uneori, vedea mangustele de un maro-închis cum se bălăceau în mocirlele de pe marginea drumului sau cum traversau în viteză, cu agilitate, prin faţa maşinii. Alteori, grupuri de maimuţe cu coada lungă se uitau la el printre crengi.

În Honda s-a născut dorinţa purificării. Purificarea în stilul indian era destul de înspăimântătoare, iar tainele religioase care i se revelaseră la Benares încă sălăşluiau în el, asemenea unei boli febrile. Tânjea doar după un căuş de apă limpede.

Întinderea nemărginită a şesului îi dădea o stare de confort. Nu erau nici plantaţii de orez, nici ţărani care să cultive, doar o câmpie nesfârşită, din loc în loc acoperită de umbrele indigo-închis ale arborilor de mătase. Erau mlaştini, pârâiaşe, flori galbene şi purpurii şi, deasupra tuturor, un cer incandescent, atârnând precum o imensă cupolă.

Nu era nimic miraculos sau exagerat în acest peisaj al naturii. Verdele-strălucitor era orbitor şi înviora amorţeala locului. Nemărginirea în sine avea un efect sedativ asupra lui Honda, a cărui inimă ardea din cauza unei flăcări înspăimântătoare, de rău augur. În locul vărsării sângelui sacrificial, din junglă a ţâşnit un bâtlan de un alb pur. Culoarea se mai închidea când trecea prin umbra verde-închis, dar revenea imediat la albul imaculat.

Norii de pe cerul din faţa drumului erau delicat răsuciţi, iar marginile asimetrice eliberau o strălucire de mătase. Albastrul era cam palid.

Bineînţeles că o mare parte din confortul resimţit de Honda se datora conştientizării faptului că în curând avea să intre pe teritoriul budist, chiar dacă această religie era de mult dispărută.

Pentru a fi sigur, după experienţa ciudată şi viu colorată a *mandalei* din Benares, budismul la care visa el era revigorant, asemenea gheţii; el presimţea deja singurătatea budismului familiar în liniştea luminată a câmpului.

Pe neaşteptate, lui Honda i s-a făcut dor de casă. Se întorcea din regatul gălăgios dominat de hinduismul viu la un ţinut familiar cu temple cu gong, o lume care fusese distrusă, dar care, tocmai prin această distrugere, a devenit mai pură.

Gândindu-se la Buddha, cum îl aştepta la revenirea sa din Absolut, simţea că nu ar fi putut spera niciodată la un Absolut în budism. Îl liniştea visul său de revenire acasă, simţea o apropiere constantă de ceea ce, treptat, pierea. Dincolo de cerul frumos, albastru-strălucitor, cimitirul budist însuşi, semnele uitării lui erau gata să apară. Chiar înainte de a-l vedea, Honda a simţit cu adevărat răceala sumbră liniştindu-i inima înfierbântată, răcoarea rocilor din peşteri şi limpezimea pârâiaşelor.

Era o slăbiciune a sufletului său.

Probabil, culorile repulsive şi degradarea cărnii şi a sângelui l-au făcut să caute o altă religie, pietrificată în tăcere. Dezastrul pur era suspendat de forma norilor din zare. Chiar şi în umbra vegetaţiei luxuriante, spectaculoase, avea iluzia unei lumi reale. Dar acolo nu era nici ţipenie de om. În această lume liniştită, matinală, deranjată doar de vibraţia leneşă a motorului, peisajul neted se desfăşura molcom dincolo de geamul maşinii şi îi purta inima încet, dar sigur, aproape de casă.

După un timp, maşina a ajuns pe marginea unui defileu abrupt, care tăia brusc întinderea lină. Acesta era primul semn vestitor al peşterilor Ajantā. Au mers de-a lungul drumului şerpuit, coborând spre albia Wagora, care strălucea asemenea lamei unei săbii.

Ceainăria unde Honda a făcut un popas pentru odihnă era invadată de muşte. Se uita pe fereastra din faţa lui, peste piaţetă, către gura peşterii. Dacă ar fi intrat acum, cedând dorinţei arzătoare, ar fi avut sentimentul că nesocotea liniştea căutată. A cumpărat o vedere şi, luând stiloul în mâna transpirată, o vreme a cercetat cu atenţie desenul cavernei, imprimat grosier.

Din nou presimţea că şi aici va fi hărmălaie. În piaţă stăteau negri în haine albe, cu priviri suspicioase, şi copii pricăjiţi îşi strigau marfa – lănţişoare, suvenire. Piaţa era scăldată în razele galbene ale soarelui, infiltrate prin toate

colţişoarele. Pe masa dintr-o cameră întunecoasă erau trei portocale mici, uscate, cu muşte roind în jurul lor. Din bucătărie venea un miros greu, persistent, de mâncare prăjită.

După multă vreme, i-a scris soţiei lui câteva rânduri pe vederea cumpărată.

„Am venit aici să văd peşterile-templu Ajantā. Am să le vizitez chiar acum. Nu pot să beau sucul de portocale din faţa mea, pentru că marginea paharului este plină cu murdărie de muscă. Am grijă de sănătate, aşa că poţi sta liniştită. India este uluitoare. Să ai grijă de rinichi! Transmite-i te rog şi mamei toate cele bune.“

Oare această scrisoare era un gest de afecţiune? Mereu scria la fel. Nostalgia şi afecţiunea faţă de locul natal, aşternute ca o negură peste suflet, dintr-odată, l-au făcut să scrie pentru a se elibera. În momentul în care încerca să aştearnă pe hârtie sentimentele, fără îndoială, frazele ieşeau simple şi seci.

Rie l-ar fi aşteptat înapoi acasă cu acelaşi zâmbet liniştit ca la despărţire, indiferent de numărul de ani cât ar fi stat singură în Japonia. Aşa era Rie. Probabil că după atât timp, în afară de câteva fire de păr alb în plus, faţa care îl condusese la plecare şi cea care avea să-l întâmpine vor fi identice, ca două blazoane de pe mânecile unui kimono.

Sensibilitatea rinichilor îi conferea soţiei un profil oarecum vag, precum luna în timpul zilei. Acest chip, uitat undeva în memorie, părea mai adecvat vizualizării în mintea lui, decât în realitate. Bineînţeles, nimeni nu ar fi putut urî o astfel de femeie. În adâncul sufletului, Honda simţea o uşurare profundă în timp ce scria vederea, mulţumindu-i unei entităţi nedefinite; un sentiment diferit de convingerea de a fi iubit.

După ce a scris vederea, a pus-o în buzunarul hainei pe care o dăduse jos şi s-a ridicat. Intenţiona să o trimită de la hotel. A trecut prin piaţa scăldată

în razele soarelui, iar ghidul a apărut pe nesimţite, ca un răufăcător.

Cele douăzeci şi şapte de peşteri priveau de sus, din mijlocul terasei stâncii, peste Wagora, unde straturile de rocă se înlănţuiau. Dinspre râu, spre stânci şi pajişte, panta devenea gradat mai abruptă, apoi se transforma într-o pantă prăpăstioasă, acoperită cu diverşi arbuşti. O potecă din piatră albă făcea legătura cu intrările în peşteri.

Prima peşteră era o *chaitya*, locul pentru rugăciune. Aici erau ruinele a patru astfel de *chaitya* şi douăzeci şi trei de *vihara*, adică mănăstiri. Prima grotă era una dintre cele patru.

Exact aşa cum se aştepta, aerul rece dinăuntru avea mirosul de mucegai al zorilor. Statuia imensă a lui Buddha din fundul încăperii se vedea foarte bine; silueta în poziţia florii de lotus stătea în calea luminii ce pătrundea printr-o deschizătură a uşii de mărimea unui covoraş. Totuşi nu era suficientă lumină pentru a putea distinge frescele de pe tavan şi de pe cei patru pereţi. Ici-colo, lanterna ghidului lumina nesigur şi plana ca un băţ luminos, fără traiectorie. Peste tot erau pictate diverse imagini reprezentând poftele lumeşti nepermise.

Femei având busturile dezgolite, coroane aurii pe cap şi *saronguri* cu motive florale prinse în jurul mijlocului apăreau în diverse ipostaze în petele de lumină. Cele mai multe ţineau în mâini câte o floare de lotus. Trăsăturile feţelor semănau, de parcă toate ar fi fost surori. Ochii foarte lungi, migdalaţi, erau pe jumătate deschişi, iar sprâncenele în formă de lună nouă se arcuiau deasupra lor. Indiferenţa nasurilor lor inteligente, drepte era îndulcită de nările uşor umflate. Buza de jos era voluptuoasă, în timp ce gura părea strânsă, de parcă ar fi fost prinsă la capete. Totul îl făcea pe Honda să se gândească la Prinţesa Ying Chan din Bangkok, dar la maturitate. Diferenţa dintre aceste femei din picturi şi tânăra Prinţesă era evidentă – corpurile dezvoltate. Sânii lor erau poame de rodii

gata să plesnească, peste care atârnau neglijent lănţişoare fine de aur şi argint, asemenea unor plante agăţătoare. Unele stăteau întinse pe o parte, întoarse cu spatele, expunându-şi linia coapselor, altele îşi etalau abdomenele revărsate, acoperite sumar cu *saronguri*. Unele dansau, altele erau în agonie…

Ghidul continua pălăvrăgeala lui enervantă şi, pe măsură ce lanterna lumina ici-colo, femeile dispăreau din nou, una câte una, în întuneric.

Ieşind din prima peşteră, soarele tropical, la fel ca sunetul scos de un gong lovit cu violenţă, a transformat instantaneu în iluzie tot ceea ce văzuse înăuntru. Meditând la lumina zilei, te simţeai ca şi cum vizitarea peşterilor era uitată undeva în străfundul memoriei. Singurele lucruri ce părea reale erau râul Wagora, strălucind de dedesubt, şi învelişul arid al rocilor roşii.

Ca de obicei, Honda era deranjat de vorbăria indiferentă a ghidului. Lăsându-i pe ceilalţi să-l depăşească, a rămas puţin timp la ruinele *vihara*, peste care ghidul a trecut cu răceală, iar ceilalţi le-au ignorat complet.

Lipsa obiectelor din acel loc l-a ajutat să dea frâu liber imaginaţiei. Nu era nici o statuie budistă, nici o frescă, doar coloane negre, groase, pe ambele părţi ale gurii cavernei. Un fel de amvon, aşezat în mijlocul unui colţ destul de întunecat, şi o pereche de mese dispuse paralel se întindeau de la intrare până în spate. Lumina pătrunse înăuntru şi locul părea ca şi cum călugării tocmai se duseseră afară să ia o gură de aer, părăsind mesele de piatră pe care le foloseau atât pentru a mânca, cât şi pentru a învăţa.

Absenţa culorii i-a relaxat mintea lui Honda. Dar, examinând în detaliu, a găsit o pată roşie, decolorată, într-o mică scobitură a mesei de piatră.

Oare fusese cineva care tocmai plecase?

Cine ar fi putut să fie?

Stând singur în aerul răcoros al peşterii, Honda avea senzaţia că întunericul din jur începuse să şoptească. Spaţiul gol din cavernă, fără decoraţiuni, fără culoare, a trezit în el sentimentul unei existenţe miraculoase, probabil pentru prima oară de când era în India. Nimic nu era mai real în sinea lui – dovadă clară a unei existenţe proaspete – decât faptul că această existenţă s-a degradat, s-a stins şi a dispărut. Nu, existenţa deja începuse să se contureze printre mirosurile de mucegai din fiecare piatră a peşterii.

În el s-a născut un sentiment de tip animalic – când ceva începea să ia formă în mintea lui, mereu avea această stare de bucurie amestecată cu nelinişte –, agitaţia vulpii care simţind de departe mirosul prăzii, se apropie încet de aceasta. Nu era sigur de ceea ce simţea, însă o amintire îndepărtată se trezise şi-şi făcea loc în minte. Inima lui Honda era tulburată de aşteptare.

A ieşit din *vihara* şi a început să meargă prin lumina de afară spre cea de-a cincea peşteră. O curbă mare deschidea un nou peisaj în faţa lui. Poteca din faţa grotelor trecea printr-un şir de coloane ude, fixate în roci. Acele coloane erau situate în spatele a două cascade, de aceea erau spălate de ape. Honda ştia că peştera a cincea era pe aproape şi s-a oprit să privească peste vale, spre cascade.

Una din cascade era întreruptă în curgerea ei peste roci, cealaltă îşi continua cursul ca un fir de sfoară argintie, răsucit. Amândouă erau înguste şi repezi. Sunetul cascadelor care se prăvăleau peste peretele de roci verzi-gălbui ale râului Wagora răsuna clar în pereţii munţilor dimprejur. În afară de scobitura întunecată a peşterii, tot ceea ce era în spatele şi pe laturile cascadelor era luminos: verdele-pal al arborilor de mătase, florile roşii de pe marginea apei, lumina strălucitoare reflectată de cascade şi curcubeul format în stropii de apă.

Diverşi fluturi galbeni zburau în sus şi-n jos, formând o linie între privirea lui Honda şi cascade.

Honda şi-a ridicat privirea către vârful cascadelor şi a rămas surprins de înălţimea lor. Erau atât de înalte, încât simţea că ar fi putut aparţine unei alte dimensiuni. Verdele de pe rocile din calea apei era închis de la muşchi şi ferigi, dar spre vârf era un verde-crud, luminos. Un ied negru păştea acolo. Mai sus, în albastrul absolut al cerului, mulţimea de nori a cuprins lumina, formând o amestecătură solemnă.

Se auzea un sunet vag, dar această lume era dominată de linişte. Tocmai când era copleşit de tăcere, zgomotul cascadei l-a trezit cu brutalitate. Auzul lui era delectat de alternanţa dintre linişte şi susurul apei.

Era nerăbdător să ajungă în a cincea peşteră, unde cascada cădea, dar un sentiment de teamă îl ţinea pe loc. Era sigur că acolo nu exista nimic. Totuşi, vorbele entuziaste şi delirante ale lui Kiyoaki picurau ca stropii de apă în mintea lui.

„O să ne reîntâlnim. Ştiu sigur. Sub cascadă."

La început, crezuse că prietenul său Kiyoaki se referise la cascada Sanko de pe muntele Miwa. Probabil că aşa şi era. Însă Honda era convins acum că ultima cascadă la care se referise Kiyoaki era aceasta de la Ajantā.

10

Vaporul *Marea Sudului*, al Companiei de Transporturi Itsui, cu care Honda plecase din India, era un cargobot cu şase cabine. Sezonul ploios se terminase, iar vasul se îndrepta către Golful Siam, aflat în calea musonului răcoros de nord-est. După ce a trecut de Paknam, în estuarul râului Menam, vaporul a luat-o în amonte către Bangkok, urmărind curenţii fluxului şi refluxului.

Cerul uscat din 23 noiembrie era de un albastru smălţuit.

Honda se relaxase ştiind că se întoarce în oraşul familiar din ţinutul molimei. Sufletul lui nu avea de ce să fie neliniştit, însă adunase o încărcătură serioasă de impresii terifiante din acea călătorie. Rămăsese rezemat de balustrada covertei, cu încărcătura fremătând în inima lui.

Au trecut pe lângă o navă de luptă din flota Thailandei, dar în rest nu se vedea nici urmă de om pe malurile liniştite, acoperite cu palmieri, mangrove şi stuf. În sfârşit, vasul se apropia pe partea dreaptă de Bangkok şi pe partea stângă de Thon Buri, unde se vedeau case cu stâlpi înalţi şi cu acoperişuri din stuf şi frunze de palmier, iar pielea neagră a celor care munceau în livadă se distingea printre frunzele strălucitoare. Aceştia culegeau banane, ananas, fructe de mango şi alte fructe.

Palmierii *areca*, preferaţii peştilor căţărători, creşteau falnici într-un colţ al livezii. Văzându-i, Honda şi-a amintit cum bătrânele doamne de curte, supraveghetoarele Prinţesei, mestecau poamele de *areca* învelite în frunze, pătându-şi buzele în roşu-aprins. Modernistul Phibun deja interzisese consumarea lor, însă doamnele au înseninat simbolul interdicţiei, mestecând poamele departe de capitală, în Bang Pa In.

Erau din ce în ce mai multe bărci cu vâsle care cărau apă. Din depărtare, catargele ambarcaţiunilor comerciale şi navale formau o pădure. Acolo era Khlong Toei, portul Bangkokului.

Soarele la apus conferea o strălucire ciudată apei maronii, făcând-o să pară rozaliu-murdară. Petele de petrol îi dădeau şi mai multă incandescenţă, amintindu-i lui Honda de pielea netedă a leproşilor, întâlnită adesea în India.

Pe măsură ce s-au apropiat de chei, Honda i-a recunoscut pe directorul gras al filialei Itsui, trei sau patru subordonaţi, directorul Clubului Japonez şi, în spatele lor, pe Hishikawa. Se pare că cel din urmă încerca să se ascundă printre oamenii care-şi

fluturau pălăriile în semn de întâmpinare. Pe moment, sufletul lui Honda s-a îngreunat.

Imediat ce Honda a ajuns la mal, Hishikawa i-a înşfăcat bagajul, înainte ca angajaţii Itsui să reacţioneze. S-a comportat mai linguşitor şi mai supus ca niciodată.

— Bine aţi revenit, domnule Honda! Sunt liniştit acum că vă ştiu sănătos. Excursia în India trebuie să fi fost tare obositoare pentru dumneavoastră!

Era un salut nepoliticos faţă de directorul filialei, aşa că Honda l-a ignorat şi i-a mulţumit directorului.

— Am fost uimit de felul în care am fost tratat pe parcursul întregii călătorii. Datorită dumneavoastră, am avut parte de o excursie de cinci stele!

— Acum aţi înţeles destul de bine faptul că Itsui nu-şi va lăsa afacerile afectate de Anglia sau America.

În maşină, spre Hotelul Oriental, Hishikawa, care ţinea valiza pe scaunul din dreapta, era tăcut, în timp ce directorul vorbea despre înrăirea oamenilor din Bangkok şi-l sfătuia pe Honda să aibă grijă, deoarece propaganda iscusită a englezilor şi a americanilor a dus la sentimente de repulsie faţă de japonezi. Honda zărea de la geamul maşinii grupuri de oameni săraci, pe care nu-i văzuse până atunci, îmbulzindu-se pe stradă.

— Zvonurile conform cărora armata japoneză ameninţă cu invazia şi afectarea ordinii publice au făcut ca un număr impresionant de refugiaţi să vină în Bangkok de la graniţa Indochinei Franceze.

Totuşi, politeţea protocolară în stil englezesc a hotelului nu suferise modificări. Văzându-se în camera de hotel şi după un duş, Honda s-a mai liniştit.

Directorul şi suita sa îl aşteptau la cină în holul dinspre grădină, stând sub un ventilator mare, care

se mişca greoi şi de care, din când în când, se loveau cu zgomot cărăbuşii.

În timp ce cobora din cameră, Honda a reflectat asupra comportamentului arogant al „domnilor japonezi din Asia de Sud-Est“; şi el aparţinea aceluiaşi grup. Erau lipsiţi de orice urmă de frumuseţe.

Oare de ce? Ar fi mai potrivit să spunem că în acel moment Honda a conştientizat pentru prima oară urâţenia lor şi urâţenia proprie. Era greu de crezut că erau la fel de japonezi ca acei tineri, Kiyoaki şi Isao.

Cu costumele lor luxoase, englezeşti de pânză, cămăşi albe, chiar şi cravate, nu aveai ce să le reproşezi referitor la ţinută. Însă îşi făceau vânt în grabă, fără eleganţă, iar firul cu o biluţă neagră de la evantai le atârna de încheietură. Când râdeau li se vedeau dinţii de aur. Toţi purtau ochelari de soare. Directorul vorbea cu o modestie falsă despre o întâmplare legată de muncă şi subalternii ascultau vechea poveste, pe care o auziseră de atâtea ori, încuviinţând şi comentând ca de obicei: „Asta numesc eu curaj adevărat: atunci, directorul a dat dovadă de bărbăţie“. Bârfeau despre femeile hoinare, posibilitatea războiului şi, în şoaptă, despre tirania forţelor armate. Toată discuţia avea un ton apatic, linear, precum psalmodierea sutrei, şi totuşi, era în mod ciudat împletită cu o vivacitate simulată. În ciuda apatiei, ei lucrau constant în sinea lor şi, în ciuda mâncărimii provocate de transpiraţie, îşi păstrau ţinuta rigidă, uneori amintindu-şi, undeva într-un colţişor al minţii, de plăcerea nopţii de dinainte şi de teama de o boală cu inflamaţii precum nuferii roşii. Probabil că era din cauza epuizării cauzate de călătorie, dar, uitându-se în oglinda din cameră, cu puţin timp în urmă, Honda nu se vedea făcând parte din acel grup. Văzuse doar chipul unui bărbat de patruzeci şi şapte de ani, odată interesat de adevăr, care

reuşise să câştige de pe urma căilor dosnice ale justiţiei, un bărbat care trăise prea mult.

„Urâţenia mea este specială“, s-a gândit el, redobândindu-şi încrederea imediat, în timp ce ieşea din lift şi o lua pe covorul roşu spre hol. „Oricum, eu sunt un recidivist în ale justiţiei, nu sunt ca aceşti afacerişti!“

În seara aceea, după ce au băut la un restaurant cantonez, directorul a spus în gura mare către Honda, de faţă cu Hishikawa:

— Hishikawa, aici prezent, este foarte îngrijorat, deoarece v-a făcut multe neplăceri şi v-a jignit sentimentele. A fost foarte afectat, iar după ce aţi plecat, s-a plâns mai mereu că a procedat greşit faţă de dumneavoastră. Este aproape nevrotic din această cauză. Ştiu că are şi el defectele lui, dar l-am angajat pentru dumneavoastră deoarece este foarte descurcăreţ. Îmi asum responsabilitatea pentru faptul că v-a creat probleme. O să plecaţi în patru-cinci zile. Apropo, v-am rezervat bilete în avionul armatei. Totuşi, Hishikawa a reflectat mult la cele întâmplate. A spus că va face tot ceea ce doriţi. Daţi-mi voie, domnule Honda, să vă rog să fiţi atât de bun încât să-l iertaţi şi să-i acceptaţi serviciile!

— Domnule Honda, vă rog să mă mustraţi cât poftiţi. Am greşit! a replicat imediat Hishikawa de la celălalt capăt al mesei, cerşind iertare şi plecându-şi capul până la nivelul mesei.

Situaţia era destul de deprimantă pentru Honda.

Vorbele directorului îi demonstrau faptul că încă îl considera un ghid bun pe Hishikawa. Din atitudinea lui Hishikawa reieşea faptul că Honda era un om greu de mulţumit şi că, dacă ar fi schimbat ghidul, l-ar fi rănit tare. Nu avea ce face decât să-l mai suporte pe Hishikawa patru-cinci zile, să-l lase să lucreze până la sfârşit. Pentru a ajunge unde dorea, trebuia să pretindă că totul a

fost din vina lui Hishikawa. Astfel, scăpa el însuşi cu obrazul curat.

Honda a avut un moment de furie, însă imediat şi-a dat seama că ar fi în dezavantajul lui dacă nu ar accepta propunerea. Hishikawa nu a mărturisit nimic despre ceea ce greşise. Deci Hishikawa nu era în stare să conştientizeze de ce nu era plăcut. Hishikawa, meditând în felul lui, a simţit că a procedat greşit şi a decis să facă ceva pentru a se reabilita. Probabil că l-a atras pe director de partea lui, cu şiretenie, dacă şi-a permis să-l salute pe Honda într-un mod atât de nepoliticos.

Honda ar fi putut să ierte lipsa de tact a durduliului director, însă nu putea trece peste neobrăzarea lui Hishikawa în rolul lacrimogen, foarte bine elaborat, deşi ştia că nu este îndrăgit.

Dintr-odată, Honda şi-a dorit să plece acasă chiar mâine. Dar o schimbare bruscă a programului, fără îndoială, ar fi putut fi interpretată ca un plan copilăresc de răzbunare, din antipatie faţă de Hishikawa. A înţeles că era încolţit. Deoarece la început afişase generozitate, acum era nevoit să demonstreze şi mai multă generozitate.

Nu-i rămânea decât să-l folosească pe Hishikawa ca pe un aparat. Honda a protestat zâmbind, spunând că scuzele directorului nu sunt necesare şi că, în următoarele zile, se va baza pe Hishikawa pentru a-l ajuta la alegerea suvenirelor, căutarea cărţilor şi aranjamentele pentru vizita de despărţire la Palatul Trandafirilor. Până la urmă se simţea satisfăcut de abilitatea cu care şi-a ascuns sentimentele adevărate faţă de director.

Atitudinea lui Hishikawa chiar s-a schimbat.

Mai întâi l-a dus pe Honda la o librărie, unde cărţile editate in thailandeză sau engleză, imprimate grosolan, erau expuse ici-colo pe nişte rafturi, de parcă ar fi fost nişte legume într-un bazar sărăcăcios. Înainte, Hishikawa ar fi discutat

dispreţuitor despre nivelul culturii thailandeze, dar acum îl lăsa pe Honda să aleagă singur, fără să scoată nici o vorbă.

Nu găsea nici o carte despre budismul Hīnayāna thailandez, cu atât mai puţin ceva în engleză despre *samsāra* şi reincarnare. Totuşi, l-a atras o broşură subţire cu poezii, pare-se o publicaţie particulară, editată prost, cu copertele albe înnegrite de soare şi îndoite spre interior. A citit prefaţa în engleză şi a înţeles că era o plachetă de versuri compuse la scurt timp după revoluţia fără vărsare de sânge din iunie 1932 de către un tânăr participant. Poetul îşi exprima deziluzia avută în urma revoluţiei. Tânărul fusese pregătit să-şi sacrifice viaţa în numele ei. Coincidenţa făcea ca acea carte să fie publicată la un an după moartea lui Isao. Pe măsură ce Honda a răsfoit paginile, a observat că versurile abia lizibile erau copilăreşti.

Cine ar fi crezut?
Din sacrificiul tinereţii dedicate viitorului
Numai larvele decadenţei ies la suprafaţă.
Cine ar fi crezut?
Pe câmpurile pline de ruine care odată promiteau renaşterea
Doar plantele otrăvitoare şi spinii înmuguresc.
Curând larvele îşi vor întinde aripile aurii,
Iar vântul care va trece peste ele va împrăştia molime.
Ţară îndurerată, inima mea înfierbântată
Este mai roşie decât florile arborelui de mătase în ploaie.
Într-o clipă, după furtună, pe jgheaburi, piloni şi balustrade
Apare mucegaiul alb al despotismului.
Înţelepciunea de ieri se întunecă în băile luxoase ale
câştigului,
Iar militanţii de ieri sunt cufundaţi în palanchinele din

brocart brodat.
Nimic bun nu se va întâmpla
În regiunile Kabin şi Patani,
Unde perii înfloriţi, palisandrii şi santalii bogat înfrunziţi,
Iedera, trandafirii sălbatici şi garofiţele străjuiesc drumurile,
Unde soarele şi ploile se revarsă peste junglă,
Unde rinoceri, tapiri şi bivoli sălăşluiesc;
Dacă, uneori, turme de elefanţi în căutarea apei
Vor călca în picioare oasele mele.
Nimic bun nu se va întâmpla
Doar eu o să-mi sfâşii cu propriile mâini semiluna roşie a
gâtului
Care străluceşte în lăstărişul cu rouă.
Cine ar fi crezut?
Cine ar fi crezut?
Îmi cânt durerea.

Honda era impresionat de acest poem politic al deznădejdii şi considera că nu existau versuri mai potrivite pentru a alina spiritul lui Isao. Nu era acesta adevărul? Isao murise fără să înfăptuiască revoluţia visată atâta timp, dar, cu siguranţă, el ar fi fost mult mai dezamăgit dacă aceasta s-ar fi întâmplat. Şi eşecul, şi reuşita aduceau moarte – acesta era principiul comportamentului lui Isao. Însă, nefericirea fiinţei umane constă în faptul că nu se poate detaşa de timp pentru a compara obiectiv cele două morţi sau cele două situaţii spre a alege una dintre ele. Nu poţi să alegi punând la acelaşi nivel o moarte după trăirea deziluziei revoluţiei şi una înainte de trăirea deziluziei. Dacă omul ar muri înainte de a gusta deznădejdea, moartea ulterioară ar fi imposibilă, iar, dacă ar muri după trăirea ei, moartea de dinainte ar fi imposibilă. De aceea, tot ceea ce poţi face este să te închipui în cele două morţi din viitor şi să o alegi pe cea pe care ţi-o dictează intuiţia. Isao

alesese să moară înainte să fie deziluzionat. Alegerea lui profetică demonstra înţelepciunea nepătată a tinereţii care nu cunoscuse gustul puterii.

Pentru participantul la revoluţie, deziluzionat şi disperat după reuşita acesteia – de parcă ar fi văzut cealaltă faţă a lunii –, moartea este mai degrabă o evadare dintr-o sălbăticie, mai înspăimântătoare decât dispariţia însăşi. Oricât de sinceră ar fi fost moartea din poem, cu siguranţă putea să fie considerată o sinucidere patologică, consumată într-un moment de dezamăgire de după revoluţie.

De aceea Honda dorea să-i dedice aceste versuri lui Isao. Cel puţin Isao murise visând la soare, dar dimineaţa din acest poem deschisese o rană purulentă sub soarele fisurat. Un fir nesfârşit se întindea între moartea eroică a lui Isao şi disperarea acestui poem politic. Întâmplător, ambele au avut loc în aceeaşi perioadă. Cele mai bune, cele mai rele, cele mai frumoase şi cele mai urâte iluzii ale viitorului pentru care oamenii şi-au sacrificat vieţile probabil că se găseau în acelaşi loc şi, ceea ce era şi mai înspăimântător, însemnau acelaşi lucru. Visul pentru care Isao fusese gata să renunţe la viaţă trebuie să fi fost deznădejdea exprimată în acest poem; cu cât mai iscusită era anticiparea lui, cu atât moartea îi era mai pură.

Honda simţea că analiza lucrurile astfel deoarece căzuse în mrejele imensei Indii. India i-a impus o gândire multistratificată, asemănătoare petalelor de lotus, nepermiţându-i să mai gândească într-un mod simplu şi direct. Renunţarea la poziţia de judecător pentru a-l ajuta pe Isao – impulsionat de remuşcări, deoarece nu putuse să-l salveze pe Kiyoaki – fusese prima şi ultima lui ocazie din viaţă pentru a-şi demonstra altruismul şi dedicarea. În ciuda eforturilor, nu a putut să oprească moartea inutilă a lui Isao, de aceea nu i-a rămas decât să reconsidere ideea de reincarnare şi să-şi vadă viitorul în afara *samsārei*.

Iar înspăimântătoarea Indie i-a furnizat ultimul indiciu lui Honda, căruia i se părea din ce în ce mai dificil să se bucure de sentimentele „umane“.

Fie că este vorba de succes sau eşec, mai devreme sau mai târziu, tot la deziluzie ajungi. Aceasta nu poate să fie anticipată, nu reprezintă decât o viziune pesimistă. Cel mai important lucru este să acţionezi împotriva prevestirii chiar şi prin moarte. Isao a reuşit acest lucru în mod desăvârţit. Doar prin acţiune poţi vedea prin pereţii de sticlă ridicaţi în diferite perioade de timp – pereţi de sticlă de nepătruns pentru puterile omeneşti, însă prin care se poate vedea în egală măsură din ambele părţi. În dorinţa ardentă, în aspiraţie, în visuri şi în idealuri, trecutul şi viitorul sunt legate şi au aceeaşi valoare şi calitate.

Cu cât îmbătrânea, Honda dorea tot mai mult să descopere ce avea să înfrunte în momentul propriei morţi şi se întreba tot mai des dacă Isao întrezărise o astfel de lume în clipa morţii. Cel puţin era sigur că în acea clipă Isao cel real şi viitorul Isao erau faţă în faţă. Prin premoniţie, Isao cel real a avut acces la splendoarea celor nevăzute de pe partea cealaltă, iar ochii lui de acolo au ajuns să pătrundă, plini de dorinţă, până pe partea aceasta. Era convins că Isao prevăzuse gloria viitorului Isao, ai cărui ochi se uitau înapoi, chinuiţi de dor, către fiinţa inocentă care încă nu experimentase gloria. Trecând prin cele două existenţe, fără cale de întoarcere, cei doi Isao erau conectaţi prin peretele de sticlă. Isao şi poetul politic sugerau legătura eternă dintre poetul care, trecut prin viaţă, tânjise după moarte şi tânărul care, refuzând viaţa, murise. Dacă era adevărat, atunci ce s-a ales de ceea ce şi-au dorit cu disperare, fiecare în felul lui? Teoria lui Honda, neschimbată din tinereţe, era că istoria nu se poate desfăşura după voinţa umană, însă natura intrinsecă a dorinţei umane avea să fie implicată în istorie.

Oare cum să dedice aceste poeme politice, cea mai potrivită ofrandă, sufletului lui Isao?

Să ia cartea de poeme în Japonia şi s-o pună pe mormântul lui? Nu, Honda ştia că mormântul lui Isao era gol.

Da! Cel mai bine era să le înmâneze micuţei Prinţese. Ea însăşi afirmase public că este reincarnarea lui Isao. Ea ar fi fost mesagerul cel mai apropiat şi mai rapid. Honda devenise curierul cel iute de picior, el putând trece cu uşurinţă peste pereţii timpului.

Dar o fetiţă de doar şase ani, indiferent cât de inteligentă era, putea să înţeleagă aceste poeme ale deznădejdii? În plus, de data aceasta, reincarnarea lui Isao a luat o formă atât de diferită, încât Honda a devenit suspicios. Mai mult, n-a văzut cele trei aluniţe pe corpul maroniu şi drăgălaş al Prinţesei, nici măcar în razele luminoase ale soarelui…

A hotărât să cumpere un sari indian de cea mai bună calitate şi cartea cu poeme şi l-a rugat pe Hishikawa să ia legătura cu Palatul Trandafirilor. După trei zile, a fost informat că va fi primit în audienţă în Salonul Reginelor din Palatul Chakri, care va fi deschis special pentru el, deoarece era închis în absenţa Regelui.

Totuşi, doamnele de curte au pus o condiţie strictă: în timpul călătoriei lui Honda în India, Prinţesa a aşteptat cu nerăbdare întoarcerea lui în Thailanda, fiind convinsă că apoi vor pleca împreună în Japonia. S-a plâns că doamnele nu o pregătesc pentru călătorie, aşa că s-au prefăcut că-i fac bagajele. De aceea, doreau ca, în timpul audienţei, Honda să nu spună nimic despre plecarea lui, cu atât mai puţin data, şi să pretindă că va rămâne în Thailanda.

11

Următoarea zi, în care Honda avea să se întoarcă, era complet senină, dar vântul nu mai bătea şi se făcuse foarte cald.

Pentru întâlnirea de la ora zece, Honda şi Hishikawa au trecut prin faţa Gărzilor Regale pe la nouă patruzeci, îmbrăcaţi cu costum şi cravată, în ciuda căldurii.

În 1882, în timpul domniei lui Chulalongkorn, palatul fusese proiectat de un arhitect italian, stilul fiind o combinaţie magnifică între neobaroc şi siamez.

Faţada compozită, aproape ireală, a palatului se profila pe cerul senin, tropical. Chiar dacă stilul european era recognoscibil, exteriorul strălucitor şi excesiv decorat avea caracteristica orbitoare şi ameţitoare a arhitecturii asiatice tropicale. Scările din marmură, care se înălţau elegante la stânga şi la dreapta, erau protejate la bază de statuile de bronz ale elefanţilor. Intrarea principală era în stilul Panteonului din Roma, iar frontonul impresionant de deasupra arcadelor prezenta portretul colorat al regelui. Până aici era purul stil european neobaroc cu marmură, basoreliefuri şi aur, dar, pe măsură ce-ţi ridicai privirea către etajele superioare, vedeai un pavilion siamez în mijlocul unei galerii de marmură roz cu coloane corintice. Tavanul casetat, în stil siamez, era pictat în cafeniu şi auriu, pe un fundal alb; întreaga construcţie era impresionant proiectată în afară precum turela unei nave şi purta, ca pe un candelabru, blazonul familiei regale Chakri. Etajele superioare până în vârful turnului auriu cu *suien*[15] se înălţau în piramide complicate, cu acoperişuri suprapuse, roşii şi aurii, autentic siameze, ca şi olanele ornamentale de pe coama acoperişului, care ţinteau spre cerul albastru precum umerii ridicaţi ai dansatorilor.

15 Patru plăcuţe decorative din metal, prinse în unghi drept, amplasate în vârful pagodei.

Părea că toată ideea Palatului Chakri era să aibă fundaţia europeană – puternică, raţional distantă – asaltată de visurile regale de la tropice – excesiv de complexe, exagerat de colorate, înnebunitoare. Exact ca şi cum un spirit malefic cu cioc, gheare ascuţite şi aripi zbârlite, roşii cu auriu, s-ar fi aplecat peste torsul culcat demn, rece şi alb al unui rege.

— Oare s-a vrut ca palatul să fie frumos? a spus Hishikawa în timp ce-şi ştergea transpiraţia.

— Ce importanţă are dacă este frumos sau nu? Am fost invitaţi doar pentru întrevedere.

Replica neaşteptat de tăioasă a lui Honda l-a intimidat pe Hishikawa, care l-a privit cu teamă. N-a mai zis nimic. Honda regreta că nu folosise această metodă eficientă încă de la începutul vizitei în Bangkok.

Ofiţerul din corpul de gardă venit să-i conducă le-a dezvăluit că fusese un mare deranj pentru ei să redeschidă palatul închis atâta timp, doar pentru a satisface capriciile Prinţesei. Honda, la un semn din ochi al lui Hishikawa, i-a strecurat ofiţerului o sumă frumuşică în buzunar.

După deschiderea uşilor imense, au descoperit un hol întunecat, pe a cărui pardoseală din mozaic alb, negru şi cenuşiu erau aliniate douăzeci de scaune rococo cu marginile din mahon. O doamnă de curte cu o figură cunoscută i-a preluat pe cei doi din mâinile ofiţerului şi i-a condus către uşa mare din dreapta. Acolo era o încăpere cu tavan înalt, bine luminată, un salon pur european, cu candelabre, mese de marmură italieneşti, incrustate cu modele florale şi scaune roşii şi aurii în stilul Ludovic al XV-lea, aranjate în jurul meselor.

Pe pereţi erau atârnate portretele în mărime naturală ale celor patru consoarte ale Regelui Chulalongkorn şi cel al Reginei-Mamă. Hishikawa i-a spus lui Honda că trei dintre cele patru consoarte erau surori. Toate portretele fuseseră concepute în stil victorian de un pictor european.

Feţele lor dezvăluiau onestitatea artistică a pictorului, curajul înfricoşător, liniile îndrăzneţe, maliţiozitatea, sinceritatea, măgulirea; toate se îmbinau precum marea şi nisipul pentru a prezenta viziunea proprie. Melancolia regală rafinată se potrivea perfect cu pielea neagră, senzual-tristă, însă îmbrăcămintea şi fundalul cu aer tropical estompau din realitatea picturii şi-i confereau un aspect iluzoriu.

Regina-Mamă, Thep Sirin, era o aristocrată peste care trecuseră anii; faţa ei ascundea cea mai neagră şi mai sălbatică mândrie. Honda păşea încet, examinând cu atenţie fiecare portret în parte. Aflase de la Hishikawa că prima consoartă, Regina Prephaiphim, era cea mai tânără dintre cele trei surori. Urma Regina Sawaeng Watana, apoi sora cea mai mare, Regina Sunantha. În ochii tuturor, sora cea mare era cea mai frumoasă.

Portretul Reginei-Mamă era într-un colţ al camerei, pe jumătate acoperit de umbră. Stătea lângă o fereastră, cu o mână rezemată de masă. Afară se vedea cerul azuriu ceţos, cu norii amurgului şi crengi de portocal aplecate din cauza greutăţii roadelor. Pe masă era un vas *cloisonné* cu o mică floare de lotus, un urcior de aur şi pahare pentru băutură. Picioarele frumoase, desculţe, ale reginei se vedeau de sub *panun*, iar de pe un umăr al hainei cu broderie roz îi atârna un şnur lat. O medalie mare îi sclipea la piept. Într-o mână ţinea un evantai din fildeş. Şi ciucurii evantaiului şi covorul imitau stacojiul soarelui în apus.

Honda a fost uimit de chipul ei, cel mai fermecător dintre cele cinci portrete. De la buzele coapte, cărnoase, ochii oarecum aspri, până la linia părului tuns scurt, avea ceva din alura Prinţesei Ying Chan. Asemănarea s-a mai atenuat după ce a privit portretul mai mult timp cu atenţie. Apoi însă a reapărut, precum crepusculul de seară, ridicându-se dintr-un colţ nebănuit al încăperii, şi a devenit din ce în ce mai evidentă în mintea lui Honda:

degetele micuţe, negre şi precise care ţineau evantaiul, mâna arcuită sprijinită de masă, în sfârşit ochii şi buzele erau întocmai ca ale Prinţesei. Dar tocmai când aceste similitudini se suprapuneau de netăgăduit, încă o dată totul părea să se destrame, asemenea nisipului ce se scurgea din clepsidră.

În acel moment uşile din partea opusă a încăperii s-au deschis şi a apărut Prinţesa, însoţită de cele trei doamne de curte. Honda şi Hishikawa au rămas pe loc şi au făcut o plecăciune adâncă.

Pare-se că toropeala din Bang Pa In le-a topit inimile doamnelor, deoarece nimeni n-a oprit-o pe copilă când a alergat spre Honda, cu un strigăt de bucurie. Ca un porumbel care ciuguleşte seminţele împrăştiate pe jos, Hishikawa traducea rapid valul de cuvinte care se revărsa din gura ei.

— A fost o călătorie lungă… M-am simţit singură… De ce nu mi-aţi scris mai des?… Ce ţară are mai mulţi elefanţi, Thailanda sau India?… Nu vreau să merg în India, vreau să mă întorc în Japonia…

Prinţesa l-a luat pe Honda de mână şi l-a dus în faţa portretului Reginei Sunantha.

— Aceasta este bunica mea, a spus ea cu mândrie.

— Luminăţia Sa l-a invitat pe domnul Honda la Palatul Chakri special pentru a-i arăta acest portret splendid, a rostit prima doamnă.

— De la Regina Sunantha am moştenit numai corpul. Inima mea vine din Japonia. Adevărul este că trebuie să-mi las trupul aici şi numai inima să se întoarcă în Japonia. Pentru a face asta, ar trebui să mor. Deci sunt silită să trag şi corpul după mine, cum face un copil cu păpuşa preferată. Înţelegeţi, domnule Honda? Fata aceasta drăguţă pe care o vedeţi chiar este doar o păpuşă.

Judecând după modul copilăros al discursului, probabil că ea se adresase mai puţin filozofic în comparaţie cu traducerea lui Hishikawa, dar, când

vorbea, claritatea din ochii ei îi mişca inima lui Honda chiar şi înainte să înţeleagă ce spunea.

— Şi mai este o păpuşă.

Ca de obicei, pe Prinţesă nu o interesa ce gândeau adulţii din jurul ei; dintr-odată, a plecat de lângă el şi a ţâşnit în mijlocul salonului, unde razele soarelui luaseră forma ferestrelor cu gratii. Urmărea entuziastă cu degetul conturul lăstarilor de viţă, apoi florile din complexul model floral, cu mici imperfecţiuni în incrustare, de pe masa care abia îi ajungea la piept.

— Mai este o păpuşă, care seamănă leit cu mine, în Lausanne. Este sora mea mai mare, şi nu e chiar o păpuşă. Inima şi trupul ei sunt thailandeze. Este diferită de mine, eu chiar sunt japoneză, a spus ea de parcă ar fi cântat.

A primit cu bucurie sariul şi culegerea de poeme. Doar a răsfoit câteva pagini şi a abandonat-o. Una dintre doamne a scuzat-o explicând că Prinţesa încă nu ştie să citească în engleză.

La rugămintea Prinţesei, într-o încăpere cu un protocol rigid, Honda a vorbit un timp despre călătoria lui din India. A sesizat lacrimile şi tristeţe din ochii Prinţesei, în timp ce-l asculta fermecată. Îl durea sufletul la gândul că-i ascundea plecarea lui de a doua zi.

Se întreba dacă avea s-o mai vadă vreodată. Cu siguranţă va deveni o femeie foarte frumoasă, dar nu va mai avea ocazia să o reîntâlnească. Probabil că aceasta era ultima lor discuţie. Curând misterul reincarnării, asemenea umbrei unui fluture care zboară peste o grădină tropicală într-o după-amiază, avea să dispară din memoria ei. Probabil că sufletul lui Isao, regretând că a murit fără să-şi ia rămas bun, a împrumutat buzele micuţei prinţese nebune pentru a transmite scuzele. Era mai uşor pentru Honda să părăsească oraşul Bangkok cu aceste gânduri.

Pe măsură ce-l asculta pe Honda, ochii Prinţesei deveneau din ce în ce mai înlăcrimaţi. Cu siguranţă presimţea că el urma să plece. Alesese dinadins să povestească întâmplări copilăreşti, amuzante, dar tristeţea din ochii ei mari se tot adâncea.

Honda spunea o frază, iar apoi Hishikawa traducea gesticulând. Dintr-odată, Prinţesa a deschis ochii mari de mirare. Doamnele de curte l-au fixat pe Honda cu scânteieri în ochi. Nu înţelegea ce se întâmplase.

Brusc, Prinţesa a ţipat şi s-a prins de Honda. Doamnele s-au ridicat şi încercau s-o desprindă de el, însă Prinţesa şi-a lipit faţa de pantalonii lui, plângea cu suspine şi striga.

Într-o clipită a început aceeaşi scenă de luptă ca zilele trecute. Până la urmă, doamnele au reuşit s-o smulgă de lângă el şi i-au făcut semn lui Honda să plece din cameră. În timp ce Hishikawa îi traducea semnul, era cât pe ce să fie din nou prins de Prinţesa disperată. Honda a alergat printre mesele şi scaunele din salon, urmărit de Prinţesa încolţită din trei direcţii de doamnele de curte. Scaunele în stil Ludovic al XV-lea se loveau cu zgomot de pardoseală, iar salonul devenise un teren pentru jocul de-a prinselea.

În cele din urmă Honda a scăpat strecurându-se în anticameră şi a alergat pe scările de marmură de la intrare. Ajuns jos, a avut o clipă de ezitare, auzind strigătele fetei care reverberau din tavanul înalt al palatului.

— Doamnele au spus să fugim repede. O să vadă ele cum se descurcă! Haideţi! a zis Hishikawa, zorindu-l.

Honda alerga prin grădina din faţă, ud de transpiraţie.

— Îmi pare rău. Cred că aţi fost luat prin surprindere, îi spuse Hishikawa lui Honda. Acesta încă respira greu când maşina deja demarase.

— Nu am fost surprins. Se întâmplă mereu, a răspuns el, ştergându-şi transpiraţia cu o batistă mare, albă, încercând să îşi revină.

— I-aţi spus Prinţesei că aţi vrut să vă întoarceţi din India, dar că nu aţi găsit nici un loc în avionul Armatei.

— Aşa am spus.

— Acolo am tradus eu greşit şi, fără să mă gândesc, i-am spus adevărul. I-am spus că vă întoarceţi în Japonia şi, pentru că mergeţi cu avionul Armatei, nu aţi găsit un loc pentru ea şi n-o puteţi lua în Japonia. De aceea a făcut scandalul acela. A spus că ori nu plecaţi, ori trebuie s-o luaţi şi pe ea. Doamnele vă priveau în felul acela deoarece v-aţi încălcat promisiunea. Eu am greşit. Nu ştiu cum aş putea să-mi cer scuze, explica Hishikawa cu o faţă indiferentă.

12

Transportul aerian regulat între Japonia şi Thailanda se inaugurase cu un an în urmă, în anul Shōura 15[16], dar, după ce Japonia a început să trimită observatori în Indochina Franceză pentru a supraveghea rutele de aprovizionare spre Chiang Kai-Shek, indochinezii nu au mai rezistat, şi o nouă rută aeriană sudică a fost deschisă prin Saigon, pe lângă legătura Taipei-Hanoi-Bangkok, deja existentă.

16 1940. (N. ed.)

Exista o linie aeriană civilă administrată de Compania Aeriană Imperială a Japoniei, dar Itsui considera că avioanele militare reprezentau un tratament special pentru oaspeţii importanţi: nu erau atât de confortabile, dar erau rapide şi erau echipate cu motoare excelente. Mai mult, un astfel de avion dădea impresia unui tur oficial important celor care îi conduceau pe pasageri sau celor care

veneau să-i întâmpine. Totodată, demonstra puterea de influenţă a firmei faţă de Armată.

Pe Honda îl întrista despărţirea de tropice. Pe măsură ce pagodele aurii se pierdeau în jungla verde, întâlnirea cu reincarnarea părea un basm sau un vis. Din cauza vârstei fragede a Prinţesei, totul ar fi putut să fie mai mult decât un cântec de leagăn, o îmbinare între tristeţe şi bucurie, în ciuda tuturor dovezilor. Nu ştia povestea vieţii sau factorii cauză–efect din viaţa Prinţesei, aşa cum le ştiuse în cazul lui Kiyoaki sau al lui Isao. Fusese martor doar la unele episoade din viaţa ei, asemenea unui călător curios prin faţa căruia trecea, legănându-se, un car alegoric floral, ciudat.

Ce straniu că până şi miracolele au nevoie de banalitate! Pe măsură ce avionul se apropia de Japonia, Honda se simţea liniştit sufleteşte deoarece se întorcea la rutina zilnică şi scăpa de miracol. În cele din urmă, nu-şi pierduse numai busola raţiunii, ci şi măsura sentimentelor. Nu se simţea trist în mod special din cauza despărţirii de Prinţesă, nu se simţea deranjat, dimpotrivă; nu era mişcat de discuţia ofiţerilor din avion – vorbeau cu animozitate despre războiul ce se apropia.

Normal că-i era dor de soţia venită în întâmpinare la aeroport. Aşa cum prevăzuse, Honda care plecase din Japonia şi cel care se întorsese erau identici. Faţa somnoroasă a soţiei, puţin umflată şi albă, a acţionat ca un liant între cele două euri Distanţa dintre cele două momente în timp s-a şters, iar rana roşie, adâncă, din excursie părea că se vindecă fără urmă.

— Bine ai venit!

Soţia lui stătea cu spatele la prietenii veniţi să-l întâmpine. Şi-a scos şalul simplu de caşmir de pe umeri. A făcut o plecăciune şi i-a fluturat prin faţa nasului bretonul familiar, pe care şi-l rearanja mereu după fiecare permanent făcut la salonul de înfrumuseţare, deoarece nu-i plăcea coafura. Părul

ei împrăştia un uşor miros de ars, de la soluţiile folosite.

— Mama este sănătoasă. Deoarece serile au devenit răcoroase, pentru a nu răci, aşteaptă nerăbdătoare în casă.

Inima lui Honda era încercată de tandreţe când Rie vorbea despre mama-soacră fără să fie întrebată, fără urmă de condescendenţă în tonul vocii. Viaţa era din nou aşa cum trebuia să fie.

În drum spre casă, în maşină, Honda i-a spus:

— Mâine, dis-de-dimineaţă, trebuie să te duci la un magazin şi să-mi cumperi o păpuşă.

— Da.

— I-am promis unei mici prinţese pe care am cunoscut-o în Thailanda că-i voi trimite o păpuşă japoneză.

— O păpuşă obişnuită cu breton în stil *kappa* este bine?

— Da. Nu aş vrea să-i trimit una prea mare. Una cam atât, a spus Honda ţinând mâinile în dreptul pieptului şi abdomenului, pentru a indica mărimea. La început gândise că ar fi mai bine să-i trimită o păpuşă-băiat pentru a sugera reincarnarea ei dintr-un băiat, dar era ceva nefiresc şi s-a răzgândit.

Mama lui i-a întâmpinat în antreul casei din Hongo; umerii ei îmbătrâniţi erau acoperiţi de un kimono din mătase cu linii fine. Îşi vopsise negru-abanos părul scurt, iar braţele subţiri, galbene, ale ochelarilor treceau peste păr. Honda avea de gând s-o sfătuiască să nu mai poarte astfel ochelarii, însă nu găsise niciodată momentul potrivit pentru a-i spune.

A mers pe coridorul cu *tatami* spre camera din spate, acum întunecată şi rece, urmat de mama şi de soţia sa. Honda şi-a dat seama că mersul lui semăna cu al tatălui său când se întorcea acasă.

— Ce bine că te-ai întors înainte să înceapă războiul. Eram foarte îngrijorată, a spus mama lui, cândva un membru înfocat al Ligii Patriotice Feminine, respirând greu în timp ce mergea pe

holul în care adia vântul răcoros de seară. Femeia în vârstă se temea de război.

După două-trei zile de odihnă, Honda şi-a reluat munca, la biroul său din clădirea Marunouchi şi a revenit la zilele pline, dar liniştite. Iarna japoneză – aşa cum nu vedeai în Asia de Sud-Est – i-a reînviat raţiunea, asemenea unei păsări migratoare, un cocor care zburase peste golful îngheţat al inimii lui la întoarcerea spre Japonia.

În dimineaţa zilei de 8 decembrie, soţia lui a venit în dormitor pentru a-l trezi şi i-a spus în şoaptă:

— Scuză-mă că te trezesc mai devreme decât de obicei.

— Ce este?

Credea că sănătatea mamei lui s-a agravat şi s-a ridicat în picioare.

— A început războiul cu America. Acum anunţă la radio… a spus ea cu un ton prin care încă îşi cerea scuze că-l trezise la prima oră.

În dimineaţa respectivă, toată lumea era agitată de ştirile atacului de la Pearl Harbor şi nimeni nu era în stare să muncească. Râsetele nestăpânite ale tinerelor de la birou îl făceau pe Honda să se întrebe dacă femeile nu au alt mod de a-şi exprima extazul patriotic în afară de manifestările fizice.

Venise pauza de prânz. Colegii de la birou discutau între ei, sugerând să meargă cu toţii în Piaţa Palatului. După ce le-a dat drumul, Honda a încuiat uşa şi a ieşit la plimbare. Paşii l-au purtat în mod natural spre piaţa din Nijūbashi.

Toţi cei din zona Marunouchi păreau să fi avut aceeaşi idee: largul bulevard era plin de oameni.

Honda se gândea că are patruzeci şi şapte de ani. Nimic din tinereţea, puterea sau pasiunea pură nu rămăsese, nici în trupul, nici în spiritul lui. După încă zece ani ar trebui să se pregătească pentru moarte. Cu siguranţă că nu va pieri în război. Nu

făcuse instrucţie şi, chiar dacă ar fi făcut, nu aveau cum să-l concentreze.

Era la vârsta la care trebuia să aplaude actele de eroism patriotic ale tinerilor. Au atacat Hawaii! Era o acţiune remarcabilă, din care unul de vârsta lui era exclus.

Să fie doar vârsta? Nu, cu siguranţă nu era asta. Honda nu era făcut pentru acţiune.

Trăise, ca orice om, apropiindu-se pas cu pas de moarte, dar nu ştiuse ce altceva să facă. Odată încercase să salveze viaţa unui om, însă nimeni nu fusese pus în situaţia-limită de a-l salva pe el. Îi lipsea calitatea necesară pentru a fi salvat. Nu dăduse niciodată oamenilor senzaţia unei crize, în care să fie constrânşi să-i întindă o mână de ajutor, să scape ceva minunat aflat în pericol. Oare aici nu era vorba despre charismă? Din păcate, lui Honda îi lipsea această calitate şi se bizuia doar pe forţele proprii.

Honda nu era gelos pe exaltarea produsă de atacul de la Pearl Harbor, dar căzuse pradă convingerii egoiste şi melancolice că viaţa lui se va sfârşi şi că nu va cunoaşte gloria niciodată. El, cel care până atunci chiar nu-şi dorise aşa ceva!

Totuşi, pe de altă parte, toată grandoarea şi faptele eroice erau atenuate de imaginea din Benares. Oare din cauza faptului că reincarnarea i-a sucit minţile, l-a secătuit de curaj, l-a făcut să înţeleagă inutilitatea actelor de bravură şi, în final, l-a făcut să-şi consume toate cunoştinţele de filozofie mai mult pentru sine? Ca un om care evita explozia artificiilor, Honda simţea că evită total exaltarea intensă a oamenilor.

Steagurile mici ale oamenilor strânşi în faţa Palatului şi strigătele de *banzai* se distingeau de departe. Honda a lăsat între el şi manifestanţi zona întinsă cu pietriş, de unde privea culoarea ierbii veştejite care acoperea malul şanţului cu apă al Palatului şi nuanţa iernatică a pinilor. Stătea cu ambele mâini în buzunar. Două tinere îmbrăcate în

costume bleumarin se ţineau de mână şi râdeau zgomotos, trecând în grabă pe lângă el către intrarea din Palat. Dinţii lor albi străluceau asemenea soarelui de iarnă.

Când au trecut, buzele iernatice, frumoase şi arcuite ale femeilor au creat o fisură fermecătoare şi caldă în atmosfera clară… Cu siguranţă că eroii bombardamentelor visau la astfel de buze. Tinerii cer mereu duritate, însă sunt atraşi de afecţiune. Poate moartea să reprezinte acea afecţiune? Şi Honda fusese cândva tânăr, chiar un „tânăr care promitea“, însă niciodată nu fusese atras de moarte. Dintr-odată, spaţiul cu pietriş de sub soarele iernatic a devenit pentru Honda un câmp larg, sterp. Imaginea fotografiei intitulată „În vecinătatea templului Tokuri: slujba comemorativă pentru morţii din război“, pe care i-o arătase Kiyoaki cu treizeci de ani în urmă, era clară în mintea lui Honda. Era fotografia care-l impresionase cel mai mult din colecţia celor de pe frontul ruso-japonez. Amintirea s-a suprapus peste priveliştea din faţa ochilor lui, iar apoi l-a acaparat. Prima reprezenta sfârşitul unui război, iar a doua, începutul altuia. Oricum, era o nălucire ameninţătoare.

În zare, în partea stângă, munţii învăluiţi în ceaţă se înălţau în pante line, părând că se află la o distanţă considerabilă de câmpia întinsă de la poalele lor. În dreapta, se contopeau în depărtare cu pâlcurile de copaci, dispărând treptat în linia prăfuită a orizontului. În absenţa munţilor, pomii păreau tot mai înalţi pe măsură ce privirea se plimba spre dreapta, iar printre ei se întrezărea cerul gălbui…

Acesta era fundalul din fotografia de atunci. Chiar în centrul ei se aflau micul cenotaf din lemn simplu şi altarul acoperit cu flori, cu pânza albă fluturând. Mii de soldaţi îl înconjurau stând cu capetele plecate.

Honda vedea această imagine foarte clar. Din nou strigătele de *banzai* şi micile steaguri i-au revenit în minte. Totuşi, în inima lui a rămas o amărăciune greu de suportat.

13

În perioada războiului, Honda şi-a folosit timpul liber pentru a studia despre *samsāra* şi reincarnare; se delecta căutând cărţi vechi. Pe măsură ce noile publicaţii deveneau din ce în ce mai neatractive, luxul vetust al celor la mâna a doua era acum la mare căutare. Doar acolo se vindeau cunoştinţele şi plăcerile care transcendeau timpul. În comparaţie cu celelalte produse al căror preţ creştea, costul cărţilor japoneze şi al celor europene rămăsese neschimbat.

Honda a avut foarte multe de învăţat din cărţile vechi ale occidentalilor.

Una dintre teorii îi aparţinea lui Pitagora, filozoful ionian din secolul al V-lea î.Chr. Concepţia lui asupra transmigraţiei sufletelor era influenţată de cultul orfic, ale cărui învăţături esoterice stăpâniseră întreaga Grecie în secolele al VI-lea î.Chr. şi al VII-lea î.Chr. În plus, mai exista şi credinţa conform căreia Dionysos scuipase foc de furie în cei două sute de ani de război şi instabilitate care trecuseră.

Faptul că zeul Dionysos a venit din Asia şi s-a unit cu Mama Pământului, precum şi riturile agrare din toată Grecia sugerează că acele două entităţi proveneau din aceeaşi sursă. Figura plină de viaţă a Mamei Pământului încă trăia în templul Kalighat din Calcutta, pe care Honda îl văzuse. Dionysos a întrupat ciclul naturii din Tracia, ţara de la nord, a venit odată cu iarna şi a murit, iar odată cu primăvara a înviat. Indiferent cât de vivace sau imoral se pretindea, Dionysos era personificarea spiritelor grânelor, din care făcea parte şi Adonis, frumosul tânăr mort prematur. Aşa cum Adonis şi

Afrodita s-au unit, şi Dionysos s-a apropiat din nou de Mama Pământului. La Delphi, Dionysos şi Mama Pământului au fost zeificaţi împreună, iar zeul principal în venerarea mistică a Lernei a devenit strămoşul celor doi.

Dionysos a venit din Asia. Credinţa în el, aducătoare de frenezie, desfrâu, canibalism şi crime, provenea din Asia şi crea toate probleme indispensabile „sufletului“. O credinţă atât de impunătoare încât nu permitea transparenţa logicii şi frumuseţea solidă a oamenilor sau a zeilor. Ataca fertilitatea câmpurilor greceşti cu aer apolinic, ca un roi de lăcuste, care întunecă soarele şi cerul, pustiind-le câmpurile, consumându-le recolta. Honda nu putea să nu compare această imagine cu experienţa lui din India.

Toate lucrurile abominabile: desfrâu, moarte, nebunie, molimă, distrugere… Cum de acestea reuşeau să-i atragă atât de mult pe oameni şi să le ademenească sufletele „afară“? De ce sufletele oamenilor ajungeau să se lepede de sălaşurile lor comode, întunecate şi liniştite şi trebuiau să fugă afară? Oare de ce inimile lor refuzau inerţia liniştii?

Asta s-a întâmplat de-a lungul istoriei şi cu indivizii. Dacă ei nu procedaseră aşa era datorită convingerii că nu vor putea atinge sub nici o formă plenitudinea universului. Beţi, cu părul răvăşit, smulgându-şi hainele de pe ei, expunându-şi organele genitale, sângele din carnea crudă pe care o muşcau scurgându-li-se din gură… astfel atingeau „plenitudinea“.

Aceasta era o experienţă spirituală de *enthusiasmus* (a fi posedat de spiritele zeilor) şi *extasis* (ieşirea din sine) care, mai apoi, a fost stilizată şi ritualizată de cultul orfeic.

Ceea ce i-a făcut pe greci să se îndrepte către conceptul *samsārei* şi reincarnării a fost experienţa *extasis*-ului. Cea mai profundă sursă psihologică a reincarnării era „exaltarea“.

În credinţa orfică, Dionysos era numit Dionysos Zagreus. Zagreus era copilul lui Zeus şi al Persefonei, fiica Mamei Pământului. Fiind preferatul tatălui său, urma să fie desemnat conducătorul lumii. Se spune că Zeus, Cerul, s-a îndrăgostit de Persefona, Pământul, şi s-a transformat într-un şarpe mare, devenind spiritul pământului pentru a se împreuna cu ea.

Dragostea lui Zeus pentru fecioară a supărat-o pe Hera, soţia lui extrem de geloasă. Aceasta i-a adunat pe titanii din lumea subterană şi l-au ademenit pe copilul Zagreus cu o jucărie. L-au omorât, l-au dezmembrat, l-au fiert şi l-au mâncat. Doar inima i-a fost oferită lui Zeus de către Hera. Zeus i-a dat inima Semelei, şi astfel s-a născut un nou Dionysos.

Pe de altă parte, Zeus, mâniat de fapta titanilor, i-a atacat cu fulgere şi tunete. Din cenuşa titanilor arşi s-au născut oamenii.

Astfel, oamenii au moştenit caracterul diabolic al titanilor şi, în acelaşi timp, au fost însămânţaţi cu elementele divine din carnea lui Zagreus consumată de titani. De aceea cultul orfic susţinea că oamenii trebuie să-l venereze pe Dionysos prin *extasis* şi să dobândească originea divină zeificându-se pe sine. Ritualul ospăţului sacru a fost transmis în sfânta împărtăşanie din religia creştină.

Poetul Orfeu, omorât şi dezmembrat de o femeie tracă, pare să reproducă moartea lui Dionysos. Moartea lui, învierea şi misterul lui Hades au devenit doctrine de căpătâi ale cultului orfic.

Se credea că spiritele călătoare care îşi părăseau trupurile prin *extasis* pot intra în contact cu misterele lui Dionysos. Deja se ştia despre separarea sufletului de trup. Deşi carnea s-a născut din cenuşa titanilor, sufletul conţinea mireasma pură a lui Dionysos. Mai mult, doctrina orfică ne învaţă că suferinţa de pe pământ nu se termină cu moartea trupească, ci, sufletul, eliberându-se de

corpul mort, după ce petrecea un timp în Hades, reapărea pe pământ în trup de om sau de animal. Trebuia să parcurgă „ciclul nelimitat al vieţii“.

Sufletul nemuritor, de origine divină, trebuie să urmeze circuitul întunecat din cauza păcatului originar al trupului, mai exact, omorârea lui Zagreus de titani. Viaţa de pe pământ a mai adăugat noi păcate, cumulându-le, făcând imposibilă pe vecie ieşirea din *samsāra*. Un om nu renaşte neapărat om, dar, în funcţie de păcate, se poate reincarna în cal, oaie, pasăre, câine sau şarpe rece, sortit să se târască pe pământ.

Pitagoreicii, consideraţi urmaşii cultului orfic, aprofundează teoriile cultului care ţin de doctrinele reincarnării şi ale suflului universal.

Honda a putut să detecteze ceva din principiul „universului care respiră“ în concepţia referitoare la viaţă şi suflet a regelui Milinda, care cercetase îndelung filozofia indiană. Această concepţie avea şi ceva din misticismul religiei shintiste timpurii.

În comparaţie cu veselele poveşti *jataka* din budismul Hīnayāna, teoriile vestice despre reincarnare, întunecate din cauza sumbrei melancolii ionice, îl extenuau spiritual pe Honda, deşi aveau la bază aceleaşi doctrine. De aceea, înclina să ţină cont de aforismul filozofului Heraclit, „Panta rhei“[17].

17 „Totul curge.“

Enthusiasmus şi *extasis* se contopesc în această filozofie a transformării, în care unul reprezintă totul, unul provine din tot şi totul din unul. Acolo unde timpul şi spaţiul sunt transcendente, eul dispare, unitatea cu universul este uşor de înfăptuit, iar noi putem deveni totul prin această experienţă divină. Aici, omul şi natura, păsările şi fiarele, pădurile care unduiesc în bătaia vântului, râurile din care sclipesc solzii peştilor, munţii acoperiţi de nori, mările albastre cu insule, toate se puteau detaşa de limita existenţială şi puteau să se

unească în armonie. Era o lume asemănătoare celei evocate de Heraclit.

Şi cei vii, şi cei morţi,
Şi cei treji, şi cei adormiţi,
Cei tineri şi cei bătrâni sunt unul şi acelaşi.
Când aceştia se transformă, devin ceilalţi,
Când se transformă din nou, devin din noua aceştia.

Dumnezeu este noapte şi zi.
Dumnezeu este iarnă şi vară.
Dumnezeu este război şi pace.
Dumnezeu este belşug şi foamete.
Se transformă în foarte multe.

Noaptea şi ziua sunt una.
Bunătatea şi răutatea sunt una.
Începutul şi sfârşitul cercului sunt unul.

Aceste citate dezvăluiau natura sublimă a concepţiilor lui Heraclit, iar când Honda a intrat în contact cu ele, a fost orbit de strălucirea lor şi a simţit o eliberare, dar, în acelaşi timp, avea grijă să nu ridice prea repede mâinile cu care îşi acoperise ochii ameţiţi. Pe de o parte, îi era frică să nu orbească, iar pe de altă parte, simţea că nu este suficient de matur în sensibilitate şi idei pentru a accepta acea baie de lumină infinită.

14

De aceea, ca să-şi îndepărteze privirile pentru o perioadă, şi-a concentrat studiul pe teoriile reincarnării şi *samsārei*, renăscute în Italia secolelor al XVII-lea–al XVIII-lea d.Chr.

Tommaso Campanella, un călugăr din secolele al XVI-lea–al XVII-lea, credea în teoria *samsārei* şi a reincarnării. Acest filozof eretic şi răzvrătit, a fost primit în Franţa, după douăzeci şi nouă de ani de închisoare, unde şi-a petrecut demn şi fericit ultimii ani din viaţă. La naşterea lui Ludovic al

XIV-lea i-a închinat un elogiu în care afirma că naşterea însăşi este o dovadă irecuzabilă pentru teoria sa despre reincarnare.

Campanella a învăţat teoria brahmană legată de *samsāra* şi reincarnare de la Botero[18] şi a aflat că sufletele morţilor pot trece chiar în maimuţe, elefanţi sau vaci. Folosindu-se de credinţa imortalităţii sufletului şi a metempsihozei din cultul pitagoreic, i-a descris pe cetăţenii din lucrarea sa de căpătâi *Cetatea soarelui* drept: „oameni înţelepţi care la început au venit din India pentru a scăpa de uzurparea şi de tirania mongolilor“, numindu-i „pitagoreicii brahmani“, dar credinţa lor în *samsāra* nu era clară. Campanella însuşi susţinea că „după moarte, sufletul uman nu se duce nici în iad, nici în purgatoriu, nici în rai“.

18 Giovanni Botero (cca 1544-1617), filozof, poet şi diplomat italian. (N. ed.).

Se spune că *Sonetul din Caucaz* are o trimitere vagă către teoria ciclului viaţă–moarte. Aici Campanella îşi exprimă mâhnirea: „Nu consider că moartea mea va aduce la binele omenirii. Deseori, chiar dacă nenorocirile sunt evitate, răul prosperă fără încetare. Simţurile dăinuie veşnic şi, după moarte, ele pur şi simplu uită de suferinţele din lumea prezentă. Neştiind dacă în vieţile anterioare ne-am chinuit sau am trăit în pace, cum am putea şti ce este după moarte?“

În comparaţie cu aspiraţia pură din Benares, europenii, care predicau despre metempsihoză, erau copleşiţi de amărăciunea şi potrivnicia acestei vieţi. Totuşi, ei nu căutau fericirea în viaţa următoare, doar sperau să aibă parte de uitare.

În acest sens, filozoful Giambattista Vico, oponent înfocat al lui Descartes, a susţinut cu înfocare aceeaşi teorie despre reincarnare, devenind astfel un predecesor al teoriei eternei reîntoarceri a lui Nietzsche. Honda a citit cu

plăcere un pasaj din Vico în care îi aprecia pe japonezi ca fiind un neam de războinici, chiar dacă avea cunoştinţe destul de vagi despre Japonia: „Japonezii preţuiesc oamenii cu spirit eroic aşa cum au făcut romanii în timpul Războaielor Punice. Sunt neînfricaţi în luptă şi vorbesc o limbă foarte asemănătoare limbii latine“.

Vico a interpretat istoria prin conceptul recurenţei. Altfel spus, susţinea că fiecare civilizaţie se sfârşeşte cu „barbarie reîntoarsă“, mult mai dăunător decât „barbaria instinctivă a începuturilor“. Prima desemnează simplitate nobilă, pe când următoarea înfăţişează iscusinţă laşă şi şiretenie perfidă. Astfel, după secole de evoluţie, „barbaria reîntoarsă“ sau „barbaria civilizată“ trebuie să dispară neapărat prin reînnoirea „barbariei instinctive“…

Honda avea senzaţia că poate descoperi această realitate în scurta istorie modernă a Japoniei.

Deşi Vico credea în providenţa catolică, expunerile sale agnostice se apropiau de credinţa că fiecare fiinţă are propria-i *karma*. „Dumnezeu şi creaţiile sunt două entităţi diferite. Deoarece motivul existenţei şi esenţa ei sunt unice în fiecare entitate, entitatea care a fost creată este o entitate diferită de cea a Creatorului în ceea ce priveşte esenţa.“

Dacă am considera creaţia, aparent o entitate, ca fiind *dharma* şi ātman şi dacă motivaţia existenţei este *karma*, atunci înseamnă că, în altă dimensiune, prin „eliberare“ se atinge entitatea divină.

Vico susţinea în teoria lui despre divinitate că schimbarea creaţiei lui Dumnezeu porneşte „intern“ în lucrul creat şi se transformă în materie la „exterior“, astfel lumea fiind plăsmuită în timp. De asemenea, deoarece spiritul uman este proiecţia divină, poate să perceapă infinitul şi eternitatea; nu este limitat de trup şi, prin urmare, nici de timp. Cu toate acestea, Vico nu a putut explica de ce

fiinţele limitate sunt prinse în mijlocul lucrurilor limitate, susţinând că această realitate este de nepătruns. Însă tocmai aici ar trebui să înceapă înţelepciunea teoriei *samsārei* şi a reincarnării.

Aprofundând, este surprinzător faptul că filozofia indiană, care insistă pe puterea cunoaşterii, nu respinge fantezia sau visele şi nu se leagă de propriul agnosticism.

15

Când Honda a aflat că ideologia metempsihozei europene a fost transmisă din vechi timpuri până la cele mai mici detalii de gânditorii singuratici a considerat natural faptul că Regele Milinda, conducătorul nord-vestului Indiei în secolul al II-lea d.Chr., a dat uitării filozofia pitagoreică a Greciei antice când l-a cunoscut pe bătrânul Nāgasena, pe care l-a asaltat cu întrebări. Era interesat şi, de asemenea, intrigat de teoriile budiste mai profunde ale *samsārei* şi transmigraţiei.

Primul volum din Întrebările regelui Milinda, aşa cum se regăseşte în traducerea japoneză a canoanelor budiste, începe cu următoarea descriere a capitalei regatului:

> „Era în ţara yonikaşilor o cetate bogată, numită Sāgalā, în care se practica un comerţ din cel mai divers; cetatea era înconjurată de râuri şi munţi, de locuri de o frumuseţe neasemuită: parcuri, grădini, arbuşti, lacuri şi iazuri încântătoare acoperite de lotuşi, munţi şi păduri. Planurile oraşului fuseseră ridicate de înţelepţi geomanţi. Intimidaţi, adversarii şi duşmanii cetăţii au renunţat s-o mai atace. Oraşul avea turnuri de apărare, forturi puternice fără număr, porţi monumentale cu arcade elegante, o fortăreaţă înconjurată de ziduri albe şi de şanţuri de apărare adânci.

Străzile, răspântiile şi pieţele erau repartizate armonios. Puteau fi admirate prăvălii pline de felurite mărfuri, meşteşugit aranjate, sute de pieţe în care se împărţeau pomeni şi nenumărate locuinţe cum numai în vârfurile munţilor Himalaya întâlneşti. Cele patru corpuri de armată, elefanţii, cavaleria, carele de luptă şi pedestraşii erau renumiţi. Pe străzi treceau o sumedenie de bărbaţi mândri şi de femei graţioase. În mulţimile grăbite puteai deosebi nobili, brahmani, negustori sau oameni de rând. Asceţii şi brahmanii se întâlneau aici şi discutau plini de politeţe şi printre ei se aflau cei mai eminenţi savanţi. Oraşul avea numeroase magazine cu stofe dintre cele mai renumite: ţesături din Kāsi, din Kotumbara etc.; aerul era înmiresmat de prăvăliile de flori şi de parfumuri, cu galantare minunate. Toate pietrele preţioase pe care şi le-ar putea dori cineva le-ntâlneai aici din belşug. Peste tot, prăvăliile frumos amenajate erau pline de podoabe. Am putea spune că oraşul, acoperit cu monede de aramă, argint şi aur, era un adevărat locaş de comori strălucitoare. Aflai în el toate bogăţiile, toate plăcerile. Cuferele şi hambarele erau pline. Se găseau din belşug tot felul de merinde: tot ce se poate înghiţi, mesteca, suge, bea sau savura. Era o ţară bogată ca Uttarakuru, o adevărată cetate a zeilor, sau Alakamandā“[19].

19 *Milinda-Pañha. Întrebările Regelui Milinda*, tradusă în româneşte de Dumitru Scorţanu, Institutul European, Iaşi, 1993, pp. 25-26.

Regele Milinda, prea sigur pe el, orator şi sofist fără pereche, era dispreţuit de indieni. Era în oraşul glorios şi strălucitor când l-a întâlnit pentru prima oară pe Nāgasena, un om superior regelui din punct de vedere intelectual.

„Regele l-a întrebat pe Nāgasena aşa:

— O, Venerabile, când spun «Nāgasena», cine este mai exact acest Nāgasena?

— Cine crezi că este Nāgasena? a răspuns el printr-o întrebare.

> — Venerabile, cred că Nāgasena este conţinutul trupului, o viaţă (un suflet) care intră în el ca un vânt (o respiraţie).“

Răspunsul regelui i-a amintit lui Honda de teoria pitagoreică a Suflului Universal. În greacă, cuvântul *psyche* înseamnă „respiraţie“, iar dacă *psyche*-ul omului era respiraţia, omul era susţinut de aer, şi astfel întregul univers era menţinut de aer şi respiraţie – aceasta era teoria ioniană a filozofiei naturale.

Bătrânul a întrebat de ce aerul cu care cineva suflă în cochilie, fluier sau corn, odată eliberat, nu se mai întoarce şi totuşi acea persoană nu moare. Regele nu a putut să răspundă. Astfel, Nāgasena a exprimat printr-o frază diferenţa fundamentală dintre filozofia greacă şi cea budistă:

> „Sufletul nu este respiraţie. Aerul inspirat şi expirat reprezintă doar o energie latentă a trupului“.

Honda simţea că poate să anticipeze replicile de pe pagina următoare.

„Regele a întrebat:

— Nāgasena, toată lumea renaşte după moarte?

— Unii da, alţii nu.

— Şi ce fel de oameni ar fi aceia?

— Cei care au comis păcate renasc, cei care sunt fără de păcat şi puri nu renasc.

— Dar tu, Venerabile, vei renaşte?

— Dacă în momentul morţii sufletul îmi va fi ataşat de viaţă, voi renaşte, dacă nu, nu voi renaşte.

— Am înţeles, Venerabile.“

De atunci, în sufletul regelui Milinda s-a cuibărit dorinţa de cunoaştere, regele fiind măcinat de întrebări legate de ciclul viaţă–moarte şi metempsihoză. Regele continua investigaţia în spirală specifică dialogurilor în stil grecesc, cerând dovezi referitoare la „renunţarea de sine“ a budismului şi cercetând nucleul *samsārei*, întrebând: „De ce aceia care renunţă la sine tot trec prin *samsāra*?“ În teorie, dacă *samsāra* are loc printr-o succesiune de cauze şi efecte, o cauză bună atrage după sine un efect bun, iar o cauză rea atrage unul rău, şi astfel trebuie să existe o substanţă cu existenţă constantă, responsabilă pentru acţiunile cauzale. Ātman-ul, recunoscut în perioada *Upanişadelor*, a fost negat cu vehemenţă de învăţăturile Abhidharma ale şcolii budiste de care aparţinea Nāgasena. Din cauza necunoaşterii sistemului elaborat al doctrinei Conştiinţei Unite, *Yuishiki*, apărut mai târziu, Nāgasena a răspuns numai atât: „Nu există nici o esenţă *samsārică* precum esenţa“.

Honda a simţit o frumuseţe indescriptibilă în parabola prin care Nāgasena a explicat că *samsāra* şi transmigraţia sunt precum o candelă sfântă, a cărei flacără nu este chiar aceeaşi pe înserat, noaptea şi în zori, totuşi nefiind diferită de alte asemenea flăcări care ard toată noaptea. Existenţa karmică a individului nu este o existenţă substanţială, ci o succesiune de întâmplări similare flăcării.

Astfel, Nāgasena a predicat că timpul este „existenţa *samsārei* înseşi“, aproape prin aceeaşi metodă prin care filozofii indieni au explicat-o secole mai târziu.

16

Era de la sine înţeles faptul că Regele Milinda îşi va alege ca partener de discuţii un budist în

aceste dialoguri, de vreme ce regele, fiind străin, era de la bun început eliminat din hinduism.

O persoană născută în afara sistemului de castă indian, fie el chiar şi suveran, oricât de apropiat ar fi fost, era automat respins de hinduism.

Primul contact al lui Honda cu „*samsāra* şi reincarnarea“ se petrecuse cu mai bine de treizeci de ani în urmă, în casa lui Kiyoaki Matsugae, când, după ce a ascultat predica Stareţei de la templul Gesshū, a citit din proprie iniţiativă *Legile lui Manu*, în traducerea franceză a lui Louis Delongchamps. *Legile* acestea, care au fost alcătuite între secolul al II-lea î.Chr. şi secolul al II-lea d.Chr., au moştenit concepţia *samsārei* stabilită la începutul secolului al VIII-lea î.Chr. în perioada *Upanişadelor*, care susţinea unitatea dintre Brahmā şi ātman. *Brihadaranyaka Upanishad* spune aşa:

„Într-adevăr cel care face fapte bune va deveni milostiv, iar cel care face fapte rele va deveni rău. Omul devine pur prin acţiuni pure şi impur prin acţiuni negative. Se spune aşa: omul este făurit din *kāma*[20], prin care se creează voinţa, prin voinţă se formează *karma*, iar prin *karma*, apare *samsāra*“.

20 Dorinţă.

Este posibil ca experienţa lui Honda din Benares să fi fost predestinată de multă vreme, mai exact de când devenise familiar cu *Legile*, la vârsta de nouăsprezece ani. Lucrarea *Legile lui Manu* este o îmbinare între religie, moralitate, obicei şi lege, începând cu crearea cerului şi a pământului şi terminând cu *samsāra*. În perioada dominaţiei engleze în India, cotropitorii înţelepţi au permis folosirea acestor legi ca nişte reguli practice pentru hinduşii care locuiau acolo.

După recitirea *Legilor*, Honda a fost capabil pentru prima oară să atingă originile veseliei şi adoraţiei din Benares. Primul capitol, impresionant, descrie naşterea zeului Brahmā.

Acesta a eliminat întunericul, haosul şi a început să lumineze. Mai întâi a creat apa şi a pus o sămânţă în ea; sămânţa a crescut şi a devenit un ou galben, strălucitor ca soarele; un an mai târziu, a spart oul şi s-a născut Brahmā, urmaşul lumii. Apa în care a crescut zeul este Benaresul.

Conceptul reincarnării prezentat în *Legile lui Manu* împarte renaşterea oamenilor în trei categorii. Trei naturi domină trupurile fiinţelor umane: înţelepciunea (*sattva*), care este fericită, liniştită, plină de sentimente pure, strălucitoare, şi din ea va renaşte un zeu; ignoranţa (*rajas*), care reprezintă plăcerea afacerilor, indecizia, urmarea treburilor necinstite şi dependenţa de plăcerile senzoriale, va renaşte un om; mânia (*tamas*), care duce o viaţă guvernată de indolenţă, lene, cruzime, necredinţă şi răutate, se reincarnează în animal.

Păcatul care duce la transmigraţia în animal a fost specificat în detaliu: ucigaşii unui Brahman intră în corpul unui câine, porc, măgar, cămilă, vacă, ţap, oaie, căprioară sau pasăre. Un Brahman care fură bani de la alt Brahman se va reincarna de o mie de ori în păianjen, şarpe, şopârlă sau animal acvatic. O persoană care invadează patul unui om nobil va renaşte de o sută de ori în iarbă, tufiş, viţă-de-vie sau în animal carnivor. Hoţul de grâne se transformă în şobolan, hoţul de miere devine tăun, cel care fură lapte se face cioară, cel care fură mirodenii renaşte în corpul unui câine, hoţul de carne va deveni vultur, hoţul de carne grasă se va transforma în cormoran, hoţul de sare în greier, cel care fură mătase va deveni potârniche, cel care fură pânză de in se va face broască, hoţul de bumbac – cocor, cel care fură vaci va renaşte în corpul unei iguane, hoţul de beţişoare parfumate va deveni bizam, hoţul de legume – cocoş, cel ce fură mobilă se va face albină, cel care fură un cal va deveni tigru, răpitorul de femei se va transforma în urs, hoţul de apă în cuc, iar cel care fură fructe va deveni maimuţă.

17

Cu toate acestea, budismul Hīnayāna thailandez a fost susţinut de doctrinele naive ale *jataka*[21] din canoanele budismului sudic; acestea transmiteau fidel atmosfera din textele originale în pali. Faptul că tocmai Buddha, care nu fusese *bodhisattva* în vieţile anterioare, a renăscut ca şobolan sau lebădă aurie nu era considerat ciudat.

21 Literatură folclorică indiană care înfăţişează naşterile lui Buddha.

Învăţăturile religioase sudice thailandeze nu au fost cunoscute în Japonia până în Era Meiji. În primele două sute de ani de la moartea lui Buddha, adepţii lui au fost împărţiţi în multe şcoli, cunoscute sub numele de Cele Douăzeci de Secte Hīnayāna. Învăţăturile lor, aduse în Ceylon de Mahinda sub comanda regelui Ashoka în secolul al III-lea î.Chr., sunt practicate chiar şi astăzi în Birmania, Thailanda şi Cambodgia.

În canonul Hīnayāna, scris în pali, preceptele minuţios expuse în *vinaya*, secţiunea dedicată regulilor, încă ghidează viaţa de zi cu zi a cenobiţilor thailandezi. Călugării au două sute cincizeci de precepte, iar călugăriţele au trei sute cincizeci.

Honda era nerăbdător să afle mai multe despre conceptul thailandez referitor la ciclul viaţă–moarte şi metempsihoză, şi anume în ce fel diferea de doctrina *Yuishiki* şi ce fel de caracteristici avea. Indiferent de convingerile Prinţesei, el dorea să ştie ideile legate de *samsāra* adânc ascunse în sufletul călugărilor îmbrăcaţi în robe portocalii care împânzeau Bangkokul. Devora scripturile budiste.

Cu această ocazie a aflat că doctrinele acestor secte îşi au originea în Şcoala Abhidharma, de care aparţinea Nāgasena, bătrânul înţelept care vorbise cu Regele Milinda. Unii învăţaţi spuneau despre

drumul răspândirii Întrebărilor Regelui Milinda aşa: „La început, lucrarea se pare că a fost compusă în nord-vestul Indiei, unde erau coloniile greceşti, iar mai apoi a fost transmisă spre est, în zona Magadha, fiind tradusă în pali; iar după ce a suferit adăugiri în Ceylon, a fost popularizată în Birmania şi Thailanda. Apoi a devenit *Milindapanha* din canonul siamez".

În consecinţă, putem să credem că noţiunea thailandeză de *samsāra* este aceeaşi cu cea susţinută de Nāgasena. Principiul acestei secte, foarte apropiat de budismul timpuriu, se bazează pe credinţa că esenţa karmică, ce induce *samsāra* şi reincarnarea, este „gândul" sau voinţa, concept cuprins în scripturile *Agama*. Se crede că, la origini, sursa motivaţiei nu este nici bunătatea, nici răutatea din oameni sau din materia din lumea externă; ceea ce face motivaţia să devină bună sau rea este în totalitate un produs al minţii, gândului sau voinţei.

Până aici totul este clar, dar pentru a explica *anātman*-ul, Şcoala Abhidharma insistă pe ideea că lumea materială nu poate fi considerată bună sau rea, ci neutră. Să ne gândim la o maşină: lăsând la o parte faptul că toate componentele sunt simple elemente materiale, acestea se pot transforma într-un instrument criminal, dacă şoferul dă peste un om şi fuge. Omul este prin natura a lui *anātman*, odată ce mintea şi voinţa sunt cauzele păcatelor şi ale karmei. Aşa se stârneşte ciclul viaţă–moarte şi reincarnarea prin cele şase karme cauzale: dorinţă, mânie, gânduri necurate, indiferenţă, lipsă de mânie şi gânduri bune. Chiar dacă în felul acesta „gândul" este cauza *samsārei* şi a reincarnării, nu el este protagonistul – acesta va rămâne un element necunoscut. Lumea viitoare este o continuare a acestei lumi, iar flacără de la lumânarea care arde în ultima noapte din această lume este viaţa din lumea de dincolo.

Lui Honda i se părea că ajunsese să înţeleagă mai bine ceea ce se întâmpla în inima micuţei prinţese thailandeze.

Cu fiecare sezon ploios, râurile din Bangkok se revarsă, hotarul dintre apă şi uscat, dintre apă şi câmpuri dispare într-o secundă; drumul devine râu, iar râul devine drum. Cu siguranţă era un lucru neobişnuit, chiar şi pentru o inimă de copil, faptul că un şuvoi de visuri invadase realitatea, că viaţa trecută şi viaţa viitoare au rupt barajele şi s-au revărsat peste lumea aceasta. Spicele verzi ale orezului s-au iţit din câmpurile inundate, iar apa râului şi apa câmpului sunt scăldate în razele aceluiaşi soare şi reflectă aceiaşi nori groşi.

În acelaşi fel, un şuvoi de trecut şi viitor se poate să fi pătruns în subconştientul Prinţesei Ying Chan, iar dovezile lumii actuale, care rămân asemenea unor insule răzleţe pe suprafaţa vastă a apei, reflectând limpede luna după ploaie, sunt mai puţin credibile. Barajele s-au rupt, iar graniţele au dispărut: trecutul a început să vorbească nestingherit.

18

Acum, bazându-se pe încântătoarea enigmă lăsată în Bangkok, Honda simţea că se poate întoarce cu uşurinţă la teoria *Yuishiki*, la sistemul budismului Mahāyāna, asemănător unui templu imens. Teoria aceasta îl făcuse să se frământe atât de tare în tinereţe.

Totuşi, doctrina *Yuishiki* era o structură filozofică şi religioasă ameţitor de înaltă, iar cu ajutorul ei budismul, negând ātmanul şi sufletul, oferise cea mai precisă şi meticuloasă explicaţie a dificultăţilor teoretice legate de corpul care trece prin *samsāra* şi reincarnare.

Precum Templul Zorilor din Bangkok, această împlinire filozofică, neîntrecut de complexă, străpungea întinderea azurie a cerului de dimineaţă

– în misterioasa perioadă de dinaintea răsăritului, era încărcată de un aer răcoros şi de o lumină plăpândă.

Contradicţia dintre renaştere şi *anātman*, o incongruenţă nedezlegată timp de câteva secole, a fost, în cele din urmă, clarificată prin *Yuishiki*. *Cine* trece prin ciclul viaţă–moarte? *Cine* este salvat pe Tărâmul Pur? Oare *cine*?

Cuvântul *Yuishiki* a fost folosit pentru prima dată de indianul Asanga. Viaţa lui era deja învăluită în legendă când numele lui a devenit cunoscut în China la începutul secolului al VI-lea prin *Sūtra Diamantului*[22]. Teoria *Yuishiki* izvorăşte din sutrele Mahāyāna Abhidharma şi, după cum vom vedea, o *gatha*[23] dă glas nucleului ideilor *Yuishiki*. Asanga a sistematizat principiile *Yuishiki* în lucrarea sa de căpătâi *Mahāyānasamparigraha shastra*. Trebuie menţionat faptul că Abhidharma este un cuvânt sanscrit ce desemnează ultima dintre cele trei mari categorii de canoane budiste, sutre, reguli şi teorii.

22 *Vajracchedika Prajnaparamitā Sutra.*

23 Vers dintr-o scriptură.

În mod normal, noi funcţionăm prin aşa-numitele şase simţuri: văz, auz, miros, gust, pipăit şi raţiune. Şcoala *Yuishiki* a stabilit un al şaptelea simţ, *manas*, care înglobează conştiinţa sinelui şi a identităţii individuale. Dar *Yuishiki* nu se opreşte aici: doctrina invocă şi ālaya sau ālayavijnana, a opta conştiinţă, conştiinţa supremă. În chineză este tradusă ca fiind „conştiinţa depozitară“, deoarece înmagazinează toate seminţele lumii existenţiale.

Viaţa este activă. Ālaya funcţionează. Această conştiinţă este fructul tuturor recompenselor şi, deoarece înmagazinează seminţele, adică rezultatul tuturor activităţilor, faptul că noi suntem în viaţă însemnă că ālaya este dinamică.

Această conştiinţă este într-o agitaţie continuă, asemenea unei cascade albe, învolburate. Cascada

este vizibilă pentru ochii noştri, însă apa nu este aceeaşi în fiecare clipă. Apa se schimbă fără oprire, circulă, ridicând în aer stropii.

Vasubandhu a cercetat conceptul lui Asanga şi, în lucrarea *Trimsika-vijnaptimatrata*[24], a afirmat: „Totul este într-o rotaţie continuă asemenea unui torent“. Fraza aceasta, auzită de Honda la vârsta de douăzeci de ani, când o vizitase pe Stareţa de la templul Gesshū, îi răsuna în urechi, mai ales că în acea perioadă era bulversat.

24 Treizeci de *gatha* doar despre conştiinţă.

Mai mult, acest gând era legat de excursia lui în India, la peşterile Ajantā, unde privirile îi fuseseră acaparate de cele două cascade ce se vărsau în râul Wagora, după ce a păşit din *vihara* simţind că acolo mai era *cineva* cu el.

Şi probabil că în aceste ultime cascade din Ajantā se reflecta imaginea cascadei Sanko de pe muntele Miwa, unde Honda îl cunoscuse pentru prima dată pe Isao, şi a cascadei din grădina reşedinţei Matsugae, unde o văzuse pe bătrâna Stareţă.

Acum, conştiinţa ālaya este implantată de toate seminţele tuturor rezultatelor. Pe lângă rezultatul activităţii din timpul vieţii a celor şapte simţuri, deja discutate, nu numai rezultatele activităţilor mentale, dar până şi seminţele fenomenelor fizice care au ca obiect aceste activităţi mentale sunt implantate în el. Această implantare denumită înmiresmare, mai exact *penetrare însămânţată*, pătrunde aşa cum parfumul îmbibă hainele.

Raţionamentul va diferi în funcţie de modalitatea de analiză a conştiinţei ālaya: ca fiind pură şi neutră, sau dimpotrivă. Dacă ar fi neutră, atunci puterea activatoare a *samsārei* şi reincarnării trebuie să fie o forţă externă, karmică. Toate tentaţiile, toate lucrurile existente în lumea externă, toate iluziile simţurilor, de la prima la a

şaptea conştiinţă, influenţează în mod constant ālaya prin puterea karmică.

În această doctrină se crede că seminţele puterii karmice, adică seminţele karmice, sunt cauze indirecte, şi conştiinţa ālaya însăşi cuprinde trupul şi puterea, astfel determinând *samsāra* şi reincarnarea. Asanga susţinea că se va ajunge la ideea rezonabilă conform căreia această conştiinţă în sine nu este pură, deoarece, fiind un amestec de apă şi lapte, jumătatea maculată activează lumea depravată, iar jumătatea pură, iluminarea. Apoi, cu ajutorul conţinutului seminţelor karmice de natură bună şi rea, se va oferi răsplata vieţii viitoare – fericire sau durere. Şcoala Kusha dă o importanţă deosebită activităţii puterii karmice, pe când *Yuishiki* a dezvoltat o structură unică a lumii prin care se consideră că această conştiinţă generează *legea naturală* (după faptă şi răsplată), iar aceste seminţe, cu ajutorul seminţelor karmice, determină *legea morală* (cauze diferite atrag efecte diferite).

În acest fel, conştiinţa ālaya este răsplata tuturor sentimentelor umane şi cauza fundamentală a existenţei. De exemplu, prezenţa acestei conştiinţe la o persoană nu este altceva decât existenţa acelei persoane.

Tot aşa, această conştiinţă creează imaginea lumii în care trăim. Rădăcinile tuturor cunoştinţelor, acoperind toate ţelurile percepţiei, le fac să se concretizeze. Lumea este compusă din trupuri fizice (şi cele cinci rădăcini[25] ale lor), lumea naturală şi seminţele (puterea ascunsă care face ca materia şi spiritul să ia formă). Eul, despre care credem cu încăpăţânare că ne aparţine, şi sufletul, despre care socotim că dăinuieşte şi după moarte, sunt născute din conştiinţa ālaya, creatoarea tuturor lucrurilor existente, şi se întorc la această conştiinţă.

25 Cele cinci organe de simţ: ochi, urechi, nas, limbă şi piele.

Totuşi, pornind de la termenul *Yuishiki* (Conştiinţa Pură), dacă ne gândim la un obiect ca făcând parte din lumea aceasta şi dacă vom considera idealismul ca un rezultat al tuturor lucrurilor oglindite în lume, atunci amestecăm ātman-ul cu conştiinţa. În aceste condiţii ātman este o entitate constantă, dar conştiinţa este ālaya, un necontenit „flux de *anātman*“.

În *Mahāyānasamparigraha shastra*, Asanga expune trei tipuri de înmiresmare a seminţelor care produc lumea mirajului după ce au fost parfumate de conştiinţa ālaya.

Prima este sămânţa numelui.

De exemplu, când spunem că trandafirul este o floare frumoasă, denumirea „trandafir“ o deosebeşte de celelalte flori, iar pentru a ne convinge cât este de frumoasă, mergem lângă un trandafir şi verificăm cum este în comparaţie cu alte flori. Pentru început, „trandafirul“ apare ca un nume, conceptul stimulează imaginaţia, imaginaţia intră în contact cu obiectul real, cu mirosul, culoarea şi forma; informaţiile sunt stocate în memorie. Este posibil ca o floare pe care o vedem, a cărei denumire n-o cunoaştem, să ne stârnească interesul atât de tare, încât să dorim să ştim mai mult despre ea. Cunoscând „trandafirul“, îl transformăm într-un concept. Noi nu învăţăm numai semnificaţii, denumiri, cuvinte şi obiecte, ci şi conexiunile dintre ele. Lucrurile pe care le deprindem nu sunt neapărat frumoase şi nu au o conotaţie exactă, dar tot ceea ce dobândim prin percepţie şi gând e înregistrat în memorie şi aduce la suprafaţă evenimentele lumeşti.

A doua sămânţă este egoismul.

Când a şaptea conştiinţă din cele opt, *manas*, activează egoismul în conştiinţa ālaya şi face diferenţa între sine şi restul, egoismul insistă pe individualitatea absolută a sinelui. În cele din urmă, le mişcă şi pe celelalte şase conştiinţe şi produce o suprapunere de înmiresmări.

Honda nu putea să nu se gândească la faptul că formarea aşa-zisei conştiinţe de sine a modernismului şi filozofia egoistă a sofismului pornesc din cea de-a doua sămânţă.

A treia sămânţă este *trailokya*.

Trailokya reprezintă cele „trei lumi“, *Kāmaloka* – lumea dorinţei, *Rūpaloka* – lumea formelor şi *Arūpaloka* – lumea lipsită de formă, care împreună compun întreaga lume a iluziilor, iar *lokya* este cauza. Această sămânţă – vinovată de suferinţa şi mirajul lumilor – nu este altceva decât sămânţa karmei. Destinele diferite, părtinirea norocului sau a ghinionului depind de meritul forţei karmice.

Astfel, este limpede că ceea ce intră în *samsāra* şi reincarnare, ceea ce trece dintr-o viaţă în alta, este „un flux de *anātman*“ al conştiinţei ālaya.

19

Cu cât învăţa Honda mai multe despre teoria *Yuishiki*, cu atât era mai interesat de situaţia în care ce de-a opta conştiinţă face ca lumea să apară. Conform teoriei, cauza şi efectul depind de conştiinţa ālaya şi se produc concomitent la un moment dat, dar sunt totuşi alternative. Pentru Honda, care nu se putea gândi la cauză şi efect decât ca o succesiune în timp, ideea că *efectul* şi *cauza* acestei conştiinţe sunt şi *simultane* şi *alternative* era de neconceput. Însă îi era clar faptul că în acest concept stătea diferenţa de interpretare fundamentală a lumii între toate Mahāyāna, inclusiv *Yuishiki* şi Hīnayāna.

Lumea budismului Hīnayāna este asemenea sezonului ploios din Bangkok, când râul, câmpurile şi câmpiile sunt o masă omogenă, fără limite. Aceste inundaţii cu siguranţă că au fost şi în trecut şi vor fi la fel şi în viitor. Arborele de foc cu florile lui purpurii din grădină a fost acolo ieri şi probabil va fi şi mâine. Dacă este indubitabilă continuarea existenţei, să spunem chiar şi după

moartea lui Honda, atunci, în mod asemănător, viaţa lui trecută îşi va urma lin cursul în viitor prin reincarnări repetate. Budismul Hīnayāna ne învaţă că este normal să accepţi lumea aşa cum este, exact cum pământul tropical primeşte cu naturaleţe apa. Se spune că existenţa noastră continuă din prezent, prin viitor, spre trecut. Trecutul, prezentul şi viitorul sunt asemănătoare apelor maronii ale unui râu, încadrate de rădăcinile respiratorii ale mangrovelor, care curg greu, fără vlagă. Teoria este denumită „existenţa invariabilă a trecutului, prezentului şi viitorului".

Contrar acesteia, Mahāyāna, în special Şcoala *Yuishiki*, asociază lumea cu nişte curenţi de apă torenţiali şi repezi sau cu o cascadă albă, în cădere continuă. Dacă lumea are forma unei cascade, atunci atât cauza fundamentală a acesteia, cât şi fundamentul conştiinţei sunt cascade. Este o lume care trăieşte şi moare în fiecare clipă. Nu există nici o dovadă de existenţă nici în trecut, nici în viitor; doar clipa de faţă, pe care o putem atinge cu mâinile noastre şi pe care o putem vedea cu ochii noştri, este reală. Acest concept este caracteristic budismului Mahāyāna: „Realitatea există numai în prezent, nu există nici trecut, nici viitor".

Totuşi, de ce *realitate*?

Dacă vedem o narcisă cu ochii noştri şi o atingem cu mâinile, ea şi lumea care o înconjoară există cel puţin în momentul respectiv.

Asta se poate confirma.

Dar, dacă dormim, iar o narcisă este într-o vază la capul patului pe timpul nopţii, putem noi să dovedim existenţa acelei flori în fiecare clipă a somnului?

Astfel, dacă ni se scot ochii, ni se smulg urechile şi nasul, ni se taie limba şi ne depărtăm de corp, iar conştiinţa este eliminată, firul de narcisă şi lumea din jurul ei vor continua să existe?

Totuşi, lumea trebuie să existe!

A şaptea conştiinţă, *manas*, afirmă sau infirmă lumea într-o manieră egocentrică. Odată ce există sinele, iar acesta este recunoscut, chiar şi după pierderea celor cinci simţuri, în jurul lui Honda continuau să existe stiloul, vaza, călimara cu cerneală, urciorul din sticlă roşie (pe care crucea albă de la rama ferestrei reflectă lumina dimineţii în formă de arcuiri uşoare), marele Compendiu Legislativ, prespapierul, biroul, panoul de perete, picturile înrămate, cu alte cuvinte lumea aranjată minuţios ca o extensie a acelor obiecte. Sau poate, odată ce sinele există şi este recunoscut, deoarece lumea nu este altceva decât o umbră fenomenală, o reflecţie a sinelui, lumea este nimic şi nu există. Egoismul, infatuarea şi aroganţa încearcă să trateze nestingherit lumea ca pe o minge de fotbal frumoasă.

Totuşi, lumea trebuie să existe!

Pentru aceasta trebuie să fie o conştiinţă, care să nască lumea, să o facă să existe, să facă narcisa să existe şi să garanteze existenţa ei în fiecare clipă. Aceasta este conştiinţa ālaya, mereu prezentă, ca Steaua Nordului care stă de veghe în fiecare moment al nopţilor lungi şi întunecate, făcând ca aceste nopţi să existe, garantând continuu existenţa şi realitatea.

Tocmai pentru că lumea trebuie să existe!

Chiar dacă s-ar presupune că primele şapte conştiinţe ar susţine că lumea nu există, chiar dacă cele cinci simţuri ar fi exterminate şi moartea s-ar instala, atât timp cât avem ālaya, lumea va continua să existe. Totul trăieşte prin această conştiinţă, de aceea toate există. Dar dacă ālaya ar fi distrusă?

Totuşi, lumea trebuie să existe!

Astfel, conştiinţa ālaya nu are cum să dispară. La fel ca într-o cascadă, apa din fiecare clipă este diferită, dar se varsă într-o mişcare neîntreruptă şi învolburată.

Ca urmare, această conştiinţă curge veşnic pentru a face ca lumea să existe.

Lumea trebuie să existe cu orice preţ!

Dar de ce?

Deoarece doar prin existenţa lumii, ca lume a mirajului, omului îi este oferită şansa iluminării.

Lumea trebuie să existe pentru că aceasta este cerinţa morală supremă. Acesta este răspunsul final la întrebarea referitoare la *necesitatea* lumii de a exista.

Dacă existenţa lumii, ca lume a mirajului, este cerinţa supremă, conştiinţa ālaya însăşi, născătoarea tuturor lucrurilor, este originea cerinţei supreme. Dar, lumea şi conştiinţa a opta, sau lumea mirajului, formată după legea impurităţii, şi ālaya trebuie să se opună deoarece sunt interdependente. Dacă conştiinţa n-ar fi, lumea n-ar exista. Dacă lumea n-ar fi, ālaya ar fi lipsită de *samsāra* şi reincarnarea a căror esenţă este ea însăşi, astfel drumul spre iluminare ar fi închis pe vecie.

În funcţie de cerinţa morală supremă, conştiinţa ālaya şi lumea sunt în relaţie de interdependenţă, iar conştiinţa depinde de necesitatea existenţei lumii.

Totuşi, doar momentul prezent este realitate, iar dacă ālaya este ultima bază care garantează existenţa momentană şi, în acelaşi timp, produce tot ceea ce ţine de lume, atunci *ea există la punctul de intersecţie al axei timpului cu axa spaţiului.*

Honda a înţeles cu dificultate că aici s-a născut teoria unică *Yuishiki*, în care cauza şi efectul sunt simultane şi alternative.

Pentru a demonstra că teoria budistă are ca sursă învăţăturile lui Guatama Buddha, era nevoie de dovezi scrise, iar *Yuishiki* le-a găsit în următoarea *gatha*, cea mai dificilă din sutrele Mahāyāna Abhidharmai:

„Toate *dharmele* sunt păstrate în conştiinţă,

Iar conştiinţa este păstrată în toate *dharmele*.
Acestea devenind cauze mutuale
Şi mereu cu rezultate mutuale.“

*

Honda a interpretat aceste rânduri în felul următor: în conformitate cu legea neîntreruptă a cauzei şi efectului, caracteristică conştiinţei ālaya, lumea văzută în secvenţa momentană a prezentului poate fi asociată unui castravete tăiat în rondelele efemere ale prezentului.

Lumea este născută şi moare în fiecare clipă, şi în fiecare secundă de răscruce apar trei forme de naştere şi moarte. Prima este „a seminţelor care produc lumea actuală“, apoi „lumea actuală care înmiresmează seminţele“ şi cea din urmă, „seminţe care produc seminţe“. Prima este forma prin care sămânţa face lumea actuală să apară şi care, în mod natural, include momente din trecut. Trecutul lasă urme. A doua prezintă lumea actuală ca fiind înmiresmată de seminţele ālaya şi reprezentând o figură impură a viitorului. În mod firesc, neliniştea legată de viitor îşi arată colţii. Totuşi, asta nu înseamnă că toate seminţele sunt înmiresmate de prezent şi produc fenomene actuale. Chiar dacă sunt întinate, părţi din seminţe sunt succedate de alte seminţe. Acesta este tipul al treilea. Apoi cauzele şi efectele nu au loc simultan, ci se succedă urmând desfăşurarea timpului.

Lumea se prezintă prin aceste trei forme şi totul se întâmplă în prezent.

Totuşi, prima şi a doua sămânţă renasc simultan, se influenţează reciproc şi dispar în aceeaşi clipă. Secţiunile transversale ale momentului, moştenite doar de aceste seminţe, sunt înlăturate de la o secţiune la alta în momentul următor. Structura lumii noastre este formată din secţiuni transversale momentane, în număr infinit, nişte rondele subţiri de castravete, străpunse de ţăruşul seminţelor

conştiinţei ālaya şi aruncate în fiecare clipă a timpului.

Samsāra şi reincarnarea nu sunt pregătite pe parcursul vieţii şi nu sunt activate de moarte, ci reînnoiesc şi anulează lumea cu fiecare clipă.

Cu toate că seminţele fac să înflorească în fiecare secundă floarea gigantică a mirajului, o şi abandonează, în acelaşi timp. Dar succesiunea de seminţe, care produce seminţe, solicită ajutorul seminţelor karmice, aşa cum am menţionat deja. Acest ajutor a venit prin înmiresmarea prezentului momentan.

Adevărata semnificaţie a *Yuishiki* este că toate lucrurile din această lume se desfăşoară în momentul prezent. Totuşi, această lume fulgerătoare dispare şi răsare una nouă. Lumea, apărută pentru un moment, este transformată în următoarea clipă şi ciclul continuă. Tot ceea ce ţine de această lume este conştiinţa ālaya.

20

Când a ajuns la acest nivel de cunoaştere, toate lucrurile din jurul lui Honda au luat o înfăţişare nouă.

Tocmai în acea zi fusese invitat într-o vilă din Shōtō, în cartierul Shibuya, pentru o discuţie legată de un proces îndelungat. Aştepta în salonul de oaspeţi de la primul etaj. Când reclamantul sosise la Tokyo, nu găsise nici o cameră de închiriat şi se cazase în casa nelocuită a unui bogătaş din oraşul natal, pe care aceasta o părăsise de mult, mutându-se în Karuizawa.

Procesul, de natură administrativă, se desfăşura într-o atmosferă deosebit de calmă pentru acele timpuri. Fusese iniţiat printr-o lege promulgată în 1899, iar originea disputei era mai îndepărtată, imediat după Restauraţia Meiji. Pârâtul, Ministerul Agriculturii şi Comerţului, îşi schimbaseră denumirea în Ministerul Agriculturii şi Pădurilor

odată cu reforma Guvernului. De-a lungul timpului, avocaţii fuseseră înlocuiţi de mai multe ori. Honda, căruia îi fusese încredinţat acum procesul, dacă ar fi câştigat, ar fi trebuit să primească drept onorariu o treime din pământul ce-i revenea reclamantului, în conformitate cu contractul originar. Totuşi, Honda nu se aştepta ca acest proces să se termine cât mai era el în viaţă.

Honda venise la vila din Shibuya pentru a se relaxa, folosind drept pretext munca. De fapt, venise pentru a primi, ca de obicei, orezul şi carnea de pui, darurile aduse de la ţară de clientul său.

Clientul, care ar fi trebuit să fi ajuns de mult, nu era încă acolo. Cu siguranţă din cauza întârzierii trenului.

După-amiaza de iunie era prea caldă pentru uniforma civilă de război cu jambiere. Honda a deschis fereastra englezească, înaltă şi lunguiaţă, pentru a lua o gură de aer. Nu avea experienţa armatei şi nu putea să-şi prindă jambierele corect, astfel că se strângeau în jurul gleznei. Nu se simţea deloc confortabil cu ele, având senzaţia că trage după el nişte saci. Soţia lui, Rie, se temea mereu că-şi va agăţa jambierele legate prea larg prin tramvaiele aglomerate.

Astăzi, transpiraţia i se scurgea prin cutele jambierelor. Uniforma de vară, vulgară şi strălucitoare, făcută dintr-o fibră sintetică, se şifona şi rămânea aşa, iar Honda ştia că, deoarece se aşezase, pe spatele tunicii erau numai cute. Dar nu avea nici un rost să şi-o aranjeze.

De la fereastră putea să vadă până la gara Shibuya, scăldată în razele soarelui de iunie. Partea rezidenţială din imediata apropiere rezistase, dar de la marginea platoului până în sus spre gară erau ruine, iar din loc în loc se vedeau clădiri dărâmate. Avioanele inamice bombardaseră zona cu aproape o săptămână înainte. Pe 24 şi 25 mai 1945, în două nopţi consecutive, cinci sute de

avioane B-29 lansaseră bombe în numeroase zone rezidenţiale din Tokyo. Mirosul pârjolului şi imaginea iadului încă pluteau în lumina amiezii.

Duhoarea de crematoriu era amestecată cu alte mirosuri mai comune, cum ar fi cel din bucătărie sau cel al frunzelor arse, la care se mai adăuga mirosul greu de chimicale, ca într-o fabrică de medicamente sau de utilaje. Din fericire, casa lui din Hongo scăpase neatinsă.

Nopţile, în vuietul metalic continuu al manevrelor aeriene de lansare a bombelor, urmat de zgomotul produs de explozii, Honda auzea mereu o voce inumană, parcă strigătul seducător al unei femei. Mai târziu şi-a dat seama că era glasul iadului.

Molozul ruinelor arse era roşiatic, iar acoperişurile prăbuşite îşi păstraseră forma intactă. Peste tot erau stâlpi de diverse mărimi, asemenea unor piloni negri, arşi, iar cenuşa se desprindea de ei, dansând pe aripile vântului ce adia.

Din loc în loc, ochii erau atraşi de scântei. În cea mai mare parte erau cioburi de la geamurile sparte, bucăţi de geamuri îndoite şi arse, bucăţele de sticlă ce reflectau soarele. Fărâmele acestea absorbeau toată lumina lunii iunie. Honda zărea pentru prima dată strălucirea molozului.

Fundaţiile de beton ale caselor se distingeau clar printre pereţii dărâmaţi; fiecare în parte, mai scurtă sau mai lungă, era încălzită de soarele amiezii. Din cauza aceasta, toate ruinele păreau a fi decupate dintr-o pagină de ziar. Dar nuanţa predominantă era maroul-roşiatic al unui ghiveci de flori, nu griul dezolant şi inegal al matriţei ziarului.

Fiind o zonă comercială, acolo nu fusese prea multă verdeaţă. Copacii, pe jumătate arşi, încă erau de-a lungul drumului.

Multe clădiri aveau ferestrele de la stradă fără geamuri şi prin golurile lor se putea vedea lumina reflectată de geamurile de pe partea cealaltă;

ramele ferestrelor erau înnegrite, probabil de la funinginea flăcărilor.

Era un cartier ce urca în pantă, cu multe străduţe laterale, de diverse înălţimi. Scările din beton rămase nu duceau absolut nicăieri. Nu era nimic sub ele sau deasupra lor. Pe acelaşi câmp de moloz nu era nici un punct de plecare, nici o destinaţie, doar scările indicau o direcţie.

Se aşternuse liniştea, dar mai erau mişcări slabe, iar unele lucruri se ridicau uşor în aer. Când s-a uitat, a văzut cadavre înnegrite, din care mâncau nenumăraţi viermi. Cadavrele începuseră să se mişte! Avea halucinaţii. Era cenuşa ridicată de vânt, plutind în aer. Era şi cenuşă albă, şi cenuşă neagră. O parte din cenuşă şi-a găsit culcuş pe un perete prăbuşit. Cenuşă de paie, cenuşă de la hârtia cărţilor, cenuşă de la magazinul de antichităţi, cenuşă de la magazinul de aşternuturi… pluteau singure, amestecându-se, se mişcau peste ruine.

O parte din asfalt avea un luciu negricios, udată de apa care se scurgea din vreo ţeavă spartă.

Cerul părea ciudat de întins, iar norii erau de un alb imaculat.

Aceasta era lumea care se prezenta celor cinci simţuri ale lui Honda. Faptul că avea destui bani puşi deoparte îi permitea să accepte doar cazurile care-i conveneau, iar studiul *samsārei* şi al metempsihozei, acum ocupându-i timpul liber, îl făcea să creadă că totul fusese anume plănuit pentru a face posibil acest dezastru. *Distrugătorul era el însuşi.*

Priveliştea pârjolului părea o imagine apocaliptică, însă nu era sfârşitul şi nici începutul. Era lumea care se refăcea liniştită, dintr-o clipă într-alta. Conştiinţa ālaya, fără să fie perturbată de nimic, accepta ruinele acestea roşietice ca pe o lume, abandonând-o în următoarea secundă, acceptând-o în acelaşi mod în care culoarea distrugerii se adâncea zi de zi, lună de lună.

Comparaţia dintre oraşul vechi şi priveliştea actuală nu-l impresiona deloc. Când ochii lui au reacţionat la reflexia cioburilor de geam dintre ruine şi a fost orbit de lumina lor pentru o clipă, a înţeles că în următorul moment toate cioburile vor dispărea, toate ruinele vor face loc altora noi. Va înfrunta catastrofa cu o catastrofă, se va ocupa de interminabila decădere şi distrugere cu o nimicire mai grandioasă, completă, prezentă clipă de clipă. Dar pentru asta trebuia să priceapă clar distrugerea completă, inevitabilă clipă de clipă, şi să se pregătească pentru mistuirea unui viitor nesigur. Aproape că tremura de beţia gândurilor încolţite datorită doctrinei *Yuishiki*.

21

Când a terminat discuţia cu clientul, a luat cadoul şi s-a îndreptat către gara Shibuya pentru a se întoarce acasă. La ştiri se anunţase că Ōsaka era bombardată de avioane B-29. Circulau zvonuri conform cărora acum ţinta principală era regiunea Kansai[26]. Tokyo avea un moment de respiro.

26 Sud-vestul insulei principale a Japoniei, incluzând oraşele Kyōto şi Ōsaka.

Honda a simţit nevoia să se plimbe puţin, cât era lumină. În vârful dealului Dōgen era fosta reşedinţă a Marchizului Matsugae.

Din câte ştia Honda, la începutul anilor ’20 familia Matsugae vânduse optzeci de acri, din totalul proprietăţii de o sută zece, Agenţiei Imobiliare Hakone. La scurt timp, au pierdut jumătate din banii obţinuţi din vânzare, după ce cele cincisprezece bănci în care fuseseră depozitaţi banii au dat faliment. Apoi, moştenitorul adoptat de familia Matsugae, un risipitor, a vândut uşor-uşor restul proprietăţii de treizeci de acri, iar reşedinţa actuală a familiei nu era mai mult decât o vilă obişnuită pe un teren de mai puţin de un acru.

I se mai întâmplase să treacă cu maşina prin dreptul porţii, dar, odată ce rupsese legătura cu ei, nu mai avea sens să intre. Acum era doar curios să ştie dacă nu cumva casa dispăruse în urma atacurilor aeriene de săptămâna trecută.

Ruinele clădirilor de-a lungul dealului Dōgen fuseseră deja curăţate şi urcarea nu era dificilă. Din loc în loc se vedeau oameni care începuseră să locuiască în adăposturile antiaeriene, acoperite cu bucăţi de lemn ars şi tablă. Se apropia ora cinei. Aburii de la mâncare se ridicau. A observat cum cineva umplea o cratiţă cu apă direct de la ţeavă. Cerul îmbrăcase culoarea intensă a asfinţitului.

Cândva, toată zona Nanpeidai, din vârful dealului până la strada de sus, toţi cei o sută zece acri făceau parte din proprietatea Matsugae. Proprietatea a fost împărţită, însă acum era transformată într-o întindere nemărginită de ruine, recăpătându-şi dimensiunile de odinioară sub cerul crepuscular, infinit.

Singura clădire rămasă în picioare aparţinea unui regiment al poliţiei militare, iar soldaţi cu banderola la braţ ieşeau şi intrau încontinuu. Honda îşi amintea că acea clădire era imediat lângă reşedinţa Matsugae. Dincolo de ea a văzut coloanele din piatră de la poarta reşedinţei.

Stând în faţa porţii, suprafaţa de o mie de *tsubo*[27] i se părea şi mai îngustă. Proprietatea fusese împărţită în mai multe loturi pentru închiriat. Iazul şi dealul artificial păreau nişte cópii în miniatură în comparaţie cu lacul şi muntele acoperit cu frunze ruginii de odinioară. În spate nu existase un gard de piatră, iar cel de lemn fusese mistuit de foc; întinderea vastă de moloz din vecinătate ajungea până la Nanpeidai. Din loc în loc, albia fostului lac întins fusese umplută cu pământ.

27 Un *tsubo* are aproximativ 3,3 m^2. (N. ed.)

În mijlocul lacului era o insulă unde se scurgea şi cascada de pe muntele cu frunze ruginii. Honda traversase odată lacul până acolo împreună cu Kiyoaki, când o priviseră pe Satoko în kimonoul ei bleu. Kiyoaki era tânăr-tânăr, la fel şi Honda, ba chiar mai tânăr decât îşi aducea aminte. Acolo ceva a început şi s-a sfârşit. Nu a rămas nici o urmă.

Bombele nemiloase şi imparţiale au făcut domeniul Matsugae să reapară. Cu toate că perimetrul vechii reşedinţe se modificase şi, cât vedeai cu ochii, era numai moloz, Honda putea să indice locul lacului, altarul, casa principală, casa în stil european, locul trăsurilor de la intrare. Imaginea proprietăţii Matsugae era clar întipărită în memoria lui.

Sub norii văluriţi ai crepusculului, tabla îndoită, ţigla spartă, copacii prăbuşiţi, sticla topită, lambriurile de lemn arse, hornurile şemineurilor ce stăteau singuratice precum nişte schelete, uşile deformate – toate aceste rămăşiţe infinite îmbrăcaseră culoarea roşu-ruginiu. Prăbuşite la pământ, formele lor sălbatice şi aplatizate semănau cu nişte mlădiţe de urzică ciudate, abia răsărite. Nefirescul era sporit de soarele la apus, care conferea fiecărui lucru o umbră aparte.

Cerul, cu norii săi împrăştiaţi, arbora toată paleta nuanţelor roşiatice. Culoarea pătrunsese până în măduva norilor, care lăsau în urma lor fire aurii de lumină. Honda nu mai văzuse un cer atât de sinistru.

Dintr-odată, a distins silueta unui persoane aşezate pe o piatră de grădină, peste marea de moloz. Din spate, pantalonii de lucru violeţi păreau în lumina apusului de un roşu-purpuriu închis. Părul negru, lucios, prins la spate, era ud. Stătea cu faţa în jos. Suferea. Părea că plânge, însă umerii ei nu se mişcau în ritmul suspinelor. Cu siguranţă era îndurerată. Spatele ei nu trăda chinul. Stătea nemişcată, cu faţa plecată. Totuşi, stătuse

prea mult încremenită, chiar şi pentru cineva pierdut în gânduri. După luciul părului părea o femeie între două vârste. Probabil că era proprietara uneia dintre case sau o rudă a cuiva.

Honda s-a gândit că poate femeia se simţea rău şi ar fi trebuit să-i ofere ajutorul. Cu cât se apropia mai mult, vedea mai bine bastonul şi geanta neagră de lângă bolovanul pe care stătea.

Honda i-a pus mâna pe umăr şi a scuturat-o încetişor. Avea senzaţia că, în urma unei strângeri mai puternice, silueta urma să se transforme în cenuşă.

Femeia şi-a ridicat capul înspre el. Honda s-a speriat de faţa ei. Şi-a dat seama că purta perucă observând diferenţa dintre „păr“ şi linia pielii. Roşul-aprins de pe buzele ei, trasat în stilul regal, mai ascuţit pe buza superioară şi mai şters pe cea inferioară, contrasta cu pudra aplicată în mai multe straturi pentru a-i acoperi ridurile şi ochii cufundaţi în orbite. În spatele acestei feţe îmbătrânite se ascundea doamna Tadeshina.

— Nu sunteţi doamna Tadeshina? a spus Honda, fără să gândească.

— Cine sunteţi dumneavoastră? Staţi puţin… a spus ea scoţând rapid ochelarii de la piept.

Honda a recunoscut-o pe doamna Tadeshina de altădată prin şiretlicul de fixare a ochelarilor pe nas. Sub pretextul că şi-i pune ca să vadă mai bine, încerca să caute în memorie identitatea interlocutorului.

Trucul nu a funcţionat. Chiar şi cu ochelarii, bătrâna nu vedea decât un străin în faţa ochilor. Pentru prima oară, pe faţa ei se citea neliniştea şi un fel de prejudecată aristocratică – o răceală cumpătată, pe care învăţase s-o simuleze cu măiestrie de-a lungul timpului. A continuat pe un ton mai formal.

— Vă rog să mă scuzaţi, în ultima perioadă am ceva probleme cu memoria. Sunteţi domnul…

— Sunt Honda. Acum treizeci de ani am fost colegul lui Kiyoaki Matsugae şi veneam adesea în vizită aici.

— A, domnule Honda! Ce mult timp a trecut! Vă rog să mă iertaţi că nu mi-am dat seama… Într-adevăr, dumneavoastră sunteţi, domnule Honda. Arătaţi exact ca în tinereţe. Ce…

Tadeshina şi-a dus imediat mâna spre ochelari. Înainte, lacrimile ei ar fi fost ciudate, dar acum pudra de sub ochi se păta asemenea unui perete alb udat de ploaie, şi ele se revărsau aproape mecanic din ochii întunecaţi. Lacrimile, abundente ca apa dintr-un butoi vărsat, nu erau înrudite nici cu tristeţea, nici cu bucuria şi erau mult mai credibile decât pe vremuri.

Trecerea anilor fusese nemiloasă cu ea! Sub pielea ascunsă de stratul gros de pudră, lichenii bătrâneţii îi acoperiseră tot corpul, însă Honda simţea inteligenţa ei inumană încă lucrând cu exactitate, precum un ceas care ticăie în buzunarul unui mort.

— Mă bucur că vă menţineţi. Câţi ani împliniţi? a întrebat Honda.

— Anul acesta fac nouăzeci şi cinci. Aud cam greu, dar nu am probleme de sănătate, nu mă dor picioarele şi pot să mă deplasez oriunde cu bastonul. Familiei nepotului meu, care are grijă de mine, nu-i place să mă lase singură. De acum pot să mor oricând şi oriunde, aşa că vreau să mă plimb atât cât mă mai ţin picioarele. Nu îmi este frică de atacurile aeriene. Dacă sunt lovită de o bombă, mor liniştită fără să deranjez pe nimeni. Poate o să vă miraţi, dar să ştiţi că eu sunt invidioasă pe cadavrele care zac de-a lungul străzilor. Când am auzit că Shibuya a ars, mi-am dorit neapărat să vizitez domeniul Matsugae. Am prins un moment de neatenţie din partea soţiei nepotului şi am fugit din casă. Oare cum ar fi reacţionat Marchizul şi soţia dumnealui, dacă ar fi trăit să vadă aşa ceva? Probabil că e mai bine că au

dispărut înainte să treacă printr-o asemenea nenorocire!

— Din fericire casa mea n-a ars, dar am simţit acelaşi lucru pentru mama mea. Cred că a fost mai fericită că a murit când Japonia înainta victorios!

— O, şi stimata dumneavoastră mamă s-a stins… Îmi pare rău, dar nu am ştiut…

Tadeshina nu uitase formulele golite de emoţie şi umile din zilele de odinioară.

— Ce s-a întâmplat cu familia Ayakura?

După ce a pus întrebarea, Honda şi-a dat seama că nu a făcut bine. Aşa cum se aştepta, bătrâna a ezitat destul de mult. Când părea că este vizibil emoţionată de ceva, de obicei o făcea doar de ochii lumii.

— După ce domnişoara Satoko a primit tonsura, am părăsit familia Ayakura, iar de atunci am luat parte doar la înmormântarea Contelui. Din câte ştiu, Contesa încă mai trăieşte. După moartea soţului dumneaei, a vândut moşia din Tokyo şi s-a retras la nişte rude la Kyōto, în cartierul Shishigatani. Apoi, fiica…

— V-aţi întâlnit cu domnişoara Satoko? Honda s-a trezit punând cu voce tare întrebarea care-l frământa.

— Da, după aceea ne-am mai întâlnit de trei ori. Este foarte amabilă când ne vedem. Mă invită să dorm noaptea la templu. E un gest frumos din partea dumneaei…

Tadeshina şi-a scos ochelarii aburiţi, a scos în grabă un şerveţel aspru din mânecă şi l-a ţinut în faţa ochilor. Când l-a îndepărtat, în jurul ochilor au rămas umbre negre, acolo unde se luase pudra.

— Domnişoara Satoko este bine? a întrebat Honda din nou.

— Da, bine, sănătoasă. Şi cum să spun eu… este mai frumoasă şi mai pură, iar această frumuseţe devine şi mai senină, pe măsură ce trec anii. Vă rog s-o vizitaţi.

Honda şi-a adus brusc aminte de drumul acela din toiul nopţii din Kamakura în Tokyo, doar cu ea în maşină.

Era femeia altui bărbat… totuşi, atunci, avusese o purtare provocatoare.

Ea deja presimţise ce avea să se întâmple şi chipul ei trăda faptul că era pregătită să înfrunte totul. Îşi amintea momentul emoţionant din zorii zilei, când faţa ei era încadrată de geamul maşinii, cu natura pe fundal, cu ochii închişi şi genele lungi. Honda avea imaginea atât de clară în minte, de parcă se întâmplase cu o zi în urmă.

După ce şi-a revenit din visare, a văzut că de pe faţa bătrânei dispăruse amabilitatea. Se simţea împuns de privirea ei. Ridurile, precum mătasea *habutae*, îi înconjurau buzele strident rujate, care acum se lăţeau încercând să zâmbească. Dintr-odată, ochii ei, puţuri vechi în petice de zăpadă, şi-au mişcat irişii, cu o sclipire de cochetărie.

— Şi dumneavoastră, domnule Honda, eraţi îndrăgostit de domnişoara Satoko, nu-i aşa? Am ştiut eu!

Honda s-a eschivat mai mult din cauza aluziei cochete a doamnei Tadeshina, decât pentru că nu-i plăcea dezvăluirea unui fapt întâmplat cu mulţi ani în urmă. Pentru a schimba subiectul, şi-a îndreptat gândul către cadoul primit de la client: câteva ouă şi puţină carne de pui.

Când s-a văzut cu ouăle în mână, Tadeshina şi-a exprimat cu simplitate bucuria sinceră şi recunoştinţa:

— Vai, ouă! Ouăle sunt atât de rare acum! Am senzaţia că nu am mai văzut unul de nu ştiu câţi ani! Ouă! Nemaipomenit!

Din mulţumirile repetate şi protocolare care au urmat, Honda şi-a dat seama că bătrâna nu prea primea mâncare. A fost şi mai surprins când ea a scos din nou oul pe care-l pusese în sacoşă şi, ridicându-l către cerul în prag de înserare, a spus:

— Vă rog să-mi scuzaţi lipsa de maniere, dar aş prefera să-l mănânc aici, decât să-l duc acasă…

În timp ce vorbea, se uita cu regret la oul care contrasta cu cerul întunecat. În degetele ei bătrâne, tremurânde, coaja delicată şi rece era mângâiată de lumina palidă. Apoi, un timp, a mângâiat oul în palme. Peste împrejurimi se aşternuse liniştea şi se mai auzea doar sunetul palmelor ei uscate trecând peste coaja oului.

Honda a lăsat-o să caute singură un loc unde ar fi putut sparge oul. Avea senzaţia că e complice la ceva şi ezita să o ajute. Tadeshina, cu o îndemânare neaşteptată, a spart oul de marginea bolovanului pe care stătea. L-a dus la gură cu atenţie, ca nu cumva să-i verse conţinutul. Uşor-uşor şi-a ridicat faţa, iar oul s-a scurs în gura larg deschisă spre cerul înserat, printre dinţii protezei, albi, lucioşi. Pentru o clipă s-a văzut rotundul gălbenuşului strălucitor cum aluneca, iar din gâtlejul bătrânei s-a auzit un plescăit puternic.

— Nu am mai primit de mult ceva atât de hrănitor. Parcă am renăscut. Am senzaţia că m-am întors în timp. Pe când eram tânără, eram recunoscută ca fiind o frumuseţe. Vă rog să mă credeţi!

Pe neaşteptate, tonul ei devenise foarte sincer.

Este un moment al zilei, imediat după înserat, când conturul fiecărui obiect capătă o aură delicată. Era exact acel moment. Bucăţile de lemn ars dintre ruine, butucii proaspeţi ai copacilor doborâţi, tabla cu apa de la ploaie strânsă deasupra păreau neplăcut de amănunţite. În partea de vest a cerului rămăsese doar o linie stacojie, printre două-trei turnuri negre de la incendii. Fragmente stacojii erau vizibile şi prin ferestrele clădirilor arse. Părea că cineva aprinsese o lumină roşie într-o casă nelocuită.

— Cum să vă mulţumesc? Din tinereţe aţi fost un om cumsecade şi sunteţi în continuare, domnule

Honda. Nu am cum să vă întorc gestul, însă măcar…

Tadeshina bâjbâia prin sacoşă căutând ceva. Înainte ca Honda s-o poată opri, a scos o carte legată în stil japonez şi a încredinţat-o mâinilor lui.

— Aş vrea să vă dau măcar aceste scripturi budiste pe care le preţuiesc şi le port mereu cu mine. Este o sutră puternică, primită de la un preot. Vă va proteja de răni şi de boli. Ne-am întâlnit întâmplător şi am putut discuta despre trecut. Pentru a vă lăsa o amintire, vă ofer cartea aceasta. Acum se adaugă şi pericolul atacurilor aeriene şi al molimelor care se răspândesc. Dacă veţi avea această sutră, veţi fi ferit de orice nenorocire. Vă rog s-o păstraţi ca pe un simbol al aprecierii mele.

Honda a ridicat cartea în semn de recunoştinţă şi a citit titlul de pe copertă.

Mahamayuri Vidya Rajni.[28] Literele abia se distingeau în lumina obscură.

28 *Sutra Marelui Rege Păun Auriu Înţelept.*

22

Din acea zi Honda nu şi-a mai putut înfrânge dorinţa de a o întâlni pe Satoko, dar ştia că acest dor pornise de la cuvintele doamnei Tadeshina, care elogiau frumuseţea ei. Era înspăimântat de întâlnirea cu „ruina unei frumuseţi“, asemenea ruinelor din oraş.

Situaţia războiului era tot mai gravă şi era greu să faci rost de un bilet de tren dacă nu cunoşteai pe cineva din Armată; o călătorie de plăcere era de neconceput.

Pe măsură ce timpul se scurgea, a început să răsfoiască *Sūtra Regelui Păun*, primită de la Tadeshina. Nu mai avusese ocazia să citească sutre budiste ezoterice.

Primele pagini dădeau explicaţii şi reguli de folosire, cu litere mici, aproape indescifrabile.

La origini, Înţeleptul Rege Păun ocupa a şasea poziţie din capătul sudic al Curţii Susiddhi din Mandala *Taizōkai*[29]. Fiindu-i conferită puterea de a-l zămisli pe Buddha, a fost denumit şi „Creatorul Tuturor Buddha“.

29 Mandala „Pântecelui“ sau „a Creaţiei“, spaţiu metafizic locuit de cei Cinci Regi Înţelepţi.

Când a confruntat toate scrierile budiste colecţionate până atunci, lui Honda i s-a părut evident faptul că această divinitate provenea din cultul hindus *shakti*. Această credinţă le venera pe Kālī, soţia lui Shiva, şi pe Durgā. Aşadar, Kālī, zeiţa însetată de sânge, a cărei statuie o văzuse odinioară la Kalighat, în Calcutta, era arhetipul Înţeleptului Rege Păun.

Descoperind acest lucru, sutra pe care o primise întâmplător i-a stârnit interesul. Împreună cu incantaţiile magice (*dharani*) şi *mantra* în riturile ezoterice budiste, vechile zeităţi hinduse invadaseră lumea budistă apelând la diverse metamorfoze.

La origini, se credea că *Mahamayuri Vidya Rajni* era o incantaţie a lui Buddha pentru alungarea şerpilor sau vindecarea muşcăturilor lor otrăvitoare.

Conform Sutrei Păunului:

> „Pe când Kissho, proaspăt călugăr, pregătea surcele pentru baia confraţilor, un şarpe negru a ieşit de sub un copac ciudat şi l-a muşcat de piciorul drept. A leşinat. A căzut la pământ, şi-a dat ochii peste cap şi a făcut spume la gură. Atunci, Ananda s-a dus la Buddha şi a spus: «Cum se poate vindeca?» la care Buddha a replicat: «Dacă ţii *Sūtra Incantaţiilor Marelui Rege Păun Înţelept Tathagata*, şi-l ţii în braţe pe călugărul Kissho, psalmodiind corect mantra, otrava nu va avea nici un efect supra lui; nici sabia, nici

toiagul nu-l vor răni, va fi ferit de toate nenorocirile»“.

Nu numai otrăvirea, ci şi frigurile, rănile, durerile şi suferinţele, toate erau îndepărtate prin puterea acestei sutre. Prin citirea sutrei sau doar prin gândul la Înţeleptul Rege Păun, toate temerile, duşmanii de moarte şi calamităţile erau eliminate. De aceea, în Era Heian[30], doar Venerabililor de la templul Tōji şi Stareţului de la Ninna li se permitea să practice ceremoniile budiste ezoterice din sutră. În timpul ritualului, rugăciunile intense ajutau în orice problemă: de la calamităţi, până la epidemii şi naşteri.

30 Perioadă din istoria Japoniei cuprinsă între anii 794 şi 1185.

Înţeleptul Rege Păun, avea o imagine magnifică şi grandioasă, foarte diferită de imaginea însetatei de sânge Kālī, arhetipul lui, cu limba ei lungă şi colierul de capete.

Se spunea că formula incantaţiei imita sunetul păunului *–ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka* – şi mantra, *ma yu ra ki ra tei so waka*, însemnând „împlinirea păunului“. Gesturile specifice, denumite „semnele Creatorului tuturor Buddha, Înţeleptul Rege Păun“, de unire a mâinilor spate în spate, degetele mari şi cele mici împingându-se imitau păunul. Aceste *mudre* reprezentau forma păunului, degete mici fiind coada, degetele mari, capul, iar restul degetelor, penajul. Modul în care cele şase degete din mijloc se mişcau în timpul psalmodierii simboliza dansul păunului.

Cerul azuriu, indian, din spatele regelui suit pe păunul auriu, se ondula. Cerul tropical cu nori impresionanţi, toropeala de amiază, adierile de vânt pe înserat – toate erau necesare pentru a crea în imaginaţia oamenilor o iluzie strălucitoare.

Păunul auriu era văzut din faţă, stând pe cele două picioare puternice. Avea aripile întinse şi îl ducea în spate pe Regele Înţelept pe care îl proteja desfăcându-şi coada într-un evantai, astfel

înlocuind aureola. Regele stătea în poziţia lotusului pe o floare albă de lotus de pe spatele păunului. Cele patru mâini ale Regelui ţineau fiecare câte ceva: prima din dreapta ţinea o floare de lotus deschisă, a doua fructul sorţii; cu prima mână din stânga, de deasupra inimii, ţinea fructul norocului, iar cu cea de-a doua, o coadă de păun cu treizeci şi cinci de pene.

Regele Înţelept avea o înfăţişare blândă. Faţa, cu privirea înainte şi pielea de un alb strălucitor, sub voalul de mătase, era şi mai impresionantă împodobită cu bijuterii extravagante: coroana de pe cap, colierul de la gât, cerceii atârnând din urechi şi brăţările de la mână. O melancolie îngreuna pleoapele regelui, care îşi ţinea ochii deschişi pe jumătate, ca şi cum abia s-ar fi trezit din somnul de după-amiază. Binefacerile neîncetate şi salvarea nenumăraţilor oameni din dezastre pot produce o emoţie asemănătoare somnolenţei inerte, pe care Honda o descoperise în câmpiile luminoase şi întinse ale Indiei.

În contrast cu albul acesta pur, de provenienţă divină, penele desfăcute ale păunului, care ţineau locul aureolei, erau viu colorate. Din coloritul tuturor păsărilor, cel al păunului era cel mai apropiat de nuanţa norilor la apus. Precum *mandala* budismului ezoteric, care rearanjează universul haotic, penele indicau organizarea riguroasă a turbulentei dezordini în culoarea norilor înserării, în diversele lor forme, cu jocul de lumi, ţesând modele geometrice. Auriu, verde, indigo, violet, maro – strălucire melancolică, indicând sfârşitul apusului, momentul în care nici măcar cercul soarelui nu se mai vede.

Din penele cozii lipsea numai stacojiul. Dacă ar fi existat un păun stacojiu, iar Înţeleptul Rege Păun ar fi stat pe el, cu coada deschisă, nu ar fi putut să fie altcineva decât zeiţa Kālī.

Honda credea că un astfel de păun apăruse în norii apusului pe cerul de deasupra ruinelor unde

se întâlnise cu Tadeshina.

II

23

— Ce chiparoşi frumoşi aţi plantat! Înainte nu era nici un copac, era teren viran, a spus noua vecină a lui Honda.

Keiko Hisamatsu era o femeie impunătoare.

Se apropia de cincizeci de ani, însă faţa ei, despre care se spunea că a fost supusă unor operaţii estetice, degaja o frumuseţe strălucitoare, excesiv de îngrijită. Era o japoneză excepţională. Ea putea să vorbească informal atât Prim-ministrului Yoshida, cât şi Generalului MacArthur. Divorţase de mult timp. Acum avea un iubit, un tânăr ofiţer american din trupele de ocupaţie, care lucra la baza militară Susano, de la poalele muntelui Fuji. Îşi renovase vila din Ninooka, în Gotemba, pe care o neglijase mult timp, şi apărea ocazional pentru întâlniri, pe ascuns, sau, cum spunea ea: „Pentru a răspunde în tihnă scrisorilor strânse“. Vila ei era chiar lângă cea a lui Honda.

În primăvara anului 1952, Honda împlinea cincizeci şi opt de ani. Pentru prima oară în viaţa lui deţinea o vilă. A doua zi, soseau oaspeţi de la Tokyo, invitaţi la petrecerea de casă nouă. Venise cu o zi înainte pentru pregătiri şi o rugase pe vecina Keiko să inspecteze grădina lui, care nu avea mai mult de un acru.

— Îmi doream atât de mult să terminaţi casa asta, de parcă ar fi fost a mea, a spus ea, călcând peste iarba veştejită, udă de la rouă, ridicând pas cu pas pantofii cu toc mic, exact ca o pasăre de apă. Iarba aceasta a fost pusă anul trecut. S-a prins bine. Mai întâi aţi aranjat grădina şi apoi v-aţi ocupat de casă. Numai un adevărat iubitor al naturii ar putea face aşa ceva.

— Nu aveam unde să dorm, aşa că făceam naveta de la Gotemba pentru grădină, a răspuns Honda.

Îmbrăcat într-un cardigan gros, puţin tocit, şi cu o eşarfă de mătase înfăşurată în jurul gâtului, părea un portar parizian.

Se simţea stânjenit în prezenţa unei femei precum Keiko – ea dusese o viaţă de huzur. Avea senzaţia că micimea lui se vedea prin el: toată viaţa nu făcuse altceva decât să studieze şi să muncească, iar acum, la bătrâneţe, învăţa cum să se relaxeze.

Faptul că el era proprietarul acestei vile se datora unei secţiuni vechi a unei legi puţin cunoscute, promulgată de Casa Imperială la data de 18 aprilie 1899, denumită „Cu privire la înapoierea pământurilor, pădurilor şi câmpurilor din proprietatea statului“.

În iulie 1873, fusese promulgat un decret referitor la reforma pământurilor şi oficialii guvernamentali s-au dus din sat în sat pentru a-i verifica pe proprietarii unor moşii. Deţinătorii, care se temeau că vor fi nevoiţi să plătească taxe, au negat posesia acelor pământuri, declarând că nu ştiu nimic. Astfel, un număr considerabil de oameni şi-a pierdut proprietatea sau dreptul de folosinţă în comun, terenurile intrând în administraţia statului.

Mult mai târziu, deoarece în urma acelei decizii s-au auzit tot mai multe voci care clamau regretul şi nemulţumirea, în articolul doi dintr-o lege din 1899 s-a prevăzut faptul că acelora care ceruseră retrocedarea pământurilor li se solicita să demonstreze posesia anterioară prin prezentarea unui document doveditor, dintr-o listă de şase; unul dintre ele era denumit „document de stat“. Articolul şase prevedea că procesele juridice intră sub jurisdicţia Instanţei de Contencios Administrativ.

Multe astfel de procese au fost iniţiate prin 1897, însă Instanţa de Contencios Administrativ permitea doar prima înfăţişare, fără drept de apel. Deoarece nu exista nici o prevedere legală cu privire la supravegherea proceselor, totul se desfăşura într-o manieră foarte destinsă.

În satele în care pământurile cu dreptul de folosinţă în comun fuseseră confiscate din cauza minciunilor spuse pe negândite, Ōaza, cum se numea diviziunea administrativă locală, a devenit reclamant în procesul de litigiu. Chiar dacă satele s-ar fi transformat în oraşe, Ōaza putea să solicite dreptul la proprietate şi să rămână „deţinătorul districtului“.

Într-un sat din regiunea Miharu, în prefectura Fukushima, după ce în 1900 a fost intentat un proces, atât statul, cât şi reclamatul au lăsat totul la voia întâmplării. După jumătate de secol, pârâtul, Ministerul Agriculturii şi Comerţului, a devenit Ministerul Agriculturii şi Pădurilor, iar avocaţii responsabili cu litigiul au murit unul după altul. În 1940, Ōaza a trimis un delegat la Tokyo să-l viziteze pe Honda, care deja era un avocat cunoscut, ca să-i încredinţeze acest proces fără speranţă.

Lucrurile adormite de jumătate de secol au început să se mişte în urma pierderii războiului.

În conformitate cu noua Constituţie din 1947, tribunalele speciale au fost eliminate şi Instanţa de Contencios Administrativ a fost desfiinţată. Toate procesele administrative au fost transferate la Înalta Curte de Justiţie din Tokyo, urmând să fie judecate ca procese civile. Acolo, Honda a câştigat fără probleme. A avut un noroc chior: a fost omul potrivit, la momentul potrivit.

Conform contractului, care fusese transmis de atâţia ani, Honda a primit drept onorariu o treime din pământurile din posesia administraţiei Ōaza. I s-a oferit posibilitatea de a alege pământurile sau contravaloarea în bani, la valoarea actuală. A ales a

doua variantă. Astfel, Honda a câştigat treizeci şi şase de milioane de yeni.

Acest lucru i-a schimbat radical viaţa. În timpul războiului, se săturase din ce în ce mai tare de avocatură şi, pentru a menţine cunoscut numele Biroului de Avocatură Honda, mai apărea din când în când pe acolo, dar munca o încredinţase partenerilor săi mai tineri. Viaţa socială se schimbase, la fel şi gândirea lui. Nu putea să ia în serios marele noroc de a deveni, dintr-odată, posesorul unei averi de aproape patruzeci de milioane de yeni şi nici vremurile care făcuseră posibil acest miracol. S-a hotărât să lase totul la voia întâmplării.

S-a gândit să demoleze şi să refacă locuinţa din Hongo, de care s-ar fi bucurat să scape în timpul războiului, dar era prea dezamăgit de Tokyo ca să mai construiască ceva nou şi să se aştepte să dureze o veşnicie. Oricum, cu siguranţă casa urma să ardă în următorul război.

Soţia lui, Rie, ar fi preferat să vândă vila aceasta veche şi prea mare doar pentru ei doi şi să se mute într-un apartament. Honda a folosit ca pretext starea de sănătate precară a soţiei sale pentru a construi o vilă într-o zonă mai retrasă.

La recomandarea unei cunoştinţe, cei doi s-au dus să vadă nişte pământuri în zona Sengokubara din Hakone, dar când au auzit de umiditatea excesivă de acolo, s-au speriat. La îndrumarea şoferului, au trecut de Hakone şi au studiat regiunea Ninooka din Gotemba, o zonă rezidenţială creată cu patruzeci de ani în urmă. Pe atunci, multe vile aparţinuseră demnitarilor, dar, după război, şi-au închis porţile pentru a evita trupele americane de la baza militară Fuji şi pe femeile care-i urmau pe soldaţi. Se pare că, mai la vest, era teren viran. După reforma agricolă, terenul acela, în trecut proprietatea statului, a fost înapoiat fermierilor. Ar fi putut face o afacere bună acolo.

Zona de la baza muntelui Hakone nu era acoperită de lavă vulcanică, precum aceea din jurul muntelui Fuji, dar era un teren neroditor, unde nu se putea planta nimic în afară de chiparoşi. Fermierii nu au ştiut ce să facă cu el. Honda era încântat de o proprietate lângă un povârniş acoperit cu iarbă înaltă şi peliniţă, care cobora uşor spre un râu de munte, având în faţă chiar silueta muntelui Fuji.

Interesându-se, a descoperit că preţurile erau foarte convenabile şi, nesocotind dorinţa lui Rie de a se mai gândi, a plătit imediat pentru un teren de vreo patru acri.

Rie spunea că nu-i place acest pământ sterp, nespus de sumbru şi respingător. Ea se temea de depresie. Ştia în mod instinctiv faptul că astfel de sentimente erau de evitat după o anumită vârstă. Totuşi, lui Honda, care visa la plăcere, tocmai melancolia specifică acestui ţinut îi era indispensabilă.

— Voi curăţa pământul, voi planta iarbă, iar dacă vom construi o locuinţă, va fi cea mai veselă vilă din câte s-au văzut vreodată, a spus Honda.

A ales tâmplari din zonă pentru construcţia casei, şi tot oameni ai locului pentru plantarea pomilor şi amenajarea grădinii. Din această cauză lucrarea s-a cam prelungit, dar a făcut economie la bani. Honda tot mai considera cheltuiala prea mare o vulgaritate.

Cu toate acestea, plăcerea de a plimba tacticos un oaspete în jur şi de a-i prezenta întinsa lui proprietate era cu siguranţă o dorinţă aprinsă din tinereţe, pe când frecventa domeniul Matsugae. Frigul primăverii din Hakone, acompaniat de peticele de zăpadă, era şi frigul din grădina lui. Chiar şi singurătatea celor doi oameni, a căror umbră se reflecta plăpând pe suprafaţa ierbii, simţea că este tot proprietatea lui. Îşi dădea seama că pentru prima oară ţinea în mână adevăratul lux

al proprietăţi private. Mai mult, nu ajunsese aici prin fanatism, ci numai şi numai prin raţionamentul lui, printr-o sincronizare perfectă.

Profilul extrem de frumos al lui Keiko, fără nici o urmă de cochetărie sau reţinere, avea puterea de a face orice bărbat din preajma ei – chiar şi pe Honda în vârstă de cincizeci şi opt de ani – să se simtă ca un adolescent.

Femeia avea dibăcia de a-i impune acestui bărbat de cincizeci şi opt de ani voioşia şi strălucirea unui tânăr cuprins de ipocrizie pură şi vanitate, unul care ţine mult la aparenţe, fiind însă destul de stingher şi respectuos cu femeile.

Din punctul de vedere al lui Honda, vârsta nu mai era un lucru care trebuia luat în calcul. Până la patruzeci de ani, ţinuse cu minuţiozitate bilanţul vieţii sale, dar acum devenise chiar nepăsător şi neinteresat de acest subiect. Nu se mira când, uneori, descoperea semne clare de copilărie reminiscentă în trupul de cincizeci şi opt de ani. Într-un fel, bătrâneţea reprezenta o declaraţie de faliment.

Era extrem de preocupat de propria sănătate, dar nu se mai temea de dezmăţul sentimental. Dacă funcţia logicii era controlul, atunci necesitatea aceea urgentă dispăruse. Mai mult, experienţa nu reprezenta altceva decât oasele rămase în farfurie în urma unui ospăţ.

Keiko stătea în mijlocul păturii de verdeaţă, comparând cu privirea peisajul din vest, către Hakone, şi din nord-vest, către Fuji. Avea un aer sublim şi nobil. Volumul pieptului acoperit de sacou, gâtul drept, totul te ducea cu gândul la un general de armată. Cu siguranţă ofiţerii cei mai tineri executau ordine greu de imaginat.

În comparaţie cu crestele vizibile, presărate cu zăpadă din Hakone, Fuji, pe jumătate învăluit de nori, dădea semne de efemeritate. Honda a observat că o iluzie optică făcea ca muntele Fuji să pară când înalt, când scund.

— Azi am auzit pentru prima oară o privighetoare, a spus Honda privind printre crengile de sus, încă fragile şi golaşe, ale chiparoşilor cumpăraţi din vecinătate şi plantaţi în curtea lui.

— Aşa este. La mijlocul lunii martie apar privighetorile. Din mai o să puteţi vedea şi cuci. Nu doar se aud, ci se şi văd. Probabil că aici este singurul loc în care poţi vedea şi auzi cuci cântând, nu-i aşa? a zis Keiko.

— Hai să intrăm. Aprind focul şi fac un ceai, a sugerat Honda.

— Eu am adus nişte fursecuri, a precizat Keiko, referindu-se la pachetul pe care îl lăsase în holul de la intrare.

Ceasornicăria Hattori de la intersecţia Owarichō din cartierul Ginza devenise după război PX[31], iar Keiko, având acces acolo, îşi făcea cumpărăturile din acel loc. Făcea rost de fursecuri englezeşti, ca acelea de dinaintea războiului, la preţuri rezonabile. Stratul subţire, tare, de gem de prune lega momentele de savurare a ceaiului din copilărie şi cele prezente.

31 Post Exchange, magazine administrate de armata americană pe lângă bazele militare. (N. ed.)

— Am un inel pe care te-aş ruga pe dumneata să-l evaluezi, i-a zis Honda în timp ce mergea.

24

Piperul-lupului, încă îmbobocit, înconjura terasa, iar căsuţa păsărilor din colţul terasei avea acoperişul din ţiglă roşie, asemenea casei principale. Când i-au văzut pe Honda şi Keiko apropiindu-se, micuţele vrăbiuţe, care se adunaseră să ciugulească, s-au împrăştiat ciripind ascuţit, de parcă ar fi fost înţepate cu un ac.

Chiar în holul de la intrare era o uşă cu un vitraliu în mijloc şi pe părţi se aflau ferestre cu

geamuri portocalii ca în conacele olandeze, prin care nu se vedea înăuntru. Lui Honda îi plăcea să stea acolo şi să privească interiorul scufundându-se în culorile nostalgice ale asfinţitului, interior decorat cu atâta dedicaţie: o grindă groasă cumpărată dintr-o casă ţărănească şi transferată întreagă aici, anticul candelabru simplu din nordul Germaniei, lambriurile uşilor desenate în stilul tradiţional Ōtsu, o armură de pedestraş, un arc şi săgeţi – toate mângâiate de plăpânda lumină galbenă. Atmosfera degaja o aură de tristeţe, aşa cum un pictor olandez, de talia lui Jan Treck, ar fi reprezentat o scenă din Japonia.

Honda a invitat-o pe Keiko să intre şi a poftit-o să ia loc pe scaunul de lângă şemineu. A încercat să aprindă surcelele, dar nu a reuşit. Doar şemineul fusese proiectat de un specialist din Tokyo, şi nu lăsa fumul să intre în casă. De fiecare dată când încerca să aprindă focul, Honda se gândea că, timp de o viaţă, nu avusese ocazia să exerseze cele mai simple cunoştinţe şi tehnici. El nu manevrase niciodată „obiecte“.

Ce ciudat! Să afle tocmai la vârsta aceasta. Adevărul este că, în viaţa lui, Honda nu cunoscuse odihna. Nu a avut contact cu natura, cu marea, cu valurile ei, cu copacii, cu fermitatea lor, cu pietrele, cu greutatea lor, sau cu unelte precum echipamente de vapoare şi năvoade, ori puşti de vânătoare, cu care muncitorii intrau în contact prin natura slujbei lor şi pe care, pe de altă parte, aristocraţii le cunoşteau datorită vieţii lor relaxante. Kiyoaki nu îşi dedicase clipele de răgaz naturii, ci sentimentelor. Dacă ar fi apucat să se maturizeze, ar fi devenit un trândav.

— Dă-mi voie să te ajut, a spus Keiko după o vreme, făcând o plecăciune adâncă.

Observând lipsa de îndemânare a lui Honda, stătea cu limba ieşită printre buzele tari. Pentru Honda, care o privea de jos, buzele ei păreau infinite. Fusta ei albastru-verzuie, umflată

asemenea unei vaze gigantice din dinastia Yi, era scoasă în evidenţă de linia sacoului care îi marca talia.

Dacă tot nu avea ce face, cât Keiko s-a ocupat de foc, a plecat din cameră pentru a aduce inelul despre care-i vorbise. Când s-a întors, flăcările stacojii, sălbatice se ridicaseră peste lemne, surcelele din fumul cu onduleuri provocatoare trosneau, iar seva scursă din lemnul verde bolborosea. Peretele de cărămizi dinăuntru părea că tremură. Keiko şi-a curăţat cu calm mâinile şi a constatat rezultatul efortului său cu o satisfacţie făţişă.

— Ce părere ai?

— Sunt impresionat, a spus Honda, întinzând mâinile în lumina focului şi arătându-i inelul. Acesta este inelul despre care ţi-am vorbit mai devreme. Ce zici? Este un cadou.

Keiko şi-a retras degetele cu unghiile roşii din zona flăcărilor şi a examinat inelul în lumina slabă de la fereastră.

— Este un inel bărbătesc, a zis ea.

Avea un smarald verde-închis, pătrat, înconjurat de o pereche de zei-protectori, *yasuka*, cu chipuri impresionante, jumătate om şi jumătate animal, lucrate în aur fin. Keiko a mutat puţin inelul, probabil pentru a evita reflexia ojei roşii, şi, ţinându-l între degete, l-a pus pe degetul mic. Cu toate că era un inel bărbătesc, îi venea ca turnat pe degetul delicat, cu pielea închisă.

— Este o piatră bună. Dar fisurile interioare din smaraldele vechi înfloresc în timp. Iar dacă acestea se ridică la suprafaţă, piatra devine fragilă. Asta s-ar putea întâmpla şi cu acest inel. Totuşi, este o piatră bună. Şi gravura este neobişnuită. Este valoros ca obiect antic.

— De unde crezi că l-am cumpărat?

— Din străinătate?

— Nu, din ruinele oraşului Tokyo, de la magazinul Prinţului Tōin.

— Ah, îmi amintesc de acea perioadă… Indiferent de problemele financiare întâmpinate, un Prinţ să deschidă un magazin de antichităţi… Am fost şi eu de vreo două-trei ori acolo. Însă tot ceea ce mi s-a părut interesant au fost, de fapt, obiectele pe care le văzusem pe la rude cu mult timp în urmă. Dar şi magazinul acela s-a închis într-un final. Am auzit că Prinţul nu era niciodată acolo. Fostul majordom, şeful magazinului şi capul afacerii, fura tot profitul. Nici un membru al familiei regale nu a avut vreo afacere de succes după război. Indiferent de valoarea taxelor pe proprietate, ei ar fi trebuit să-şi protejeze moşiile pe care le mai deţineau. Mereu apărea cineva cu o propunere şi îi atrăgea într-o afacere. În special pe Prinţul Tōin, care dintotdeauna fusese soldat. Îmi amintesc cum bieţii samurai au fost ruinaţi după Restauraţie.

Apoi Honda i-a spus istoria inelului.

În 1947, Honda a auzit că Prinţul Tōin şi-a pierdut titlul după război şi a adus obiecte de artă la preţuri mici de la membrii fostelor familii de nobili care nu mai făceau faţă taxelor. Deschisese un magazin pentru străini. Prinţul nu l-ar fi recunoscut nici dacă s-ar fi dus să-l viziteze, dar era împins de pura curiozitate de a vedea magazinul, fără să se prezinte. Într-o cutie de sticlă a găsit inelul Prinţesei Chantrapa, pe care Prinţul siamez Chao Pi îl pierduse în căminul şcolii *Gakushūin*[32], cu treizeci şi patru de ani mai înainte.

32 Şcoală frecventată de copiii aristocraţilor japonezi, în Era Meiji. (N. ed.)

Acum era convins că inelul, pe care-l credeau pierdut, de fapt fusese furat. Vânzătorul nu a dezvăluit originea obiectului, dar cu siguranţă era din casa vreunui fost nobil. Cel care a trebuit să-l vândă pentru bani probabil fusese şi el student la *Gakushūin*. Îl cumpărase simţindu-se dator să-l

recupereze. Aştepta să-l înmâneze personal proprietarului iniţial.

— Te duci în Thailanda ca să-i înapoiezi inelul? Vrei să recâştigi faima şcolii? l-a necăjit Keiko.

— Aş vrea să fac lucrul acesta cândva. Nu este nevoie s-o fac acum. Prinţesa a venit în Japonia să înveţe.

— O persoană decedată a venit să studieze?!

— Nu, Ying Chan a doua. Am invitat-o la petrecerea de mâine. Vreau să pun inelul pe degetul ei. Are optsprezece ani, păr negru, frumos, ochi mari şi expresivi. Vorbeşte destul de bine japoneza. Cred că a studiat-o din răsputeri înainte să vină aici, a spus Honda.

25

În dimineaţa următoare, Honda s-a trezit singur în vilă. Pentru a se proteja împotriva frigului, şi-a luat fularul, cardiganul şi o jachetă groasă de iarnă şi a ieşit afară. A trecut peste iarbă şi s-a dus spre partea de vest a grădinii. De-abia aştepta să privească de acolo muntele Fuji la răsăritul soarelui.

Răsăritul îmbrăca muntele în roşu-aprins. Piscul se îmbujorase asemenea pietrei de rodonit. Ochii lui percepeau imaginea ca fiind o iluzie din vis: acoperişul unui templu budist – un Templu al Zorilor japonez.

Câteodată Honda nu era sigur de ceea dorea de la viaţă: solitudine sau plăcere frivolă? Lipsa unui lucru esenţial l-a determinat să devină un vânător de plăcere sinceră.

Pentru prima oară undeva înăuntrul lui, tocmai la această vârstă, s-a trezit dorinţa de schimbare. Până acum a observat reincarnarea altora, fără să-şi schimbe punctul de vedere şi nu s-a frământat prea mult în legătură cu propria lui reincarnare. Acum că ajunsese la vârsta la care ultima licărire scotea la iveală cuprinsul vieţii, convingerea

imposibilităţii sporea şi mai intens iluzia posibilităţii renaşterii.

Şi el putea să facă ceva imprevizibil! Până în momentul de faţă, toate acţiunile lui fuseseră uşor de anticipat, iar raţionamentul lui întotdeauna lumina cu un pas înainte, ca o lanternă ţinută de cineva pe un drum întunecos. Prin planificare şi previziune evitase să se surprindă pe el însuşi. Cel mai înspăimântător lucru era că toate misterele, inclusiv miracolul renaşterii, erau supuse regulamentelor.

Trebuia să se uluiască. A devenit o necesitate vitală. Dacă exista un privilegiu special în a dispreţui şi a secătui logica, atunci el avea trufia raţională să considere că numai lui îi era permis. Trebuia să implice din nou lumea lui stabilă în freamătul nediferenţiat, în ceva care nu-i era deloc familiar.

Honda ştia că-şi pierduse toate abilităţile fizice pentru asta. Părul i se rărise, favoriţii aveau fire albe, iar burta i se umflase precum regretele. Toate caracteristicile îmbătrânirii, pe care le vedea urâte prin ochii tineri de odinioară, acum îi împodobeau întreg corpul. În tinereţe Honda nu se considerase niciodată frumos, asemenea lui Kiyoaki, dar nici deosebit de urât. Nu i s-a părut necesar să se claseze printre numerele negative într-o lume a frumuseţii şi să-şi construiască ecuaţiile în consecinţă. De ce acum, când urâţenia devenise atât de evidentă, lumea încă i se părea frumoasă? Acesta era un lucru mai rău decât moartea însăşi, cel mai rău lucru!

Şase şi douăzeci de minute. Fuji, cu două treimi acoperite de zăpadă, se curăţase de culorile răsăritului şi străpungea cerul albastru. Aproape că era mult prea vizibil. Textura zăpezii era delicată, plină de încordarea sensibilă a ondulaţiilor ei; te ducea cu gândul la dispunerea perfect definită a musculaturii fără pic de grăsime. În afara povârnişurilor de la poalele muntelui, se aflau doar

două petice întunecate, uşor roşietice – spre vârf şi în apropierea muntelui Hōei. Cerul era lipsit de nori şi tare, atât de tare, încât, dacă ar fi aruncat o piatră, sunetul dur al izbiturii ar fi reverberat.

Muntele Fuji influenţa starea vremii, controla toate sentimentele. Era esenţa albă, pură a problematicii existente în el.

Lui Honda, care se relaxase total, senzaţia de foame i s-a accentuat. De-abia aştepta micul dejun compus din pâinea cumpărată de la Tokyo, ouă cleioase şi cafea pe care o pregătea în timp ce asculta ciripitul păsărelelor. Soţia lui împreună cu Prinţesa urmau să vină pe la unsprezece ca să înceapă pregătirile pentru petrecere.

După micul dejun, s-a întors în grădină.

Era aproape ora opt. Pe partea cealaltă a piscului, puţin câte puţin, mici nori răsfiraţi au început să apară, precum o perdea de zăpadă. Înaintau spre el pe furiş, de parcă se ascundeau, îşi întindeau tentaculele, dar dintr-odată erau înghiţiţi de cerul albastru, rigid. Aceste ambuscade, aparent insignifiante, nu trebuiau ignorate. Norii se regrupau dintr-odată după-amiaza, repetând atacurile lor surpriză şi apoi acoperind tot muntele.

Honda a stat în pavilion, pierdut în gânduri, până pe la ora zece. A pus deoparte cărţile de care nu se despărţise niciodată. Visa la elementele prin care viaţa şi emoţia nu fuseseră filtrate. A rămas aşa, nemişcat. Nu făcea nimic. Un nor a apărut cu sfială din partea strângă şi s-a oprit lângă piscul muntelui Hōei, ridicându-şi coada precum o balenă în plonjon.

*

Soţia lui, căreia îi spusese să fie punctuală, a ajuns la ora unsprezece, cu un taxi care făcea mult zgomot. Lângă ea nu era Prinţesa. Se apucase să descarce bagajele din maşină, cu o figură indispusă, când Honda a remarcat brusc:

— Ce, ai venit singură?

Rie, fără să răspundă, şi-a ridicat pleoapele precum borul unei pălării grele.

— O să-ţi explic pe-ndelete mai târziu. Am avut probleme. Mai întâi ajută-mă cu bagajele.

Rie aşteptase până la ora stabilită, dar Prinţesa Ying Chan nu apăruse. A dat vreo trei telefoane după ea. O dată a încercat şi la Centrul pentru Studenţi Străini şi i s-a spus că Prinţesa nu dormise acolo cu o seară în urmă. Fusese invitată să ia cina la o familie de japonezi, unde era cazat un student din Thailanda.

Rie se îngrijorase şi se gândise să amâne ora stabilită cu Honda, dar nu putuse să-l anunţe pentru că acolo încă nu aveau telefon. S-a dus în mare grabă la Centru şi a lăsat administratorului un bilet în engleză. I-a explicat amănunţit, ba chiar i-a schiţat şi o hartă, cum să ajungă la vilă. Dacă totul decurgea bine, Prinţesa trebuia să ajungă la timp pentru petrecerea de diseară.

— Dacă-i aşa, ar fi trebuit să o rogi pe Makiko Kitō să te ajute…

— Nu aveam de ce să împovărez un oaspete cu aceste probleme. Ar fi fost foarte greu să găsească o tânără thailandeză necunoscută, cu care apoi să vină aici. Nu mă aştept ca o persoană de notorietatea lui Makiko să facă aşa ceva. Probabil că ea consideră că ne face o favoare doar pentru că vine.

Honda a tăcut. S-a abţinut să o judece.

Când un tablou este luat de pe un perete pe care a stat mult timp, lasă în urmă un alb proaspăt în exact aceeaşi formă ca rama. Cu siguranţă, imaginea rezultată este pură, dar nu se potriveşte cu ambientul, este prea tare, prea insistentă. Acum că Honda se retrăsese din activitatea de slujitor al justiţiei, cedase soţiei lui toate problemele legate de acest subiect. Albul peretelui susţinea mereu: „Am dreptate, am dreptate, cine m-ar putea învinui?“

Averea neaşteptată pe care o dobândise Honda şi urâţenia vârstei pe care Rie nu şi-o mai putea ascunde au făcut-o să dea jos portretul înrămat al soţiei tăcute şi ascultătoare. Pe măsură ce soţul ei se îmbogăţea, Rie devenea tot mai speriată de el. Pe măsură ce teama se înteţea, devenea mai arogantă, având în mod inconştient o atitudine ostilă faţă de toată lumea, vorbind mereu despre boala ei cronică de rinichi, deşi inima ei simţea nevoie de afecţiune mai mult decât oricând. Dorinţa de a fi iubită o făcea şi mai urâtă.

A ajuns la vilă, a cărat plasele cu mâncare în bucătărie şi a început să spele zgomotos vasele lăsate de Honda de la micul dejun. Era convinsă că oboseala avea să-i agraveze boala şi era pregătită să se scuze că fusese pusă să muncească prea mult, deşi nimeni nu-i ordonase să facă asta. Continua să facă ceva ce-i afecta starea, aşteptând ca Honda s-o oprească. Dacă n-ar fi făcut asta acum, mai târziu ar fi fost mai rău.

— De ce nu te odihneşti şi să continui mai târziu? a spus Honda blând. Avem suficient timp. Prinţesa are darul să încurce pe toată lumea. Spusese că-şi doreşte foarte mult să ajute. Dar până la urmă eu sunt cel care trebuie s-o ajut pe ea în ultima clipă.

— Ajutorul tău o să înrăutăţească situaţia.

Rie a intrat în sufragerie în timp ce se ştergea pe mâinile ude.

În camera întunecată se oprise o rază din soarele amiezii, iar ochii lui Rie sub pleoapele umflate arătau asemenea micilor găuri de pe măştile feminine din teatrul Nō. Adunase regretele unei femei sterile, fără leac de vindecare; starea ei se agrava pe an ce trecea, iar trupul acela se umfla ca o prelată în bătaia vântului. „Am dreptate, dar am eşuat ca femeie.“ Blândeţea neschimbată pe care o manifestase faţă de soacra ei venea din această remuşcare. Dacă ar fi avut copii, dacă ar fi avut mulţi copii, poate ar fi reuşit să-şi îmbuneze soţul

cu carnea lor moale şi dulce. Lumea îşi începuse deja procesul de degradare, ca un peşte scos din mare într-o după-amiază de toamnă, intrat în descompunere. Pe Rie o treceau fiorii în faţa soţului îmbogăţit pe neaşteptate.

În trecut, Honda ignorase frustrarea soţiei. Ea îşi dorea mereu imposibilul. Acum, el nu mai putea suporta repulsia faţă de pofta imposibilă, latentă în el, care-l făcea să se simtă, într-o anumită măsură, complicele lui Rie. Totuşi, acest dezgust recent făcea ca existenţa soţiei lui să fie importantă.

„Unde o fi rămas aseară Ying Chan? De ce s-a dus acolo? La Centru are o mamă-gazdă şi presupun că supravegherea este strictă. De ce şi, mai ales, cu cine?“

Honda era urmărit de gândul acesta.

Era o simplă nelinişte. Era genul de frământare care îl încerca zi de zi: dimineaţa când nu reuşea să se bărbierească bine sau seara, când nu-şi găsea locul pe pernă. Semăna şi nu semăna cu o trăire umană. Era detaşat, şi totuşi se confrunta cu o necesitate urgentă a vieţii. Simţea că i-a fost aruncat în minte un obiect străin, ceva asemănător unei statui negre în miniatură a lui Buddha sculptată în abanosul din jungla thailandeză.

Soţia punea la punct toate detaliile: cum să-i întâmpine pe oaspeţi, cum să-i repartizeze în camere pe cei care rămâneau peste noapte. Aceste aspecte nu-l interesau pe Honda.

Treptat, Rie şi-a dat seama că soţul ei este cu mintea în altă parte. Înainte, când se închidea în birou ca să studieze, Rie nu fusese niciodată suspicioasă în privinţa lui, fiind convinsă că legile îl ţineau prizonier acolo, dar acum, neatenţia lui trăda o flacără invizibilă, iar tăcerea lui demasca un oarecare plan.

Ochii lui Rie urmăreau privirea soţului ei pentru a afla ce-i distrăgea atenţia. Dar dincolo de fereastră nu erau decât iarba veştejită şi două-trei vrăbiuţe.

Oaspeţii fuseseră invitaţi la ora patru, deoarece Honda dorea să le arate peisajul cât încă soarele era pe cer. Keiko a venit la ora unu oferindu-se să ajute. Atât Honda, cât şi Rie erau bucuroşi de acest sprijin neaşteptat.

Dintre toţi prietenii noi ai lui Honda, în mod ciudat, Rie şi-a deschis sufletul doar în faţa lui Keiko. A simţit că femeia nu-i era duşman. Oare de ce? Poate datorită bunătăţii îmbietoare a lui Keiko, pieptului ei superb, posteriorului generos, tonului cald; până şi parfumul ei părea să reprezinte o garanţie pentru modestia înnăscută, asemenea ştampilei roşii oficiale, ostentative de pe diplomele de merit atârnate în brutării.

Honda stătea moleşit lângă şemineu şi auzea pe fundal vorbele soţiei în timp ce citea ziarul de dimineaţă adus de ea din Tokyo.

Titlul de pe prima pagină spunea: „Anexa completă a tratatului administrativ“, conform căruia şaisprezece baze militare ale Forţelor Aeriene Americane urmau să se retragă după ce tratatul de pace dintre cele două ţări intra în vigoare. Pe verso era o declaraţie categorică a senatorului Smith privind poziţia Americii: „Avem datoria să protejăm Japonia. Nu se va permite agresiunea comunistă“. Pe pagina următoare erau comentate măsurile economice americane cu titlul: „Scăderea producţiei civile: efectele adverse ale crizei economice din vestul Europei“. Era scris cu litere mai mari, semnalând o oarecare îngrijorare.

Mintea lui Honda se întorcea în mod constant la absenţa Prinţesei. Îşi închipuia tot felul de situaţii. Imaginaţia nu-i dădea pace. De la cel mai rău până la cel mai indecent gând, realitatea era multifaţetată, asemenea onixului. Din câte îşi aducea aminte, nu mai văzuse niciodată realitatea în felul acesta.

Honda a fost uimit de foşnetul răsunător scos de ziar când l-a împăturit. Pagina îndreptată către şemineu era uscată şi caldă. Medita pierdut la

imposibilitatea ca o hârtie de ziar să se încingă atât de mult. În mod straniu, senzaţia era legată de apatia care lâncezea adânc în trupul lui destins. Mai apoi, flăcările au cuprins o bucată de lemn proaspăt şi, brusc, i-au amintit de rugurile funerare din Benares.

Keiko a apărut cu un şorţ mare în jurul brâului şi a spus:

— Ce ziceţi, ca aperitiv, de nişte sherry sau whisky şi apă, poate şi puţin Dubonnet? E bătaie de cap cu cocktailurile, aşa că am renunţat la ele.

— Las totul pe mâinile voastre.

— Cu Prinţesa cum rămâne? Ar trebui să avem şi băuturi răcoritoare, dacă ea nu bea alcool.

— S-ar putea să nu vină, a răspuns Honda calm.

— Chiar aşa? a zis Keiko pe un ton neutru.

Politeţea ei excesivă dădea un aer nefiresc perspicacităţii de care dădea dovadă. Probabil că o femeie ca ea era supraapreciată datorită acestei degajări graţioase.

Makiko Kitō a ajuns prima. Era însoţită de eleva ei, doamna Tsubakihara, al cărei şofer le dusese cu maşina peste muntele Hakone.

Reputaţia ei ca poetă atinsese apogeul. Honda nu avea nici un reper pentru măsurarea valorii poetice, dar, când a auzit numele ei rostit de cei mai neaşteptaţi oameni, a înţeles cât de apreciată este Makiko. Doamna Tsubakihara, dintr-o veche familie *zaibatsu*[33], avea vreo cincizeci de ani, aceeaşi vârstă ca Makiko, dar îi arăta stima cuvenită unei zeiţe.

33 Familii de plutocraţi.

Doamna Tsubakihara încă era în doliu după fiul ei, sublocotenent în marină, care murise cu şapte ani în urmă. Honda nu ştia nimic despre trecutul ei, dar o asemuia unui fruct murat în oţetul durerii.

Makiko încă era frumoasă. Cu toate că pielea albă îi trăda vârsta, emana prospeţimea peticelor de zăpadă. Firele albe tot mai dese din părul ei

nevopsit, confereau amprenta adevărului în poeziile sale. Se comporta libertin şi era învăluită în mister. Nu uita de festinurile date de oameni importanţi şi de cadourile pentru aceştia. Îi cucerise chiar şi pe cei mai răi de gură. Deşi sentimentele îi secaseră de mult, păstrase ideea de amărăciune şi iluzia solitudinii.

Pe lângă durerea ei, cea a doamnei Tsubakihara părea puerilă. Fără îndoială, comparaţia era crudă. Tristeţea artistică a lui Makiko fusese rafinată sub forma unei măşti, care compunea poeme desăvârşite unul după altul, în timp ce suferinţa nevindecată, mereu proaspătă a elevei ei se limita la o poezie brută, lipsită de emoţia trăirilor. Fărâma de renume de care se bucura în lumea poeţilor s-ar fi evaporat instantaneu fără susţinerea lui Makiko.

Makiko extrăgea inspiraţia poetică din durerea crudă, mereu prezentă lângă ea, abstrăgând tristeţea, care nu mai aparţinea nimănui, inscripţionând pe ea propriul nume. Astfel, mineralele neprelucrate ale suferinţei erau transformate în capodopere personalizate în mâinile iscusite ale bijutierului – şiraguri de coliere, cumulate an de an, folosite pentru a acoperi gâtul tot mai îmbătrânit.

Makiko era iritată că ajunseseră prea devreme.

— Şoferul a condus cu viteză, a zis ea, uitându-se la doamna Tsubakihara de lângă ea.

— Chiar aşa. Iar drumurile au fost mai libere decât ne-am închipuit.

— Mai întâi, hai să vedem grădina! De-abia aşteptam momentul acesta. Vă rog să nu vă deranjaţi, o să ne plimbăm încet, poate chiar o să compunem o poezie, i s-a adresat Makiko lui Honda.

Honda a insistat să le însoţească şi a luat cu el o sticlă de sherry şi nişte gustări pe care să le savureze în pavilion. După-amiaza a devenit înăbuşitoare. În spatele grădinii, care se îngusta pe

măsură ce se înclina lin în direcţia văii, muntele Fuji încadra mirific peisajul spre vest. Era înfăşurat de norii de bumbac primăvăratici, şi doar vârful cu zăpada neatinsă străpungea cerul.

— Până la vară, intenţionez să fac o piscină pe terasa din faţa căsuţei pentru păsări, a explicat Honda.

Pentru că reacţia doamnelor a fost rece, s-a simţit precum funcţionarul unui han care făcea prezentarea locului.

Lui Honda îi era mai greu decât îşi închipuise să se comporte firesc în preajma artiştilor. Reînnodase prietenia cu Makiko în 1948, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. Nu poezia a fost liantul de legătură dintre cei doi. Relaţia lor profesională – avocat–martor – din trecut (care îl făcea să se simtă oarecum complice) s-a transformat în relaţie de prietenie, deoarece amândoi păstrau dragă în inimă amintirea lui Isao, fără să o declare deschis. Honda ajunsese acum în impas şi de aceea adusese vorba despre piscină. Poeta împreună cu eleva ei se uitau către muntele Fuji în anotimpul primăverii.

Nu se putea spune că-l dispreţuiau, totuşi ştia că se simt în largul lor. Îl considerau pe Honda un amator din afara cercului lor, străin de arena lor de competiţie. Şi-a imaginat-o imediat vorbind cu cineva implicat într-un caz complicat: „Domnul Honda îmi este prieten. Nu, nu scrie poezii. Este foarte bine pregătit atât în dreptul civil, cât şi în cel penal. O să vorbesc cu el pentru tine!“

Undeva, în adâncul sufletului, Honda se temea de Makiko. Probabil că şi ea era la fel de speriată. Poate că reînnodase prietenia cu el pentru a-şi proteja numele. Honda cunoştea foarte bine adevăratul caracter al lui Makiko. Ştia că e în stare să aducă dovezi false şi, în momentele critice, să spună cele mai elaborate şi credibile minciuni.

Lăsând asta deoparte, ele acceptau prezenţa lui Honda fără să fie deranjate. De faţă cu el vorbeau

fără rezerve, iar când se apropia Rie, amândouă treceau la discuţii despre societate. Lui Honda îi plăcea să le privească pe aceste două doamne, cândva frumoase, acum înaintate în vârstă, să asculte dialogul lor mereu trist, despre unificarea trăirilor proprii cu trecutul, peisaje şi amintiri care se întrepătrund, abilitatea de a deforma realitatea… Îi plăcea obiceiul lor de a atribui automat lirism oricărui lucru frumos pe care îl vedeau, asemenea unui aprod care ştampilează fiecare piesă de mobilier trecută prin mâna lui. Parcă ar fi fost o metodă de a se proteja de acele frumuseţi. Le vedea ca pe două păsări de apă care se hârjonesc şi păşesc stângaci pe uscat, alunecă din nou în apă, pe măsură ce înoată, şi se scufundă, afişându-şi abilităţile cu o graţie şi o agilitate neimaginată. Când compuneau un poem, doamnele se expuneau în baia sentimentală fără să se ferească de ochii lumii. Îi aminteau de tânăra Prinţesă şi de bătrânele din Bang Pa In.

„Chiar o să vină Ying Chan? Unde şi-o fi petrecut noaptea?“ Neliniştea se strecurase în mintea lui Honda precum o bucată de lemn.

— Ce grădină frumoasă! Hakone la est şi Fuji la vest. Ce păcat că vă irosiţi timpul fără să scrieţi măcar o poezie! În timp ce noi suntem forţate să compunem poezii sub cerul poluat de la Tokyo, dumneavoastră citiţi cărţi de drept aici. Trăim într-o lume nedreaptă!

— Deja am renunţat la cărţile de drept! a spus Honda, servindu-le cu sherry.

Mişcările mânecilor de la kimono şi ale degetelor celor două doamne, care luaseră paharele, erau încântătoare. Adevărul este că doamna Tsubakihara o imita cu fidelitate pe Makiko, de la gestul de a-şi ridica cu uşurinţă mânecile până la felul în care îşi îndoia degetele când apuca paharul.

— Ce fericit ar fi fost Akio să vadă această grădină, l-a adus în discuţie doamna Tsubakihara

pe fiul mort. Iubea muntele Fuji şi, înainte de a intra în marină, în camera de studiu avea o poză înrămată cu muntele şi o privea mereu. Un copil cu nişte gusturi atât de rafinate… de naturale.

De fiecare dată când îi pronunţa numele, un val de tristeţe îi acoperea faţa, de parcă un mecanism senzorial, existent undeva în adâncul sufletului s-ar fi activat la auzul numelui băiatului, fără voia ei, producând o expresie facială invariabilă. Aşa cum numele unui rege era rostit cu un chip reverenţios, aşa şi numele „Akio“ era echivalent cu valul de tristeţe de pe faţa ei.

Makiko a deschis un carneţel pe genunchi şi a notat un poem.

— Deja ai scris unul! a spus doamna Tsubakihara, uitându-se cu gelozie la capul ei aplecat.

S-a uitat şi Honda. Ceafa parfumată şi albă, care îl atrăsese cândva pe Isao, dăinuia în ochii lui Honda asemenea luminii din zori.

— Este domnul Imanishi. Cu siguranţa el e! a ţipat doamna Tsubakihara, privind silueta care călca iarba.

Chiar şi de la distanţă îi recunoşteai gâtul alb, statura înaltă, mersul clătinat; mereu trăgea după el umbra lungă.

— Nu-l suport! Iar o să pornească discuţia aceea vulgară. O să ne strice cheful, a spus doamna Tsubakihara.

Yasushi Imanishi era un specialist în literatura germană, pe la vreo patruzeci de ani. În timpul războiului, introdusese autorii germani tineri, iar după război scrisese diverse eseuri. Visa la romanul *Un mileniu de sex*, pe care intenţiona să-l scrie, dar nu reuşise încă. Probabil că nu mai avea chef să scrie după ce povestise amănunţit tuturor conţinutul cărţii. Nimeni nu ştia ce reprezenta pentru Imanishi acest *Mileniu* ciudat şi sumbru. El era al doilea fiu al şefului Societăţii de Valori

Mobiliare Imanishi şi ducea o viaţă împlinită, de burlac.

Avea o faţă palidă şi nervoasă, dar era plăcut, vorbăreţ, îi amuza deopotrivă pe cei din lumea financiară şi pe scriitorii de stânga. Simţea că a descoperit pentru prima dată în viaţă ceva care să se potrivească personalităţii lui în această perioadă postbelică, în care intelectualii fazi şi violenţi se întorseseră împotriva autorităţii şi conduitei morale. Preda semnificaţia politică a fanteziilor sexuale; acest domeniu devenise specialitatea lui. În trecut, fusese un romancier gen Novalis.

Femeilor le plăcea maniera de abordare galantă şi aristocrată, combinată cu obscenităţi. Cei care îl considerau „degenerat“ spuneau că el reprezintă rămăşiţele regimului feudal. În acelaşi timp, Imanishi nu uita să-i dezamăgească pe progresişti cu harta lui futuristă a cărţii pe care încă n-o scrisese.

Niciodată nu vorbea pe un ton ridicat, pentru că ar fi existat pericolul alunecării lucrurilor din zona senzuală şi al transformării lor în ideologie.

Cei patru oaspeţi şi-au petrecut după-amiaza scăldaţi în razele soarelui din foişor, în aşteptarea celorlalţi invitaţi. Susurul pârâiaşului, care curgea imediat lângă ei, continua să le străpungă urechile şi să le tulbure gândurile. Fără voia lui Honda şi-a amintit de sintagma: „Totul curge“.

Imanishi îşi denumise regatul „Ţinutul Rodiei“. Seminţele roşu-rubinii, explozive îi inspiraseră numele. Spunea că pătrundea în regat atât în somn, cât şi treaz şi toată lumea aştepta veşti de acolo.

— Ce s-a mai întâmplat în „Ţinutul Rodiei“ în ultima vreme?

— Ca de obicei, populaţia este ţinută sub control. Cazurile de incest s-au înmulţit. O femeie este adesea mătuşa, mama, sora şi verişoara aceleiaşi persoane. De aceea jumătate dintre

bebeluşi sunt extraordinar de frumoşi, iar ceilalţi urâţi şi diformi.

Copiii frumoşi de ambele sexe sunt separaţi de cei urâţi şi sunt transferaţi în „Grădina Celor Adoraţi“. Amenajările sunt excelente, un adevărat rai pe pământ. Un soare artificial asigură cantitatea ideală de raze ultraviolete. Toţi umblă fără haine, îşi dedică timpul înotului şi altor competiţii sportive. Florile înfloresc din abundenţă, iar animalele mici şi păsările nu sunt niciodată băgate în colivii. Acolo toţi mănâncă produse alimentare nutritive, dar nu se îngraşă deoarece sunt consultaţi o dată pe săptămână. Devin din ce în ce mai frumoşi. Cititul este strict interzis. Este o măsură necesară pentru a nu distruge frumuseţea fizică.

Dar când ajung la adolescenţă, sunt scoşi din grădină o dată pe săptămână şi devin obiecte de amuzament sexual pentru cei urâţi de afară. După doi, trei ani sunt omorâţi. Oare faptul că-i omori cât încă sunt tineri nu demonstrează dragoste de oameni?

Puterea creativă a artiştilor din ţinut este folosită pentru a născoci diverse modalităţi de măcel. Cu alte cuvinte, sunt teatre prin toată ţara destinate crimelor sexuale, în care tinerii frumoşi şi domnişoarele frumoase sunt distribuiţi în diverse roluri, sfârşind prin a fi omorâţi. Recreează personaje mitologice şi istorice care au fost ucise cu sadism; normal că sunt şi multe creaţii noi. Sunt asasinaţi cu fast, poartă costume splendide, într-o lumină frumoasă, în nişte decoruri deosebite, pe o muzică extraordinară. De obicei, ei sunt batjocoriţi de majoritatea oamenilor din audienţă cât sunt în agonie, iar apoi sunt devoraţi.

Morminte? Cimitirul este imediat lângă „Grădina Celor Adoraţi“. Un loc frumos, iar oamenii urâţi şi diformi bântuie printre morminte la lumina lunii, pierduţi într-o stare romantică. În locul mormintelor sunt ridicate statui; nu există

nicăieri în lume un cimitir cu atât de multe cadavre frumoase.

— Dar de ce trebuie să-i omoare?

— Deoarece în scurtă vreme se vor plictisi de cei în viaţă.

Oamenii din „Ţinutul Rodiei“ sunt foarte înţelepţi; ştiu că există doar două roluri pentru fiinţele din această lume: cei care ţin minte şi cei care sunt ţinuţi minte.

Dacă tot am avansat atât cu discuţiile, trebuie să vă vorbesc şi despre religia din „Ţinutul Rodiei“. Astfel de obiceiuri se nasc din dogmele religioase.

Ei nu cred în renaştere. Deoarece Dumnezeu creează într-un moment de maximă intensitate, iar adevărata natură dumnezeiască se defineşte prin apariţia unică, nu există posibilitatea ca o lume să devină mai frumoasă după renaştere, ceea ce înseamnă că resuscitarea nu are sens. Nu poţi crede că o cămaşă decolorată este mai albă decât una nouă, nu? De aceea zeii din „Ţinutul Rodiei“ sunt folosiţi numai o singură dată şi apoi sunt aruncaţi.

Religia acestui ţinut este politeistă, dar într-un sens *temporal*. Majoritatea zeilor îşi consumă toată existenţa lor fizică, dispărând în eternitate imediat ce-şi exprimă momentul de glorie. Acum ştiţi: „Grădina celor Adoraţi“ este o fabrică producătoare de zei.

Pentru a transforma istoria acestei ţări într-o înlănţuire de evenimente frumoase, sacrificiul zeilor trebuie să fie nesfârşit; aceasta este teologia ţinutului. Nu credeţi că este raţional? Mai mult, oamenii de aici nu sunt ipocriţi, de aceea frumuseţea şi atracţia sexuală sunt sinonime. Sunt conştienţi de faptul că numai prin dorinţă sexuală, adică prin frumuseţe, te poţi apropia de divin.

Zeul este posedat prin dorinţă sexuală, iar posesia sexuală apare în punctul culminant al plăcerii. Dar plăcerea maximă nu continuă, de aceea posesia nu este decât o îmbinare a

temporarului cu efemeritatea scopului existenţei. Cea mai sigură metodă este eliminarea acestui ţel în momentul sexual culminat. Oamenii acestei ţări conştientizează limpede faptul că posesia sexuală se rezolvă prin crimă şi canibalism.

Este într-adevăr minunat faptul că acest paradox al posesiei sexuale conduce şi sistemul economic al ţării. Pentru că legea fundamentală a posesiei este „să-i omori pe cei adoraţi“, încheierea unei posesii înseamnă pierderea acelei posesii, iar prelungirea posesiei devine încălcarea dragostei, astfel e normal ca, din perspectiva iubirii, sistemul proprietăţii private să fie negat. Munca fizică este permisă doar pentru a crea frumuseţe fizică, iar cei urâţi sunt scutiţi de această muncă. Producţia acestei ţări este automatizată şi nu necesită forţă umană. Artele? Singurele forme artistice se regăsesc în nenumăratele versiuni de teatru al crimei şi în statuile sculptate pentru cadavrele frumoase. Din punct de vedere religios, realismul senzual este fundamental, iar abstractizarea este total respinsă; introducerea „vieţii“ în artă este strict interzisă.

Apropierea de frumuseţe se face prin dorinţa sexuală, dar memoria este cea care transmite clipa aceea pentru eternitate… Acum aveţi o idee aproximativă despre structura fundamentală a „Ţinutului Rodiei“. Adevăratul concept de bază este memoria, cu alte cuvinte, memoria este politica naţională.

Orgasmul, un obiect asemănător unui cristal fizic, este mai cristalizat în memorie. După moartea Zeului Frumuseţii, oamenii pot să-şi amintească punctul culminant al excitării sexuale. Oamenii ţinutului trăiesc doar pentru a atinge acest punct. În comparaţie cu această bijuterie divină, existenţa fizică a fiinţelor umane, fie pentru cel care iubeşte sau cel iubit, fie pentru criminal sau cel ucis, nu atârnă decât de atingerea acelui punct. Acesta este idealul ţinutului meu.

Memoria este singura materie spirituală, chiar dacă în momentul culminant al posesiei sexuale zeul devine „cel memorat“, iar iubitul devine „cel care reţine“. Numai prin acest procedeu de durată se demonstrează cu adevărat prima prezenţă a zeului, frumuseţea este atinsă pentru prima oară şi dorinţa sexuală, purificată până la iubire, devine independentă de posesie. *Prin urmare, zeii şi fiinţele umane nu sunt separate spaţial, ci există un decalaj temporal între ei*. În asta constă esenţa politeismul temporal. Mă fac înţeles?

„Crimă“ este prea mult spus; ea este necesară pentru purificarea memoriei şi distilarea ei până la cel mai concentrat element. În plus, locuitorii aceştia urâţi, diformi sunt remarcabili. Chiar sunt remarcabili! Sunt maeştrii altruismului, trăiesc prin negarea sinelui. Aceşti iubiţi-criminali-memoratori îşi trăiesc rolurile cu dăruire, nu-şi amintesc nimic despre ei şi trăiesc doar amintindu-şi de morţii frumoşi, iubiţi. Memorarea devine singura lor datorie în această viaţă. „Ţinutul Rodiei“ este de asemenea ţara chiparoşilor, a amintirilor frumoase şi a doliului, cea mai paşnică şi mai liniştită ţară din lume, o ţară demnă de pomenit.

De fiecare dată când mă duc acolo, nu vreau să mă mai întorc într-o ţară ca Japonia. Acolo ţinutul este inundat de cele mai dulci şi tandre elemente umane. Este o ţară cu adevărat umanistă şi pacifistă. În primul rând, nu au obiceiuri barbare, cum ar fi servirea cărnii de vită sau de porc.

— Aş vrea să vă întreb şi eu ceva. Spuneţi că mănâncă carne umană, despre ce părţi este vorba? a întrebat Makiko amuzată.

— Eu cred că ştiţi, chiar dacă nu vă răspund, a spus Imanishi pe un ton jos, domol.

Honda considera că faptul că un fost judecător asculta neclintit o asemenea poveste este mai mult decât amuzant. Nu-şi imaginase niciodată că un om ca acesta există. Dacă l-ar fi întâlnit

Lombroso[34], ar fi vorbit despre necesitatea exilării imediate a acestui individ.

34 Cesare Lombroso (1835-1909), criminolog italian.

Honda era dezgustat de interesul sexual al lui Imanishi, el fiind prins în alt vis. Dacă nu ar fi fost un produs al imaginaţiei lui, probabil că ei toţi ar fi fost locuitori ai „Ţinutului Rodiei“ zeilor. Poate că era o farsă teatrală divină faptul că Dumnezeu l-a făcut pe Honda să trăiască la fel ca un personaj care memorează, iar moartea lui Kiyoaki şi cea a lui Isao să fie cele memorate. Totuşi, Imanishi susţinea că nu există renaştere. *Samsāra* ar reprezenta un concept opus reincarnării, iar caracteristica ar fi faptul că garantează apariţia vieţii numai o singură dată. Mai ales, teoria lui Imanishi conform căreia există un decalaj temporal între fiinţele umane şi Dumnezeu, iar omul îl putea întâlni pe Dumnezeu doar în memorie, îl făceau pe Honda să se gândească la viaţa şi călătoriile lui, o invitaţie la amintiri nostalgice.

Ce fel de bărbat era Imanishi?

Îşi expusese intenţionat, ba chiar cu plăcere, zonele lăuntrice, întunecate. Spunea lucrurile acestea cu o expresie nonşalantă, conferind acestor zone de umbră o eleganţă aparte.

Honda, făcând parte din lumea legii pentru o lungă perioadă de timp, avea în adâncul sufletului un anume respect liric pentru criminalul încrezător în propriile puteri. Adevărul este că un veritabil criminal încrezător este extrem de rar întâlnit; nu îşi amintea de un reprezentant mai grăitor decât Isao.

În acelaşi timp, Honda tăinuia sentimente de ură şi dispreţ faţă de criminalii chinuiţi de remuşcări.

Oare Imanishi din ce categorie făcea parte?

Probabil că nu avea mustrări de conştiinţă, dar îi lipsea complet nobleţea ucigaşului sigur pe el. Prin infatuare şi dandism, Imanishi încerca să înfrumuseţeze mârşăvia unui om care se

destăinuise şi, astfel, îşi însuşea atât avantajul confesiunii, cât şi pe cel al rafinamentului. Urâţenia modelului anatomic transparent! Cu toate acestea, Honda refuza cu îndârjire să recunoască faptul că, într-un fel, era atras de Imanishi, iar invitaţia la vilă provenea dintr-un soi de invidie a „curajului“ său. Mai mult, ascundea *lucrul acesta*, nu din cauza trufiei şi tăriei de caracter de a recurge la ticăloşia „omului care s-a confesat“, ci, probabil, din cauza temerii de ochii pătrunzători ai lui Imanishi. Honda denumea *această temere* „boala obiectivităţii“. Era iadul absolut, încărcat de fiori plăcuţi, în care cădeau cunoscătorii neimplicaţi.

„Bărbatul ăsta are ochi de peşte“, se gândea Honda, uitându-se pe furiş la profilul lui Imanishi, care vorbea cu doamnele, plin de el.

Doar după ce soarele a nuanţat norii din stânga muntelui Fuji, s-au strâns toţi oaspeţii.

Când cei patru s-au întors din pavilion în casă, iubitul american al lui Keiko, locotenentul, o ajuta pe aceasta în bucătărie. Imediat, au apărut bătrânii Shinkawa, foşti baroni, apoi diplomatul Sakurai, Murata – patronul unei firme de construcţii, Kawaguchi – un important jurnalist, Akiko Kyōya – cântăreaţă de melodii franţuzeşti şi Ikuko Fujima – interpretă de dansuri tradiţionale japoneze. În vechea casă a lui Honda nu s-ar fi adunat niciodată un astfel de grup. Rie se purta respectuos cu majoritatea oaspeţilor, dar fără bucurie. Şi inima lui Honda era grea: Ying Chan nu venise.

26

Fostul baron Shinkawa stătea pe un scaun lângă şemineu, de unde îi observa cu răceală pe ceilalţi oaspeţi.

Acum avea şaptezeci şi doi de ani. Deşi când pleca de acasă mereu bombănea, era bucuros că e

invitat şi, chiar şi la vârsta aceasta, nu-şi pierduse gustul pentru petreceri. Se plictisise îngrozitor în perioada de excludere socială a aristocraţiei, de după război, şi deprinsese obiceiul de a răspunde oricărei invitaţii, situaţie care continuase chiar şi după reabilitare.

Totuşi, lumea îi considera pe el şi pe soţia lui guralivă cei mai plictisitori oaspeţi. Sarcasmul lui Shinkawa îşi pierduse puterea veninoasă; expresia lui dispreţuitoare devenise superficială; niciodată nu-şi amintea numele oamenilor.

— Acela... cum îl chema?… acela… care apărea mereu în caricaturile politice… îl ştiţi?… un bărbat mic, grăsuţ, ca un butoiaş… cum îl chema?… un nume destul de comun…

Partenerii de discuţie nu puteau să nu observe lupta lui Shinkawa cu monstrul uitării. Acest animal blând, dar tenace, se retrăgea puţin pentru a reapărea; se prindea de Shinkawa şi îi ştergea fruntea cu coada miţoasă.

Până la urmă, renunţa şi continua discuţia.

— În orice caz, soţia acelui politician este o femeie extraordinară.

Însă episodul în care uita cel mai important nume îşi pierdea savoarea. De fiecare dată bătea din picioare nerăbdător, dornic să împărtăşească celorlalţi poanta poveştii, gustată numai de el. Atunci avea senzaţia de milogeală, o senzaţie până atunci neexperimentată. În căutarea istovitoare a unui interlocutor care să aprecieze glumele lui simple, rafinate, obstacolele pe care le întâmpina îl făceau pe bătrânul Shinkawa să devină, fără să înţeleagă, umil.

Era constrâns să distrugă mândria rafinată purtată de-o veşnicie şi, de cele mai multe ori, prioritatea lui devenise însuşirea unei atitudini dispreţuitoare, pe care o afişa pe vârful nasului precum, în trecut, scotea fumul de ţigară. În acelaşi timp, se chinuia din răsputeri să nu afişeze

dispreţul latent în el. Se temea că nu avea să mai primească invitaţii.

În toiul petrecerii, din când în când, o trăgea de mânecă pe soţia lui şi îi şoptea la ureche:

— Ce adunătură de neciopliţi. Nu se pricep să vorbească despre subiecte vulgare în cea mai rafinată manieră. Dacă urâţenia japonezilor a ajuns până aici, e de plâns. Nu trebuie sub nici o formă să-şi dea seama ce gândim!

Brusc, ochii lui Shinkawa au devenit sticloşi în lumina flăcărilor din şemineu. Îşi amintise de petrecerea din grădina Marchizului Matsugae de acum patruzeci de ani şi de sentimentul de dispreţ faţă de gazdă.

Un singur lucru se schimbase: obiectul dispreţului nu-l rănea pe vremuri, dar acum simpla sa prezenţă acolo îi provoca o durere necruţătoare.

Doamna Shinkawa era plină de vitalitate.

Pe măsură ce înainta în vârstă, în mod inexplicabil, devenea mai interesată de discuţiile referitoare la propria persoană. Dorinţa ei de a căuta parteneri de conversaţie se potrivea de minune cu spiritul momentului, care desfiinţa diferenţa dintre clasele sociale. Niciodată nu se preocupa de calitatea interlocutorului.

În schimbul complimentelor reverenţioase adresate interpretei de muzică franţuzească, ca unei regine, a primit o audienţă. Apoi a ridicat în slăvi poeziile lui Makiko Kitō, pentru ca apoi să se laude că un englez a apreciat-o şi pe ea drept poetă; domnul acela făcuse această afirmaţie în momentul în care ea comparase norii verii târzii de deasupra muntelui Karuizawa cu un peisaj pictat de Sisley.

S-a apropiat de soţul ei, care stătea lângă şemineu şi, mânată de un instinct straniu, a început să vorbească despre petrecerea de pe proprietatea Matsugae de acum patruzeci de ani.

— Dacă stau să mă gândesc, aceea a fost o perioadă obtuză şi necivilizată, când banchetele costisitoare se făceau acasă doar cu câteva gheişe. Pot spune că Japonia a evoluat considerabil în acest sens: s-a renunţat la obiceiurile barbare, iar acum şi doamnele au parte de viaţă socială. Priviţi-le! Femeile de la această petrecere nu mai sunt tăcute. Discuţiile care aveau loc pe vremuri la petrecerile din grădină erau insuportabil de plictisitoare, pe când acum pot purta o discuţie interesantă, nu-i aşa?

Era greu de crezut că doamna Shinkawa, care nu vorbea decât despre sine, plecase vreodată urechea la spusele cuiva.

Doamna Shinkawa a plecat de acolo în grabă, aruncând în treacăt o privire spre oglinda neagră de pe perete. Nu se temuse niciodată de oglinzi. Toate oglinzile reprezentau pentru ea coşuri de hârtie în care îşi arunca ridurile reflectate în ele.

Jack, locotenent în cadrul Serviciului de Intendenţă, muncea din greu. Toţi se uitau cu admiraţie la soldaţii „armatei de ocupaţie“ atât de blânzi şi devotaţi. Keiko îl trata cu mult tact.

Uneori, Jack întindea braţul, o cuprindea din spate şi îi atingea ştrengăreşte sânii. Keiko îşi îngăduia un zâmbet calm, crispat în timp ce-i trăgea degetele păroase, cu inele.

— E răsfăţat. Astfel de oameni nu au leac, a spus ea pe un ton sec, didactic, privindu-i pe toţi invitaţii.

În hainele milităreşti, posteriorul lui Jack era imens, iar oaspeţii îl comparau cu maiestuosul posterior al lui Keiko, încercând să determine care era mai mare.

Doamna Tsubakihara încă discuta cu Imanishi. Era uluită să întâlnească pe cineva care lua în râs suferinţa ei. Aşa ceva nu i se mai întâmplase. Cu toate acestea, expresia stupidă de amărăciune de pe chipul ei rămânea neschimbată.

— Indiferent cât de mult îl veţi plânge, fiul dumneavoastră nu va reînvia. În plus, balonul din inima dumneavoastră este atât de umflat doar cu durere, încât nu mai încape nimic altceva. Lucrul acesta vă dă un sentiment de siguranţă, nu-i aşa? În cuvinte mai necuviincioase ar suna aşa: sunteţi convinsă că nimeni altcineva nu vă va umfla balonul, iar dumneavoastră îl umpleţi de fiecare dată cu gazul tristeţii fabricat în casă. Astfel, nu veţi mai fi tulburată de alte sentimente.

— Ce lucru îngrozitor! Necruţător!

Doamna Tsubakihara şi-a ridicat privirea spre Imanishi din batista în care îşi ascunsese suspinele. El asemuia privirea doamnei cu cea a unei fetişcane pure, care fusese violată.

Preşedintele Companiei de Construcţii Murata manifesta un respect exagerat faţă de Shinkawa, numindu-l mare senior al lumii financiare. Shinkawa era deranjat de faptul că fusese asociat breslei constructorilor. Murata pusese panouri publicitare imense cu numele lui în fiecare colţişor al firmei. Numai înfăţişare de constructor nu avea acest om. Faţa palidă şi plată dezvăluia urmele carierei de birocrat reformist postbelic. Era un idealist care trăia pe spinarea celorlalţi. După ce începuse să trăiască pe cont propriu, simţise gustul succesului şi în faţa lui se deschisese oceanul liber, luminos al obscenităţii. Murata o făcuse pe dansatoarea Ikuko Fujima amanta lui. Ikuko purta un kimono cu fir lucios, pe deget avea un inel cu un diamant de cinci carate, iar spatele şi-l ţinea perfect drept chiar şi când râdea.

— Domnule, aveţi o locuinţă foarte drăguţă, dar, dacă m-aţi fi lăsat pe mine să o construiesc, aţi fi făcut nişte economii. Ce păcat! i-a spus Murata lui Honda cam de trei ori.

Diplomatul Sakurai şi marele jurnalist Kawaguchi discutau despre probleme internaţionale, stând de o parte şi de alta a lui Akiko Kyōya. Pielea de peşte a lui Sakurai şi cea

însemnată de trecerea anilor şi deteriorată de sake a lui Kawaguchi năşteau un pronunţat contrast între ei şi profesiile lor – una cu sânge rece şi cealaltă cu sânge fierbinte. Discutau probleme importante, aşa cum se cade în prezenţa femeilor, străduindu-se s-o impresioneze pe Akiko. Cântăreaţa, indiferentă la rivalitatea subtilă şi la capriciile lor, mânca fără oprire şi compara părul celor doi bărbaţi: unul cu părul alb răvăşit, iar celălalt cu părul negru prea aranjat. Ţuguindu-şi buzele în forma literei „O“, vâra tartină după tartină printre buzele ei ca de peşte auriu, păstrând însă nota tristă din privire.

— Ce gusturi ciudate ai!

Makiko Kitō venise special la Imanishi pentru a-i spune acest lucru.

— Trebuie să-ţi cer acordul de fiecare dată când îţi seduc eleva? Parcă aş seduce-o pe mama, simt un fior divin. Oricum, nu voi face niciodată greşeala de a te seduce pe tine. Se vede clar pe faţa ta ce crezi despre mine. Sunt genul de persoană care nu te atrage câtuşi de puţin din punct de vedere sexual, nu-i aşa?

— Ştii foarte bine cum stau lucrurile.

Makiko s-a simţit uşurată şi a răspuns cu o voce şarmantă. Apoi a lăsat câteva secunde de linişte, asemănătoare marginii negre a *tatami*-ului.

— Chiar dacă ai reuşi să o seduci, nu vei putea juca rolul băiatului ei. Fiul ei decedat este sacru şi frumos. Ea e o călugăriţă care se păstrează pentru el.

— Ştiu şi eu? Mie mi se pare totul cam dubios. Este blasfemie faptul că o fiinţă vie continuă să nutrească sentimente pure pentru un mort şi să le mai şi exprime.

— De aceea spun că păstrează sentimente pure pentru cel mort.

— O face din necesitatea de a trăi. Chiar şi lucrul acesta devine suspect.

Makiko şi-a micşorat ochii şi a râs total dezgustată.

— Nu e nici un bărbat adevărat la petrecerea asta, a spus ea.

A fost strigată de Honda şi s-a ridicat. Doamna Tsubakihara stătea aplecată pe marginea băncii prinse în perete şi plângea. Aerul serii era extrem de rece şi pe fereastră se vedeau scurgându-se picături de la condens.

Honda voia să o roage pe Makiko să aibă grijă de doamna Tsubakihara, care plângea. Poate nu din cauza amintirilor dureroase, ci din cauza alcoolului pe care-l băuse şi care o împinsese spre melancolie.

Rie s-a apropiat cu faţa ei palidă şi i-a şoptit la ureche:

— S-a auzi un zgomot ciudat. Ceva mai înainte, în grădină… oare doar mi s-a părut?

— Te-ai uitat în grădină?

— Nu, mi-a fost frică.

Honda s-a apropiat de fereastră şi a şters cu degetele aburul de pe geam. În spatele ierbii veştejite, deasupra chiparoşilor, apăruse o lună mirifică. Un câine maidanez rătăcea pe acolo, trăgând după el umbra lunii. S-a oprit, a ridicat coada, astfel că luna l-a luminat, şi a urlat cu jale.

— Asta era, nu? şi-a întrebat Honda soţia.

Soţia, a cărei temere copilărească fusese imediat dezlegată, a ezitat o clipă, zâmbind crispat şi nesigur.

Honda a ascultat în continuare. Alţi doi-trei câini s-au auzit răspunzând de undeva din spatele chiparoşilor.

Vântul se înteţea.

27

La miezul nopţii, prin fereastra camerei de studiu de la etaj se vedea o lună mică, răcoroasă,

care traversa cerul. Ying Chan nu apăruse; în schimb luna îi făcuse o vizită.

Petrecerea s-a terminat spre miezul nopţii. Au rămas doar oaspeţii care poposeau peste noapte; s-au strâns într-un cerc mic şi au început să se retragă fiecare în camera lui. După cele două camere de oaspeţi de la etaj se aflau biroul lui Honda şi dormitorul soţilor. Rie, văzând că oaspeţii s-au împrăştiat, a simţit cum oboseala porneşte din vârful degetelor ei umflate şi-i amorţeşte tot corpul. Şi-a salutat soţul şi s-a dus în cameră. Rămas singur în birou, Honda încă vedea mâinile soţiei atât de umflate, încât degajau un luciu neplăcut.

Răutatea crescândă din sufletul ei răbufnise spre exterior, umflându-i pielea, ştergând ascuţimea mâinilor ei, devenite pufoase, de o inocenţă ciudat de copilărească, care i-a rămas lui Honda în minte pentru mult timp. El îi sugerase soţiei o petrecere privată, doar între ei doi, în cinstea inaugurării casei, dar fusese refuzat. Dacă ar fi acceptat, oare ce s-ar fi întâmplat? Ceva dezgustător s-ar fi prelins pe sub grăsimea subcutanată, plină de de bunăvoinţă şi compasiune.

Honda şi-a aruncat privirea în camera de studiu cu biroul curat lună, de lângă fereastra mare, în stil european. Când muncea din greu, biroul nu arăta aşa. Atunci era o dezordine greu de controlat, iar încăperea avea mirosul unui adăpost. Acum, pe biroul în stil tradiţional, făcut dintr-o singură placă din lemn de ulm japonez, era aşezată o cutie de marochin cu stilouri englezeşti. În tăviţa cu ustensile de scris erau mai multe creioane ascuţite, inscripţionate cu litere legate, strălucitoare, precum insigna de la reverul cadeţilor; alături se aflau prespapierul din bronz în formă de crocodil, moştenit de la tatăl său, şi cutia împletită de scrisori, goală.

S-a ridicat de mai multe ori de pe scaun pentru a şterge geamul ferestrelor cu draperiile trase,

deoarece luna era aburită şi deformată de căldura din cameră. Ştia că, dacă nu lăsa luna să se vadă, golul şi dezgustul care creşteau, precum şi tumultul negru urma să se transforme în dorinţă sexuală. O uimire seacă l-a cuprins când a aflat că un astfel de peisaj va fi la sfârşitul vieţii veşnice. Urletele îndepărtate ale câinilor s-au auzit din nou, iar chiparoşii fragili trosneau în bătaia vântului.

Trecuse ceva timp de când soţia lui adormise în camera alăturată. Honda a stins lumina din birou şi a mers de-a lungul rafturilor de pe peretele dinspre camera de oaspeţi. A scos câteva cărţi europene şi le-a pus unele peste altele pe podea. Se autodiagnosticase cu „boala obiectivităţii“. În clipa contaminării cu această boală, era obligat să-şi atragă duşmănia întregii societăţi care, până în prezent, îi fusese aproape.

Oare de ce? Şi acest lucru era o părticică din variatele aspecte ale omului pe care le analizase obiectiv atâţia ani din poziţia de judecător sau de pe scaunul avocatului. Nu înţelegea de ce ceea ce observase până atunci era în conformitate cu legea, iar de acum intra sub incidenţa legii. În felul acela era recunoscut de oameni, în felul acesta este demn de dispreţ şi este împroşcat cu reproşuri. Dacă aceasta era o crimă, era din cauza faptului că producea atât de multă plăcere. Din experienţa lui de judecător, Honda aflase plăcerea care-i limpezea moralul, eliberându-se de interesul personal. Dacă această desfătare era nobilă, deoarece nu era susţinută de intensificarea pulsului, atunci esenţa criminalităţii consta în palpitaţii? Oare acest gând lăuntric, această plăcere, producătoare de palpitaţii, reprezenta factorul decisiv al încălcării legii?

Oricum, lucrurile acestea erau teorie pură. Când a tras cărţile din bibliotecă, Honda a simţit în inimă o vibraţie, de parcă ar fi fost un băieţandru; nu putea să nu conştientizeze slăbiciunea şi vulnerabilitatea existenţei lui în faţa societăţii.

Devenise solitar şi fără speranţă. Ceea ce-l menţinuse pe el la un nivel înalt fusese eliminat cu totul. Aşa cum se scurge nisipul din clepsidră, năruirea inexorabilă începuse. Astfel, legea şi societatea deja erau inamicii lui. Dacă fi avut mai mult curaj, nu ar fi fost în biroul lui, ci într-un colţ al unui parc unde creştea iarbă tânără, pe o potecă lăturalnică, întunecată, cu pistrui de lumină de la casele oamenilor; atunci chiar ar fi devenit cel mai ruşinos criminal. Oamenii ar fi strigat în gura mare: „Judecătorul a devenit avocat, iar avocatul, criminal. Este un bărbat care toată viaţa lui a iubit tribunalul“.

În locul de unde au fost scoase cărţile, a apărut o mică deschizătură în perete. Spaţiul acela plin de praf, negru, era de mărimea feţei lui. Dintr-odată, mirosul acela prăfuit i-a umplut inima de amintiri puternice, aprinzând în întuneric scânteia slabă, roşie a plăcerilor secrete ale tinereţii. Şi-a amintit textura învelitoarei albastru-închis amestecată cu mirosul toaletei; primul cuvânt trivial pe care l-a găsit în dicţionar. Toate mirosurile neplăcute, melancolice ale adolescenţei. A descoperit în vibraţia inimii una dintre cele mai şterse caricaturi ale pasiunii nobile, vibraţia sublimă care îi adusese sfârşitul lui Kiyoaki. Indiferent ce ar fi fost, un mic coridor întunecat i-a legat pe Kiyoaki, în vârstă de nouăsprezece ani, şi pe Honda, din prezent, de cincizeci şi şapte de ani. A închis ochii şi, în întunericul rafturilor, s-a iţit o iluzie: particule împrăştiate de carne roşie pluteau, asemenea unui roi de ţânţari.

În camera de oaspeţi de alături înnoptau Makiko şi doamna Tsubakihara, iar în următoarea era Imanishi. Honda a detectat un soi de comunicare între cele două camere: auzea uşi deschise cu grijă, voci înăbuşite, şoapte dojenitoare, de parcă cineva ar fi lovit suprafaţa apei. Zgomotul s-a oprit şi a început din nou. Ca şi cum ceva s-ar îndrepta spre

miezul nopţii şi o piesă de fildeş dintr-un joc de domino s-ar rostogoli pe o pantă.

Deja îşi închipuia cam ce se petrece acolo. Totuşi, ceea ce avea să vadă depăşea orice imaginaţie.

În camera de oaspeţi alăturată erau două paturi alipite, aşezate paralel cu deschizătura secretă din perete. Patul care era imediat sub deschizătură se întrezărea mai greu, dar cel mai îndepărtat se vedea în întregime. Lampa de la capul patului era aprinsă, dar patul era învăluit în întuneric.

Honda era uimit să descopere în lumina obscură o pereche de ochi care se uitau fix în ochii lui. Erau ochii lui Makiko.

Makiko stătea în patul îndepărtat, îmbrăcată într-o pijama albă. Bluza era închisă până la gât, iar părul ei argintiu strălucea în lumina care bătea dintr-o parte. Faţa, demachiată, nu-şi pierduse paloarea rece de altădată. Vârsta era dezvăluită de carnea ofilită de pe umerii rotunjori, dar încrederea în existenţa ei de nepătruns se simţea în respiraţia regulată a pieptului, de parcă însuşi spiritul nopţii era acoperit cu veşminte albe. Honda avea senzaţia că privea Muntele Fuji mângâiat de razele lunii. Poala muntelui era îngropată în cutele vălurite ale păturii cu dungi albastre. Makiko avea genunchii sub pătură, peste care îşi pusese, fără vlagă, o mână.

La început, ochii ei păreau că au descoperit privirea furişă a lui Honda, însă, de fapt, nu erau îndreptaţi spre deschizătura secretă. Se uita către patul dinspre perete.

Dacă-i vedeai numai privirea, nu puteai să te gândeşti decât că Makiko este în momentul creaţiei poetice, cu ochii fixaţi pe un râu izvorât chiar de dedesubt. Era perioada aceea a nopţii în care spiritul uman descoperă un anume freamăt vioi, încercând să-l solidifice; încordarea se citea în privirea asemănătoare vânătorului pe punctul de

a trage cu arcul. Văzându-i doar ochii, Honda nu avea cum să nu simtă nobleţea sufletului ei.

Makiko nu contempla un râu şi nici un peşte, ci umbra unui om care se răsucea în patul întunecat. În încercarea de a vedea cât mai jos, Honda şi-a ridicat capul până s-a lovit de raftul de cărţi. Astfel putea să vadă ce se petrece în patul de lângă perete. Coapsele subţiri şi palide ale unui bărbat erau încolăcite în jurul coapselor unei femei, cu carne lăsată şi lipsite de orice urmă de vitalitate, balansându-se blând, precum animalele acvatice când intră în contact. Trupul acela elibera, în întuneric, o lucire palidă şi umedă. Devoratorul era devorat. Pe de-o parte, mişcări calculate, pe de alta, freamăt sincer. Două tufişuri se apropiau şi se depărtau. Strălucirea de pe burta albă a femeii, care lăsa impresia că între cele două trupuri erau bucăţi albe de hârtie, străpungea ochii împietriţi ai lui Honda.

Imanishi îşi expunea fără ruşine coapsele flasce, de intelectual. Exact ca în teoriile sale, freamătul lipsit de bucurie al feselor plate, deasupra cărora se vedea un coccis osos, era o iluzie temporară. Ipocrizia lui Imanishi l-a iritat pe Honda.

În comparaţie cu el, doamna Tsubakihara era sinceră până la fiecare suspin. Din alt unghi vedea mâinile ei întinse, de parcă se îneca; degetele erau prinse cu disperare de părul lui Imanishi… În cele din urmă, a strigat numele băiatului ei cu o voce înfundată, neputincioasă:

— Akio, Akio… te rog să mă ierţi!

Vorbele acestea erau înecate de plânsul cu suspine. Imanishi nu părea deloc afectat.

Honda, înţelegând brusc solemnitatea şi caracterul dezagreabil al situaţiei, şi-a muşcat buzele. Acum totul era clar. Fie că Makiko i-o ordonase sau nu, cu siguranţă nu era pentru prima oară când doamna Tsubakihara era implicată într-o astfel de reprezentaţie în faţa lui Makiko. Probabil o făcea numai pentru ea. Aceasta era adevărata

esenţă, un amestec de devotament şi de dispreţ, a relaţiei profesor-discipol dintre Makiko şi doamna Tsubakihara.

Honda s-a uitat din nou la Makiko. Se uita cu o expresie senină, părul ei argintiu strălucea şi fremăta. Erau de sexe diferite, dar Honda a realizat că şi Makiko aparţinea aceleiaşi tagme ca şi el.

28

Deoarece următoarea zi a fost senină, familia Honda i-a invitat pe cei trei oaspeţi rămaşi peste noapte şi pe vecina Keiko la o plimbare cu două maşini spre templul şintoist Sengen din Fuji Yoshida. În afară de Keiko, toţi intenţionau să se întoarcă de acolo la Tokyo, aşa că înainte de plecare au închis vila. Tocmai când închidea, Honda s-a gândit brusc că Ying Chan avea să vină în absenţa lor, însă acest lucru era prea puţin probabil.

Honda tocmai citise cartea *Honchō monzui*[35] primită cadou de la Imanishi. Şi-ar fi dorit să citească *Fujisan no Ki*[36], de Miyako no Yoshika şi de aceea îl rugase pe Imanishi să-i aducă această carte.

35 Culegere de poeme şi proză compilată de Fujiwarano Akihira la jumătatea secolului al XI-lea. (N. ed.)

36 *Cronica muntelui Fuji*.

„Muntele Fuji se află în provincia Suruga. Vârful lui, parcă ascuţit, se înalţă către cer.“ Astfel de descrieri nu-i trezeau interesul, însă apoi un pasaj l-a marcat atât de profund, încât i-a rămas întipărit în minte, iar după aceea nu a mai avut ocazia să-l recitească.

> „În ziua de cincisprezece, luna a unsprezecea a anului al şaptesprezecelea, Era Jōgan[37], oficialii şi cetăţenii s-au adunat pentru a celebra tradiţia. Soarele a apărut pe la prânz şi

cerul era foarte frumos şi senin. Când oamenii contemplau piscul muntelui, au văzut acolo două femei frumoase în veşminte albe, care dansau una lângă cealaltă. Amândouă pluteau la treizeci de centimetri deasupra muntelui. Cu toţii au văzut acest lucru. Aşa s-a transmis din moşi-strămoşi.“

37 Anul 875. Era Jōgan este cuprinsă între anii 859 şi 877.

Nu era un lucru neobişnuit ca o asemenea iluzie optică să se producă într-o zi senină pe muntele Fuji. Adesea, o adiere liniştită de la poalele muntelui se transforma într-un vânt puternic spre vârf, astfel o perdea de zăpadă se înălţa pe cerul azuriu. Probabil că acel fum albicios a luat forma celor două fete frumoase şi aşa a fost perceput de ochii localnicilor.

Fuji era rece şi precis, dar prin răceala şi albul încrezător, permitea tot felul de himere. Dacă răceala absolută este vertij, atunci şi extrema intelectului este ameţeala. Fuji era întruchiparea frumuseţii, de o pasiune vagă. Era în mod misterios atât infinit, cât şi mărginit. Nu era imposibil ca cele două femei frumoase în veşminte albe chiar să fi dansat acolo.

În plus, Honda era fermecat de faptul că zeiţa venerată la Templul Sengen era Konohana Sakuya.

Doamna Tsubakihara, Makiko şi Imanishi s-au urcat în maşina doamnei Tsubakihara, iar familia Honda şi Keiko au mers cu maşina închiriată de Honda pentru a se întoarce la Tokyo. Era un aranjament întâmplător, dar Honda şi-ar fi dorit să fie în aceeaşi maşină cu Makiko şi simţea un vag regret în suflet. Ar fi vrut să stea lângă ea în maşină şi să recunoască din nou, în privirea pătrunzătoare, ochii vânătorului gata să lanseze săgeata.

Oricum, drumul până la Fuji Yoshida nu a fost tocmai relaxant. Drumul naţional, fostul drum Kamakura, trecea peste pasul Kagosaka din

Subashiri şi urca la nord spre lacul Yamanaka; un drum de munte, neasfaltat. Graniţa cu prefectura Yamanashi se întindea de-a lungul coamei Kagosaka.

Keiko şi Rie stăteau una lângă cealaltă şi discutau treburi femeieşti, iar Honda se uita absent pe fereastră, asemenea unui copil. Prezenţa lui Keiko acolo era foarte importantă pentru că preîntâmpina văicărelile lui Rie. Ea devenise ca o sticlă de bere care spumegă şi se revarsă când îi desfaci capacul. De dimineaţă se împotrivise ideii de a se întoarce în Tokyo cu maşina, insistând că din copilărie nu mai făcuse o călătorie atât de lungă, fără noimă şi extravagantă.

Aceeaşi Rie devenise blândă, chiar încântătoare în timp ce discuta cu Keiko.

— Nu trebuie să-ţi faci griji pentru rinichi, a spus Keiko fără menajamente.

— Aşa să fie… când îmi spui aşa, mă simt mai bine. Ciudat. Când soţul meu îmi vorbeşte cu o compasiune exagerată, ipocrită şi se preface îngrijorat, mă enervez.

Probabil din cauza lipsei de tact, Keiko nu sărea niciodată în apărarea lui Honda când era asaltat de Rie.

— Domnul Honda este o persoană pentru care logica reprezintă totul. Nu ai ce să-i faci.

Trecând graniţa dintre prefecturi, au zărit panta nordică a muntelui, acoperită de zăpada îngheţată, zimţată; la suprafaţă luase o formă şerpuită. Semăna cu mâinile lui Rie după ce se dezumflaseră.

Totuşi, în acel moment, Rie devenise mai uşor de suportat pentru Honda. Faptul că era cu două femei, mai ales că-l vorbeau de rău (cu atât mai mult cu cât una dintre ele era soţia lui), îi conferea o oarecare mulţumire sufletească.

Dincolo de pasul Kagosaka se păstrase o întinsă pătură de zăpadă groasă, iar pământul dumbrăvii rare era acoperit de o ţesătură îngheţată. Acele

pinilor erau galbene, doar apa lacului avea o culoare cristalină. Uitându-se în urmă, pielea albă a muntelui Fuji, sursa albului acestei zone, strălucea de parcă ar fi fost unsă cu ulei.

Au ajuns la templul Sengen pe la trei şi jumătate. Când s-a uitat în trecere la cei trei cum coborau din Chryslerul negru, pe Honda l-a încercat un sentiment înfiorător. Parcă ar fi văzut nişte cadavre care tocmai se ridicaseră din coşciuge negre. În dimineaţa aceasta, cei trei trebuiau să şteargă frumuşel urmele serii trecute, dar îngrădirea lor într-un spaţiu îngust, pe parcursul întregii călătorii, asemenea lichidului din abdomenul unui bolnav de ciroză, care se acumulează imediat, indiferent cât de des ar fi eliminat, făcea ca acele amintiri să fie chiar mai abjecte. Cei trei au clipit deranjaţi de strălucirea zăpezii de pe marginea drumului. Totuşi, Makiko stătea cu pieptul înainte, emanând demnitate. Honda era dezgustat de pielea palidă, lipsită de elasticitate a lui Imanishi. El ponegrise frumuseţea tragicei fantezii despre care vorbise cu atâta mândrie cu o zi înainte. Spera ca lipsa lui de frumuseţe să rămână nedescoperită.

Oricum, Honda *văzuse*. Cel care a văzut şi cel care a fost văzut, fără ca el să ştie; deja se uniseră la limitele unei lumi cu susul în jos. Makiko şi-a ridicat privirea spre giganticul *torii* de piatră cu „muntele Fuji“ sculptat în piatră încadrată şi, din nou, a scos carneţelul în care îşi nota poeziile; de carneţel era atârnat un fir purpuriu.

Cei şase s-au ajutat reciproc să meargă de-a lungul cărării înzăpezite ce ducea spre templu. Soarele se furişa printre crengi şi făcea peticele de zăpadă să strălucească. Coroanele semeţe ale bătrânilor cedri încă îşi scuturau acele maronii pe moviliţele de zăpadă; o lumină ceţoasă îi făcea să pară învăluiţi într-o perdea verzuie. În capătul cărării se întrezărea *torii*-ul roşu înconjurat de zăpadă.

Acest semn al divinităţii l-a trimis pe Honda cu gândul la Isao Iinuma. S-a uitat din nou la Makiko. Surprinzător, Honda simţea că putea să dea uitării privirea ei din toiul nopţii trecute, acum că era colorată în puterea divină. Isao, care fusese adorat de aceşti ochi schimbători, probabil că fusese ucis de ei.

Keiko îşi păstra calmul şi stăpânirea de sine, indiferent de ceea ce vedea.

— Ce frumos! Splendid! Cât de japonez! a spus ea cu o voce hotărâtă.

Makiko părea iritată de fermitatea vorbelor lui Keiko. Rie parcă le privea din poziţia omului câştigător – îi lăsa pe cei mărunţi să se agite, urmărindu-i detaşată.

Cu fiecare pas clătinat cu care înainta pe cărarea spre templu, doamna Tsubakihara semăna tot mai mult cu un cocor trist, cu aripile frânte. A refuzat ajutorul lui Imanishi scuturând din mână şi s-a prins de braţul lui Honda. Nu avea dispoziţia necesară pentru a compune.

Acea tristeţe era prea pură pentru a fi făţărnicie, iar Honda chiar era înduioşat de profilul ei, cu privirea stingheră. Honda şi-a intersectat privirea cu cea a lui Makiko; ea se uita la doamna Tsubakihara din partea opusă. Ca de obicei, Makiko descoperise poezie în chipul ei necăjit, strălucitor de la lumina reflectată de zăpadă. A compus.

Când au ajuns la podul sfânt ce intersecta drumul dinspre muntele Fuji, doamna Tsubakihara i-a spus lui Honda cu o voce tremurândă:

— Te rog să mă ierţi. Când mă gândesc la faptul că acesta este templul muntelui Fuji, am senzaţia că Akio mă va aştepta zâmbind… Adora acest munte.

Suferinţa ei era ciudat de goală, tristeţea ei îţi dădea senzaţia că bate liber prin această femeie pustiită, asemenea unei rafale de vânt care atacă un pavilion părăsit. Era neobişnuit de tăcută, ca după

o şedinţă de spiritism, cuprinsă de pustiirea ce urmează invocării spiritelor morţilor. Obrajii ei uscaţi, umbriţi de câteva şuviţe de păr, păreau absorbanţi, precum hârtia din orez. Tristeţea ei părea că expiră şi inspiră, liberă, liniştită, de parcă respira.

Observând această scenă, Rie uitase de boala ei, ba chiar era întruchiparea sănătăţii însăşi. În astfel de momente Honda o suspecta pe soţia lui de ipohondrie, până şi umflăturile ei i se păreau o minciună.

În cele din urmă, grupul a ajuns la acea măreaţă *torii* roşie, înaltă de aproape şaizeci de *shaku*[38]. Au intrat prin poarta înconjurată de mormane înalte de zăpadă murdară şi s-au trezit chiar în faţa pavilionului pentru dansuri sacre *kagura*. Funii sacre, *shimenawa*, erau înşirate în trei părţi ale pavilionului, iar din vârful fiecărui cedru o rază de soare vizibilă cădea pe fâşiile de hârtie *gohei*; acestea ieşeau în evidenţă pe lângă măsuţa pentru ofrande din lemn nefinisat aşezată pe podea. Pavilionul era luminat de reflexia zăpezii până la tavanul casetat, însă lumina care atingea hârtia era chiar orbitoare. Fâşiile *gohei* fremătau la adierea vântului.

38 Un *shaku* are aproximativ 30,3 cm.

Pentru o secundă, Honda a avut senzaţia că acele fâşii de hârtie au suflet.

Lacrimile doamnei Tsubakihara l-au trezit din visare. Nu era nimeni surprins în mod special de suspinele ei.

Imediat ce a văzut *gohei*-ul, a fost copleşită de un sentiment de teamă. A fugit în faţa altarului de rugăciune protejat de lei chinezeşti şi dragoni, a îngenuncheat şi, cu fruntea lipită de pământ, a izbucnit în plâns.

Honda nu se mai întreba de ce durerea ei nu se vindecase după o perioadă atât de lungă de la război. Era martorul secretului prin care, la fel ca

noaptea trecută, durerea fusese împrospătată şi reînviată.

29

A doua zi, Keiko a sunat din Ninooka la Gotemba, dar Honda era plecat. Rie stătea întinsă în pat, încă epuizată după petrecere. Auzind de la servitoare că e Keiko, s-a dus la telefon.

Keiko sunase să spună că Ying Chan venise în Gotemba singură, în acea zi.

— Când am ieşit cu câinele la plimbare, am văzut că o domnişoară se tot învârte în jurul vilei dumneavoastră. Văzând că nu este japoneză, am strigat-o şi mi-a răspuns că este din Thailanda. Mi-a spus că fusese invitată la petrecerea domnului Honda, dar că a avut nişte probleme şi nu a putut ajunge. Venise azi în speranţa că încă mai sunteţi aici. Am fost surprinsă de jovialitatea ei. Mi-a fost milă că a venit singură până aici degeaba şi că trebuia să se întoarcă, aşa că am invitat-o la un ceai la mine acasă şi am condus-o până la gară. Tocmai ce m-am întors. A spus că îi va cere scuze personal domnului Honda, când va ajunge la Tokyo. Mi-a zis că nu-i place telefonul. O doare capul când vorbeşte în japoneză la telefon. Este o domnişoară adorabilă: părul negru-negru, ochii mari…

După ce a relatat tot, a mulţumit din nou pentru invitaţia la petrecere. A mai adăugat că este destul de prinsă cu pregătirile pentru jocul de poker din seara respectivă, dintre ofiţerul ei american şi câţiva prieteni de-ai lui, şi a închis.

Când Honda a ajuns acasă, Rie i-a redat cu exactitate discuţia telefonică. Asculta, strâmbându-se de parcă inhalase fum. Bineînţeles că nu i-a povestit soţiei că o visase pe Ying Chan în noaptea aceea.

Unul dintre avantajele vârstei înaintate era că ştiai să ai răbdare. Totuşi avea nişte obligaţii faţă

de asociaţi, faţă de munca lui, şi nu putea să aştepte la nesfârşit vizita ei imprevizibilă. Ar fi putut să-i încredinţeze inelul soţiei lui, însă dorind să i-l înmâneze personal Prinţesei, îl purta cu el în buzunarul interior al sacoului.

După zece zile, Rie l-a anunţat că, în lipsa lui, Ying Chan a vizitat-o, dar că scopul acelei vizite nu i-a fost prea clar. Rie, îmbrăcată în haine de doliu, tocmai se pregătea să plece la înmormântarea unui fost coleg de clasă, când a văzut-o pe Ying Chan la poartă.

— Era singură? a întrebat Honda.

— Da, aşa cred.

— Îmi pare rău pentru ea. Data viitoare, o s-o invităm pe la noi, poate să luăm masa împreună.

— Oare o să vină? a spus Rie, cu un zâmbet şters.

Honda realiza că o conversaţie prin telefon ar fi fost dificilă pentru Ying Chan, de aceea a ales la întâmplare o zi şi i-a trimis un bilet pentru Teatrul Shimbashi, lăsând-o pe ea să decidă dacă vine sau nu. Tocmai se inaugura la Tokyo teatrul *Bunraku*[39] şi în după-amiaza aceea dorea să vadă un spectacol. O invita apoi la cină la Hotelul Imperial, cel care fusese retrocedat japonezilor de forţele de ocupaţie americane.

39 Teatru japonez tradiţional de păpuşi.

Spectacolele din acea zi erau: *Muntele Kagami* şi *Dresorul de maimuţe din Horikawa*. Honda nu era foarte surprins de faptul că Ying Chan nu-şi făcea apariţia. S-a uitat pe îndelete la scena numită „Începerea doamnelor“, apoi, în timpul pauzei, până la începerea piesei *Horikawa*, Honda a ieşit în grădină. Era o zi senină şi majoritatea oamenilor ieşiseră afară să se bucure de aerul plăcut.

Era impresionat să constate că numărul spectatorilor de aici, în comparaţie cu acum câţiva ani, sporise considerabil. Probabil pentru că erau multe gheişe, iar pe măsură ce amintirile ruinelor

dispăreau kimonourile deveneau mai somptuoase şi mai ostentative. În perioada postbelică, indiferent de vârstă, femeile erau atrase de hainele colorate. Se pare că înclinaţia către opulenţă era mai accentuată decât a spectatorilor de la Teatrul Imperial, în Era Taishō[40].

40 Perioadă cuprinsă între anii 1912 şi 1926.

Dacă Honda cel de acum s-ar fi decis, ar fi putut să-şi aleagă cea mai frumoasă gheişă şi să devină protectorul ei. Bucuria de a-i cumpăra tot ce-i cerea, măgulirile, ca norii de primăvară, picioruşele cu şosete *tabi* albe, făcute la comandă, purtate cu grijă – o adevărată păpuşă japoneză. Toate acestea ar fi putut să-i aparţină. Totuşi, imediat a prevăzut şi deznodământul: apa în clocot a pasiunii ar fi dat pe din afară, iar cenuşa dansului morţii i-ar fi acoperit câmpul vizual.

Farmecul acestui teatru consta în priveliştea lacului din grădină; aici, în nopţile fierbinţi de vară, te puteai bucura de briza care adia dinspre râu. Dar râul devenise stagnant, iar bărcile de agrement şi gunoaiele pluteau încetişor în aval. Honda avea vie în minte imaginea râurilor din Tokyo în timpul războiului: cadavrele plutitoare ale oamenilor ucişi în bombardamente; nu mai ieşea fum din fabrici, iar apa devenise de o limpezime neobişnuită, reflectând cerul incredibil de senin, prevestind momentul morţii. Prin comparaţie, această apă murdară era însuşi indicele prosperităţii.

Două gheişe, care purtau *chabaori*[41], stăteau sprijinite de balustradă şi se bucurau de mângâierea vântului. Una dintre ele, minionă, cu faţa rotundă, avea un kimono de mătase, cu un desen mărunt şi petale de *sakura*[42] împrăştiate şi un *obi*[43] negru tot cu *sakura*, probabil pictat manual. Celeilalte se pare că-i plăceau culorile aprinse. Un zâmbet rece se plimba pe faţa ei, din vârful nasului, puţin cam înalt, până spre buzele

subţiri. Cele două discutau continuu, replicile fiind presărate cu exclamaţii exagerate. Ţigările importate, cu filtru auriu, erau ţinute între degete, fără să fie mişcate prea strident, şi eliberau în linişte norişori de fum.

41 Tip de *haori*, haină scurtă tradiţională, purtată de femei.

42 Cireş japonez. (N. ed.)

43 Brâu lat. (N. ed.)

Honda şi-a dat seama că trăgeau cu coada ochiului vizavi. Fostul Spital Naval Imperial, în faţa căruia încă era statuia unui amiral, fusese transformat într-un spital militar american şi era plin de soldaţi răniţi în Războiul din Coreea. În grădina din faţă, soarele primăverii lumina bobocii de *sakura* deschişi pe jumătate, pe sub care erau plimbaţi tinerii soldaţi americani în scaune cu rotile. Unii se deplasau cu ajutorul cârjelor, alţii se plimbau cu braţele bandajate cu feşe de un alb pur. Nimeni de dincolo de râu nu le striga pe aceste doamne în kimonouri deosebite. Nu era atmosfera veselă specifică soldaţilor americani. Umbrele tinerilor soldaţi schilodiţi, care se împleticeau şi mimau lipsa de interes, erau proiectate asemenea unui peisaj din altă lume, pe malul opus, deosebit de luminos datorită soarelui amiezii, afundat într-o linişte mormântală.

Cele două gheişe erau vizibil încântate de acest contrast. Acoperite cu pudră albă şi mătase, lăsându-şi trupul în voia amorţelii de primăvară şi a traiului extravagant, se desfătau cu priveliştea celor răniţi, îndureraţi, ciungi sau ologiţi. Până mai ieri, aceşti oameni fuseseră victorioşi. Această maliţiozitate fină şi cruzimea aleasă le stătea în fire gheişelor.

Din acea poziţie favorabilă, Honda simţea scânteietorul contrast între zona teatrului şi zona de pe malul opus. Acolo erau praf, sânge, tragedii, mândrie rănită, nefericire ireversibilă, lacrimi, palpitaţii şi sexualitatea masculină distrusă a

soldaţilor care subjugaseră Japonia timp de şapte ani. Dincoace, femeile ţării înfrânte profitau de sângele vărsat de foştii cotropitori. Ele erau ca nişte muşte hrănite cu transpiraţie şi răni, deschizându-şi aripile negre şi transparente ale *haori*-ului şi afişând o senzualitate superrafinată şi fastuoasă. Nici briza nu era de folos în unirea celor două lumi. Era uşor de înţeles frustrarea americanilor, care şi-au vărsat sângele în zadar pentru a plăsmui o strălucire inutilă la care nu aveau acces, pentru a da naştere frivolităţii şi extravaganţei acestei expuneri insensibile.

Honda a auzit-o pe una dintre ele spunând:

— Nu cred că este adevărat!

— Aşa este. Nici nu poţi să te uiţi la ei în halul acesta. Străinii au o conformaţie masivă şi sunt şi mai de compătimit într-o asemenea situaţie. Dar şi noi am trecut prin momente crunte.

— Au primit ceea ce au meritat! a replicat cealaltă veninos.

O vreme s-au uitat cu tot mai mare interes, care apoi a pălit şi a trecut. Au deschis în acelaşi timp pudrierele, ca într-o competiţie, şi s-au uitau oblic în oglindă în timp ce-şi pudrau nasurile. Mirosul pudrei puternic parfumate, purtat pe aripile vântului, a coborât pe lângă poalele *haori*-ului şi a ajuns până la manşeta hainei lui Honda. A observat că oglinjoarele, acoperite cu un strat fin de pudră, au reuşit să captureze imaginea palidă a tufişului de la picioarele lui, asemenea agitaţiei dintr-un muşuroi de furnici.

În depărtare se auzea clopoţelul, anunţând începutul următoarei piese. Rămăsese de jucat doar *Horikaw*a. Renunţând la ideea că Ying Chan va mai apărea, Honda şi-a îndreptat paşii către teatru şi a realizat că experimentase o plăcere senzuală în minunata ei absenţă. Din grădină a urcat două-trei trepte până în holul teatrului. În umbra unui stâlp stătea Ying Chan, de parcă se ferea de lumina ce se furişa înăuntru.

Orbit de lumina de afară, tot ceea ce a văzut Honda a fost o pată de întuneric emanată de părul de abanos şi de ochii negri, mari. Pomada de pe părul ei degaja un miros puternic. Ying Chan a zâmbit, expunându-şi dinţii frumoşi, de un alb întunecat.

30

În seara aceea, au luat cina la Hotelul Imperial. Fusese devastat. Forţele de ocupaţie pretinseseră că au înţeles spiritul creativ al lui Wright, însă nu s-au sfiit să acopere cu vopsea albă felinarul din grădină. Tavanul pseudogotic din sala de mese era mai sumbru ca înainte; doar albul feţelor de masă strălucea ostentativ pe mesele înşirate.

Imediat după ce a comandat, Honda a scos din buzunarul interior cutiuţa cu inelul şi a pus-o în faţa lui Ying Chan. Ea a deschis-o şi a scos un strigăt de surpriză.

— Era predestinat ca inelul să ajungă din nou la tine.

Honda i-a explicat traseul acelui inel, folosind cuvinte cât mai simple. Zâmbetul care-i plutea pe faţă în timp ce asculta povestea lui Honda nu se potrivea mereu cu firul naraţiunii, de aceea Honda avea momente de frustrare, considerând că Ying Chan nu înţelege tot ceea ce i se spune.

Sânii ei, expuşi deasupra mesei, dezvoltaţi impresionant, precum galioanele navelor, nu se armonizau cu faţa încă inocentă. Honda ştia, fără să vadă, că trupul unei zeiţe din peşterile Ajantā se ascundea sub bluza studenţească cu mâneci lungi din faţa lui.

Carnea fermă, elastică, părea să aibă greutatea unui fruct negricios, părul aproape înăbuşitor de negru şi liniile ambigue, gânditoare, de la nările uşor deschise până la buza superioară… Părea să fie la fel de nepăsătoare faţă de cuvintele spuse de propriul corp, ca atunci când asculta povestea lui

Honda. Ochii ei, prea mari şi prea negri, depăşeau inteligenţa şi, într-un fel, te făceau să crezi că este oarbă. Ce forme misterioase! Faptul că Ying Chan afişa în faţa lui un corp cu un miros prea puternic era datorită îndepărtatei jungle a cărei influenţă ajungea până în Japonia. I se părea că ceea ce numesc oamenii rudenie de sânge era asemenea unei voci amorfe, pătrunzătoare, necurmată pentru eternitate. Uneori, ca o şoaptă pasională, alteori, ca un strigăt piţigăiat, vocea însăşi fiind originea tuturor formelor fizice frumoase şi izvorul farmecului indus de acestea.

Când a pus inelul cu smarald verde-închis pe degetul lui Ying Chan, Honda a avut sentimentul că a trăit momentul în care vocea îndepărtată, profundă şi trupul fetei s-au contopit perfect.

— Mulţumesc, a spus cu un zâmbet măgulitor, care ar fi putut să-i ştirbească demnitatea.

Honda a sesizat că era expresia pe care o avea mereu când era sigură că sentimentele ei egoiste au fost înţelese. Tocmai când să-l imortalizeze, surâsul dispăruse, asemenea valului care se retrage într-o clipă.

— Când erai copil, pretindeai că eşti reincarnarea unui tânăr japonez pe care eu îl cunoşteam bine. Îi supărai pe toţi spunând că Japonia este casa ta şi că vrei să te întorci în Japonia. Acum, că eşti aici şi că ai inelul pe deget înseamnă că şi pentru tine s-a închis un mare ciclu.

— Nu înţeleg, a afirmat ea fără pic de emoţie în voce. Nu-mi amintesc nimic din copilărie. Chiar nimic! Toţi mă necăjesc spunând că eram cam nebună pe atunci şi râd pe seama mea din aceleaşi motive pe care le-ai zis şi tu. Eu chiar nu-mi mai amintesc nimic! Am plecat în Elveţia imediat după începerea războiului şi am stat acolo până s-a încheiat. Tot ce ţin minte este că am primit de la cineva o păpuşă japoneză pe care o preţuiam mult.

Şi-ar fi dorit să-i spună că el îi trimisese păpuşa, dar s-a abţinut.

— Tatăl meu mi-a spus că şcolile japoneze sunt bune şi de aceea am venit să studiez aici. Poate că… dacă stau să mă gândesc bine… Când eram mică eram ca un fel de oglindă care reflecta gândurile persoanelor şi apoi spuneam tot ce vedeam în ea. Dacă tu te gândeai la ceva anume, ideea respectivă se reflecta în mine. Cred că aşa stăteau lucrurile. Tu ce părere ai?

Ying Chan avea obiceiul să termine întrebarea cu o intonaţie ascendentă ca în engleză. Acea intonaţie i-a amintit lui Honda de templele thailandeze cu şerpi aurii pe marginea ascuţită a ţiglelor chinezeşti, ţintind spre cerul albastru.

Dintr-odată, Honda şi-a dat seama că la masa alăturată era o familie. Capul familiei, care părea un om de afaceri, soţia şi băieţii lor adulţi luau masa împreună. Cu toate că aveau haine elegante, parcă aveau o expresie vulgară. Honda a presupus că era o familie căpătuită în urma Războiului din Coreea. În special feţele băieţilor erau placide, ca ale unor câini care abia s-au trezit după somnul de amiază, iar ochii şi buzele lor exalau un aer de proastă-creştere. Toţi sorbeau supa, producând un sunet deranjant.

Din când în când, băieţii îşi dădeau coate şi se uitau cu coada ochiului la masa lui Honda. Ochii lor iscoditori spuneau aşa: un boşorog şi-a scos la restaurant amanta studentă. Păreau că nu au altceva mai bun de zis. Honda nu putea să nu-şi amintească nepotrivirea extraordinară a lui Imanishi din noaptea aceea în Ninooka şi să o compare cu a lui.

Atunci Honda simţise că nu există legi mai dure în lumea aceasta decât cele ale moralităţii. Perechile nepotrivite sunt pedepsite deoarece nu reprezintă o inspiraţie pentru visele oamenilor şi stârnesc dezgust. Oamenii perioadelor în care nu se cunoştea umanismul cu siguranţă erau mult mai neîngăduitori faţă de creaturile urâte decât cei de azi.

După masă, Ying Chan s-a dus la toaletă, iar Honda a rămas singur în hol. Dintr-odată, s-a simţit relaxat. Din acel moment, s-a bucurat de absenţa ei, fără remuşcări.

Brusc, o nelămurire i-a captat gândurile: încă nu ştia unde îşi petrecuse Ying Chan noaptea de dinaintea petrecerii de casă nouă de la Ninooka.

Ying Chan s-a lăsat aşteptată o vreme. Între timp, Honda şi-a adus aminte cum mica prinţesă urinase în Bang Pa In, înconjurată de doamnele de curte. A rememorat trupul dezgolit al fetiţei, care se îmbăia în râul brun-roşcat, înţesat de rădăcinile mangrovelor. Cât de mult s-a străduit să găsească cu privirea cele trei aluniţe; ele ar fi trebuit să fi fost sub braţul stâng.

Adevărul este că aşteptările lui Honda erau destul de banale şi ar fi fost impropriu să fie socotite „sentimente de iubire“. Îşi dorea s-o vadă pe Prinţesă complet dezbrăcată, cu sânii aceia, cândva plaţi, acum înfloriţi, ridicându-şi capetele precum puii de pasăre din cuiburi, să inspecteze sfârcurile rozalii, care se ţuguiau nesatisfăcute, axila maronie, ce ascundea umbre, partea interioară a braţului pe care apăreau zone asemenea bancurilor de nisip sensibile, să analizeze fiecare moment pregătitor spre maturitatea din zorii zilei şi, apoi, voia să vibreze, comparând trupul din faţa lui cu cel al fetiţei. Asta era tot. Buricul, plutind într-o moliciune pură, se afunda în burtă, precum un atol, şi era protejat de mult păr în loc de *yasuka*; înainte era sobru, afundat în tăcere, acum, se transformase într-un zâmbet constant, umed. Felul în care s-ar deschide fiecare deget de la picior în parte, felul în care pulpele ei ar lumina şi felul în care picioarele ei mature s-ar întinde pentru a suporta cu seriozitate regulile şi visurile dansului vieţii. Dorea să compare fiecare părticică a acestui trup cu cel din copilărie. Asta pentru a şti „timpul“, pentru a şti ce a pregătit „timpul“; pentru a şti ce a desăvârşit el.

Dacă acele aluniţe nu vor fi fost găsite pe partea stângă, după o căutare asiduă, atunci Honda se va fi îndrăgostit de ea definitiv şi iremediabil. Reincarnarea stătea în calea iubirii, iar *samsāra* intercepta pasiunea.

Trezit din visare de întoarcerea lui Ying Chan în hol, pe neaşteptate, Honda a rostit cuvinte tăioase, ca încărcate de gelozie.

— Am uitat să te întreb: am auzit că în noaptea dinaintea petrecerii de la Gotemba nu te-ai întors la Centrul pentru Studenţi Străini şi nici n-ai anunţat. Ai înnoptat în casa unor japonezi?

— Da, în casa unor japonezi, a răspuns Ying Chan fără să ezite, stând în fotoliul de lângă Honda. Şi-a arcuit puţin spatele, analizându-şi picioarele frumoase, pe care le ţinea lipite. O cunoştinţă thailandeză stă acolo. Familia mi-a zis de mai multe ori să rămân peste noapte la ei, aşa că am rămas.

— Trebuie să fie o casă interesantă, plină de tineri.

— Nu e chiar aşa. Doi fii, fiica lor, eu şi cunoştinţa thailandeză am jucat „mimă“. Tatăl lor are o afacere importantă în Asia de Sud-Est, de aceea sunt foarte amabili cu asiaticii din zona aceasta.

— Această cunoştinţă thailandeză este un student?

— Nu, este o studentă. De ce?

Ying Chan a alungit din nou foarte mult ultima silabă a întrebării.

Apoi, Honda i-a spus că regretă faptul că are prea puţini prieteni japonezi şi a avertizat-o că traiul în străinătate nu are sens, dacă nu-şi lărgeşte cercul de prieteni din ţara în care studiază. Deoarece s-ar putea simţi stingheră doar în prezenţa lui, data viitoare dorea s-o invite alături de alţi prieteni tineri. Căuta în mod inconştient ocazii s-o întâlnească iar. Şi-au promis că se vor vedea săptămâna viitoare, în aceeaşi zi, la ora

şapte în holul hotelului. Gândindu-se la Rie, a ezitat s-o invite pe Ying Chan acasă la el.

31

S-a întors acasă. A coborât din maşină. A simţit cum burniţa îi mângâie tâmplele. L-a întâmpinat studentul pe care îl ţinea în gazdă şi care ajuta la treburile casei. Acesta l-a anunţat că doamna a intrat mai devreme în dormitor din cauza oboselii. I-a mai pomenit despre un oaspete insistent. Acesta l-a aşteptat mai bine de o oră şi a stat în modesta cameră de oaspeţi, unde studentul a trebuit să-l conducă. L-a întrebat dacă numele Iinuma îi spune ceva. Dintr-odată, Honda s-a gândit că s-ar putea să fie vorba de bani.

Trecuseră patru ani de când Honda îl văzuse ultima oară pe Iinuma, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. De atunci aflase că, după război, au început problemele băneşti. Dar fusese impresionat de bunul-gust şi de simplitatea ceremoniei religioase de la templu.

Honda s-a gândit imediat la bani, deoarece, în ultima vreme, persoanele care-l vizitau după o lungă perioadă nu veneau pentru alt motiv. De la avocaţii rataţi, procurorii hoinari până la stenografii sărmani, toţi veneau la el. Toată lumea auzise de marele noroc al lui Honda şi considerau că şi lor li s-ar cuveni o părticică, ţinând cont de faptul că fusese răsfăţat de soartă. Onora doar cererile celor mai umili.

Când a intrat în salon, Iinuma s-a ridicat de pe scaun, a făcut o plecăciune adâncă, arătându-şi atât spatele şifonat al sacoului, cât şi ceafa acoperită de părul cărunt. Rolul sărmanului pe care îl interpreta i se potrivea mai bine decât sărăcia însăşi. Honda l-a îndemnat să ia loc şi i-a cerut studentului să aducă whisky.

Iinuma a îndrugat o minciună evidentă, spunând că era în trecere pe acolo şi că-şi dorise neapărat

să-l vadă. După primul pahar s-a prefăcut că este beat. Când Honda a turnat al doilea pahar, Iinuma ţinea paharul cu mâna dreapta şi cu cea stângă sprijinea baza paharului. Gestul respectiv l-a dezgustat pe Honda. Adesea, şoarecii îşi ţin hrana în felul acesta. Iinuma a profitat de ocazia respectivă pentru a-şi începe pledoaria.

— Ei bine, se pare că în ultima perioadă expresia „cale-ntoarsă“ este pe buzele tuturor, dar guvernul va începe modificarea Constituţiei până anul următor. Se vorbeşte peste tot despre reintroducerea recrutării şi asta pentru că există o mare probabilitate să se întâmple aşa. Ceea ce irită este faptul că fundamentul nu poate ieşi la suprafaţă, rămâne undeva dedesubt. Pe de altă parte, ce părere aveţi despre Roşii, care devin tot mai puternici? Dar despre demonstraţia împotriva înrolării din Kobe de zilele trecute? A fost denumită „adunarea tinerilor împotriva înrolării“, însă participarea în număr mare a coreenilor a fost un lucru ciudat. Au aruncat împotriva forţelor de ordine nu doar cu pietre sau cu boia de ardei; dar şi cu cocktailuri Molotov şi suliţe de bambus. Trei sute de studenţi, copii şi coreeni au luat cu asalt sediul Poliţiei din Hyōgo şi au cerut eliberarea celor care fuseseră arestaţi.

„Sigur vrea bani“, se gândea Honda fără să acorde atenţie celor spuse de Iinuma. Totuşi, trebuia să-l înştiinţeze pe Iinuma că, indiferent de cât de bine controlau măsurile socialiste adepţii programelor New Deal[44] şi indiferent cât de mult vociferau Roşiii, bazele sistemului proprietăţii private nu aveau să se zdruncine defel… Ploaia de afară se înteţise şi acoperea pământul cu mai multe straturi de voal umed. La întoarcere o condusese pe Ying Chan până la Centrul pentru Studenţi Străini. De atunci se tot gândea cum ploaia primăvăratică s-a prelins în camera ei simplă şi a umezit-o. Oare ce fel de influenţă fină are umiditatea asupra trupului copilei crescute la

tropice? Cum o fi dormit? Cu faţa la tavan, respirând greu? Poate ghemuită, cu zâmbetul pe buze? Poate pe o parte, asemenea statuii de aur a lui Shakyamuni din Salonul Nirvana, cu mâna sub cap, expunându-şi tălpile strălucitoare?

44 Programe economice implementate în Statele Unite de către preşedintele F.D. Roosevelt între anii 1933 şi 1936. (N. ed.)

— Până şi demonstraţia Consiliului General al Sindicatelor Japoneze, filiala Kyōto, numită „Adunarea pentru Abrogarea Legilor Asupritoare“, a luat forme agresive. În felul acesta, de Ziua Muncii nu se ştie unde se va ajunge cu violenţa. Studenţii Roşii au ocupat şcoli şi universităţi şi au luptat cu poliţiştii. Şi asta, dragă domnule, imediat după semnarea Pactului de Securitate şi a Tratatului de Pace cu Statele Unite. Ce ironie!

„Vrea bani“, se gândea Honda.

— Sunt perfect de acord cu ideea Prim-Ministrului Yoshida de a scoate în afara legii Partidul Comunist. În Japonia se dezlănţuie din nou furtuna. Dacă lăsăm lucrurile aşa, acum că Tratatul de Pace este semnat, o să fim prinşi în mijlocul revoluţiei roşii. Trupele americane se retrag, una câte una, iar noi cum o să reuşim să controlăm o grevă generală? Proverbul „Năravul din fire n-are lecuire“ se aplică chiar şi în zilele noastre.

„Vrea bani“, se tot gândea Honda. Totuşi, chiar şi după mai multe pahare de băutură, nu a abordart deloc subiectul.

A vorbit pe scurt despre divorţul lui de acum doi ani, apoi, dintr-odată, a trecut la alt subiect, o confesiune stăruitoare cum că nu va putea uita niciodată îndatorirea faţă de Honda – care îşi sacrificase poziţia de judecător şi sărise în apărarea lui Isao, fără nici o pretenţie materială. Conversaţia luând o asemenea turnură, deoarece nu suporta faptul că actualul Iinuma vorbeşte despre Isao, Honda a întrerupt imediat discuţia.

Brusc, Iinuma şi-a dat jos sacoul. Nu era atât de cald în cameră, iar Honda a presupus că se îmbătase. Apoi şi-a scos cravata, şi-a descheiat nasturii de la cămaşă şi de la maiou, şi-a expus pieptul înroşit de la băutură. Honda i-a văzut pieptul complet albit. Fiecare fir de păr în parte dispersa lumina, asemenea unei mulţimi de ace.

— Sincer să fiu, am venit să vă arăt acest lucru. Nu există ruşine mai mare. Dacă aş fi putut, aş fi ascuns-o toată viaţa, dar m-am gândit să vi-o arăt numai dumneavoastră, ca să râdeţi pe săturate. Mai mult decât atât, am considerat că numai dumneavoastră o să mă ascultaţi şi o să-mi înţelegeţi nereuşitele. Vreau să ştiţi ce fel de om sunt până la cel mai mic detaliu. Sunt cu adevărat cuprins de ruşine când mă compar cu fiul meu, care a avut un sfârşit onorabil. Îmi este cumplit de ruşine şi continui să trăiesc în această ruşine.

Lacrimile începuseră să-i curgă şiroaie pe obraji şi era incoerent.

— Aceasta este cicatricea de când am încercat să mă sinucid, imediat după război. Greşeala mea a fost că am crezut că-mi va reuşi *seppuku*, aşa că mi-am înfipt un pumnal în piept, dar nu am nimerit inima. Am pierdut foarte mult sânge, dar…

Ca şi cum s-ar fi mândrit, Iinuma a mângâiat cicatricea roşu-vineţie, strălucitoare. Honda a observat că acolo se produsese ceva ireversibil. Pielea rumenă, aspră se zbârcise împrejurul rănii şi o închisese fără dibăcie, accentuând încercarea eşuată.

Pieptul era la fel de puternic ca înainte, acum acoperit de păr alb, dar încă mândru de sine. Pentru prima oară Honda a înţeles că nu era vorba de bani, dar nu s-a simţit vinovat că interpretase greşit vizita lui. Iinuma nu se schimbase. Lui Honda nu i se părea ciudat faptul că şi un astfel de om avea nevoie să cristalizeze, să solidifice un lucru ameninţător, impur şi umilitor, pe care trebuia să-l transforme într-un lucru sublim, o

piatră rară, şi că simţea dorinţa să i-l arate unui martor de încredere. Fie că era serios, fie că se prefăcea, un lucru era clar: cicatricea aceea roşu-vineţie de pe piept rămăsese singura comoară din viaţa lui Iinuma. Honda avea neplăcerea să fie ales martorul acelui act nobil din trecut.

Ca şi cum s-ar fi trezit brusc din visare, Iinuma s-a îmbrăcat, scuzându-se pentru vizita lungă şi mulţumind pentru trataţie. Tocmai când să plece, Honda l-a oprit. A împachetat cincizeci de mii de yeni şi a insistat să-i introducă în buzunar, în ciuda împotrivirii lui Iinuma.

Până la urmă i-a mulţumit lui Honda extrem de formal:

— Atunci, accept cu mii de mulţumiri amabilitatea dumneavoastră şi voi avea plăcerea să folosesc banii pentru renovarea Academiei Seiken.

Honda l-a condus până la poartă, prin ploaie. Silueta lui Iinuma a dispărut prin poarta de sub frunzele rodiului. Nu se ştie de ce, dar acea siluetă îi amintea lui Honda de una dintre nenumăratele insule nocturne împrăştiate pe apele întunecate din jurul Japoniei. Pe insulele acelea izolate, înfometate, în afară de ploaia nebună, sălbatică, nu există altă apă.

32

În loc să-şi câştige liniştea după ce i-a pus inelul pe deget lui Ying Chan, inima lui Honda era inundată de frământări.

Era preocupat de o întrebare dificilă: cum să se ascundă şi s-o vadă goală pe Ying Chan? Ce minunat ar fi dacă, fără să ştie de prezenţa lui, ea s-ar mişca plină de viaţă sau s-ar întinde relaxată, dezvăluind toate secretele, aşa cum a lăsat-o natura, iar el ar analiza fiecare detaliu, ca un biolog? Dacă ar afla de prezenţa lui, totul s-ar nărui într-o clipă.

Un cristal de cuarţ perfect, un bol de sticlă, în care nu există nimic în afară de adorabilul joc liber, subiectiv al unei fiinţe. Ying Chan ar trebui să fie acolo.

Honda era convins că şi el a ajutat într-un fel la cristalizarea vieţilor transparente ale lui Kiyoaki şi Isao. Pentru aceste două vieţi, mâna de ajutor întinsă se dovedise nefolositoare şi ineficientă. Important era că el însuşi, nefiind conştient de această misiune, îşi jucase rolul destul de natural, ba chiar prosteşte, cu toate că, la momentul respectiv, considerase că acţionează ca un intelectual. Dar şi după aceea ce a realizat? După ce torida Indie i-a dat o lecţie neiertătoare, cu ce a contribuit el la „viaţă“? Ce fel de rol, ce implicare a avut?

Pe deasupra, Ying Chan mai era şi femeie. Avea un trup care deborda de farmec misterios. Asta îl seducea. Îl ademenea constant spre viaţă. Care era scopul? Nu ştia exact, însă, probabil, unul dintre motive era că viaţa izvorâtoare de farmec îi implica pe ceilalţi şi era sortită să distrugă viaţa însăşi. Încă un motiv ar fi fost constrângerea lui Honda de a înţelege, de această dată pe deplin, imposibilitatea implicării în vieţile altora.

Bineînţeles că Honda era convins că păstrarea lui Ying Chan într-un cristal va constitui esenţa plăcerii lui, dar nu putea anihila dorinţa înnăscută de a investiga. Oare exista vreo modalitate prin care putea împăca armonios aceste două interese contradictorii? Oare cum o putea birui pe Ying Chan, acest lotus negru care înflorea din noroiul vieţii?

În această privinţă, ar fi fost bine dacă Prinţesa ar fi dat o dovadă clară a faptului că era reincarnarea lui Kiyoaki şi a lui Isao. Astfel, pasiunea s-ar mai fi domolit. Pe de altă parte, dacă ar fi fost o fată obişnuită şi nu ar fi avut nimic de-a face cu lanţul de reincarnări la care Honda a fost martor, cu siguranţă nu ar mai fi fost atât de atras

de ea. Este posibil ca sursa puterii, care-i ţinea pasiunea pe jar, şi sursa atracţiei puternice să fi existat în aceeaşi *samsāra*. *Samsāra* era atât originea deşteptării, cât şi originea dezorientării.

Când se gândea la asta, Honda îşi dorea cu ardoare să fi fost un bărbat în amurgul vieţii, bogat şi satisfăcut de viaţa lui. Honda cunoştea câţiva bărbaţi de genul acesta. Câştigaseră bani, ajunseseră pe culmile succesului sau luptaseră din greu pentru a deţine puterea; erau mereu învingători, de invidiat, în comparaţie cu restul, totuşi în privinţa femeilor erau complet ignoranţi, deşi prin patul lor trecuseră câteva sute. Unii erau mulţumiţi ca prin bani şi putere să se înconjoare cu paravane de femei şi linguşitori. Femeile stăteau înşirate, arătându-şi doar profilul, precum luna. „Asta nu este libertate, e închisoare!“, se gândea Honda. „Stau într-o colivie făcută din lucruri pe care numai ochii lor le pot vedea, în care se închid, se izolează de lume.“

Alţii erau mai inteligenţi. Erau bogaţi, influenţi, dar şi cunoscători ai naturii umane. Cunoşteau toate tainele omului şi puteau pătrunde în profunzimile lucrurilor prin interpretarea celui mai mic indiciu de la suprafaţă. Psihologi superiori care neutralizează gustul vieţii prin amărăciunea oţetului de *tade*[45]. Oricând îşi doreau, ei puteau comanda ca pietrele decorative sau arbuştii din micile lor grădini cochete să fie înlocuiţi; ei deţineau grădini rafinate, sistematic organizate şi aranjate, sinteze ale lumii şi ale omului. Aceste spaţii conţineau pietre ale decepţiei, arbuşti ornamentali ai cochetăriei, pipirigul inocenţei, bazinele din piatră ale măgulirii, mici cascade ale loialităţii şi pietrele colţuroase ale nenumăratelor trădări. Stăteau toată ziua în faţa acestor conspiraţii alegorice, afundându-se în plăcerea tăcută de a elibera lumea şi viaţa de orice împotrivire. Asemenea unui bol preţios umplut cu ceai verde

slab, spumos, apucau ferm în palmele lor amăreala şi superioritatea atotştiutorilor.

45 Plantă din familia *polygonaceae.* (N. ed.)

Honda nu era un altfel de om. Nu era nici mulţumit de sine, nici sigur, dar nu mai era nici ignorat. Văzuse doar graniţele dintre cunoscut şi necunoscut şi devenise conştient. Apoi, nesiguranţa era o avere perfectă pe care omul putea s-o fure din tinereţe. Honda deja făcuse parte din vieţile lui Kiyoaki şi Isao şi observase forme ale destinului cărora era complet absurd să le întinzi o mână. Se simţea trădat. Din punctul de vedere al destinului, viaţa nu era altceva decât o escrocherie. Atunci, existenţa umană? Nu era altceva decât lipsa împlinirilor, lucru deprins de Honda în India.

Cu toate acestea, viaţa absolut pasivă sau forma vieţii perfect ontologice îl atrăgea pe Honda prea mult. Pe deasupra, era afectat de conceptul extravagant conform căruia, fără astfel de forme, nu există viaţă. Îi lipseau complet calificativele unui seducător. Din perspectiva sorţii, seducţia şi trădarea erau elemente fără valoare; ideea de a seduce în sine era fără valoare. Când se gândea că nu există alt mod de viaţă decât a te lăsa cu ingenuitate trădat de soarta însăşi, cum mai era posibil să intervii? Cum se putea ca cineva măcar să privească o astfel de existenţă pură? Pentru moment, nu putea decât să-şi folosească puterea imaginaţiei. Ying Chan era mulţumită de sine în universul ei, de fapt era însuşi universul, şi trebuia izolată de Honda. Ea era un fel de iluzie optică, un curcubeu fizic: faţa îi era roşie, gâtul portocaliu, pieptul galben, pântecele verde, coapsele albastre, gambele indigo şi degetele violete. Deasupra capului avea o inimă infraroşie invizibilă şi sub picioarele bine înfipte erau urme invizibile ale memoriei ultraviolete. Extremitatea curcubeului se contopise cu cerul morţii. Era un curcubeu care se

lega de cerul morţii. Dacă necunoaşterea era primul factor al erotismului, cel absolut nu avea cum să fie decât eterna necunoscută, cu alte cuvinte, „moartea“.

Când primise acea sumă neaşteptat de mare, Honda se gândise, la fel ca orice om, că-i va cheltui după bunul-plac, dar el deja considera banii nefolositori pentru plăcerea esenţială. Participarea, ajutorul acordat, protecţia, posesia, monopolul – toate acestea necesitau bani, iar banii aveau şi ei rolul lor, însă plăcerea lui Honda le respingea pe toate.

Ştia că în plăcerile necostisitoare erau ascunse emoţii vii. Atingerea muşchiului umed de pe trunchiul copacului, în crângul unde era ascuns, mirosul fin al frunzelor moarte din incinta parcului în care îngenunchease anul trecut într-o zi de mai. Parfumul frunzelor tinere era puternic, iar îndrăgostiţii stăteau răsturnaţi pe iarbă, farurile maşinilor veneau şi se duceau cu înverşunare pe şoseaua apropiată. Razele lor luminau coniferele asemănătoare coloanelor unor temple, apoi umbrele lor parcă erau secerate în mod tragic, una după alta. Se cutremura când lumina trecea peste iarbă. Pentru câteva clipe distribuia o frumuseţe aproape atroce de sacră albului lenjeriei întoarse pe dos. Doar o dată Honda privise o rază de lumină care a trecut direct peste faţa unei femei cu ochi visători. Oare de ce a putut vedea că avea ochii deschişi? De vreme ce a remarcat reflexia unei particule de lumină, cu siguranţă erau deschişi, cel puţin pe jumătate. Era un moment înfiorător când întunericul existenţei umane era dezvelit pe neaşteptate şi a zărit ceea ce nu ar fi trebuit.

A se sincroniza cu tremurul îndrăgostiţilor, a-şi potrivi palpitaţiile cu ale lor, a le împărtăşi frica, iar la sfârşitul acestei uniuni, a rămâne o fiinţă care vede, dar nu este văzută. Practicanţii acestei urmăriri tainice stăteau ascunşi pe ici, pe colo, sub

copaci şi în tufişuri, asemenea greierilor. Şi Honda era unul dintre aceşti oameni fără nume.

În beznă, erau femei şi bărbaţi tineri, trupuri îmbrăţişate, cu mijlocul şi picioarele descoperite. Mişcări tandre ale mâinilor în întunericul de nepătruns. Fese albe de bărbaţi se mişcau precum mingile de ping-pong. Fiecare suspin avea o autenticitate aproape juridică.

Dar, când farurile au împrăştiat întunericul existenţei pentru un moment, faţa femeii s-a luminat neaşteptat de mult. Totuşi, nu cei urmăriţi tresăreau, ci aceia care priveau pe furiş. Când sirenele îndepărtate şi lirice ale maşinii de poliţie răsunau din afara parcului, unde neoanele ardeau ca jăraticul, femeile privite nu se retrăgeau din dezmăţ, iar bărbaţii îşi umflau piepturile virile, asemenea lupilor.

Odată, Honda a luat masa cu un avocat cu experienţă, care i-a povestit despre scandalul surprins de el la o secţie de poliţie. Se pare că subiectul nu fusese făcut public. Era vorba despre o persoană foarte respectată în lumea avocaţilor, care se bucura de prestigiu şi era stimat datorită poziţiei sale înalte; poliţia l-a arestat deoarece era recidivist. Avea şaizeci şi cinci de ani. Un poliţist tânăr i-a cerut cartea de vizită şi a început să-l ia la întrebări, fără menajamente, pe avocatul în vârstă. I-a cerut, deşi avocatul tremura de ruşine, să descrie în detaliu practica voyeurismului. În plus, poliţistul i-a ţinut o predică zdravănă. Imediat ce tânărul a aflat statutul social al delincventului, l-a batjocorit pentru propriul amuzament, accentuând înfiorătoarea crevasă dintre prestigiul de care se bucura în societate şi josnicia crimei sale. Era conştient de faptul că nu era posibil omeneşte să construieşti o punte peste acest abis şi, totuşi, l-a chinuit pe bătrân. Mustrat de un tânăr, care ar fi putut să-i fie nepot, devenise umil, plecase capul şi îşi ştergea continuu transpiraţia de pe frunte. După

ce a fost împroşcat cu noroi în felul acesta, în final a fost achitat. Doi ani mai târziu a murit de cancer.

Cum ar fi procedat Honda?

Honda ar fi trebuit să ştie cum să facă o punte peste un astfel de abis fără speranţă. Formula secretă din India trebuia să fi dat roade.

Oare de ce nu a putut bătrânul judecător să explice în termeni juridici acea plăcere care îi umezea ochii – cea mai modestă plăcere din viaţă? Dar, deşi Honda se prefăcea că ascultă acea întâmplare ca pe o bârfă amuzantă, în timp ce mânca, gândirea lui de avocat îl făcea să suspecteze faptul că subiectul avea legătură directă cu el. S-a străduit să marcheze punctele esenţiale prin zâmbet, însă era uimit de contrastul nemilos dintre plăcerea mizerabilă văzută prin ochii lumii, ca o pereche de sandale din paie înnoroite, şi plăcerea care ascundea, în esenţa ei, solemnitatea. În urma chinului acestuia de o oră, a renunţat complet la obicei, la tresărirea de bucurie. Din fericire, nu-i ştia nimeni plăcerea.

Era de necrezut că trecuse cu vederea pericolul, odată ce-şi umilise în public propria raţiune. Adevărata acţiune periculoasă era raţionamentul, iar curajul se născuse tot de aici.

Dacă banii nu puteau să-i garanteze securitatea şi să-i ofere emoţii reale, atunci cum putea să îmbrăţişeze o viaţă nouă la vârsta lui? Cu toate acestea, pofta de viaţă nu părea să scadă odată cu vârsta, ci să se înteţească.

Pentru asta, deşi nu-şi dorea, era nevoit să folosească ceva intermediar. Chiar dacă Ying Chan, să presupunem prin absurd, s-ar culca cu el, atât timp cât ceea ce-şi dorea cu adevărat era ceva ce ea nu-i putea arăta, el era forţat să găsească o metodă artificială indirectă, ocolitoare pentru a obţine lucrul râvnit.

Într-o seară, frământat de gândurile acestea şi neputând dormi, a scos din bibliotecă *Sūtra*

Înţeleptului Rege Păun Auriu, uitată acolo o perioadă de timp, plină de praf.

A murmurat mantra care marca împlinirea păunului: „*ma yu ra ki ra tei so waka*“.

Era doar un joc de cuvinte. Dacă supravieţuise războiului doar datorită acestei sutre, atunci viaţa lui bazată pe astfel de valori devenea din ce în ce mai zadarnică.

33

Keiko a arătat un interes deosebit pentru povestea Regelui Păun.

— Spui că vindecă muşcăturile de şarpe? Vreau neapărat să învăţ. Adesea văd şerpi în grădina din Gotemba.

— Îmi aduc aminte doar un scurt pasaj de început. Suna cam aşa: „*ta do ya ta itsuchi mitsuchi chi ri mitsuchi chi ri bi ri mitsuchi*“.

— Este asemănător cântecului italian *Ciribiribin*! a râs Keiko.

Honda s-a simţit jignit de reacţia ei nechibzuită şi n-a mai răspuns.

Keiko venise cu un student de la Universitatea Keiō pe care l-a prezentat ca fiind nepotul ei. Purta un costum de fabricaţie străină şi un ceas de lux tot din străinătate. Avea ochii înguşti şi buzele subţiri. Honda a fost uimit când şi-a dat seama că într-o clipă propriii ochi, care îl priveau pe acest tânăr frivol, deveniseră la fel de critici precum cei ai membrilor Clubului de Kendō.

Keiko a rămas stăpână pe sine tot timpul. Dădea indicaţii pe un ton blajin. Toate solicitările ei erau urmate de instrucţiuni detaliate.

Honda aflase acest lucru cu două zile înainte, când o invitase să ia prânzul împreună la Tokyo Kaikan pentru a sărbători întoarcerea ei în oraş. Îi pomenise de intenţia lui de a-i prezenta lui Ying Chan un băiat bun şi cu iniţiativă. Doar din această frază Keiko dedusese totul.

— Am înţeles. Nu-ţi convine faptul că încă e virgină. Data viitoare când ne întâlnim îl aduc pe incorigibilul meu nepot. Cu el, nu trebuie să-ţi faci griji pentru urmări. După aceea o să poţi să joci rolul confidentului afectuos, foarte amabil, şi să te bucuri de ea pe îndelete… Ce plan minunat!

Când Keiko pronunţa cuvântul: „minunat“, semnificaţia cuvântului pălea mereu. Plăcerea era complet lipsită de plăcere; dacă ar fi fost prostituată, ar fi trebuit să se prefacă. Ea era prea cumpănită.

Apoi, Keiko a început să dea explicaţii despre acest nepot spilcuit, pe nume Shimura Katsumi. I-a spus lui Honda că a trimis măsurile lui la New York şi, printr-un prieten american al tatălui, a comandat costume Brooks Brothers pentru toate sezoanele. Doar din această relatare aflai multe despre caracterul lui.

În timp ce reluaseră discuţia despre *Sūtra Regelui Păun Înţelept*, Katsumi se uita într-un punct fix, vizibil plictisit. Holul Hotelului Imperial semăna cu intrarea într-un cimitir, cu pietre proeminente, care demarcau mezaninul, iar în magazinul din colţul holului revistele americane şi cărţile în format de buzunar strident colorate, neglijent înflorite, erau asemenea unei coroane de flori ofilite de pe un mormânt.

Mătuşa şi nepotul semănau ca două picături de apă în ceea ce priveşte incapacitatea de a asculta cu seriozitate spusele altor persoane – în cazul nepotului, din pricina lipsei de maniere, iar în ceea ce o privea pe mătuşă, datorită unui comportament ales. Cu siguranţă şi Keiko asculta confesiunile cu aceeaşi indiferenţă încât vorbitorul rămânea înmărmurit.

— Problema este că nu ştiu dacă Ying Chan va veni sau nu, a spus Honda.

— Ai fobia aceasta de când nu a venit la petrecerea ta de casă nouă. Hai să aşteptăm relaxaţi. Chiar dacă nu vine, noi ne vedem de

programul nostru. O să luăm masa toţi trei şi o să ne simţim bine. Katsumi nu este nerăbdător din fire.

— A… păi… aşa este, a răspuns vag Katsumi cu o intonaţie nu prea convingătoare.

Ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva, Keiko a scos din poşetă un parfum solid şi l-a frecat de lobul urechii, de care atârnau cerceii cu jad.

Luminile din hol s-au stins ca la comandă.

— Măi să fie! Pană de curent! a exclamat Katsumi.

Ce rost avea să spună că s-a oprit curentul, în timp ce curentul era oprit, se gândi Honda. Există oameni care vorbesc doar ca să-şi justifice lenea.

Bineînţeles, Keiko nu a scos nici un cuvânt. Parfumul a fost băgat în poşetă, iar sunetul metalic al închizătorii a avut un ecou plăcut în întuneric. Sunetul s-a deschis într-un alt întuneric. În beznă, carnea coapselor lui Keiko, fermă, voluminoasă şi suverană, părea să se disperseze în secret şi fără limite împreună cu eliberarea mirosului de parfum.

Totuşi, liniştea a fost momentană, iar conversaţia nefiresc de veselă a camarazilor de suferinţă a început, de parcă îşi făceau loc prin întuneric.

— În perioada ocupaţiei, armata americană avea prioritate în folosirea electricităţii şi aşa cu o putere slabă. Cetăţenii suportau mereu întreruperile de curent şi se pare că situaţia aceasta încă mai continuă.

— Într-o seară, în timpul unei astfel de pene adăugă Keiko, tocmai treceam pe lângă Yoyogi şi am văzut că numai clădirea American Yoyogi Heights era puternic luminată. Porţiunea aceea plutea deasupra întunericului întregii zone şi părea un oraş cu oameni din altă dimensiune; frumos, dar sinistru.

Era beznă, însă farurile maşinilor de pe strada din faţa iazului din grădină emiteau lumină până la uşile turnante de la intrare. Uşile se mişcau leneş

în urma unei persoane, care părăsise hotelul, şi farurile tremurau, ca nişte raze luminoase din întunericul subacvatic. Honda a simţit un fior uşor când şi-a amintit scena nopţii din parc.

— Poţi să respiri liber şi cu uşurinţă în întuneric, a spus Keiko.

Când Honda a vrut s-o întrebe ce se întâmplă cu cei care pot respira după-amiaza, umbra lui Keiko s-a ridicat şi s-a prelins pe perete. Un băiat de serviciu a adus lumânări; puse în scrumiere şi aranjate pe mese, transformau sala de mese într-un adevărat cimitir.

Un taxi a tras în faţa hotelului. A intrat Ying Chan îmbrăcată într-o rochie galben-canar, elegantă, de seară. Honda era uluit de miracol. Nu întârziase decât cincisprezece minute faţă de ora stabilită.

Ying Chan era frumoasă în lumina lumânării. Părul ei se confunda cu întunericul, flăcările îi licăreau în ochi, zâmbetul era strălucitor – era chiar mai frumoasă decât în lumină. Partea din faţă a rochiei galben-canar se ridica şi cobora în ritmul respiraţiei, accentuând umbrele.

— Vă aduceţi aminte de mine? Sunt Hisamatsu. Ne-am văzut acum ceva timp în Gotemba, a abordat-o Keiko.

Ying Chan, fără să-i mulţumească pentru acea trataţie, a spus un „da“ şi a zâmbit dulce.

Keiko l-a prezentat pe Katsumi, care i-a oferit scaunul lui. Honda a observat imediat faptul că băiatul fusese puternic impresionat de frumuseţea lui Ying Chan.

Şi-a întins nonşalant degetul cu inelul de smarald, dar nu cu intenţia de a-i atrage atenţia lui Honda. Lumina lumânărilor reflecta un verde asemănător aripilor unei insecte ce tocmai a zburat înăuntru. Feţele impresionante ale perechii de *yasuka* erau nervoase şi pline de umbre. Honda a interpretat gestul lui Ying Chan de a purta inelul ca fiind o dovadă de gingăşie.

Lui Keiko imediat i-au căzut ochii pe inel. I-a tras uşor degetul.

— Ce inel inedit! Este din ţara dumneavoastră?

Nu avea cum să fi uitat inspecţia amănunţită a bijuteriei în Gotemba, dar atitudinea ei era atât de naturală şi de convingătoare, încât chiar lăsa impresia că nu-şi mai amintea.

Honda se uita ţintă la lumina unei lumânări şi se întreba în sinea lui dacă Ying Chan va spune sau nu că este cadou de la el.

— Da, din Thailanda, a răspuns ea simplu.

S-a mulţumit cu răspunsul ei şi s-a îmbătat cu şarmul degajat de situaţia creată de el.

De parcă deja ar fi uitat povestea cu inelul, Keiko a luat iniţiativa şi s-a ridicat.

— Haide să mergem la Manuela! Dacă tot o să mergem la un club de noapte, n-ar fi mai bine să şi cinăm acolo? Chiar au mâncare gustoasă.

Katsumi conducea un Pontiac, maşină care fusese cumpărată pe numele unui american. Dacă se urcau cu toţii în maşină, nu le lua mai mult de două minute să ajungă acolo.

Ying Chan s-a aşezat pe scaunul din faţă, iar Honda şi Keiko în spate. Atât la urcare, cât şi la coborâre, Keiko a oferit un adevărat spectacol. De când îşi aducea minte, avea obiceiul să intre în maşină înaintea tuturor, nu-şi trăgea şoldurile îmbrăcate în fustă până la locul cel mai depărtat, ochea locul unde dorea să stea şi, dintr-o mişcare, fără ezitare, îşi depunea acolo posteriorul ca o amforă. Părul lung, negru al lui Ying Chan se revărsa peste spătarul scaunului, iar din spate era şi mai spectaculos. Lui Honda îi amintea de iedera atârnând pe pereţii abrupţi ai unui castel părăsit. În timpul zilei, şopârla se odihnea la umbră…

Domnişoara Manuela deţinea un club de noapte mititel, modern, la subsolul unei clădiri vizavi de sediul Corporaţiei de Radioteleviziune Japoneză, NHK. Imediat ce i-a văzut pe Keiko şi Katsumi

coborând scările, oacheşa dansatoare eurasiatică a venit să-i întâmpine pe clienţii ei fideli.

— O! Bine aţi venit! A, şi dragul de Katsumi. Astăzi aţi venit devreme. Vă rog să preluaţi controlul!

Nu era nimeni pe ringul de dans aşa de devreme, doar muzica străbătea încăperea, precum vântul nordic, care dispersează fragmente luminoase din globul de oglinzi. Acestea semănau cu nişte fâşii de hârtie albă, plutind deasupra străzilor înnoptate.

— Senzaţional, avem tot clubul pentru noi! a afirmat Keiko întinzându-şi degetele acoperite cu inele, în spaţiul întunecat. Peste această exclamaţie exhaustivă, strălucitoarele instrumente de suflat sunau trist.

— Nu te deranja, stai jos, i-a impus Keiko domnişoarei Manuela, care tocmai dorea să le ia comanda în locul chelneriţei.

Katsumi s-a ridicat şi i-a oferit scaunul lui. De-abia apoi Keiko i-a prezentat pe Ying Chan şi Honda, iar referitor la el Keiko a afirmat:

— Acest domn este noul meu prieten. Am deprins gusturi japoneze.

— Foarte bine! Deveniseşi prea americanizată. Ar fi bine să scapi puţin de mirosul acela american.

Domnişoara Manuela s-a prefăcut c-o miroase pe Keiko cu un gest exagerat, iar Keiko, la rândul ei, i-a răspuns simulând că se gâdilă. Ying Chan a râs din inimă la glumă, aproape să răstoarne un pahar de pe masă. Privirea puţin consternată a lui Honda s-a intersectat cu privirea lui Katsumi. Era pentru prima oară când privirile lor se întâlneau.

Keiko, parcă amintindu-şi brusc, şi-a recăpătat demnitatea şi a întrebat de formă:

— V-a dat bătaie de cap pana de curent de adineauri?

— Nu, deloc. Noi servim numai la lumina lumânării.

Domnişoara Manuela a răspuns cu aroganţă. Dinţii ei albi străluceau în întuneric şi s-a întors spre Honda cu un zâmbet prietenos.

Membrii orchestrei au salutat-o pe Keiko când s-au ridicat de la locurile lor, iar ea le-a răspuns fluturându-şi mâna albă. Totul se învârtea în jurul ei.

Cei patru au luat cina. Lui Honda nu-i plăcea să mănânce în locuri întunecate, însă n-a avut de ales. Muşchiul Chateaubriand în sânge ar fi trebuit să fie roşu-aprins, dar era deprimant de negru.

Numărul clienţilor a început să crească. Lui Honda i se făcea rău când îşi imagina cum se uitau ceilalţi la el, pretinzându-se tinerel într-un astfel de loc de distracţii. Cu cât s-ar porni mai repede revoluţia, cu atât mai bine, cel puţin aşa susţinea lumea.

Honda a fost luat prin surprindere când ceilalţi trei s-au ridicat deodată de la masă. Keiko şi Ying Chan voiau să se ducă la toaletă, iar Katsumi stătea în picioare, aşa cum se cădea când o doamnă părăsea masa. Katsumi s-a aşezat din nou şi, pentru prima oară, au rămas doar ei doi.

— Este incredibil de atrăgătoare! a spus pe neaşteptate Katsumi cu o voce puţin răguşită.

— Îţi place de ea?

— Mereu am visat la o femeie cu pielea închisă, mignonă, care să nu vorbească prea bine japoneza. Cum să spun? Am nişte gusturi puţin mai aparte.

— Chiar aşa? a răspuns scurt Honda zâmbind delicat, totuşi dezgustat de fiecare cuvânt rostit de el. Ce părere ai despre trupul ei?

— Păi, nu m-am gândit prea mult la aspectul acesta. Vă referiţi la senzualitate? a replicat volubil tânărul, aprinzându-i repede ţigara lui Honda cu bricheta lui Dunhill.

— De exemplu, să presupunem că ai avea un ciorchine de struguri. Dacă îi strângi prea tare, se zdrobesc. Dar, dacă îi apuci astfel încât să nu-i striveşti, atunci plenitudinea pielii lor va opune o

rezistenţă subtilă degetelor tale. Când spuneam „trup“, mă referam la această senzaţie. Înţelegi?

— Cred că înţeleg… a răspuns cu un aer gânditor studentul modern, dornic să se comporte ca un adult, consolidându-şi încrederea în sine cu greutatea amintirilor.

— E bine dacă înţelegi. E suficient să ştii doar atât, a zis Honda încheind conversaţia.

După un timp, Katsumi a invitat-o pe Ying Chan la dans şi s-au întors după trei melodii consecutive. Katsumi şi-a luat o faţă inocentă şi i-a spus lui Honda:

— M-am gândit mereu la comparaţia dumneavoastră cu strugurii…

— Ce vrei să spui? l-a întrerupt Keiko.

Conversaţia s-a pierdut fără urmă în zgomotul muzicii.

Honda nu obosea să o privească pe Ying Chan dansând, deşi el nu era familiar cu dansul. Prin dans elimina inconvenienţele traiului într-o ţară străină şi buna-dispoziţie era expusă cu bucurie. Gâtul ei, relativ îngust în comparaţie cu corpul, se mişca bine. Gleznele erau delicate şi sprintene. Dansa pe vârfuri şi, pe sub fusta care se unduia, picioarele frumoase se mişcau ca doi palmieri înalţi pe o insulă îndepărtată. Epuizarea şi vitalitatea alternau continuu, ezitarea şi vioiciunea făceau schimb într-o clipă. Cât timp a dansat, zâmbetul i-a luminat faţa. Când s-a învârtit în jurul picioarelor lui Katsumi în ritmul dansului jitterbug, cu toate că trupul ei era deja răsucit, luciul dinţilor ei albi încă se vedea, asemenea unei semiluni.

34

Lumea era înţesată de semne de rău augur.

De Ziua Muncii, în faţa Palatului Imperial s-a iscat o răzmeriţă. Poliţiştii au tras în mulţime şi scandalul a luat amploare. Şase sau şapte

demonstranţi au format un grup şi au atacat o maşină americană, pe care au răsturnat-o şi au incendiat-o. Un poliţist agresat şi-a abandonat motocicleta albă, care a luat foc imediat. Un marinar american căzut în canalul cu apă din jurul palatului stătea mai mult cu capul în apă, deoarece, când îl ridica, demonstranţii aruncau cu pietre. Flăcări zburau peste tot în grădina din faţa palatului. În acest timp, soldaţii americani stăteau de pază cu baionetele la sediul Statului-Major General din Hibiya şi la sediul Companiei de Asigurări de Viaţă Meiji.

Nu a fost o simplă răscoală. Nimeni nu se aştepta să se ajungă aici, iar acum toată lumea prevedea că viitorul pregăteşte încă o revoltă, la scară mai largă.

Pe data de 1 mai, Honda nu s-a dus la biroul din Marunouchi, deci nu a văzut cu propriii ochi demonstraţia, dar când a auzit la radio şi a citit în ziar detaliile, a înţeles că era o situaţie complicată. În timpul războiului, el a încercat să nu se implice, totuşi, acum, nu putea să ignore ceea ce se întâmpla în jurul lui. Era cam nesigur pe cele trei metode tradiţionale de investire a averii şi a decis că trebuie să se consulte cu un prieten care-l îndruma de obicei în problemele financiare.

În ziua următoare, n-a mai suportat să stea nemişcat în casă şi a ieşit la plimbare. Soarele verii timpurii lumina vechiul oraş, în zona Hongō Sanchōme. Nimic neobişnuit. Evitând magazinele cu cărţi de legislaţie, a intrat într-o librărie în care revistele erau aranjate la întâmplare. De mulţi ani căpătase obiceiul de a intra prin librării în plimbările lui.

Multitudinea de titluri scrise pe cotoare îl liniştea. Erau păstrate toate sub formă de concepte. Dragoste şi dorinţă umană, răfuială politică, toate erau imprimate şi aliniate în linişte. Mai mult, aici găseai orice: de la cărţi de tricotat până la politică internaţională.

Nici măcar Honda nu ştia de ce se simţea relaxat în librării – nu putea spune decât că era o practică dobândită în copilărie. Kiyoaki şi Isao nu au avut ceva asemănător. Ce-o fi fost cu obiceiul acesta? Oare pentru că s-ar fi simţit neliniştit dacă nu ar fi centralizat constant lumea? Sau poate era încăpăţânarea ce nu-l lăsa să accepte adevărurile care nu fuseseră înregistrate în scris? Conform spuselor lui Stéphane Mallarmé, mai devreme sau mai târziu, totul va fi exprimat în scris, iar dacă lumea s-ar sfârşi într-o lucrare splendidă, niciodată nu ar fi prea târziu să dai fuga să ţi-o cumperi.

Aşa este. Întâmplarea de ieri deja se terminase. Aici nu mai erau nici flăcările cocktailurilor Molotov. Nici urletele. Nici violenţa. Nici măcar urmele măcelului. Un civil paşnic, urmat de un copil, căuta cărţi noi; o doamnă grasă, cu un pulover verde-deschis, care ţinea o sacoşă de cumpărături, întreba pe un ton arogant dacă nu cumva deja a apărut ultimul număr al unei reviste pentru femei. În spatele magazinului, vaza cu aranjamentul de irişi, o pasiune a proprietarului, era pusă sub o bucată colorată de hârtie înrămată, pe care scria, într-o caligrafie stângace: „Lectura este hrana sufletului“.

Honda se plimba prin librăria îngustă, lovindu-se de oameni. Nu a găsit nici o carte pe placul lui, aşa că s-a oprit în faţa raftului unde erau expuse revistele cunoscute. Acolo, un tânăr într-o bluză sport ce părea a fi student era captivat de revista pe care o citea. Honda observase de la distanţă că se zgâia la o singură pagină. S-a apropiat de tânăr prin partea dreaptă şi s-a uitat cu nonşalanţă la pagina respectivă.

A văzut o fotogravură prost imprimată, de culoarea porţelanului celadon; o femeie dezbrăcată stătea jos, legată cu o sfoară şi aplecată pe o parte. Tânărul continua să se uite cu insistenţă la revista din mâna stângă.

Fiind atât de aproape de el, a observat că băiatul era ciudat de rigid: gâtul, profilul şi ochii, nenatural măriţi, erau asemenea unui basorelief egiptean. Apoi, a văzut clar cum mâna dreaptă din buzunarul pantalonilor se mişca violent, mecanic.

Honda a părăsit imediat librăria. Plimbarea lui fusese distrusă.

„De ce făcea lucrul acesta în faţa oamenilor? Nu avea bani să cumpere revista respectivă? Dacă asta ar fi fost cauza, i-aş fi plătit-o eu, fără să întreb nimic. Chiar aşa, oare de ce n-am făcut eu asta imediat? Ar fi trebuit să scot banii pe loc, fără să ezit!“

Însă după ce a parcurs doar câţiva metri, Honda şi-a schimbat părerea.

„Nu, n-are cum să fie asta problema. Dacă ar fi vrut revista, era suficient să-şi amaneteze stiloul şi putea s-o cumpere.“

Revista putea fi cumpărată şi luată acasă. Din acel punct imaginaţia lui Honda s-a dezlănţuit. Dintr-un motiv sau altul, tânărul nu i se mai părea a fi complet necunoscut.

Deoarece nu dorea să se întoarcă acasă şi să fie întâmpinat de soţia lui, cu astfel de gânduri, a ales să meargă pe o cale ocolitoare, în loc să cotească la Biserica Metodistă.

Cu siguranţă, tânărul nu luase revista acasă nu din cauză că avea părinţi severi şi nici din cauză că nu avea unde s-o ascundă. Honda a ajuns la concluzia că băiatul locuia singur, cu chirie. Era clar că, atunci când ajungea în camera lui, singurătatea, care-l aştepta cu entuziasm, sărea pe el asemenea unui animal de companie. Cu siguranţă îi era teamă să deschidă revista cu femeia dezbrăcată şi legată şi să împărtăşească acea plăcere cu singurătatea. Probabil că acolo era libertatea absolută a închisorii pe care tânărul o instalase. În micuţul spaţiu, steril şi pătrat, un cuib întunecat înţesat cu miros de seminţe, îi era frică să înfrunte faţa crispată a femeii goale, de culoarea

porţelanului celadon, ai cărei sâni erau striviţi de sfoara strânsă, iar nările se desfăcuseră precum aripile unui porumbel. Întâlnirea cu această femeie captivă într-un spaţiu al libertăţii absolute era considerată o crimă… Tocmai de aceea a ales să o facă în văzul lumii. Îşi dorise să fie el legat, cu sfoara privirilor oamenilor, şi s-o confrunte în pericol şi umilinţă pe femeia captivă. Condiţiile respingătoare pe care le alesese reprezentau o condiţie *sine qua non*, la fel de subtilă şi delicată precum firul de mătase ascuns în dragostea trupească.

Seducţia unei obscenităţi foarte speciale, extrem de dulci. Tânărul nu ar fi fost încercat de această dorinţă, dacă imaginea ar fi fost fotografia artistică a unui fotomodel frumos. Sexualitatea se dezlănţuie ca o furtună, zi şi noapte, în metropolă. Un super-exces obscur. Străzile de vizavi luminate de cocktailurile Molotov. Canalul subteran al pasiunii… Când Honda a văzut impunătorii stâlpi de piatră ai porţii, neclintiţi de pe vremea tatălui său, a realizat că trebuie să trăiască într-o lume total diferită de cea în care tatăl lui şi-a dus anii bătrâneţii. Când a împins poarta laterală şi a văzut imensele flori de magnolie albe deschise complet pe vârful ramurilor înalte, a simţit dintr-odată oboseala plimbării şi nu şi-a dorit decât să-şi dedice restul vieţii poemelor *haiku*.

35

Dacă tot trebuia să ia o cutie de havane pe care le comandase Keiko, Honda dorea să discute cu ea şi Katsumi. Katsumi a venit cu maşina la sediul lui Honda. Era o după-amiază de început de vară cu soare arzător.

Nu se găseau havane veritabile, dar puteai face rost de unele fabricate în Florida de la PX. Deoarece Keiko urma să cumpere ţigări de la

fostul magazin Matsuyama, actualul PX, Katsumi avea să-l ducă pe Honda acolo.

Honda, bineînţeles, nu putea intra în PX. L-a rugat pe Katsumi să parcheze în faţă şi au urmărit din maşină ieşirile. În faţa geamurilor cu perdele albe ale magazinului se învârteau nenumăraţi caricaturişti, studiindu-i pe soldaţii americani care ieşeau. Tinerii soldaţi, pare-se abia reveniţi din Coreea, nu prea opuneau rezistenţă şi se lăsau desenaţi. Printre ei, o tânără americancă în blugi, probabil venită la cumpărături, se aşezase pe balustrada de alamă din faţa gemului şi stătea să i se facă portretul.

Era o scenă interesantă dacă aveai de aşteptat în maşină. Soldaţii americani, cu alură profesională, stăteau ca nişte modele, fără să fie ruşinaţi de privitori. Nu îi mai deosebeai de clienţi. Spectatorii îi încercuiseră, iar dacă unul dintre ei se sătura să privească, imediat îi lua altul locul. Feţele rozalii ale americanilor cu statura impunătoare ieşeau în afară deasupra gloatei, precum capetele unor statui.

— Întârzie, i-a zis Honda lui Katsumi ieşind din maşină să-şi dezmorţească oasele la soare.

S-a alăturat mulţimii pentru a o privi pe tânăra din America. Nu era frumoasă. Îşi legăna picioarele în blugi. Purta un tricou ecosez cu mânecă scurtă, cam bărbătesc. O săgeată de lumină trecea prin clădire şi cădea diagonal pe jumătate din obrazul pistruiat, care, uneori, se strâmba după mişcările bărbiei, pe când mesteca guma. Nu era nici arogantă, nici rece. Privirile curioase nu-i afectau deloc atitudinea naturală şi ochii căprui, pătrunzători, aproape nemişcaţi, priveau fix într-un colţ, de parcă se proptea în ei.

Fata se uita la ceilalţi oameni ca şi cum privea aerul. Părea să fie fata pe care o căuta Honda. Brusc, i s-a stârnit interesul ca vârfurile firelor de păr răsucindu-se când sunt puse pe foc. Atunci, un

bărbat de lângă el i s-a adresat. După ce l-a fixat un timp cu privirea pe Honda, i-a vorbit:

— Cred că ne-am mai întâlnit undeva.

Honda a văzut un bărbat mititel, ca o rozătoare, cu un costum jerpelit. În dreptul tâmplelor avea părul tăiat drept şi ochii neliniştiţi aveau o licărire obedientă, şi totuşi ameninţătoare. Honda se simţea neliniştit.

— Cine sunteţi? Îmi pare rău, dar… a spus Honda distant.

— Amândoi privim pe furiş de după copaci, în parc. Eu cred că suntem prieteni, nu? a răspuns el, întinzându-se să-i şoptească la ureche.

În ciuda efortului de a nu păli, Honda a pălit. A replicat pe un ton răstit:

— Ce vreţi să spuneţi? Cred că mă confundaţi!

Aceste cuvinte au adus pe faţa pricăjitului un rânjet neiertător. Honda ştia că acel rânjet era asemenea unui mici fisuri subterane care, câteodată, are puterea să prăbuşească într-o clipă construcţii uriaşe. Totuşi, pentru moment, omul nu avea nici o dovadă. Mai mult decât atât, Honda nu mai avea un prestigiu la care să ţină. Tocmai acest rânjet l-a făcut să înţeleagă lipsa renumelui propriu.

Honda l-a împins cu umărul pe acel individ şi a luat-o spre intrarea în PX. Chiar atunci a apărut şi Keiko.

A ieşit din magazin într-un costum violet, cu pieptul înainte, urmată de un soldat american a cărui faţă aproape că era ascunsă în spatele unui morman de pungi de hârtie. Honda s-a gândit că este iubitul ei, Jack, dar nu era el.

Keiko i-a făcut cunoştinţă lui Honda cu soldatul în mijlocul drumului pavat.

— Nu ştiu cum îl cheamă pe dumnealui. Este un tânăr amabil, care s-a oferit să-mi ducă bagajele până la maşină.

Văzându-l pe Honda că vorbeşte cu un soldat american, individul pricăjit a luat-o la fugă.

Keiko avea prinsă la piept o broşă galbenă, strălucitoare, asemenea Ordinului Suprem al Crizantemei. În razele lunii mai, ea mergea direct înspre maşină, unde Katsumi aştepta respectuos cu uşa deschisă. Soldatul i-a înmânat pungile de hârtie, una câte una, lui Katsumi, care abia mai putea să le ţină.

Era o scenă interesantă. Mulţimea din faţa magazinului PX se holba cu gurile deschise, uitând de caricaturişti.

Când maşina a pornit, Keiko i-a făcut cu mâna soldatului amabil, iar el a răspuns. Au mai răspuns salutului vreo doi-trei bărbaţi din mulţime.

— Câtă popularitate! a spus Honda pe un ton superficial, pentru a-şi demonstra cât de repede şi-a putut reveni după acea întâmplare tulburătoare.

Keiko a zâmbit mulţumită şi a zis:

— Bunătatea se găseşte peste tot.

Cu gesturi grăbite, a scos o batistă cu broderie chinezească şi şi-a suflat nasul cu zgomot, în stil european.

— Din cauză că dormiţi în fiecare noapte dezbrăcată! a afirmat Katsumi în timp ce conducea.

— Ce nepoliticos! De parcă m-ai fi văzut… Unde mergem acum?

Honda era speriat că-l va întâlni din nou pe acel omuleţ dacă se plimbă prin zona Ginza.

— Să mergem la acea clădire, la colţ cu Hibiya… Cum îi spunea? a răspuns Honda iritat, fără să-şi amintească.

— Vă referiţi la Hotelul Nikkatsu, a presupus Katsumi.

În scurtă vreme traversau podul Sukiya, privind printre oameni râul maro-verzui, murdar.

Keiko era extrem de amabilă şi inteligentă, însă era clar că ducea lipsă de o anume blândeţe. Fie că era vorba de literatură, artă, muzică, chiar şi filozofie, mereu discuta pe acelaşi ton feminin-

extravagant, cu aceeaşi încântare exuberantă cu care vorbea despre parfumuri şi coliere. Niciodată nu-şi etala cultura legată de artă sau filozofie, iar cunoştinţele ei, deşi bogate, nu erau echilibrate; în unele domenii chiar excelau.

Honda credea că femeile din erele Meiji şi Taishō care aparţineau clasei superioare erau fie protocolare, fie virtuoase, ba chiar snoabe; calea de mijloc la care recurgea Keiko era surprinzătoare pentru el şi prevedea ceva probleme pentru viitorul ei soţ. Deşi nu era niciodată crudă, Honda simţea că ea avea capricii nemiloase în ceea ce priveşte problemele mărunte.

Oare era o măsură de protecţie? Care era scopul? Ea fusese crescută în aşa fel încât să nu aibă nevoie în mod expres de o armură. Nu a fost pusă în situaţia de a lupta cu duşmanii din jurul său. Dimpotrivă, lumea a tratat-o mereu cu respect pe Keiko şi descoperea în ea un tip de inocenţă, copleşitoare prin autoritate.

Caracterul ei nu-i permitea să deosebească favoarea de afecţiune, de aceea, celui care-i făcea o favoare îi lăsa impresia că este îndrăgostită de el.

Şi de data aceasta a fost la fel. Din holul mezaninului, asemănător cu un teren nou de rugbi, Keiko, cu un pahar de sherry în faţă, a început să dea instrucţiuni. Avea senzaţia că ascultă o reţetă a preparării cărnii de pasăre, numită Ying Chan, în stil franţuzesc.

— De atunci v-aţi mai întâlnit de două ori. Cum a decurs? Până unde ai ajuns? l-a întrebat mai întâi pe Katsumi.

Apoi, de parcă tocmai îşi amintise, a scos o cutie mare groasă de lemn, cu havane, din punga de hârtie şi a pus-o în poala lui Honda.

— Cum să decurgă? Cred că o să dea roade în curând.

Honda a mângâiat cu vârful degetelor cutia şi şi-a închipuit mirosul de tutun fin, o mireasmă de mult uitată. Desenul de pe cutie îl ducea cu gândul

la bancnota unei mici ţări europene, cu monede de aur şi benzi roz ştanţate peste litere de aur pe un fundal verde. Simţea o repulsie profundă pentru fiecare cuvânt rostit de Katsumi. Mai mult, s-a mirat că se bucura de acea repulsie ca de o prevestire.

— Măcar v-aţi sărutat?

— Da, o dată.

— Cum a fost?

— Cum să fie?! Păi, am condus-o până la Centrul pentru Studenţi Străini şi am sărutat-o puţin, în spatele porţii.

— Şi cum fost?

— Mi s-a părut destul de agitată. Sigur era prima oară.

— Ce se întâmplă cu tine? Nu-ţi stă în fire.

— Ea este deosebită. E Prinţesă.

— Cel mai bine este s-o duci la Gotemba, a spus ea îndreptându-se spre Honda. De ce n-o inviţi acolo peste noapte sub pretextul unui petreceri? Noaptea târziu. Nu poate să te refuze, ţinând cont de faptul că ştii că ea şi-a mai petrecut nopţile şi în altă parte, mai ales că trebuie să se revanşeze pentru petrecerea la care n-a venit. Dacă o să fie singură cu Katsumi, o să fie mai precaută, aşa că trebuie să mergi şi tu cu ei. Bineînţeles, Katsumi va conduce. E suficient s-o minţi spunând că eu vă aştept acolo. Pe mine nu mă deranjează… Când o să ajungă la vilă o să i se pară ciudat că nu e nimeni acolo. Chiar şi aşa, o prinţesă străină nu poate să fugă de una singură, aşa că va rămâne pe mâna lui Katsumi. I-o încredinţezi lui în noaptea respectivă şi aştepţi rezultatul.

36

Era miezul nopţii în Ninooka, Gotemba. După ce a aprins focul în şemineul din camera de oaspeţi, Honda a ieşit cu umbrela deschisă pe terasă.

În faţa terasei, piscina căpătase deja formă, iar ploaia lovea suprafaţa dură a cimentului. Era departe de a fi gata, nu avea nici măcar scară. În lumina de la terasă, cimentul acoperit de ploaie arăta ca un lichid cenuşiu. Deoarece piscina era construită de muncitori din Tokyo, lucrările avansau foarte încet.

Era vizibil chiar şi în noapte faptul că scurgerea piscinei nu funcţiona cum trebuie. Honda s-a gândit că trebuie să le atragă atenţia când vor veni din nou. Băltoacele de apă de pe fundul bazinului erau biciuite de stropii de ploaie; ondulaţiile apei captau reflecţia luminii terasei îndepărtate. Ceaţa nopţii se lăsa dinspre vest şi atârna nemişcată în mijlocul pajiştii. Era foarte frig.

Piscina neterminată începuse să arate ca o groapă imensă dintr-un cimitir, destul de încăpătoare sau poate prea încăpătoare pentru o mulţime de schelete umane. De fapt nu începuse să arate, ci fusese proiectată aşa. Dacă scheletele ar fi fost aruncate pe fundul piscinei, oasele ar fi împroşcat apa, iar oasele uscate de foc ar fi absorbit pe loc lichidul şi ar fi devenit lucioase şi oarecum umflate. Pe vremuri, la vârsta lui Honda nimeni nu era interesat să-şi facă loc de veci. Iar el, dintre toate lucrurile posibile, a ales să construiască o piscină! Era o încercare nemiloasă de a lansa pe apa albastră, vitală, carnea lui lipsită de vlagă. Honda deprinsese obiceiul de a arunca banii numai pe ştrengării maliţioase, aşa cum îi luminau bătrâneţea lanţul muntos Hakone şi norii văratici, oglindiţi în apa azurie. Oare ce faţă ar fi făcut Ying Chan dacă ar fi aflat că acea piscină fusese special construită pentru a o vedea pe ea dezbrăcată, cât mai aproape de el?

Honda s-a întors să încuie uşile, când, deschizând umbrela, a văzut luminile de la etaj. Patru ferestre erau încă luminate. Erau cele două camere de oaspeţi de lângă biroul lui. Camera lui

Ying Chan era lipită de camera de studiu. Katsumi dormea în camera de vizavi.

Picăturile de ploaie, neoprite de umbrelă, i-au udat pantalonii şi păreau că-i pătrund până în articulaţia genunchilor. În aerul friguros al nopţii, pe toate încheieturile, mici flori roşii ale durerii înfloreau pe ascuns. Honda îşi imagina că acele flori invizibile erau asemenea crinului roşu japonez. În sanscrită este „floarea paradisului“. În tinereţe, oasele ascunse cu modestie în carne îşi îndepliniseră rolul, dar acum îşi strigau existenţa cu o voce din ce în ce mai asurzitoare. Chiar cântau, se plângeau, treceau prin carnea vlăguită, încercau să fugă de încăpăţânatul întuneric al cărnii; mereu căutau ocazii să zburde afară, pentru a se lăfăi la soare ca frunzele, pietrele, copacii, considerând că au aceleaşi drepturi de a se bucura de soare precum celelalte lucruri. Probabil că ele ştiau că ziua mult aşteptată nu este prea departe…

Privind luminile de la primul etaj, Honda a simţit brusc o căldură la gândul că Ying Chan se dezbracă. Oare oasele lui acumulaseră căldură, sau poate se inflamaseră florile de la încheieturi? Honda a închis în grabă uşile, a stins luminile din sufragerie şi a urcat pâş-pâş până la etaj. A intrat pe la uşa dormitorului din faţă ca să nu facă zgomot în birou. S-a dus spre raftul cu deschizătura în perete, pipăind în întuneric. Scotea cărţile groase, europene, una câte una, cu mâinile tremurânde. În sfârşit, şi-a potrivit ochiul în gaura din spatele raftului.

Ying Chan a intrat în cercul slab luminat, murmurând un cântec – nu era tocmai scena la care visase el. Era dorinţa pe care o simţeai când aşteptai să se deschidă floarea de bostan sau momentul în care un evantai desfăcut uşor îşi expune toată pictura. Honda urma s-o vadă pe Ying Chan într-o ipostază nevăzută încă de nimeni. Îşi dorea acest lucru mai mult decât orice pe lume. Prin acţiunea lui de a privi această „ipostază

nevăzută încă de nimeni“, imaginea ideală era distrusă. Faptul că nu eşti privit de nimeni şi faptul că nu-ţi dai seama că eşti privit sunt asemănătoare, totuşi diferite în esenţă.

Ying Chan a fost surprinzător de calmă când a ajuns la vilă şi a aflat că petrecerea fusese doar o minciună.

De când ajunseseră la vilă, Honda se frământa în legătură cu lămuririle pe care trebuia să le ofere interlocutorului, chiar dacă era din altă ţară. Katsumi lăsase totul pe umerii lui Honda pentru a ieşi el basma curată din această poveste. Totuşi, explicaţiile nu au fost necesare. Când Honda a aprins focul în şemineu şi i-a oferit ceva de băut, Ying Chan a zâmbit foarte fericită şi nu a întrebat nimic. Probabil că s-a gândit că a înţeles greşit de la bun început. Invitaţiile făcute către persoane de alte naţionalităţi adesea pot duce la neînţelegeri sau confuzii. Ying Chan s-a reîntâlnit cu Honda când a venit în Japonia deoarece ambasadorul japonez, care aflase că Honda a avut legături cu familia regală thailandeză, a trimis o scrisoare de recomandare, în care îi cerea lui Honda să vorbească cu Prinţesa, pe cât posibil, numai în japoneză pentru a o ajuta să-şi îmbogăţească vocabularul.

În timp ce o privea pe Ying Chan cu figura ei naivă, Honda era încercat de un sentiment de compasiune. Stătea ghemuită lângă şemineu, într-o ţară necunoscută, implicată într-un complot trupesc, nici pe departe blând. Pe obrazul maroniu se reflectau flăcările, iar părul părea că arde, zâmbetul statornic de pe buzele ei dezvăluia acei dinţi albi, minunaţi; toate acestea îl umpleau pe Honda de compasiune.

— Când tatăl tău era în Japonia, pe perioada iernii, tot timpul era înfrigurat. Îmi era milă de el. De-abia aştepta venirea verii. Probabil că şi tu eşti la fel.

— Aşa este. Nu-mi place frigul!

— Probabil că n-o să mai dureze mult. În două luni o să fie aproape cam la fel ca în Bangkok… Când te privesc aşa, zgribulită, îmi aduc aminte de tatăl tău şi, implicit, de tinereţile mele… a spus Honda în timp ce se ducea spre şemineu pentru a-şi aprinde ţigara.

A aruncat o privire spre genunchii lui Ying Chan. La început, depărtaţi, apoi s-au unit, asemenea sensibilelor frunze ale arborilor de mătase.

Deoarece dăduseră scaunele la o parte şi se aşezaseră pe covor, Ying Chan putea fi observată în mai multe ipostaze. De exemplu, putea să stea elegant pe scaun sau să stea aplecată pe o parte, cu picioarele ei minunate încrucişate, jucând rolul femeii europene irezistibile. Honda rămânea uimit când, deodată, ieşea din aceste şabloane. Aşa s-a întâmplat când a venit pentru prima oară lângă şemineu. De frig şi-a băgat capul între umeri, a scos bărbia în afară, îngropându-şi gâtul între umeri. Modul în care îşi mişca încheieturile firave şi vorbele ei sugerau o superficialitate tipic chinezească. Se apropiase din ce în ce mai mult de foc şi stătea în faţa şemineului, asemenea unei femei care vinde fructe în umbra verde-crud a după-amiezii tropicale, într-o piaţă scăldată de raze incandescente. Stătea cu ambii genunchi spre foc, cu coapsele în aer. Şi-a aplecat spatele astfel încât pieptul plin şi pulpele încordate se împingeau reciproc; centrul de greutate era la punctul de tangenţă al sânilor presaţi cu pulpele, trupul i se balansa uşor, într-un mod extrem de vulgar. În astfel de momente tensiunea muşchilor se acumula în fese, pulpe, spate, în toate locurile mai puţin nobile, iar Honda a simţit un miros înţepător de sălbăticie, ca acela emis de frunzele moarte din junglă.

Katsumi pretindea că este calm, însă umbra paharului de brandy şlefuit, conturată pe mâna lui,

trăda irascibilitatea. Honda dispreţuia dorinţa lui sexuală.

— O să fie bine în noaptea asta. Camera ta este încălzită suficient, a spus Honda, aducând în discuţie pentru prima oară ideea că va rămâne acolo peste noapte. Sunt două sobe electrice mari. Datorită influenţei lui Keiko, capacitatea instalaţiei electrice este la acelaşi nivel cu cea din baza forţelor de ocupaţie.

Totuşi, Honda nu a zis de ce vila aceasta în stil european nu are un sistem de încălzire precum cel coreean, prin podea, sau cel chinezesc. Oamenii i-au recomandat sistemul prin perete, cu cărbune în locul uleiului, care era mult mai greu de obţinut. Soţia lui a fost de acord, dar Honda nici n-a vrut să audă. Încălzirea prin perete era un mecanism care trecea aerul prin pereţii dubli, însă pentru el era important să aibă un singur rând de pereţi.

Honda a pretextat că pleacă de acasă pentru a studia ceva în linişte. Cuvintele rostite de soţia lui la plecare i-au rămas întipărite în minte, asemenea unui blestem: „Acolo este frig. Ai grijă să nu răceşti! În zilele ploioase, la Gotemba e inimaginabil de frig. Fereşte-te de răceală!“

Honda şi-a pus ochiul în dreptul deschizăturii. Genele se întorseseră şi îi atingeau pleoapele subţiri.

Ying Chan încă nu se schimbase. Pijamaua pentru oaspeţi era întinsă pe pat. Stătea pe un scaun în faţa oglinzii şi se uita fix la ceva. La început Honda a crezut că citeşte o carte, dar era mult mai mică şi mai subţire, parcă o fotografie. Ar fi vrut să vadă despre ce fotografie era vorba, aşa că a încercat din toate unghiurile, dar nu a putut distinge.

Faţa fredona o melodie monotonă, pesemne un cântec thailandez. Honda auzise astfel de ritmuri populare în Bangkok, cântate pe tonuri înalte, stridente, la viori chinezeşti. Dintr-odată,

incantaţia l-a făcut să-şi aducă aminte de lanţurile de aur strălucitoare din jurul băncilor sau de imaginea pieţelor plutitoare extraordinar de animate dimineaţa.

Ying Chan şi-a băgat poza în geantă şi a făcut doi-trei paşi spre pat, adică spre deschizătura de unde privea pe furiş Honda. El avea senzaţia că Ying Chan venea spre el cu intenţia de a sparge peretele cu orificiu. I se tăiase respiraţia. De fapt, ea sărise în patul cel mai îndepărtat, încă acoperit de cuvertură şi, din el, a ţâşnit apoi în cel dinspre perete, care deja fusese pregătit. Honda nu-i mai vedea decât picioarele.

Ying Chan a sărit în pat de două-trei ori. Cu fiecare săritură îşi schimba direcţia. Honda vedea ciorapii răsuciţi.

Picioarele ei frumoase erau înfăşurate în nailon lucios; pulpele line şi gleznele rigide erau subţiate. Tălpile erau lipite de saltea şi trupul se balansa în timp ce-şi îndoise uşor genunchii, iar fusta ei, în vânt, lăsa la vedere partea piciorului de deasupra genunchilor. În partea superioară a ciorapilor, unde textura era diferită şi galbenul roşiatic era mai pronunţat, se vedeau clipsurile jartierelor, asemenea unor boabe verzi de fasole, abia ieşite din teacă. Mai jos, gleznele dezgolite, întunecate, erau precum cerul în zorii zilei, privit printr-un luminator.

Când a sărit, şi-a pierdut echilibrul şi picioarele de sub ochii lui Honda s-au înclinat înspre dreapta, lăsând impresia că o să cadă, dar ea a sărit din pat fără probleme. Probabil că acesta era obiceiul ei copilăros de a încerca paturile cu care nu era familiarizată.

Apoi a privit cu atenţie modelul kimonoului de noapte pregătit de Honda. L-a pus pe deasupra rochiei şi, în faţa oglinzii, s-a privit din toate unghiurile. După aceea a desfăcut kimonoul şi s-a aşezat pe scaunul din faţa oglinzii. Cu degetele de la ambele mâini şi-a prins închizătoarea lanţului de

aur şi l-a scos cu dibăcie. A ridicat degetele în faţa oglinzii, dar, când să-şi scoată inelele, s-a oprit. Pe Honda, imaginea lui Ying Chan reflectată în oglindă, mişcările ei lente şi expresia feţei îl duceau cu gândul la mişcarea din apă sau la o marionetă manipulată de un păpuşar.

În loc să-şi scoată inelele, Ying Chan şi-a înălţat mult mâinile spre lustra de pe tavan. Inelul bărbătesc cu smarald, prea ostentativ pe degetul ei, scăpăra, şi feţele hidoase, aurite ale zeilor-protectori *yasuka* răspândeau reflexii luminoase.

În sfârşit, şi-a dus mâinile la spate şi a început să desfacă micile capse ale bridelor. Honda şi-a ţinut respiraţia.

Imediat, Ying Chan a lăsat mâinile în jos şi şi-a îndreptat faţa spre uşa din partea dreaptă. Uşa, care ar fi trebuit să fie încuiată, se deschidea cu cheia de rezervă primită de Katsumi de la Honda. Honda şi-a muşcat buzele, enervat de proasta sincronizare. Încă două-trei minute şi Ying Chan s-ar fi dezbrăcat.

Brusca îngrijorare a tinerei inocente a transformat rama rotundă şi obscură a deschizăturii în tabloul unui moment critic. Încă nu ştia cine avea să intre pe uşă. Probabil că un mare păun alb urma să păşească trufaş în cameră, umplând camera cu parfum de crin. Fâlfâitul aripilor, ţipetele lui, asemenea scârţâitului unui scripete, ar schimba întreaga cameră în salonul liniştit al Palatului Trandafirilor din acea după-amiază…

Numai că persoana care a intrat era doar un tânăr îngâmfat şi banal. Fără să dea explicaţii pentru gestul de a deschide uşa, a îndrugat ceva la nimereală, cum că nu ar fi avut somn. Tânăra şi-a recăpătat zâmbetul şi i-a oferit un scaun. Au purtat o discuţie lungă. Ca să-i facă plăcere, Katsumi vorbea în engleză, iar Ying Chan, dintr-odată, a devenit vorbăreaţă. Honda a căscat, continuând să-i spioneze prin deschizătură.

Katsumi şi-a pus mâinile peste ale ei. Ea nu şi le-a retras. Honda o privea insistent, dar nu mai putea rămâne în aceeaşi poziţie pentru mult timp, cu gâtul întins.

Honda s-a sprijinit de bibliotecă şi a încercat să priceapă ce se întâmpla dincolo de sunete. Întunericul îi dădea frâu liber imaginaţiei. În mintea lui, lucrurile progresau, pas cu pas, mult mai raţional decât realitatea. După el, Ying Chan deja începuse să se dezbrace, iar colierul ei de aur căzuse. Când şi-a ridicat braţul stâng şi a zâmbit, cele trei aluniţe au apărut pe partea stângă, simboluri ale stelelor din seducătorul cer tropical înnoptat. Pentru el erau simboluri ale interdicţiei… Honda şi-a acoperit ochii şi imaginea stelelor s-a pierdut imediat în întuneric…

Dincolo era agitaţie.

Honda s-a uitat în grabă pe gaură. S-a lovit cu capul de un raft. Era mai îngrijorat de gălăgia produsă decât de durere, dar situaţia de dincolo de perete era departe de a fi interesată de zgomote minore.

Katsumi o prinsese în braţe pe fata care opunea rezistenţă. Cele două trupuri se balansau înăuntrul şi în afara razei lui vizuale. Rochia fetei era deschisă, iar spatele ei, transpirat, brun-roşcat şi breteaua de la sutien au ieşit la iveală. Ying Chan şi-a eliberat mâna şi a strâns pumnul. Verdele smaraldului strălucea, precum o insectă zburătoare. Când colo, ce să vezi, acea insectă a zgâriat obrazul lui Katsumi; el a dus mâna la faţă şi s-a tras înapoi… Apoi s-a auzit cum deschide uşa şi părăseşte camera. Ying Chan, cu respiraţia tăiată, s-a uitat în jur şi a tras unul dintre scaune, cu care, probabil, voia să blocheze uşa.

Văzând acestea, Honda s-a panicat. Katsumi, chiar dacă se pretindea matur, era un puşti răsfăţat. În cel mai scurt timp avea să ceară primul ajutor pentru zgârietură.

De acum Honda avea multe de făcut. A pus înapoi cărţile groase, una câte una, fără zgomot şi, cu meticulozitatea unui criminal, a verificat pe întuneric ca nu cumva să fie puse cu susul în jos. După ce a terminat cu asta, s-a asigurat că uşa camerei de studiu este închisă, a stins soba din camera respectivă şi s-a întors tiptil în dormitor. S-a schimbat în pijama, a pus hainele cu care fusese îmbrăcat în dulap şi s-a băgat în pat. Aştepta din moment în moment venirea lui Katsumi, aşa că se pregătea să pară trezit din somn.

Aceasta devenise o experienţă necunoscută din „tinereţea“ lui Honda: iuţeala şi agilitatea studentului din cămin, care a încălcat regulile şi se întoarce în aşternuturi, fără ezitare, cu un aer inocent. Cu toate că stătea liniştit cu capul pe pernă, după atâta agitaţie inima îi bătea cu o asemenea putere, încât perna, însufleţită, se ridica şi cobora. A durat ceva până să se liniştească.

Probabil Katsumi nu era hotărât dacă să vină sau nu în camera lui Honda. Cu siguranţă această lungă ezitare era din cauza chibzuirii avantajelor şi dezavantajelor unei vizite inopinate. În timp ce-l aştepta pe Katsumi, dar nemainădăjduind că vine, Honda a adormit.

În dimineaţa următoare, ploaia se oprise şi un brocart auriu de raze se strecura printre draperiile ferestrei dinspre vest.

Honda şi-a pus eşarfa şi halatul gros, apoi a coborât în bucătărie, dorind să le pregătească tinerilor micul dejun. Katsumi deja stătea pe un scaun în hol, îmbrăcat de plecare.

— Ce devreme te-ai trezit! a spus Honda prompt, de pe la jumătatea scărilor, privind lung la obrajii palizi ai tânărului.

Katsumi deja aprinsese focul în şemineu. Nu se străduia să-şi ascundă obrazul stâng, iar Honda a fost dezamăgit să nu vadă în lumina focului o

cicatrice mare. Avea doar o zgârietură superficială, despre care putea să dea orice fel de explicaţie.

— Nu vreţi să luaţi loc puţin? Katsumi i-a arătat un scaun, de parcă el ar fi fost gazda.

— Bună dimineaţa, a salutat Honda din nou şi s-a aşezat.

— Voiam să port o discuţie cu dumneavoastră, domnule Honda. M-am trezit la prima oră special pentru asta, a zis, de parcă i-ar fi făcut o favoare.

— Şi… cum a fost?

— A fost bine.

— Ce înseamnă „bine“?

— Aşa cum mă aşteptam, a zâmbit tânărul cu un subînţeles profund. Pare a fi un copilaş, dar nu prea este.

— Ţi s-a părut că este prima dată?

— Eu sunt primul ei bărbat… au să mă invidieze următorii.

Deoarece considera că este o prostie să avanseze discuţia, Honda a schimbat subiectul.

— Ştii… ai observat nişte semne specifice pe trupul ei? Pe parte stângă, sub braţ, trei aluniţe aliniate, aproape artificial de minunate. Le-ai observat?

Pe faţa relaxată a lui Katsumi s-a instalat o grimasă încurcată. Erau mai multe tertipuri prin care putea ascunde adevărul, dar a decis că este propice să sacrifice minciunile pentru chestiuni mai importante… Era interesant să intuieşti multitudinea de răspunsuri derulate în mintea tânărului. Pe neaşteptate, Katsumi s-a lăsat pe spătarul scaunului, cu o mişcare exagerată şi a ţipat:

— Am pierdut! Sunteţi un om malefic. Mi-am ieşit din mână. Am fost păcălit de engleza ei când mi-a spus că e prima ei experienţă. Dumneavoastră deja îi cunoaşteţi trupul!

Acum era rândul lui Honda să râdă.

— Te-am întrebat dacă ai văzut cele trei aluniţe.

Tânărul a răspuns cu respiraţia tăiată. În această situaţie era obligat să-şi demonstreze calmul fictiv.

— Da, le-am văzut. Erau umezite de la transpiraţie şi se mişcau împreună în lumina obscură; pe pielea aceea aveau o aură misterioasă şi o frumuseţe de neuitat.

Honda s-a dus în bucătărie şi a pregătit un mic dejun în stil continental: doar cafea şi croasant. Katsumi s-a oferit să ajute, cu un avânt greu de imaginat pentru el. A pus farfuriile, l-a întrebat pe Honda unde ţine linguriţele, le-a aranjat – parcă impulsionat de simţul responsabilităţii. Pentru prima oară, pe Honda îl încerca un sentiment de prietenie, apropiat de compasiune, pentru acest tânăr.

Se certau referitor la cine ar trebui să-i ducă micul dejun prinţesei. Honda s-a impus în faţa lui Katsumi, invocând drepturile proprietarului. Stăpânul casei a pus farfuriile pe tavă şi a urcat agale la etaj.

A bătut la uşă. Nici un răspuns. A pus tava pe podea şi a deschis cu cheia de rezervă. Din cauză că era ceva proptit în uşă, s-a deschis greu.

Honda s-a uitat prin camera scăldată în lumina dimineţii. Ying Chan plecase.

37

În ultima vreme, doamna Tsubakihara se întâlnea tot mai des cu Imanishi.

Era complet oarbă. Nu era în stare să formuleze păreri potrivite despre bărbaţi. Nu putea nici să-i citească dintr-o privire, nici să-i împartă în categorii: porci ori lupi ori legume. Tocmai această femeie, dintre toate ocupaţiile posibile, alesese să scrie poezie.

În cazul în care conştientizarea compatibilităţii era semnul unei iubiri mândre, atunci nimeni nu putea să aline orgoliul lui Imanishi mai bine decât

femeia aceasta, oarbă la orice fel de compatibilitate. A început să-l iubească pe acel bărbat de patruzeci de ani ca pe „propriul copil“.

Nici un bărbat de pe lumea asta nu era mai lipsit de tinereţe fizică, prospeţime sau curaj decât el. Avea un stomac sensibil, pielea albă, flască şi răcea imediat. Trupul lui alungit, lipsit de muşchi fermi, era asemenea unui *obi* desfăcut, lung, şi mergea legănat. Cu alte cuvinte, era un intelectual.

Trebuie să fi fost tare greu să iubeşti un astfel de bărbat, dar aşa cum doamna Tsubakihara compunea cu uşurinţă poezii nereuşite, tot aşa s-a îndrăgostit de Imanishi. În tot ceea ce făcea, era strălucitor de inabilă. Supunerea cu care asculta criticile aduse propriei persoane o făcea să urmărească cu bucurie reproşurile personale, neîntrerupte ale lui Imanishi. În orice privinţă ea se ghida după următoarea premisă: „critica este calea scurtă către progres“.

Adevărul este că Imanishi avea ceva în comun cu ea: nu era deranjat de infantilismul ei când discuta cu seriozitate despre literatură şi poezie, iar el alegea această ocazie pentru a-şi exprima confesiunile ideologice. Îmbinarea ciudată dintre cinismul profund şi imaturitate avea o anume tinereţe bolnăvicioasă, care, uneori, scânteia în privirea lui Imanishi. Iar doamna Tsubakihara credea că lui îi plăcea să spună lucruri care rănesc oamenii, tocmai pentru că era inocent.

Cei doi se întâlneau mereu la un mic han cochet deschis de curând pe colina Shibuya. Fiecare cameră era separată de celelalte printr-un râuleţ care curgea din curtea interioară. Lemnăria era nouă, curată, iar intrarea era destul de retrasă.

Pe data de 16 iunie, pe la orele optsprezece, taxiul cuplului tocmai se îndrepta spre gara Shibuya şi a fost prins într-o mare de oameni. Nu mai putea înainta. Hanul era la vreo cinci-şase

minute de mers pe jos, aşa că Imanishi şi doamna au coborât din taxi.

Un cor numeros cânta *Internaţionala*. Cei doi erau puternic impresionaţi de vocile oamenilor. Se vedeau o mulţime de placarde cu mesajul „Abrogarea Legii pentru Prevenirea Activităţilor Subversive“ şi, de pe podul liniei Tokugawa, se vedea alta, scrisă cu litere mari: „DUCEŢI-VĂ ACASĂ, YANKEILOR!“ Feţele oamenilor care roiau în piaţă erau îmbujorate, aveau culoarea veseliei în fuga spre distrugere.

Doamna Tsubakihara era speriată şi s-a ascuns în spatele lui Imanishi. Din cauza temerii şi neliniştii, el era atras, în mod inconştient, spre mulţime. Licărirea strecurată printre picioarele nestatornice ale demonstranţilor şi lumina de afară formau o ţesătură de raze, zgomotul paşilor se înteţea precum o rafală, apoi ţipetele acopereau vocile corului şi sunetul aplauzelor neregulate creştea; noaptea turbulentă cobora peste mulţimea de oameni. Acestea îi aminteau lui Imanishi de frisoanele îngrozitoare care-l scuturau când temperatura îi creştea brusc – simptome ale frecventelor sale răceli. Toţi aveau senzaţia că sunt jupuiţi, ca nişte iepuri, şi că, sub cerul liber, carnea lor roşie este dezvelită.

— Poliţia! Poliţia!

Sunetul s-a propagat, iar mulţimea s-a împrăştiat care încotro. Corul cu *Internaţionala*, care până în acel moment formase un val mare, unit, s-a spart în pâlcuri. Oamenii zăboveau ici-colo, la fel ca bălţile după ploaie. Coriştii s-au pierdut în freamătul mulţimii de la ora de vârf şi s-au omogenizat cu ea. Dubiţe albe ale poliţiei, ce patrulau prin zonă, s-au oprit în faţa statuii de bronz a câinelui credincios, Hachikō, şi din ele au sărit poliţişti cu caschete bleumarin, asemenea unui roi de lăcuste.

Imanishi a prins-o de mână pe doamna Tsubakihara şi, cu respiraţia tăiată, a început să

fugă odată cu mulţimea. Toţi se luptau să scape. Când a ajuns la magazinul de vizavi de piaţă, Imanishi a respirat adânc. Era uluit că fusese în stare să alerge. Chiar şi el putea să fugă. După aceea, a început să simtă palpitaţii precipitate, neobişnuite şi o durere în piept.

În comparaţie cu el, frica doamnei Tsubakihara, ca şi tristeţea, era oarecum stereotipă. Strânsese geanta la piept şi se cuibărise lângă Imanishi, copleşită de evenimente. Lumina violetă a neoanelor, reflectată pe obrajii pudraţi, părea să transforme frica ei în sidef. Cu toate acestea, privirea ei nu era disperată.

Imanishi a păşit cu grijă de-a lungul magazinului şi s-a uitat în zare spre agitaţia mulţimii din faţa staţiei. În mijlocul strigătelor şi ale vocilor deznădăjduite, imensul ceas iluminat din gară măsura timpul în linişte.

Parfumul judecăţii de apoi se ridica. Lumea devenea roşie, precum ochii unei persoane nedormite. Lui Imanishi i se părea că ascultă sunetul ciudat al viermilor de mătase în crescătorie, mâncând cu îndârjire frunzele de dud.

Atunci, în depărtare, s-au ridicat flăcări din dubiţele albe ale poliţiei. Probabil că demonstranţii aruncaseră cocktailuri Molotov. Într-o secundă, s-au ridicat raze de foc purpurii, vii, ameninţătoare, şi glasuri disperate însoţite de un fum alb. Imanishi şi-a dat seama că zâmbeşte.

Când în sfârşit părăseau locul acela, doamna Tsubakihara a observat că printre degetele lui Imanishi atârna ceva.

— Ce ai acolo?

— Tocmai l-am cules de pe jos.

Imanishi a desfăcut pumnul şi, în timp ce mergea, i-a arătat un fel de zdreanţă negricioasă. Era un sutien negru din dantelă. Era complet diferit de tipul folosit de doamna Tsubakihara, cu siguranţă aparţinea unei femei care avea încredere

excesivă în sânii ei. Era o măsură mare, fără bretele, iar balenele cusute în cupe accentuau volumul celor două adâncituri arogante, sculpturale.

— Vai, ce scârbos! De unde l-ai luat?

— Adineauri, de acolo. Când am fost împinşi de oameni şi am alergat spre magazin, am simţit că s-a prins ceva de piciorul meu. Ăsta era. S-a târât după mine şi, uite, s-a umplut de noroi.

— E murdar. Aruncă-l!

— Totuşi, e ciudat.

Imanishi era entuziasmat de curiozitatea manifestată de trecători, aşa că-l afişa fără jenă.

— Cum ar putea să-ţi cadă aşa ceva? Oare se poate aşa ceva? a întrebat Imanishi.

Bineînţeles că nu. Sutienele, chiar şi cele fără bretele, se prind zdravăn în copci. Indiferent cât de decoltată era bluza, sutienul nu se putea desface şi cădea. Tot împinsă de mulţime, şi l-a scos ea, sau altcineva i l-a scos. Varianta din urmă era mai puţin probabilă. Mai mult ca sigur femeia şi-l scosese din proprie iniţiativă.

Pentru ce? În orice caz, în mijlocul flăcărilor, întunericului şi al ţipetelor, o pereche de sâni mari fuseseră eliberaţi. Nu-i ţinea altceva decât cochilia lor de satin, dar elasticitatea determinată a volumului bustului era confirmată incontestabil de matriţa din dantelă neagră. Femeia îl aruncase în mod intenţionat, cu mândrie. Aureola fusese îndepărtată, iar luna a apărut în întunericul turbulent. Imanishi a ridicat numai aureola, dar avea impresia că a obţinut mai mult decât dacă ar fi cules chiar sânii; căldura lor, senzaţia de alunecare iscusită şi amintirile pasiunii roiau precum moliile în jurul becului. Şi-a dus nonşalant sutienul la nas. Mirosul parfumului ieftin pătrunsese în material şi, în ciuda noroiului, încă se simţea. Imanishi era convins că trebuie să fi fost al unei prostituate specializate în soldaţii americani.

— Eşti un om îngrozitor!

Doamna Tsubakihara era extrem de supărată. Mai mereu răutatea vorbelor lui avea o nuanţă critică, dar o faptă atât de dezgustătoare era maliţioasă şi de neiertat. Aici nu mai era vorba despre critică, ci de o ofensă meschină. A măsurat cupa sutienului cu privirea şi a simţit dispreţul lui Imanishi faţă de sânii ei îmbătrâniţi şi veştejiţi.

Odată depărtaţi de piaţa din faţa staţiei, nimic nu se schimbase pe drumul de la Dealul Dōgen la Shōtō, de-a lungul căruia magazinaşe construite în pripă stăteau aliniate în ruinele bombardamentului. La ora aceea beţivii hoinăreau deja, iar neoanele planau deasupra lor precum nişte bancuri de peştişori aurii.

„Dacă nu mă grăbesc, se întoarce iadul. Trebuie să mă îndrept în fugă spre distrugere“, se gândea Imanishi. Imediat ce scăpase de pericol, încercarea grea i-a îmbujorat obrajii. Fără să mai fie apostrofat de doamna Tsubakihara, deja lăsase sutienul negru să-i alunece printre degete pe drumul unde aerul stătut era înăbuşitor şi umed.

Imanishi era obsedat de ideea că iadul rutinei zilnice îl va mânca imediat, dacă distrugerea nu-l va lovi cât de curând. Dacă distrugerea nu va veni la el fără întârziere, încă o zi… va avea din nou această închipuire a devorării. Era mai bine să fii prins dintr-odată în mijlocul dezastrului, decât să fii consumat de cancerul imaginaţiei. Probabil că aceasta era o temere inconştientă: mediocritatea lui indubitabilă *va fi dezvăluită*, dacă nu-şi va pune capăt zilelor degrabă.

Imanishi putea distinge semnale ale catastrofei în cele mai neînsemnate lucruri. Omul găseşte negreşit prevestirile pe care şi le doreşte.

Îşi dorea să vină revoluţia. Nu ştia dacă va fi revolta celor de dreapta sau a celor de stânga. Ar fi nemaipomenit dacă, în numele răzvrătirii, ar condamna la ghilotină pe cineva ca el, un profitor

de pe urma companiei de asigurări a propriului tată. Chiar dacă îşi făcea publică propria ruşine, nu era sigur că mulţimea îl va detesta. Dacă gestul lui ar fi fost privit ca un semn de căinţă? Dacă s-ar instala o ghilotină în piaţa agitată din faţa staţiei şi vor veni zile când sângele va şiroi, atunci prin moarte el ar putea deveni „cel memorat“. Se imagina sub ghilotina din lemn înfăşurată în pânză roşie şi albă, ca o gheretă a Loteriei, împodobită cu steaguri cu preţurile speciale de vară, din zona comercială, şi o etichetă cu „reducere“ pe cuţitul ghilotinei; îl trecuseră fiorii.

Doamna Tsubakihara l-a tras de mânecă pe Imanishi, care mergea visând cu ochii deschişi, făcându-l atent la intrarea în han. Menajera aştepta în vestibul şi i-a condus în linişte la camera lor obişnuită. Odată rămaşi singuri, Imanishi încă era agitat, susurul apei fiind impregnat în mintea lui.

Au comandat pui fiert şi *sake*. De obicei, în timp ce aşteptau ca mâncarea să fie preparată la bucătărie, aveau un fel de salut fizic. Acum, doamna Tsubakihara l-a dus în baie şi l-a pus să se spele bine-bine pe mâini, lăsând robinetul deschis, în timp ce ea îl supraveghea.

— Încă! Nu e suficient! a zis ea.

La început Imanishi nu a înţeles de ce este pus să se spele pe mâini, dar după expresia ei serioasă şi-a dat seama că era din cauza sutienului pe care-l luase.

— Nu! Spală-te bine!

A acoperit înnebunită mâinile lui Imanishi cu săpun, a deschis la maxim robinetul, fără să ţină cont de sunetul enervant şi de împroşcarea apei în chiuveta de cupru. La sfârşit, lui îi amorţiseră mâinile.

— Eu cred că este suficient.

— Nu, nu este. Ce crezi tu că o să se întâmple dacă o să mă atingi cu mâinile alea? Faptul că mă atingi pe mine înseamnă că atingi memoria fiului

meu. Memoria lui este în mine. Atingerea amintirii sacre a lui Akio, adică amintirea unui zeu… cu mâinile acelea pângărite…

Scăpând aceste cuvinte, s-a întors brusc şi şi-a acoperit faţa cu o batistă.

Frecându-şi mâinile sub jetul de apă, Imanishi a privit-o pieziş. Dacă începea tânguiala era un semn că trecuse peste ceea ce se întâmplase şi că era pregătită să accepte orice.

Mai târziu au băut *sake*, iar Imanishi a spus pe un ton blând:

— Aş vrea să mor imediat.

— Şi eu, a consimţit doamna Tsubakihara.

Pielea ei transparentă, precum hârtia din orez, avea roşeaţa palidă pe care o căpăta când alcoolul începea să-şi facă efectul.

În camera alăturată, unde uşile glisante erau deschise, contururile bleu ale plăpumii de mătase, care coborau şi urcau, sclipeau de parcă ar fi respirat uşor. Pe masă, într-un bol cu apă pluteau bucăţele de scoici, cu irizaţii roz, artificiale printre pliurile întunecate, iar mâncarea clocotea în vasul de pământ.

Fără să spună nimic, Imanishi şi doamna Tsubakihara ştiau că amândoi aşteptau ceva – probabil acelaşi lucru.

Era extaziată de fiorul păcatului şi de aşteptarea pedepsei pentru aceste întâlniri secrete, fără consimţământul lui Makiko. Şi-o imagina pe Makiko intrând în cameră, fluturând pensula pentru corectură înmuiată în cerneală roşie şi zicând: „Asta nu este poezie. Încearcă să te *transpui* în versurile create. Eu sunt aici să te ajut!“

Imanishi, aşa cum îi stătea în fire, şi-ar fi dorit să ducă acţiunea până la capăt, sub privirea dispreţuitoare a lui Makiko, asemănătoare unui uragan. Prima noapte la vila din Ninooka fusese apogeul visului său, iar acea aventură cu doamna

Tsubakihara trebuia atinsă din nou. Chiar în culmea extazului, ochii pătrunzători ai lui Makiko îi fixau, asemenea unor stele îngheţate. Avea neapărată nevoie de acea privire.

Fără acei ochi, nu putea îndepărta mirosul făţarnic al împreunării lui cu doamna Tsubakihara – nu putea scăpa de stigmatul cuplului ilicit. Ochii aceia aparţineau celei mai autoritare peţitoare; ochii aceia pătrunzători de zeiţă străluceau într-un colţ întunecat al camerei, se uneau cu ei şi în acelaşi timp îi refuzau, îi iertau şi în acelaşi timp îi dispreţuiau. Acei ochi controlau consimţirea printr-un drept misterios şi impunător. Doar în faţa lor bazele uniunii acestui cuplu erau justificabile: departe de ei, cei doi nu erau decât nişte fire de iarbă veştejită, în derivă, pe apa întâmplărilor. Relaţia lor nu era decât un contact vremelnic: o femeie, prizoniera unui trecut ireversibil şi iluzoriu, şi un bărbat legat de un viitor iluzoriu, ce nu avea să vină niciodată – exact ca zgomotul sec al pieselor de *go* din cutia lor.

Imanishi avea senzaţia că Makiko deja stătea nemişcată, aşteptând, în camera alăturată, în care lumina acestei camere nu bătea. Senzaţia prezenţei ei devenea din ce în ce mai accentuată şi simţea nevoia să verifice. Imanishi s-a ridicat special ca să inspecteze. Doamna Tsubakihara nu a pus întrebări; probabil că şi ea avea acelaşi sentiment. Într-un ungher al camerei de patru rogojini şi jumătate, un aranjament de irişi violeţi plutea, precum rândunelele în zbor.

*

Ca de fiecare dată după ce se consuma actul, stăteau întinşi, nepăsători, şi se angrenau în discuţii despre te miri ce, ca două prietene.

— Makiko doar se foloseşte de tine. Ţie ţi-e teamă că nu poţi deveni poetă prin propriile puteri, dacă te dezici de ea. Probabil că acest lucru a fost valabil până acum, dar trebuie să conştientizezi că

ai ajuns într-un punct culminant al existenţei tale. Dacă nu renunţi la Makiko, evoluţia ta nu va fi mulţumitoare.

— Dacă devin orgolioasă şi îmi declar independenţa, evoluţia mea în poezie se va opri imediat.

— De unde ai scos asta?

— Nu am scos-o eu, acesta este adevărul!

Imanishi ar fi vrut să întrebe dacă până acum „evoluţia“ ei în poezie fusese remarcabilă, dar bunul-simţ nu i-a permis să pună o asemenea întrebare insolentă. Totuşi, aceste cuvinte, prin care încerca să le despartă pe cele două, nu veneau din suflet. Simţea că doamna Tsubakihara a răspuns ştiind foarte bine cum stau lucrurile.

Doamna Tsubakihara şi-a tras cearşaful până la gât, fără grabă, apoi, cu faţa îndreptată spre tavanul întunecat, a recitat o poezie proaspăt compusă. Imanishi a criticat-o imediat.

— Este o poezie bună, dar mă deranjează sentimentul meschin al existenţei laice, îi lipseşte universalitatea. Probabil ultimul vers este de vină: „Albastrul lacului adânc“. Nu are sens, este conceptual. Nu schiţează viaţa.

— Da. Aşa pare a fi. Mă doare dacă sunt criticată imediat după ce am compus o poezie, dar după o perioadăă, observ *lipsurile*. Însă doamna Makiko a apreciat această poezie. Spre deosebire de tine, a lăudat tocmai acest ultim vers. A ţinut totuşi să menţioneze că ar fi fost mai armonios: „Albastru este lacul adânc“, decât „Albastrul lacului adânc“.

Tonul doamnei Tsubakihara era condescendent, de parcă asmuţea o autoritate împotriva celeilalte autorităţi. Binedispusă, a început să-şi bârfească în amănunt cunoştinţele, lucru care-l încânta întotdeauna pe Imanishi.

— Zilele trecute am văzut-o pe Keiko. Mi-a spus ceva interesant.

— Ce?

Imanishi a devenit brusc curios. Cum stătea întins pe burtă, s-a răsucit şi a răsturnat muntele de scrum din scrumieră peste pieptul doamnei Tsubakihara, înfăşurat în cearşafuri.

— Este vorba de domnul Honda şi Prinţesa thailandeză, a adăugat doamna. Zilele trecute, i-a luat pe Prinţesă şi pe nepotul lui Keiko, Katsumi, prietenul Prinţesei, şi i-a dus în mare taină la vila lui din Ninooka.

— Mă întreb dacă cei trei au dormit împreună.

— Domnul Honda nu ar face aşa ceva! Este o persoană liniştită, inteligentă. Probabil că voia să fie intermediarul tinerilor îndrăgostiţi. Toată lumea ştie că o adoră pe Prinţesă, dar nici nu se cade să punem problema, ţinând cont de diferenţa de vârstă.

— Şi care este rolul lui Keiko în toată povestea asta?

— Ea a fost un simplu spectator, întâmplarea a făcut să fie şi ea la vila ei din Ninooka. Jack era liber şi au rămas acolo peste noapte. Pe la trei dimineaţa, s-a auzit un ciocănit la uşă şi Prinţesa a ţâşnit în casă. Îi trezise din somn. Indiferent cât de multe întrebări i-au pus, fata n-a vrut sub nici o formă să scoată o vorbă. Era la capătul puterilor. I-a rugat s-o găzduiască în noaptea respectivă şi aşa au făcut. Keiko a spus că intenţiona să-l anunţe pe domnul Honda dimineaţa.

După toate acestea, s-a trezit târziu, după ce şi-au băut în grabă cafeaua, şi l-a zorit pe Jack să se întoarcă la tabără. Când l-a condus până la jeep, a dat peste domnul Honda, care era alb ca hârtia. Se pare că era pentru prima oară când îl vedea pe domnul Honda atât de deprimat, aşa că a bufnit-o râsul.

Ştia că o caută pe Ying Chan, dar, dorind să-l necăjească puţin, l-a întrebat dacă s-a trezit atât de devreme ca să facă o plimbare. El a spus, cu o voce tremurândă, că Ying Chan a dispărut. După ce l-a ţinut în suspans o vreme, tocmai când el

renunţase şi era pe picior de plecare, Keiko l-a informat că Ying Chan a stat la ea noaptea trecută. Atunci Honda, la cei şaizeci de ani, a roşit ca un adolescent şi a întrebat: „Chiar aşa?“ Părea cel mai fericit om de pe pământ.

Când Keiko l-a condus în camera de oaspeţi şi a văzut-o pe Prinţesă dormind profund, aproape că a leşinat de bucurie. În ciuda agitaţiei, ea nu s-a trezit. Ying Chan avea obrajii îngropaţi în părul negru, gura adorabilă întredeschisă, genele lungi închise. Ca şi cum ar fi avut un vis frumos, s-a alintat şi s-a întors pe partea cealaltă.

Epuizarea, atât de clară în expresia ei din urmă cu patru-cinci ore, când sosise într-un suflet acolo, dispăruse; pe obrajii ei se întorsese vigoarea inocentă; respira liniştită.

38

Pentru Honda, Prinţesa devenise din nou inaccesibilă. Zilele anotimpului ploios, fără lună, nu conteneau.

În dimineaţa aceea, când a văzut faţa Prinţesei adormite, nu a vrut s-o trezească. A rugat-o pe Keiko să aibă grijă de ea şi s-a întors la Tokyo. Ruşinat de el însuşi, nu s-a mai întâlnit cu Prinţesa şi nici n-a mai primit veşti de la ea.

În perioada aceea de pace şi linişte, Rie a devenit geloasă.

— În ultima vreme Prinţesa nu a dat nici un semn, a spus ea nonşalant la masă.

Cuvintele ei erau uşor caustice, însă ochii cercetau cu nesaţ.

Rie s-a lovit de un perete alb care nu reflecta nimic şi tocmai de aceea a început să deseneze pe el picturi, prin asociere liberă.

Honda avea obiceiul să-şi spele dinţii cu meticulozitate în fiecare dimineaţă şi seară.

A observat că periuţa lui era schimbată frecvent, cu mult înainte de a fi uzată. A presupus că Rie a

cumpărat o duzină de periuţe de aceeaşi formă, aceeaşi culoare, aceeaşi greutate şi le schimba când credea de cuviinţă. Totuşi, le schimba prea des. Deşi era o problemă măruntă, într-o dimineaţă i-a atras atenţia lui Rie.

— Ce zgârcit eşti! Chiar zgârcit. Nu este cam ciudat că un milionar se preocupă de aşa ceva?! a răspuns ea, bâlbâindu-se de furie.

Honda nu i-a înţeles reacţia, aşa că a lăsat-o în pace. Mai apoi şi-a dat seama că ea îi schimba periuţa în dimineţile următoare nopţilor în care el se întorcea târziu. Se pare că ea se ducea pe furiş să le schimbe după ce el adormea. Abia a doua zi, după ce inspectase cu minuţiozitate perii strălucitori ai periuţei vechi, căutând urme de la rujul sau de la parfumul altei femei, o arunca.

Adesea, din diverse cauze, lui Honda îi sângerau gingiile. Chiar dacă nu avea încă nevoie de proteză dentară, se plângea de un început de parodontoză. „Oare ce credea Rie despre petele roşiatice de la baza perilor?“

Părea plictisită de timpul acesta liber, dar, totodată, ochii şi simţurile îi stăteau la pândă. Câteodată, Honda o considera pe Rie o chimistă entuziastă, care îşi dedică timpul creării unui nou compus din oxigenul şi azotul din atmosferă. Cu toate că se plângea necontenit de migrene, patrula cu paşi energici pe numeroasele holuri ale casei vechi.

Odată, când a venit vorba despre vilă, Honda a afirmat că a construit-o special pentru ca boala ei de rinichi să se amelioreze.

— Vrei să mă trimiţi de una singura acolo, pe Obasuteyama[46]?, a spus ea înlăcrimată, răstălmăcind cuvintele lui.

46 Munte legendar japonez unde se spune că bătrânii erau abandonaţi şi lăsaţi să moară.

Rie a interpretat corect semnele care confirmau dragostea lui Honda pentru Ying Chan; de când se

dusese singur în Gotemba, numele Prinţesei nu mai fusese rostit în casa lor. Nici nu-şi închipuia că nu s-au mai întâlnit de atunci; se înşela crezând că se întâlneau pe ascuns şi că astfel – nepronunţând numele ei în faţa lui Rie – Honda plănuia să-i şteargă din memorie numele „Ying Chan“.

Liniştea aceasta era stranie. Calmul fals nu era cu nimic diferit de sentimentul de teamă din ascunzătoare, când te fereşti de urmăritor. Rie a intuit că fusese organizat un banchet restrâns, tăinuit, fără ca ea să fie invitată.

Până la urmă ce începuse?

De asemenea, a intuit cu exactitate că atunci începuse ceva, deşi Honda simţea că atunci se terminase.

Deoarece Rie nu mai ieşea deloc din casă, Honda pleca în oraş adesea, chiar fără ţintă. Nu mai suporta să-şi vadă permanent soţia, care refuza orice invitaţie, sub pretextul bolii.

Imediat ce Honda pleca, Rie revenea la viaţă. Ar fi trebuit să fie îngrijorată pentru dispariţiile lui inexplicabile, dar, în acele momente, reuşea să se împace cu noile temeri devenite familiare. Gelozia devenise baza libertăţii ei.

La fel ca în dragoste, inima este mereu implicată şi acorzi atenţie sporită oricărui nimic. A încercat să exerseze scrisul caligrafic, dar mâna ei scria involuntar kanji care aveau în componenţă „luna“: „umbrele lunii“, „munte în lumina lunii“.

Considera respingător faptul că o copilă are un piept atât de generos. Obsedată de această idee, când a scris expresia „muntele în lumina lunii“ şi-a dat seama că, în mod inconştient, a desenat o pereche de munţi în forma unor sâni liniştiţi, la lumina lunii. Avea legătură cu Narabigaoka, „Dealurile Gemene“ din Kyōto. Indiferent cât de inocente erau amintirile, Rie se temea de orice le putea evoca. Văzuse „Dealurile Gemene“ într-o excursie cu liceul. Şi-a amintit tremurul sânilor ei

micuţi, transpiraţi pe sub uniforma albă de vară, şi a simţit că trupul i se înfioară.

Fiind îngrijorat de starea ei de sănătate, Honda a vrut să angajeze câteva menajere. Rie a motivat că grijile ei ar spori dacă ar trebui să supravegheze multe persoane, aşa că a păstrat doar două bucătărese. Treaba din bucătărie, pe care Rie o îndrăgise atâta timp, acum se împuţinase. Nici nu era recomandat să stea multă vreme pe o podea rece. Nu avea altceva de făcut decât să stea în camera ei şi să coasă. Deoarece draperiile din salon erau învechite, a comandat din Tatsumura materiale cu imprimeu copiat după modelul Shōsō-in, din care a făcut unele noi.

Rie a aşezat cu grijă căptuşeala neagră, groasă pentru a o coase de draperie. Honda, observând ce făcea, a simţit nevoia s-o necăjească:

— Nu suntem în timpul războiului!

Astfel, a devenit şi mai îndârjită. Nu se temea că lumina dinăuntru se va strecura afară, ci că razele lunii se vor furişa înăuntru.

Când era în oraş, Rie a citit pe furiş jurnalul soţului ei, iar faptul că nu a găsit nici o menţiune despre Ying Chan a enervat-o la culme. Încă din tinereţe, Honda, timid fiind, nu avea obiceiul să scrie despre viaţa lui amoroasă în jurnal.

Printre documentele soţului ei a găsit un jurnal vechi numit „Jurnal de vise“. Pe el era notat numele Kiyoaki Matsugae. Numele îi suna cunoscut, fiind pomenit adesea de Honda, însă el nu-i spusese nimic despre existenţa acestui jurnal şi era pentru prima oară când îl vedea.

După ce l-a răsfoit un timp, plictisită de notiţele absurde, l-a pus cu grijă la loc. Rie nu căuta fantezii. Singurul lucru care o putea vindeca era adevărul.

Când a închis sertarul, şi-a prins mâneca de la kimono, a tras de ea şi a rupt-o. Pe măsură ce astfel de experienţe sentimentale se acumulau,

inima lui Rie se umplea şi ea de rupturi. Era reţinută de ceva, avea inima golită şi nepăsătoare.

Ploua zi şi noapte. Putea vedea de la fereastră hortensiile ude. Sfera violet-deschis a florii, plutind în amiezile mohorâte, îi dădea senzaţia că sufletul ei a luat-o pe cărări greşite.

Nu era nimic mai insuportabil decât gândul că Prinţesa Lumina Lunii exista undeva pe pământ. Din cauza ei lumea se destrăma.

Până la acea vârstă, Rie trăise fără să cunoască spaima sentimentală. Era surprinsă de avalanşa de sentimente violente de singurătate născute înlăuntrul ei. Femeia stearpă zămislise pentru prima oară un lucru monstruos.

Astfel, Rie a aflat că şi ea are imaginaţie. Ceva ce n-a fost niciodată folosit, ceva ce ruginise într-un colţ al vieţii ei lungi şi liniştite se renăscuse subit, din necesitate, şi se ascuţise. În tot cazul, orice este creat din necesitate este însoţit de amărăciune; închipuirile ei nu aveau nici urmă de dulceaţă în ele.

O imaginaţie bazată pe realitate i-ar fi deschis şi eliberat sufletul, dar aceea care încerca să se apropie cât mai mult de adevăr degrada şi seca inima. Mai mult, dacă „adevărul“ chiar nu exista, totul devenea inutil.

Totuşi, închipuirea unei crime, cu un strop de adevăr în ea, nu ar fi influenţat-o negativ. Imaginaţia lui Rie se zbătea între instinct şi năzuinţă: pe de o parte, simţea că adevărul este pe aproape, iar, pe de altă parte, îşi dorea ca acel adevăr să nu existe. Aşadar, imaginaţia ei geloasă era încătuşată de autonegare şi nu putea accepta propria existenţă. Aşa cum aciditatea din stomac găureşte treptat stomacul, imaginaţia ei coroda rădăcinile propriei puteri imaginative. În acelaşi timp, simţea dorinţa de a fi salvată. Striga după ajutor. Adevărul. Dacă ar fi ştiut adevărul, ar fi fost salvată! Dorinţa, apărută la sfârşitul unei căutări obsesive, unilaterale, începea să semene cu o

autoflagelare. Din cauza acelui adevăr, dacă chiar exista, ea avea să fie distrusă.

Dar pedeapsa căutată şi primită are o nuanţă de nedreptate. Cum să fie acuzat un procuror? Asta ar reprezenta o răsturnare de situaţie. Când ceea ce râvnea avea să se împlinească, în locul plăcerii încântătoare, nemulţumirea şi ura pedepsirii unui lucru inocent aveau să se aprindă. Chiar şi acum simţea pe propria-i piele căldura rugului în flăcări. Nu trebuia să suporte această nedreptate. Nu trebuia să se expună unui dureri insuportabile. Deşi era suficient că suferea de suspiciune, de ce trebuia să mai adauge şi suferinţa recunoaşterii?

Dorea să descopere adevărul şi, totuşi, îl nega; dorea să nege adevărul şi, totuşi, râvnea la singura salvare din el. Aceste trăiri se învârteau în cerc, fără să se termine vreodată. Asemenea unui turist, pierdut în munţi, se chinuia să înainteze, dar se întorcea mereu în acelaşi punct.

Adevărul părea învăluit în ceaţă într-o zonă unde detaliile erau ciudat de clare. Urmăreşti o rază de lumină numai ca să descoperi că luna nu este acolo, ci în spate, iar în faţă e o simplă oglindire.

Însă Rie nu-şi pierduse complet simţul autocritic. Câteodată, scârbită de propriile trăiri, simţea nevoia să-şi acopere faţa în ruşine. Totuşi, considera că nu este vina ei că a devenit o persoană urâtă, antipatică, ci a soţului ei. Probabil că soţul ei o transformase într-o fiinţă infamă din cauză că nu voia s-o iubească. Când a înţeles lucrul acesta, ura a ţâşnit din pieptul ei precum o fântână.

Totuşi, în starea ei sentimentală, evita crudul adevăr: cu toate că nu devenise atât de respingătoare din gelozie, erau alte cauze care o transformaseră în ceea ce era şi, chiar dacă ar fi rămas neschimbată, tot nu ar mai fi fost iubită. Soţul ei ar fi trebuit dispreţuit, dar, din nevoia de a

întoarce spatele farmecelor ei, o transformase într-o persoană dezagreabilă.

Rie nu se mai uita de mult timp în oglindă. Şuviţele răzleţe de păr îi evidenţiau şi mai mult obrajii neatrăgători. Toată faţa ei părea artificială, chiar şi umflăturile.

După multă vreme, imediat după ce observase edemele, a început să-şi machieze strident ochii. Îi displăcea să vadă numai ochii ieşind în evidenţă, aşa că îşi contura sprâncenele cu creion închis şi se dădea cu multă pudră. Când erau tineri, Honda o necăjea poreclind-o „faţă de lună“. La început, s-a supărat că râdea pe seama afecţiunii ei, dar, în noaptea când a strigat-o aşa, dragostea lui părea caldă şi, probabil, gândindu-se la boala ei, sentimentele lui se intensificaseră, iar Rie începuse să se mândrească cu faţa ei. Acum, reflectând mai bine, pasiunea sexuală, invocată de această boală, ascundea o anume cruzime subtilă. În astfel de nopţi, el era mai pasional, iar faptul că o punea pe Rie să stea nemişcată o făcea să creadă ce el se mulţumea cu iluzia unui corp neînsufleţit cu faţa umflată, decedat de câteva zile.

Acum, reflexia din oglindă era o ruină în viaţă. Sub părul ei fără strălucire, pe faţa rotundă apăruse o răutate vânoasă, asemenea scheletului unui evantai. Treptat, ajunsese să nu mai semene cu un chip de femeie şi numai edemul acela păstrase o rotunjime feminină. Chiar şi aceea era rotunjimea distantă, ştearsă şi istovită a lunii în lumina zilei.

Dacă s-ar fi machiat mai frumos acum ar fi însemnat că a capitulat. Totuşi, şi urâţenia reprezenta o înfrângere. Deoarece îi pierise dorinţa de a-şi acoperi defectele, semnele rămâneau semne, urâţenia, urâţenie, şi totul se mişca uşor, precum unduirile dunelor de nisip. Rie se gândea că poate nu din cauza soţului ei nu se putea debarasa de gelozie, ci din vina acestei sluţenii îngrozitoare, care-i învăluia trupul ca un aşternut greu. Simţea că are nevoie de o putere

înfricoşătoare pentru a o alunga, aşa că, din comoditate, a lăsat-o aşa. Dar, dacă era atât de leneşă, de ce nu găsea nici măcar un moment de răgaz?

Dintr-odată, Rie şi-a amintit frumuseţea muntelui Fuji iarna, aşa cum îl văzuse de la primul etaj al acestei case, la scurt timp după căsătorie. Soacra îi spusese să aducă din debaraua de la etaj serviciul folosit de Anul Nou şi atunci l-a văzut. Avea mânecile kimonoului legate cu un şnur roşu, ca să nu o deranjeze la treaba în casă.

Rie a văzut că ploaia se oprise şi lumina serii era clară. Pentru a se detaşa de aceste gânduri, contemplând muntele Fuji, a urcat în camera-depozit unde nu mai fusese de multă vreme. S-a urcat pe mormanul de plăpumi şi a deschis ferestrele cu geamuri mate. Cerul postbelic, diferit de cerul dinainte, era strălucitor, dar nişte nori cleioşi se aşternuseră peste tot. Fuji nu se vedea.

39

Honda s-a trezit din somn, simţind nevoia să urineze.

Frânturi de vise separate.

Se făcea că se plimba printr-un district rezidenţial micuţ, înconjurat de gard viu. Casele aveau în grădină *bonsai* puşi în jardiniere, altele aveau răsaduri de flori îngrădite, presărate cu scoici. Grădinile erau umede şi pline de melci. Doi copii stăteau faţă în faţă pe marginea unei verande şi beau apă călduţă cu zahăr, savurând vafe. Era unul dintre districtele din Tokyo din care dispăruseră fără urmă astfel de imagini. Ajunsese la o alee înfundată, împrejmuită cu gard viu, care avea în capăt o portiţă din nuiele.

Când a deschis portiţa şi a păşit înăuntru, a descoperit grădina luminoasă a unui hotel de modă veche. A nimerit în mijlocul unei petreceri în aer

liber. Un manager cu mustaţă în stil Ronald Colman l-a întâmpinat cu o plecăciune adâncă.

Tocmai atunci s-a auzit sunetul strălucitor şi trist al unei trompete. Pământul s-a deschis, iar Prinţesa Ying Chan a apărut într-o rochie aurie pe aripile unui păun auriu. Oamenii aplaudau şi deasupra lor zbura păunul, ale cărui aripi sunau ca un clopoţel.

Prinţesa era călare pe păun, iar pulpele brun-roşcate, lucioase, îi străluceau goale sub rochie. Numaidecât, a lăsat să cadă pe spectatorii cu feţele îndreptate spre ea o rafală cu miros de urină.

Honda se întreba de ce nu se dusese la toaletă. Trebuia să o certe pentru comportamentul acesta bizar. A intrat în hotel să caute o baie.

În comparaţie cu nebunia de afară, în hotel era linişte totală.

Uşile tuturor camerelor erau descuiate şi uşor întredeschise. Honda a deschis toate uşile şi a observat că în camere nu era nimeni, ci doar câte un coşciug pe paturi.

O voce i-a spus că aceea era toaleta căutată de el.

Nu mai putea să se ţină şi, până la urmă, a intrat într-o cameră. A încercat să urineze în coşciug, dar n-a putut de frica de a nu înfăptui o blasfemie.

În acel moment s-a trezit.

Visele acestea nu reprezentau decât semnalul îngrijorător al îmbătrânirii – nevoia de a urina des. Când s-a întors de la toaletă, acum, complet treaz, devenise preocupat de înnădirea firelor rupte ale visului. Deoarece acolo era o fericire de netăgăduit.

Era nerăbdător să guste din nou sentimentul bucuriei luminoase din vis. O plăcere incontestabilă, incandescentă şi pură îi umplea fiinţa. Bucuria aceasta era reală. Dacă, chiar şi într-un vis, Honda nu se putea gândi că bucuria, sentiment dominant într-un interval de timp irepetabil din viaţa lui, era reală, atunci care putea fi realitatea?

Honda a ridicat privirea către cer şi, văzând silueta metamorfozată a Înţeleptului Rege Păun, călare pe păunul auriu, a simţit armonie completă, simpatie şi prietenie. Ying Chan era a lui.

Dimineaţa următoare, chiar şi după ce s-a trezit, sentimentul de bucurie era atât de vibrant în sufletul lui, încât Honda se simţea binedispus.

Bineînţeles că visul din a doua parte a somnului era atât de vag încât nici nu şi-l mai aducea aminte, dar, cu siguranţă, nu avea nici o sclipire din bucuria primului vis. Lumina strălucitoare de la început străpunsese acumularea asemănătoare unui troian de zăpadă din partea a doua, şi dăinuise în memorie până dimineaţă.

Toată ziua s-a gândit la Ying Chan, folosind absenţa ei ca pe o pârghie. A fost surprins să constate că pasiunea primei dragoste din adolescenţă, necunoscută de el, se infiltra în corpul lui de cincizeci şi opt de ani.

Dacă stătea să se gândească mai bine, faptul că se îndrăgostise nu era bizar, ci comic. Cunoscând îndeaproape situaţia lui Kiyoaki Matsugae, ştia prea bine ce fel de om se îndrăgostea.

Sentimentul acesta era un privilegiu special acordat unei persoane căreia farmecul senzual, ignoranţa, dezorganizarea internă şi lipsa capacităţii cognitive îi permiteau să zugrăvească o imagine fantezistă despre ceilalţi. Era un privilegiu insolent. Honda ştia încă din tinereţe că el era antipodul acestui stereotip.

Adesea observase ironiile sorţii umane, care lasă un individ să participe la scrierea istoriei din ignoranţă, şi pe altul să dea greş din cauza înflăcărării. De aceea era convins că cea mai semnificativă cauză a neobţinerii doleanţelor stătea în dorinţa de a le obţine. Tocmai pentru că Honda nu şi-a dorit niciodată bani, sute de milioane de yeni au venit la el.

Aşa gândea el. Imposibilitatea de a obţine ceva nu era rezultatul incapacităţii sau al vreunui defect

congenital, nici măcar al unui ghinion de care era urmărit – nici nu concepea aşa ceva. Lui Honda îi plăcea să transforme totul în legi, să universalizeze. Nu era de mirare că încerca să se sustragă din faţa acestei reguli. Pentru că era genul de persoană care făcea totul singur, putea să fie fără probleme atât legiuitorul, cât şi infractorul. Cu alte cuvinte, limita ceea ce-şi dorea la ceea ce nu putea dobândi niciodată, iar dacă, printr-o minune, punea mâna pe obiectul râvnit, cu siguranţă acesta se dovedea nefolositor. Tocmai de aceea se străduia să-i atribuie intangibilitate acelui obiect, să păstreze o distanţă considerabilă faţă de el. Altfel spus, menţinea o pasiune apatică în sufletul lui.

În cazul lui Ying Chan, acţiunea de învăluire în mister a trandafirului siamez cu petale groase, după noaptea aceea din Gotemba, era aproape completă şi consta în exilarea lui Ying Chan într-un loc inaccesibil pentru el şi cunoaşterea lui. (În primă instanţă, lungimea braţului său şi a percepţiei erau la acelaşi nivel). Plăcerea de a vedea presupunea obligatoriu o zonă nevizibilă. Honda simţise că fusese la capătul lumii prin experienţa din India. Dorea să încerce trăirea unui animal leneş, care-şi linge blana murdărită de răşină, relaxat într-o baie de soare, ţinând prada la distanţă de propriile-i gheare. Oare în dorinţa lui de a imita un astfel de animal trândav nu încerca să-l imite pe Dumnezeu?

Pentru Honda era insuportabil faptul că dorinţa carnală şi dorinţa de cunoaştere se suprapuneau exact. Honda ştia foarte bine că dragostea nu se năştea în el decât dacă le separa pe cele două. Cum putea să crească un trandafir între doi copaci gigantici încolăciţi şi urâţi? Dragostea nu ar fi trebuit să se deschidă, asemenea unui orhidee parazite, pe nici unul dintre arborii cu rădăcini neruşinat atârnate, nici pe dorinţa insipidă de cunoaştere, nici pe pofta trupească a duhorii celor

cincizeci şi opt de ani… Era necesar ca Ying Chan să existe dincolo de dorinţa lui de cunoaştere, ca el să aibă de-a face doar cu imposibilitatea dorinţei lui.

Absenţa era cel mai bun lucru pentru asta. Era singurul material pur pentru dragostea lui. Fără absenţa fiarei nocturne a cunoaşterii, imediat i-ar fi sclipit ochii şi ar fi sfâşiat totul cu ghearele. Ar fi muşcat în neştire, ar fi transformat totul în leşuri cunoscute şi ar fi pătruns în morga cunoaşterii. Această boală înspăimântător de plictisitoare nu fusese vindecată o dată în India? Oare nu tocmai experienţele din India şi, apoi, din Benares l-au învăţat că, scăpând de cunoaşterea supremă, tânăra fată ar trebui ascunsă în adâncul unui sipet de abanos prăfuit, încuiat cu cheie? Pentru a scăpa de ochii percepţiei, se putea preface că deja o cunoaşte. Honda izbutise acest lucru: a încuiat el însuşi şi, prin puterea propriei voinţe, nu a mai deschis.

Cu mult timp în urmă, Kiyoaki, fascinat de imposibilul absolut, a comis un lucru imoral, iar Honda făcea acum imposibilul ca să nu săvârşească aceeaşi greşeală. Imediat ce ar fi comis o asemenea imprudenţă, frumuseţea nu ar mai fi existat în lumea aceasta.

Şi-a amintit prospeţimea acelei dimineţi… dimineaţa în care Ying Chan dispăruse.

O parte din el era măcinat de nelinişte, iar cealaltă parte savura întâmplarea. Chiar şi după ce descoperise că Ying Chan nu mai este în cameră, n-a intrat imediat în panică şi nu l-a strigat pe Katsumi. Era captivat de savurarea parfumului omniprezent emanat de Ying Chan.

Fusese o dimineaţă senină; patul era răvăşit. A descoperit în cutele minuţioase ale cearceafului urme ale corpului încins, care s-a zbătut de necaz. Honda a luat un fir ondulat ascuns sub pătura vălurită, precum un cuib în care suferise un mic animal drăgălaş. Honda căuta în adâncitura pernei

urme ale salivei transparente a lui Ying Chan. Perna încă avea acea scobitură inocentă.

De-abia atunci s-a dus să-l anunţe pe Katsumi.

Katsumi s-a albit instantaneu. Honda nu s-a străduit să ascundă faptul că el nu era deloc surprins.

Au decis să-şi unească forţele în căutarea ei.

Honda ar fi minţit dacă n-ar fi recunoscut că se gândea uneori la decesul lui Ying Chan. Era convins că nu se întâmplase nimic, dar, în dimineţile însorite din sezonul ploios, moartea plutea chiar şi în mirosul parfumat al cafelei irosite. Ceva tragic împrejmuia dimineaţa, ca o margine fină din argint. Era dovada de graţie la care visase Honda.

Cu toate că nu intenţiona aşa ceva, l-a sfătuit pe Katsumi să anunţe poliţia, amuzându-se de expresia disperată a tânărului.

Mai întâi a ieşit pe terasă şi s-a uitat în băltoacele de pe fundul piscinei. Se cutremura la gândul că trupul lui Ying Chan ar putea pluti în piscina în care se reflecta cerul albastru. Simţea că geamul unei oglinzi – zona de trecere dintre real şi ireal – fusese spart în cioburi mărunte şi că putea păşi cu uşurinţă în lumea imaginară. În acea dimineaţă, acest univers putea fi orice – moartea, crima, sinuciderea, până şi apocalipsa era posibilă. Toate acestea se petreceau în sânul peisajului luminos şi proaspăt.

În timp ce cobora împreună cu Katsumi în valea cu iarba umedă care ducea spre râul de munte, Honda se bucura, închipuindu-şi pierderea prestigiului social pe care-l deţinea din cauza unui articol de ziar legat de o sinucidere. Era o exagerare ridicolă. Incidentul se întâmplase doar între Ying Chan şi Katsumi, nimeni nu ştia despre gaura din perete.

După mult timp Muntele Fuji a apărut în faţa lui. Deja era muntele văratic. Poalele înzăpezite fuseseră ridicate neaşteptat de sus şi culoarea

pământului strălucea în lumina soarelui precum ţiglele udate de ploaie.

S-au uitat în râu. Chiar şi în pădurea de chiparoşi au cercetat.

Când au ieşit pe poartă, Honda l-a sfătuit pe Katsumi să se ducă la casa vecinei Keiko, unde s-ar putea s-o găsească. Tânărul a refuzat cu încăpăţânare, dar şi-a luat angajamentul s-o caute cu maşina pe drumul ce ducea către gară. Îi era îngrozitor de frică s-o întâlnească pe mătuşa lui.

Chiar şi el ezita s-o viziteze pe Keiko la o oră atât de matinală, dar situaţia i-o cerea. Honda a sunat la uşă. În mod surprinzător, Keiko l-a întâmpinat machiată complet, îmbrăcată într-un costum de culoarea smaraldului şi un cardigan.

— Bună dimineaţa. O cauţi pe Ying Chan? A venit aici când încă era întuneric şi doarme în patul lui Jack. Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal… Deoarece părea răscolită, i-am dat să bea lichior şi am culcat-o acolo. De atunci sunt trează şi am rămas aşa. Eşti un om îngrozitor! Dar n-am întrebat-o nimic despre ce s-a întâmplat. Vrei să-i vezi faţa fermecătoare în timp ce doarme?

*

Honda, încă destul de stăpân pe sine, şi-a înfrânt dorinţa de a o vedea. După aceea, nici Ying Chan, nici Keiko nu l-au mai contactat.

Aştepta ca adevărata nebunie să se dezlănţuie în interiorul lui.

Raţiunea ajungea la un nivel de irascibilitate extrem şi, exact ca vulpea bătrână din piesa Kyōgen *Vânătoarea de vulpi*, care s-a repezit la pradă deşi ştia că este o capcană, Honda aştepta momentul când va ajunge în aceeaşi situaţie cu vulpea, în ciuda experienţei şi cunoştinţelor, realizărilor şi abilităţilor, raţiunii şi obiectivităţii sau, dimpotrivă, aştepta ca acest cumul să îl oblige să se ducă spre capcană.

Aşa cum un adolescent aşteaptă maturitatea, aşa şi un bărbat, la cei cincizeci şi opt de ani, trebuia să atingă maturitatea, dar pe aceea distrugătoare. În luna noiembrie, când toţi copacii din crângul veştejit îşi scuturã frunzele, pătura verde se îngălbeneşte şi, în claritatea soarelui de iarnă, zona pare atât de albă şi uscată, precum Tărâmul Pur sau precum castravetele chinezesc, se întrezăreşte doar un punct purpuriu printre vlăstarii de viţă trecuţi, aşteptând de unul singur maturitatea nimicitoare.

Vârsta lui Honda îl făcea să nu distingă lucrul căutat – fie era nechibzuinţa, asemănătoare flăcării, fie moartea. Undeva, nu ştia exact unde, ceva se pregătea încet, cu grijă. Singurul lucru sigur din viitor era moartea.

Într-o zi, la biroul din Marunouchi, a auzit că un tânăr funcţionar primise un telefon privat şi vorbea temător să nu fie auzit; atunci, Honda s-a simţit îngrozitor de singur. Cu siguranţă îl sunase o femeie, iar bărbatul, atent la cei din jurul lui, părea distant, însă, de la depărtare, Honda auzea clar vocea captivantă a femeii.

Probabil că cei doi aveau o înţelegere tacită şi comunicau printr-un limbaj foarte protocolar. Honda tocmai uneltea un plan: cum să-l concedieze pe tânărul cu părul mereu aranjat, privirea galeşă şi buzele arogante? Acest tip nu era potrivit într-o firmă de avocatură.

Cât timp era în Tokyo, cel mai uşor era s-o prindă pe Keiko, care-şi petrecea zilele şi nopţile la restaurante, cocktailuri şi cine ceremonioase. După ce a ascultat conversaţia tânărului, a ezitat să dea un telefon personal şi să vorbească în gura mare din micul birou. A ieşit de acolo, spunând că se duce la cumpărături.

Galeria de magazine din clădirea Marunouchi era unul dintre puţinele locuri dinainte de război rămase în Tokyo, iar Honda adora să privească vitrinele de galanterie bărbătească şi să aleagă

hârtie pentru caligrafie. Domnii, cu aer antebelic, călcau cu grijă pe podeaua de mozaic, deosebit de alunecoasă din cauza ploii, în căutarea de produse care să nu le golească buzunarele.

Honda a sunat-o pe Keiko de la un telefon public.

Ca de obicei, nu a răspuns din prima. Era convins că este acasă. Şi-a imaginat spatele ei magnific, voluminos. Probabil că era în combinezon şi se machia, după ce îşi alesese cu grijă ţinuta pentru prânzul respectiv, şi nu dădea importanţă telefonului.

— Te rog să mă scuzi pentru aşteptare, a spus ea cu o voce intensă şi calmă. De când nu ne-am mai auzit! Cum o mai duci?

— N-am făcut nimic deosebit. Mă gândeam că poate luăm masa împreună în curând.

— Ce drăguţ din partea ta! De fapt tu nu vrei să mă vezi pe mine, ci pe Ying Chan.

Pe moment, Honda şi-a înghiţit cuvintele şi a aşteptat indicaţiile lui Keiko.

— Îmi pare rău că ţi-am făcut probleme atunci. Apropo, între timp nu a mai dat nici un semn. Tu te-ai mai întâlnit cu ea?

— De atunci, nu. Oare ce o face? Cred că este în sesiune acum.

— Nu cred că este foarte studioasă.

Honda era surprins că poate să întreţină o conversaţie atât de calm.

— Oricum, vrei s-o întâlneşti, a început Keiko, apoi a căzut pe gânduri puţin.

Momentul de linişte nu fusese nici greu, nici important. Probabil că pudra albă plutea în razele de lumină ale dimineţii care se furişau prin fereastra dormitorului. Honda ştia că nu era genul de femeie prefăcută, aşa că a lăsat totul în mâinile ei.

— Mă gândesc să pun o condiţie.

— Condiţie? Ce?

— Ying Chan s-a refugiat la mine şi are încredere oarbă în mine. Condiţia este să-i spun că vin şi eu şi cu siguranţă nu te va refuza. Îţi convine?

— Cum să nu-mi convină?! Chiar aveam de gând să te rog acelaşi lucru.

— Voiam să vă las să vă întâlniţi doar voi doi, dar…Unde să te sun să te anunţ?

— La biroul meu. M-am hotărât să merg în fiecare dimineaţă la birou, a spus Honda şi a închis.

Din acel moment lumea s-a schimbat. Cum putea el să îndure aşteptarea următoarei ore, următoarei zile? A făcut un rămăşag cu el însuşi: dacă Ying Chan va purta inelul cu smarald când se vor întâlni însemna că l-a iertat, dacă nu-l va avea, nu va fi primit iertarea.

40

Casa lui Keiko era în partea înaltă a zonei Azabu şi avea o alee asfaltată, ce ducea până la intrare. În amintirea tinereţii petrecute la Brighton, tatăl lui Keiko construise o faţadă semicirculară în stil Regenţă. Într-o amiază fierbinte de la sfârşitul lunii iunie, Honda a acceptat o invitaţie la ceai şi a intrat pe moşia ei cu sentimentul întoarcerii în Japonia antebelică.

După taifun, ploaie şi tunete, dintr-odată, în lumina verii din pauza sezonului ploios, copacii liniştiţi ai grădinii din faţă păreau că acaparaseră reminiscenţele unei întregi ere. I se părea că o astfel de moşie se întoarce la muzica veche, nostalgică. Era singura rămasă printre ruine şi, tocmai datorită acestei unicităţi, devenise mai privilegiată, păcătoasă şi sumbră. Era ca şi cum amintirile, lăsate în urmă de timp, îşi sporiseră intensitatea cu trecerea vremii.

Keiko i-a trimis o invitaţie oficială: „Vă invit la un ceai în cinstea eliberării proprietăţii mele din

mâna forţelor de ocupaţie“. Nu a deschis subiectul reîntâlnirii cu Ying Chan. Honda s-a dus cu un buchet de flori. Cât timp moşia fusese confiscată, Keiko locuise împreună cu mama ei, dar într-o casă separată, care aparţinuse majordomilor, şi nu invitase pe nimeni în casa de la Tokyo.

Un valet cu mănuşi albe l-a întâmpinat pe Honda. Holul circular avea un tavan boltit, înalt; uşile din cedru japonez pe o parte erau pictate cu cocori; cele de pe cealaltă parte dădeau către o scară spiralată din marmură, care ducea la primul etaj. Pe la jumătatea scărilor, într-o firidă întunecată, stătea statuia de bronz a lui Venus, cu privirea îndreptată în jos.

Uşile din cedru japonez pictate cu cocori în stilul Şcolii Kanō, pe jumătate deschise, dădeau în salonul pentru oaspeţi. În acea încăpere nu era nimeni.

Un rând de geamuri mici luminau salonul, iar fiecare geam era format din fragmente de cristale faţetate, de modă veche, răsfrângând culorile curcubeului. În capăt, sala forma un ungher. Pe peretele pictat cu nori aurii atârna o stampă îngustă cu semne caligrafice. Din tavanul casetat, în stilul Momoyama, cobora un candelabru. Toate măsuţele şi scaunele erau exemplare extraordinare de mobilă în stil Ludovic al XV-lea; modelul tapiseriei fiecărui scaun în parte era diferit, iar împreună formau secvenţa unei sărbători câmpeneşti a lui Watteau.

În timp ce Honda analiza detaliile, din spate i-a venit un miros cunoscut şi, întorcându-se, a văzut-o pe Keiko într-o ţinută de zi din pongee, maro-verzuie, cu fustă dublată.

— Ce zici? Sunt nişte opere clasice extraordinare, nu?

— Ce îmbinare splendidă între Japonia şi Occident!

— Interesul tatălui meu plana în zona aceasta. Nu crezi că s-au păstrat în stare bună? În legătură

cu confiscarea nu am avut nimic de făcut, dar am alergat peste tot, am făcut tot posibilul ca să nu fie distrusă de necunoscători. Deoarece casa a fost folosită pentru persoanele de marcă din armată, mi-au înapoiat-o într-o stare impecabilă. În fiecare colţişor din această casă sunt amintirile mele. Bine că nu mi-a demolat casa vreun ţărănoi din Ohio. Voiam să o vezi azi.

— Unde sunt oaspeţii?

— Toţi sunt în grădină. E cald, dar adierea vântului este plăcută. Nu vii şi tu?

Keiko nu a spus nimic despre Ying Chan.

A deschis uşa din colţul camerei şi a ieşit pe terasa dinspre grădină. La umbra copacilor erau împrăştiate măsuţe şi scaune din trestie. Norii erau extraordinar de frumoşi. Culorile din rochiile doamnelor intensificau verdele ierbii. Pălării, asemenea florilor, se mişcau încolo şi încoace.

Când s-a apropiat, a observat că erau numai doamne în vârstă şi că el era singurul bărbat. În timp ce se făceau prezentările, nu se simţea în largul lui. De fiecare dată când îi era întinsă o mână rozalie, pătată şi ridată, ezita să o strângă. Adunătura aceea de mâini îi întuneca uşor mintea, precum încărcătura de fructe uscate din cala unui vas.

Doamnele europene, fără să-şi dea seama că au fermoarele rochiilor desfăcute, îşi ondulau şoldurile şi râdeau zgomotos. Ochii lor afundaţi, aprigi, cu pupilele maro sau albastre se uitau undeva, unde el nu vedea. Când pronunţau câte un cuvânt, deschideau gurile negre atât de mult, încât li se vedeau amigdalele. Se avântau în discuţii cu o înflăcărare dezgustătoare. Una dintre doamne a înşfăcat două-trei sandviciuri subţiri cu degetele cu manichiură roşie. Apoi, s-a întors brusc la Honda, i-a spus că a divorţat de trei ori şi l-a întrebat dacă japonezii divorţează adesea.

În depărtare se zăreau doamne îmbrăcate în haine colorate, care se plimbau pe sub copacii din

pădurice pentru a scăpa de căldură. Două sau trei dintre ele au apărut la marginea crângului. Acolo era şi Ying Chan, încadrată de două femei europene.

Inima lui Honda a început să bată de parcă s-ar fi împiedicat de ceva. Acestea sunt! Aceste palpitaţii sunt „importante“, datorită lor viaţa a încetat a mai fi în starea solidă şi a devenit lichidă, ba chiar gazoasă. Pentru Honda era suficient. Cuburile de zahăr s-au topit instantaneu în ceai în clipa acelor bătăi ale inimii. Toate clădirile au început să se clatine. Toate podurile s-au înmuiat. Viaţa era sinonimă cu fulgerul sau cu tremurul florii de mac roşu sau cu freamătul draperiilor. Concentrarea extremă asupra propriei satisfacţii, amestecată cu ruşinea neplăcută, ca într-o mahmureală, l-a proiectat pe Honda în lumea imaginară a viselor.

Bucuria lui Honda s-a dublat. Acompaniată de cele două doamne înalte, Ying Chan, într-o rochie rozalie fără mâneci, cu părul ei negru-abanos, strălucitor, căzut peste umeri, a ieşit brusc din umbra crângului, în lumina soarelui. Imaginea aceasta i-a adus aminte de picnicul de la Bang Pa In, când mica Prinţesă fusese însoţită de cele două doamne de curte.

Nici nu realizase că lângă el stătea Keiko.

— Ce părere ai? Eu îmi respect mereu promisiunile, i-a şoptit la ureche.

În sufletul lui Honda s-a declanşat o emoţie copilărească şi îi era teamă că nu va face faţă situaţiei, decât dacă se va baza pe Keiko. Pas cu pas, Ying Chan, cu zâmbetul pe buze, se apropia de această frică greu de pătruns. Încerca să-şi înăbuşe emoţiile până ce Ying Chan va fi ajuns lângă el, dar, pe măsură ce se apropia, acestea se intensificau. Honda avea limba legată, chiar înainte de a spune ceva.

— Poartă-te ca şi cum nu s-a întâmplat nimic. Mai bine nu spui nimic despre Gotemba, i-a şoptit

din nou Keiko.

Din fericire, înaintarea lui Ying Chan a fost întreruptă în mijlocul pajiştii, când o doamnă a intrat în vorbă cu ea. Parcă nu sesizase încă prezenţa lui Honda. La câţiva metri mai încolo, fata se legăna pe creanga timpului, asemenea unei portocale frumoase, coapte, cu o aromă seducătoare, savuroasă, la care puteai ajunge cu mâna prea uşor. Honda analiza fiecare părticică a trupului ei: pieptul, picioarele, zâmbetul care dezvăluia dinţii albi…Toate aveau suflul soarelui arzător al verii, însă, cu siguranţă, sufletul era rece ca gheaţa.

Când Ying Chan s-a alăturat grupului lor, încă nu era sigur dacă într-adevăr nu-l observase sau doar se prefăcea că nu-l observase.

— Uite-l pe domnul Honda! a spus Keiko cu entuziasm.

— O!

Prinţesa s-a întors cu un zâmbet prelung. Nu părea încordată. În lumina verii, faţa ei era vioaie, buzele erau mai destinse decât de obicei, sprâncenele se arcuiau, iar pe chipul ei, de luminozitatea chihlimbarului, ochii negri şi mari scânteiau. Era desfătată de acest anotimp. Vara o relaxase atât de mult pe Ying Chan, încât părea că îşi întinde trupul într-o baie largă. Îşi imagina spaţiul dintre sâni şi sutien transpirând ca într-o saună, cu vara adânc ascunsă în ei.

Când i-a întins mâna, ochii ei nu aveau nici o emoţie. Honda i-a strâns mâna aproape tremurând. Pe deget nu avea inelul cu smarald. Deşi făcuse acel rămăşag cu el însuşi, acum a conştientizat că îşi dorise să piardă, să fie respins cu răceală. Se mira că până şi această respingere îi insufla plăcere şi nu-i stingherea deloc iluziile îndrăzneţe.

Deoarece Ying Chan a luat o ceşcuţă goală, Honda a întins mâna şi a atins toarta ceainicului din argint de epocă, dar fierbinţeala argintului l-a făcut să ezite. S-a temut că acţiunea sa va fi

întreruptă de ceaţa nesiguranţei, că mâna îi va tremura şi, ca urmare, putea să facă ceva îngrozitor de neîndemânatic. Un chelner cu mănuşi albe a venit imediat în ajutorul lui şi l-a eliberat de această grijă.

— Acum, că vara s-a instalat, poate vă veţi simţi în largul dumneavoastră, a reuşit să scoată câteva cuvinte, în cele din urmă.

Fără să-şi dea seama, limbajul lui devenise politicos.

— Da. Îmi place vara, răspunse Ying Chan ca la carte şi zâmbi drăgăstos.

Doamnele în vârstă dimprejur erau curioase şi i-au cerut lui Honda să traducă discuţia lor. Cu toate că aroma lămâii de pe masă şi mirosul înţepător al trupurilor bătrâne, combinat cu parfum, îi întindeau nervii la maximum, Honda a făcut un efort să traducă. Doamnele au râs fără motiv, spunând că „vara“, cuvântul japonez, le făcea să simtă sufocant căldura, doar presupunând că este un cuvânt cu etimologie tropicală.

Honda a simţit în mod intuitiv plictiseala lui Ying Chan. Şi-a aruncat o privire în jur. Keiko deja se îndepărtase. Apăsarea creştea în interiorul lui Ying Chan, asemenea unui animal necuvântător, care se rostogoleşte cu tristeţe pe iarba cu miros puternic. Această intuiţie era singura legătură cu Ying Chan. Îşi mişca trupul graţios, zâmbea şi vorbea în engleză, însă, treptat, Honda avea senzaţia că vrea să-i împărtăşească plictiseala ei. Era ca eliberarea unui tip de melodie compusă din acumularea melancoliei de vară a cărnii ei, pornind de la sânii ei grei spre picioarele frumoase, uşoare. I se părea că aude continuu în urechi, înalt sau jos, zumzăitul unei insecte ce zbura pe cerul văratic.

Totuşi, asta nu însemna neapărat că ea se plictisise de această petrecere. Mai degrabă starea aceasta de monotonie, care-i învăluia trupul, putea să fie naturală odată cu renaşterea verii. Părea să se simtă în largul ei. S-a retras uşor la umbra unui

copac şi vorbea cu însufleţire, ţinând ceaşca de ceai, înconjurată de doamnele în vârstă; ele i se adresau cu „Alteţa Voastră Regală“. Dintr-odată, şi-a scos un pantof şi, cu vârful ascuţit de la şosetă, şi-a scărpinat pulpa celuilalt picior. Şi-a păstrat echilibrul cu graţia unei păsări flamingo, ţinând ceaşca perfect stabilă, fără să verse o picătură de ceai în farfurioară.

În acel moment, Honda a fost sigur că poate să se strecoare fără ocolişuri în sufletul lui Ying Chan, chiar dacă nu fusese iertat încă.

— Am văzut o acrobaţie pe cinste, i-a şoptit în japoneză Honda într-un moment de pauză.

— Poftim?

Ying Chan şi-a ridicat ochii nedumerită. Gura ei a rostit un simplu „poftim?“, fără să depună nici un efort să dezlege ghicitoarea lui Honda. Guriţa ei părea o bulă de aer apărută, dintr-odată, la suprafaţa apei. Ce încântător! Ea nu era deloc deranjată de faptul că nu înţelegea, aşa că şi el trebuia să aibă un astfel de curaj. A scris un bileţel cu creionul pe o pagină ruptă dintr-un carneţel. „Te rog să-mi acorzi o întâlnire în doi. Îmi convine şi în timpul zilei. Doar o oră e suficient. Azi? Ce zici? Poţi veni aici…?“

Ying Chan a evitat cu abilitate privirile doamnelor şi s-a uitat la bucăţica de hârtie în soare. Honda s-a bucurat de momentul în care ea s-a ferit de privirile celorlalţi.

— Eşti liberă?

— Da.

— O să vii?

— Da.

Ying Chan a spus un „da“ prea clar, urmat de un zâmbet frumos, îndulcind imediat afirmaţia. Era clar că ea nu se gândise la nimic.

Oare unde duc dragostea şi ura? Oare unde dispar norii tropicali ameninţători, rafalele de ploaie ca o cădere de pietre? Faptul că era făcut să realizeze inutilitatea suferinţei îl afecta mai mult

pe Honda decât faptul că era făcut să realizeze inutilitatea fericirii lui.

Keiko dispăruse, iar acum se întorcea cu doi oaspeţi dinspre salon în grădină, aşa cum făcuse şi cu Honda. O doamnă în vârstă, când a văzut frumoasele kimonouri, unul verde-gălbui şi celălalt bleumarin, a scos nişte sunete ascuţite de admiraţie cu limba ei dură şi aspră, ca a unui papagal. Honda s-a întors. Era Makiko, însoţită de doamna Tsubakihara.

Honda se uita fermecat la părul de abanos al Prinţesei, prin care se juca vântul, iar sosirea celor două i s-a părut complet inoportună. Ele l-au salutat mai întâi pe Honda, iar Makiko a spus cu răceală, uitându-se împrejur la doamnele în vârstă:

— Ce norocos sunteţi astăzi, domnule Honda! O pată de culoare între atâtea…

Bineînţeles, cele două au fost prezentate europenelor, urmând un schimb de replici amicale, dar se vedea că-şi doreau să se întoarcă la Honda, cu care puteau discuta în japoneză.

Când norii se deplasau şi umbrele se adânceau pe părul ei alb, Makiko a spus:

— Ai văzut demonstraţiile din 25 iunie?

— Nu. Doar am citit în ziar.

— Şi eu tot din ziar ştiu. Au aruncat cocktailuri Molotov în zona Shinjuku şi în unele gherete de poliţie. Cred că a fost o nebunie. Mă întreb dacă nu cumva Partidul Comunist va prelua puterea.

— Eu nu sunt de aceeaşi părere.

— Lucrurile par să se agraveze cu fiecare lună. Au apărut şi armele artizanale. Cred că Partidul Comunist şi coreenii vor transforma Tokyo într-o mare de flăcări.

— Chiar şi aşa, nu prea avem ce face, nu-i aşa?

— O să ducem o viaţă lungă dacă adoptăm atitudinea asta. Dar, privind la lumea de azi, mă întreb adesea ce s-ar fi întâmplat dacă Isao ar fi trăit. Am început să scriu o serie de poeme intitulate „25 iunie“. Îmi doream să scriu un poem

îngrozitor, cum nu mai fusese scris de multă vreme; am căutat un subiect care să nu se potrivească deloc pentru un poem şi am dat peste acesta.

— Şi totuşi nu te-ai dus să vezi cu ochii tăi?

— Un poet vede mai bine de la distanţă, faţă de oamenii ca voi.

Nu-i stătea în fire lui Makiko să vorbească atât de deschis despre propriile creaţii. Părea un fel de pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. După ce a aruncat o privire împrejur, a râs sub nasul lui Honda.

— Deunăzi, ai avut ceva probleme în Gotemba, nu-i aşa?

— De unde ştii? a întrebat Honda relaxat.

— De la Keiko – Makiko a pronunţat fără ezitare numele. Însă dacă stai să te gândeşti, chiar şi într-o situaţie urgentă ca aceea, Ying Chan a avut tupeu să dea buzna peste ei în toiul nopţii şi să bată la uşa dormitorului celor doi. Jack este un băiat deosebit deoarece a primit-o cu amabilitate pe Ying Chan. Este un american bine-crescut, încântător.

Honda nu înţelegea nimic. Îşi aducea aminte clar că, în dimineaţa aceea, Keiko i-a spus: „Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal…“, iar acum, Makiko spunea că Jack înnoptase acolo. Fie era o neînţelegere din partea lui Makiko, fie era minciuna lui Keiko. Descoperirea minciunii fără noimă a lui Keiko îi oferea un sentiment de superioritate pe care ezita să-l împărtăşească lui Makiko. Dorea să evite implicarea lui în bârfele femeilor. Mai mult, era vorba de Makiko. Ea minţise fără să clipească în faţa judecătorilor. Honda nu minţea din principiu, dar, câteodată, avea obiceiul să treacă cu vederea un adevăr meschin – îl ignora aşa cum ignori gunoiul scurs în gurile de canal. Era un defect profesional de pe vremea când fusese judecător.

Tocmai când Honda încerca să schimbe subiectul, doamna Tsubakihara s-a cuibărit lângă ei, parcă cerşind protecţia lui Makiko.

A rămas surprins să constate cât de mult se trăsese la faţă în scurta perioadă în care nu se mai văzuseră. Însăşi expresia de regret părea istovită, ochii erau înfundaţi şi buzele, cu ruj portocaliu-ţipător, îi confereau un aer caraghios.

Cu ochii parcă zâmbitori, Makiko, dintr-odată, a ridicat cu un deget bărbia albă, umflată a elevei sale şi i-a arătat-o lui Honda.

— Persoana aceasta îmi dă multe bătăi de cap. Mă ameninţă mereu cu sinuciderea.

Doamna Tsubakihara şi-a sprijinit bărbia pe degetul lui Makiko, de parcă ar fi vrut să rămână în acea poziţie pentru totdeauna, dar ea şi-a retras imediat degetul. Doamna Tsubakihara, uitându-se la iarba gâdilată de adierea vântului pe înserat, până la urmă, i-a spus lui Honda:

— Dar cât ar putea să trăiască cineva fără talent?

— Dacă oamenii netalentaţi ar trebui să moară, toată lumea din Japonia ar muri, a răspuns Makiko amuzată.

Honda era martor la acest schimb de replici cu un fior în suflet.

41

Două zile mai târziu, la ora patru, ora stabilită, Honda aştepta în holul hotelului Tokyo Kaikan, locul indicat pe bileţel. Dacă Ying Chan venea, se gândea s-o ducă la restaurantul de pe acoperiş, deschis din vara aceea.

Holul, cu scaune confortabile, capitonate cu piele, aranjate la distanţă considerabilă unul faţă de celălalt, unde puteai să-ţi acoperi faţa cu ziarul, era un loc bun pentru aşteptarea cuiva, fără să fii observat. Honda avea în buzunarul interior havane Monte Cristo, procurate după o lungă perioadă de

aşteptare. Probabil că Ying Chan avea să vină până ce el va fi terminat să le fumeze. La scurt timp după ce s-a aşezat, ferestrele s-au întunecat. Singura lui temere era că va veni ploaia şi că nu vor putea lua masa pe terasa de pe acoperiş.

Un bărbat de cincizeci şi opt de ani, bogat, aştepta o tânără thailandeză. Ideea respectivă l-a salvat pe Honda de acea temere şi i-a dat senzaţia că se întoarce la rutina vieţii de zi cu zi. Prin natura lui, era un fel de port, nu un vapor. S-a întors la singura formă de existenţă – aşteptarea lui Ying Chang. Cam aceasta era şi forma sufletului său.

Era un om în vârstă, cu foarte mulţi bani; el nu căuta simplele plăceri ale bărbaţilor. Era o persoană problematică şi ar fi schimbat planeta din cauza plictiselii, dar, la suprafaţă, era întruchiparea modestiei, un spirit care prefera să se retragă într-o zonă delimitată, într-o văgăună. Avea aceeaşi reacţie şi în privinţa istoriei sau a erelor, ba chiar a miracolelor şi a revoluţiilor. Stătea peste un abis acoperit, ca pe o toaletă, fumându-şi ţigara. Pur şi simplu aştepta. Acum, când totul depindea de dorinţa partenerului, pentru prima dată, visul lui avea să ia o formă evidentă. În acest moment vedea forma ambiguă a fericirii supreme parcă printr-un vizor. Oare moartea putea să-i aducă fericirea supremă în această stare? Dacă aşa stăteau lucrurile, oare Ying Chan nu era moartea?

Honda era pregătit să joace cărţile neliniştii şi deznădejdii pe care le ţinea în el. Această perioadă de expectativă era asemenea lacului negru incrustat cu nenumărate particule de sidef ale incertitudinii…

Din restaurantul Grill Rossini, cu aer de beci, se auzea zdrăngănitul furculiţelor şi cuţitelor, anunţând pregătirile pentru cină. Precum tacâmurile amestecate din mâna chelnerului, trăirea şi raţiunea erau confuze. Nici un singur plan (o tendinţă maliţioasă a raţiunii) nu fusese pus

la punct fără implicarea propriei voinţe. Plăcerea descoperită spre sfârşitul vieţii aducea după sine abandonarea nepăsătoare a voinţei umane. În timpul acestei renunţări, determinarea de a se implica în istorie, ideea obsedantă încă din tinereţe, plutea pe undeva prin aer, iar istoria atârna suspendată.

O acrobată de la circ, care face exerciţii la trapez la o înălţime orbitoare, în orele întunecate, cu rochiţa strâmtă pe corp, fluturând – aceasta era Ying Chan.

Dincolo de fereastră se întunecase. Chiar lângă urechea lui Honda, doi clienţi, veniţi cu familiile, nu mai conteneau cu schimbul de amabilităţi. Insuportabil. Un cuplu de tineri, pare-se logodiţi, nu scoteau nici un sunet, de parcă erau nebuni. Vedea freamătul copacilor de-a lungul drumului, dar ploaia încă nu venise. Şina de lemn pe care era fixat ziarul îi dădea senzaţia lui Honda că atinge o tibie extrem de lungă. A fumat cele trei havane. Ying Chan nu a apărut.

Până la urmă, a mâncat fără poftă şi s-a îndreptat către Centrul pentru Studenţi Străini; acţiona împotriva regulilor.

A intrat în clădirea de trei etaje, simplă, din Azabu. În holul de la intrare a dat cu ochii de doi sau trei tineri cu pielea închisă la culoare, cu ochii migdalaţi, în cămăşi cu mânecă scurtă, ecosez, care citeau reviste din Asia de Sud-Est, prost imprimate. Honda s-a dus la recepţie să întrebe de Ying Chan.

— Este plecată, a răspuns recepţionerul prompt.

Honda nu era mulţumit de răspunsul acesta prea rapid. În timp ce Honda a adresat două-trei întrebări, tinerii cu ochi migdalaţi se uitau fix la el. Aerul înăbuşitor al nopţii îl ducea cu gândul la sala de aşteptare a unui mic aeroport tropical.

— Puteţi să-mi spuneţi numărul camerei?

— Regulamentul nu-mi dă voie. Nu puteţi să vă întâlniţi cu studenţii decât în hol şi cu consimţământul lor.

Când Honda a renunţat şi s-a îndepărtat de recepţie, cei trei tineri s-au întors la revistele lor. Gleznele lor brun-roşcate se iţeau printre picioarele încrucişate ca nişte spini.

Putea să circule liber prin grădina din faţă, dar nu era nici ţipenie de om acolo. De la camera etajului al doilea, prin fereastra deschisă din cauza înăbuşelii, se auzea sunetul unei chitare. O melodie cântată pe tonuri înalte, cu o voce delicată, asemănătoare unei viori chinezeşti, împletea acele acorduri, ca o plantă căţărătoare îngălbenită. Ascultând vocea profund tristă, Honda şi-a amintit nopţile de neuitat din Bangkok, dinaintea războiului.

Dacă ar fi putut să se furişeze înăuntru, ar fi căutat în fiecare cameră, deoarece nu credea nici în ruptul capului că Ying Chan era plecată. Ea era omniprezentă în asfinţitul umed al sezonului ploios: în parfumul delicat al florilor din grădină, probabil îngrijite de studenţii străini, în gladiolele galben-aprins sau în violetul deschis al albăstrelelor, unite cu întunericul. Fragmentele din Ying Chan, care pluteau peste tot, treptat, parcă se reuneau într-o formă şi se coagulau în persoana ei. Putea s-o simtă chiar şi în bâzâitul ţânţarilor.

Majoritatea ferestrelor erau întunecate, numai într-una de la colţul etajului al doilea se vedea lumina prin perdeaua de dantelă, tremurândă. Curios, Honda s-a uitat cu atenţie acolo. Cineva stătea în spatele perdelei, uitându-se spre grădina din faţă. Vântul a zburat perdeaua şi a reuşit să vadă înăuntru. Era Ying Chan într-un combinezon. Fără să vrea, Honda a alergat spre fereastră şi a ajuns direct sub stâlpul iluminator. Pe faţa lui Ying Chan s-a citit stupefacţia, în momentul în care a înţeles clar că era Honda. Imediat lumina a fost stinsă şi fereastra închisă.

Honda s-a sprijinit de zid şi a aşteptat o vreme. Clipele picurau, iar tâmplele îi zvâcneau. Timpul picura precum sângele. Şi-a presat faţa de muşchiul albăstrui, subţire, crescut pe beton, în dorinţa de a-şi răcori obrajii bătrâni, înfierbântaţi.

După o vreme, la fereastra de la etajul doi s-a auzit un sâsâit, asemenea sunetului scos de limba unui şarpe. Părea că a deschis geamul cu grijă. La picioarele lui Honda a căzut ceva alb şi moale.

A ridicat şi a desfăcut o bucată de hârtie albă mototolită. Înăuntru era o bucată de vată destul de mare, cât să-i umple palma. Părea să fi fost apăsată cu putere, pentru ca în momentul eliberării din hârtie să se umfle asemenea unui vietăţi. Honda a căutat în cocoloşul de vată. Înăuntru era inelul cu smarald, protejat de cei doi *yasuka*.

Şi-a ridicat din nou privirea spre fereastră. Era închisă bine şi nu se vedea nici o rază de lumină.

Când a plecat din incita Centrului pentru Studenţi Străini, venindu-şi în fire, Honda şi-a dat seama că era la vreo două străzi de Keiko. La rendez-vous-uri nu folosea maşina personală, ci obişnuia să meargă cu taxiul. A decis să se autopedepsească şi să se întoarcă pe jos, în ciuda durerii insuportabile de spate şi mijloc. Chiar dacă Keiko nu era, nu putea să se întoarcă acasă fără să bată la uşa ei.

Dacă ar fi fost tânăr, Honda ar fi putut să meargă plângând în hohote. Dacă ar fi fost tânăr! Nu plânsese niciodată în acele vremuri. Avusese o tinereţe promiţătoare, considerase că trebuie să-şi folosească intelectul în favoarea lui şi a celorlalţi, nu să-şi piardă vremea cu văicăreli. Ce tristeţe dulce! Ce deznădejde lirică! Honda îşi permitea să se simtă aşa doar raportându-se la un trecut ipotetic. Astfel a extirpat autenticitatea sentimentelor actuale. Dacă i s-ar permite la vârsta lui dulceaţa sentimentalismului! Dar, nici acum şi nici în trecut, firea lui Honda nu a tolerat

romantismul pentru sine. Singura lui posibilitate era să viseze la un trecut diferit de cel real. Cam cât de diferit? De la început îi fusese imposibil să devină precum Kiyoaki sau Isao.

Dacă imaginaţia îi îngăduia lui Honda să se gândească la tinereţe în felul acesta, protejându-l de-a lungul anilor în fiecare moment emoţional periculos, atunci ezitarea, chiar refuzul de a recunoaşte sentimentele actuale, era reminiscenţa negării sinelui din acea perioadă. În orice caz, nici acum, nici atunci, n-ar fi avut cum să meargă plângând în hohote. În ochii oricărui trecător, acest domn în vârstă, cu trenci şi pălărie borsalino, părea un hoinar nocturn, capricios şi singuratic.

În felul acesta, ca rezultat al conştiinţei de sine, care-l făcea să se refere la toate sentimentele numai indirect, Honda devenise atât de sigur, încât nu mai trebuia să se îngrijoreze pentru conştiinţa de sine. Devenise posibilă orice nebunie, orice infamie. Dacă cineva ar fi urmărit pas cu pas acţiunile lui, l-ar fi înţeles greşit, ca fiind un om influenţat de sentimente. Drumeţia pripită către casa lui Keiko, în înserare, pe un drum pândit de ploaie, era unul dintre imboldurile prosteşti. În timp ce mergea, simţea nevoia să-şi înfigă mâna pe gât în jos şi să-şi smulgă inima, ca şi cum şi-ar fi scos un ceas de buzunar din vestă.

În mod surprinzător, la acea oră Keiko era acasă.

Honda a fost imediat condus în strălucitorul salon de oaspeţi. Scaunul în stil Ludovic al XV-lea cu spătarul său drept nu-l lăsa să se relaxeze şi avea senzaţia că va leşina din cauza epuizării.

Uşile din cedru japonez erau pe jumătate deschise, la fel ca zilele trecute. Solitudinea nopţii din salon era adâncită de strălucirea copleşitoare a candelabrului. Prin fereastră se vedeau luminiţele din oraş, sclipind printre copacii din grădină, dar nu avea puterea necesară pentru a merge până la

geam să le privească. Era mai bine să îndure căldura degradantă şi să se topească din cauza transpiraţiei.

A auzit paşii lui Keiko în timp ce cobora pe scările de marmură, în spirală, din hol. Purta o rochie *muumuu*[47] colorată, cu trenă. A intrat în salonul pentru oaspeţi şi, în urma ei, a închis uşile pictate cu cocori. Avea părul ciufulit, parcă răvăşit de o furtună, scăpat de sub control, înfoiat în toate direcţiile, făcându-i faţa, machiată discret, să pară neobişnuit de mică şi palidă. Keiko a trecut printre scaune şi s-a aşezat în faţa lui Honda, cu spatele către alcovul cu nori aurii. Pe măsuţa dintre ei era o sticlă cu coniac. De sub poala rochiei se întrezăreau picioarele goale, în sandalele de casă, împodobite cu ciorchini din fructe uscate, tropicale. Pedichiura roşie se potrivea cu florile de hibiscus pe fundal negru de pe rochia *muumuu*. În orice caz, volumul imens al părului negru, în contrast cu norii aurii din spatele ei, aprofunda starea de melancolie.

47 Rochie largă, înflorată, din Hawaii.

— Te rog să mă scuzi. Arăt ca o nebună cu părul ăsta. Vizita ta inopinată mi-a răvăşit până şi părul. Din păcate, tocmai m-am spălat pe cap pentru a putea să-l aranjez mâine. Voi, bărbaţii, nu înţelegeţi problemele noastre… Dar ce s-a întâmplat? Nu arăţi bine!

Honda i-a povestit pe scurt ce s-a întâmplat, dar îi displăcea faptul că vorbea de parcă ar fi rostit o pledoarie. Nu putea să scape de obiceiul de a descrie logic, sistematic, chiar şi în situaţiile urgente, în care era implicat direct. Cuvintele lui erau folositoare doar pentru a aranja întâmplările într-o oarecare ordine. Până să ajungă la ea şi-ar fi dorit să i se plângă fără cuvinte şi să strige disperat…

— Morala ar fi următoarea: nu e bine să grăbeşti lucrurile. Ţi-am spus să laşi totul în seama mea…

Acum nu mai ştiu nici eu. În tot cazul, Ying Chan a procedat extrem de nepoliticos. Oare în felul acesta reacţionează cei din sud? Observ că te cam pune pe jar.

Keiko i-a oferit coniac şi a continuat:

— Ce-ai vrea să fac eu?

În tonul vocii nu se simţea supărare, ci entuziasmul melancolic care îi stătea în fire.

Honda se juca cu inelul, băgându-l şi scoţându-l de pe degetul mic.

— Vreau să-i dai înapoi lui Ying Chan inelul acesta şi s-o rogi să-l accepte. Separarea acestui inel de trupul ei mă face să simt că relaţia dintre ea şi trecutul meu s-a rupt definitiv.

Keiko n-a răspuns. Tăcea. Honda se temea să n-o fi supărat. Ea a ridicat paharul de coniac până la nivelul ochilor, privind cum lichidul, odată unduios, treptat-treptat, aluneca pe suprafaţa concavă a paharului, desenând norişori lipicioşi, transparenţi. Ochii mari, din umbra părului tapat voluminos, păreau veninoşi. Expresia ei serioasă era prea naturală pentru cineva care încerca să-şi înfrângă un râs sarcastic. Lui Honda i se părea că ochii ei sunt ca ai unui copil ce privea fix o furnică strivită. Honda a spus cu patos:

— Am venit doar să te rog acest lucru. Asta este tot.

Honda paria pe o exagerare foarte neînsemnată. Oare unde putea găsi plăcerea, dacă nu în principiul etic de a nu neglija ridicolul? El o scosese pe Ying Chan din gunoiul lumii şi suferea din cauza ei, deşi n-o atinsese nici măcar cu un deget. Şi tot el căuta să intensifice această idioţenie până în punctul în care pofta trupească avea să atingă corpurile cereşti.

— Ce-ar fi să renunţi tu la fata asta? a spus Keiko până la urmă. Zilele trecute am auzit că Ying Chan a fost văzută dansând foarte apropiat cu un student vulgar la un ceai dansant în Mimatsu.

— Să renunţ? Nu pot face aşa ceva. Dacă renunţ la ea înseamnă că o las să se maturizeze.

— Să înţeleg că tu ai dreptul să opreşti acest proces? Atunci cum rămâne cu dorinţa de a nu o avea virgină, de dinainte?

— Am crezut că experienţa aceea o va transforma într-o altă femeie. Totul s-a dus de râpă din cauza nepotului tău imbecil.

— Chiar că este imbecil…a spus Keiko izbucnind în râs.

Îşi privea unghiile prin pahar, în lumina candelabrului. Unghiile lungi, cu ojă roşie, luceau prin paharul transparent, asemenea unui mic răsărit misterios.

— Soarele se ridică pe cer! Uite! arăta Keiko cu degetul. Era ameţită.

— Un răsărit nemilos, a murmurat Honda. Dorea cu nesaţ ca negura infamiei şi a iraţionalităţii să învăluie această cameră excesiv luminată, astfel încât să nu mai vadă nimic în faţa ochilor.

— Ce-ai face dacă aş refuza propunerea ta?

— Atunci bătrâneţea mea ar fi complet întunecată.

— Ce exagerare!

Keiko a pus paharul pe masă. S-a gândit o vreme. A murmurat ceva cum că este mereu nevoită să-i ajute pe alţii. Apoi a zis:

— Adevărata problemă din adâncul inimii este o copilărie! Când un om îşi pune în gând ceva, ar fi în stare să meargă într-o expediţie în Africa pentru a căuta un timbru imprimat greşit!

— Cred că sunt îndrăgostit de Ying Chan!

— Aoleu!

Keiko a râs strident. Se citea în ochii ei că nu crede o iotă.

În cuvintele următoare Honda a simţit un ton ferm:

— Am înţeles. Trebuie să faci ceva incredibil de prostesc acum. De exemplu, şi-a ridicat puţin

poalele rochiei, de exemplu, ce-ar fi să-mi pupi bolta tălpii? Cu siguranţă te vei înveseli… încearcă examinarea piciorului unei femei pe care n-o iubeşti deloc. Frumuseţea venelor picioarelor mele este recunoscută. Nu-ţi face griji. Abia am făcut baie şi m-am frecat bine. N-o să-ţi facă rău!

— Dacă trebuie asta în schimbul rugăminţii mele de adineauri, atunci o voi face cu plăcere.

— În acest caz, te rog. Ar prinde bine mândriei tale să faci ceva de genul acesta măcar o dată. Astfel, splendoarea faimei tale va atinge cote maxime.

Keiko era vizibil entuziasmată de rolul instructorului. Stătea exact sub candelabrul strălucitor. Şi-a dat pe spate părul voluminos, care în părţi se vălurise, de parcă avea urechi de elefant.

Honda voia să zâmbească, însă nu putea. S-a uit împrejur şi s-a aplecat uşor. Deoarece durerea de mijloc l-a săgetat, s-a ghemuit şi s-a prosternat cu hotărâre pe covor. În felul acesta, sandalele lui Keiko păreau obiecte sfinte, care protejau bolta tălpilor încordate, oarecum viguroase; ciorchini de fructe uscate arămii, maro, violet şi albe atârnau peste unghiile roşii. Când să-şi apropie buzele de picioarele în sandale, acestea s-au retras cu viclenie. Până la urmă, dacă nu înlătura poalele rochiei cu flori de hibiscus şi nu-şi băga capul acolo, nu ar fi ajuns cu buzele la arcul tălpii. A pătruns. Acolo a descoperit că aerul de sub rochie era uşor călduţ şi parfumat. Dintr-odată, Honda a intrat pe un teritoriu necunoscut. După ce i-a sărutat tălpile, şi-a ridicat privirea prin lumina purpuriu-închis din rochia colorată, iar în faţa lui stăteau două coloane albe, frumoase, cu vinişoare vagi. Pe cerul din depărtare atârna un mic soare negru, care emana haotic raze întunecate.

Honda s-a retras şi de-abia s-a ridicat.

— Gata. Eu mi-am îndeplinit sarcina.

— O să-mi respect şi eu promisiunea, a spus Keiko acceptând inelul cu un zâmbet senin,

potrivit vârstei ei.

42

— Ce faci? a strigat Rie din casă la soţul ei, care tot nu coborâse la micul dejun.

— Privesc muntele Fuji! a răspuns Honda de pe terasă.

Vocea nu era îndreptată către casă, ci către muntele dinspre extremitatea vestică a pavilionului din grădină.

Ora şase, într-o dimineaţă de vară; scăldat în culoarea vinului, conturul muntelui era înceţoşat. Pe la trei mii de metri se întrezărea urma unei pensule de zăpadă, asemenea pudrei de pe nasul unui copil, în pregătiri pentru o sărbătoare.

După micul dejun, Honda a ieşit din nou afară doar în şort şi tricou polo. S-a întins lângă piscină sub soarele strălucitor. Scotea jucăuş apă din piscină cu mâna.

— Ce faci? l-a strigat Rie din nou, în timp ce strângea masa.

De data aceasta n-a răspuns.

Rie privea prin geam la starea nebuniei soţului de cincizeci şi opt de ani. În primul rând, nu-i plăcea cum este îmbrăcat. O persoană de partea legii nu ar fi trebuit să poate şort. De sub el se vedeau picioarele albe, băţoase, îmbătrânite. Nici tricoul nu-i plăcea. Ca o pedeapsă pentru faptul că purta un tricou polo, fără să aibă vigoarea împlinirii tinereşti, mânecile şi spatele atârnau precum algele uscate. Rie ajunsese să fie interesată să vadă până unde avea să ajungă soţul ei cu faptele nesăbuite. Simţea plăcerea masochistă de a se pieptăna în răspăr.

Ghicind că soţia lui a renunţat şi s-a întors în cameră, Honda admira cu inima împăcată frumuseţea peisajului de dimineaţă, reflectat în apa piscinei.

Era ora opt. Greierii au început să cânte în pădurea de chiparoşi. Honda şi-a ridicat privirea. Culoarea bahică a muntelui Fuji a devenit vineţie. În mijlocul verdelui gradat de la poale plutea silueta pierdută a pădurii şi a satelor. Cum privea muntele albastru profund, Honda a descoperit un mic joc, de care să se bucure singur. Se uita la Fuji în mijlocul verii, închipuindu-şi că este în toiul iernii. După ce a cercetat lung muntele de un albastru profund, şi-a îndreptat privirea către cerul azuriu de lângă el. Imaginea remanentă din ochii minţii lui a devenit albă-albă şi, pentru o clipă, albul pur al muntelui a plutit pe cerul albastru.

După ce a descoperit modalitatea prin care să creeze această iluzie, a ajuns să creadă că sunt doi munţi. Imediat lângă Fuji cel văratic mai era unul iernatic. Lângă cel real, mereu era esenţa albului imaculat al muntelui. Şi-a mutat privirea spre piscina în care se reflecta muntele Hakone pe o suprafaţă mult mai mare decât Fuji. Vara, masa muntoasă acoperită de verdeaţă menţinea o căldură înăbuşitoare. Pe cerul reflectat în apă zburau nenumărate păsări, iar căsuţa cu hrană era vizitată de o privighetoare japoneză.

Chiar aşa. Cu o zi înainte omorâse un şarpe dungat, lung de vreo doi *shaku*, chiar lângă foişor. Îi zdrobise capul cu o piatră, pentru a nu speria oaspeţii aşteptaţi. Imaginea micului masacru a rămas în mintea lui Honda întreaga zi. Arcurile de oţel negru-albăstrui, imaginea corpului convulsionat al şarpelui care se zbătea să moară, i se iveau în minte. Conştientizarea faptului că şi el putea să ucidă ceva îi conferea o putere întunecată.

Şi piscina. Honda a întins din nou mâna şi a tulburat suprafaţa apei. Reflecţia norilor văratici s-a împrăştiat în cioburi de geam mat. Deşi piscina fusese terminată cu şase zile în urmă, deocamdată nimeni nu înotase în ea. Honda şi Rie veniseră aici în urmă cu trei zile, dar, sub pretextul că apa este rece, Honda n-a intrat în piscină nici măcar o dată.

Singurul lui motiv pentru care construise piscina fusese dorinţa de a o vedea pe Ying Chan goală. În afară de ea nimic nu mai prezenta importanţă.

În depărtare se auzea bocănitul unui ciocan. Casa lui Keiko era renovată. De când îşi recuperase moşia din Tokyo, Keiko venea foarte rar la Gotemba, iar relaţia ei cu Jack se răcise. Noua casă a lui Honda i-a trezit sentimentul competiţiei şi a început să-şi reclădească locuinţa la o scară mai mare, aproape ca o construcţie nouă. Susţinea că nu are cum să stea aici pe timpul verii şi că probabil îşi va petrece vara în Karuizawa.

Honda s-a ridicat de lângă piscină ca să evite razele de soare, din ce mai puternice, şi s-a chinuit să deschidă o umbrelă de plajă înfiptă într-o masă. S-a aşezat pe un scaun la umbră, din nou cu faţa spre piscină.

Cafeaua de dimineaţă încă îi dădea o senzaţie de amorţeală în ceafă. Pe fundul piscinei de douăzeci şi cinci de metri pe nouă metri, linii albe se întrezăreau printre onduleurile de vopsea albastră, care-i aminteau de marcajul din linii albe de var şi de unguentul analgezic mentolat asociate cu competiţiile sportive din îndepărtata lui tinereţe. Peste tot era trasată geometric câte o linie albă, curată, de la ea pornea ceva şi tot în acel punct se termina ceva. Memoria îi juca feste. În tinereţe Honda nu avusese nimic de-a face cu stadioanele.

Mai degrabă îşi aducea aminte de linia continuă de pe mijlocul şoselei, noaptea. Dintr-odată i-a venit în minte un bătrânel. Acela mereu avea cu el un toiag în plimbările nocturne prin parc. Prima oară l-a întâlnit pe un trotuar, orbit de farurile maşinilor. Bătrânul mergea cu pieptul înainte şi cu bastonul cu mâner de fildeş atârnat de braţ. Dacă ar fi mers normal, toiagul ar fi atins pământul, dar el îşi ridicase braţul îndoit, nenatural de sus, iar acum poziţia lui era şi mai ţeapănă. Trotuarul era înmiresmat cu aroma de mai a pădurii. Bătrânelul

semăna cu un ofiţer în rezervă, ascunzându-şi cu grijă în buzunarul interior decoraţiile, acum inutile.

A doua oară a dat de el în bezna pădurii. Atunci a văzut îndeaproape utilizarea bastonului.

Când un cuplu se întâlnea în pădure, de obicei, bărbatul proptea spatele fetei de un copac şi începea s-o îmbrăţişeze. Niciodată nu se întâmpla invers. Când vedea un cuplu tânăr în poziţia asta, bătrânelul se înfiinţa în spatele trunchiului. În întuneric, nu departe de locul unde întâmplător era Honda, se putea vedea mânerul de fildeş, în formă de U, care, treptat, atingea din spate trunchiul. Se uita cu atenţie în întuneric, urmărind obiectul alb plutitor. Când a observat că mânerul era din fildeş, imediat şi-a dat seama cui aparţinea. Mâinile femeii înconjurau gâtul bărbatului, iar el cuprinsese mijlocul cu braţele. Părul unsuros al bărbatului a strălucit în lumina farurilor unei maşini în trecere. Mânerul alb din fildeş s-a pierdut pentru un timp în întuneric. Apoi, după ce şi-a stabilit destinaţia, a prins poalele femeii. Odată prinsă, fusta era ridicată până la mijloc, cu îndemânare şi rapiditate, dintr-o mişcare. Picioarele albe ale femeii erau dezvelite, dar el nu făcea greşeala de a-i atinge pielea cu fildeşul rece.

Femeia a şoptit: „Nu, nu“ şi, în final, a spus: „Mi-e frig“. Bărbatul preocupat de treaba lui, nu i-a răspuns, iar ea nu-şi dădea seama că el are ambele mâini ocupate cu îmbrăţişarea ei.

De fiecare dată când Honda îşi aducea aminte de această glumă cinică şi perversă, poate chiar cooperare altruistă, un zâmbet îi răsărea în colţul gurii. Atunci când şi-a reamintit de bărbatul care l-a abordat în miezul zilei în faţa magazinului Matsuya PX, urma de umor s-a transformat într-un fior rece de teamă. Doar pentru că plăcerea lui sinceră putea să-i dezguste pe alţii, asta nu însemna că el trebuia să fie ţinta aversiunii lor nesfârşite. Mai mult de atât, într-o zi acea silă ar

putea lua locul unui element de plăcere indispensabil. Ar fi un nonsens, nu?

Un dezgust de sine care-i întorcea stomacul pe dos, se împreuna cu cea mai dulce ispită şi însăşi negarea existenţei, unificată cu conceptul imortalităţii; nu puteau fi vindecate niciodată. Această existenţă incurabilă era singura esenţă a imortalităţii.

S-a întors din nou la marginea piscinei şi s-a aplecat pentru a lua apa sclipitoare în mâini. Aceasta era senzaţia bogăţiei pe care o dobândise la sfârşitul vieţii. Simţind săgeţile soarelui de vară pe ceafă, i se părea că este ţinta unei enorme maliţii şi batjocuri în a cincizeci şi opta vară din viaţa lui. Nu avusese un trai chiar nefericit. Totul fusese cârmuit de raţiune, iar stâncile submarine ale distrugerii fuseseră evitate cu îndemânare. Ideea că el n-ar fi avut nici o clipă de fericire era o simplă hiperbolă. Cu toate acestea, ce plictisitoare a fost croaziera! Ar fi fost mai aproape de sentimentele lui adevărate să spună că existenţa lui a fost complet întunecată.

Declararea vieţii ca fiind de un negru desăvârşit îl făcea să nutrească o anumită simpatie. „Nu a fost nici o compensaţie, nici o plăcere în asocierea mea cu tine. Deşi nu ţi-am cerut niciodată, ţi-ai impus prietenia îndărătnică şi m-ai obligat la mersul pe sârmă pe care-l numeşti tu viaţă. M-ai făcut să fiu econom cu entuziasmul, mi-ai oferit prea multe posesiuni, ai transformat justiţia în maculatură, ai prefăcut inteligenţa în mobilă, ai închis frumuseţea în cel mai jenant lucru. Viaţa s-a confruntat cu exilul legitimităţii, spitalizarea ereziei şi capturarea umanităţii în prostie – o grămadă de pansamente murdărite de sânge şi puroi. Cu alte cuvinte, viaţa era zilnica schimbare a bandajelor inimii, care-l fac pe bolnavul incurabil, fie el bătrân, fie tânăr, să-şi strige durerea.“

Simţea că undeva, în cerul albastru-strălucitor de peste acea regiune muntoasă, erau ascunse

mâinile gigantice, albe ale sublimei asistente, responsabilă cu tratamentele zilnice inutile, împovărată de sarcini. Mâinile acelea îl atingeau cu blândeţe şi-l încurajau să trăiască. Norii albi din dreptul pasului Otome erau bandaje împrăştiate, ipocrit de igienice şi ameţitor de noi.

Oare cum îl priveau ceilalţi? Honda ştia că este suficient de obiectiv faţă de propria persoană. În ochii oamenilor, el era cel mai bogat avocat, în poziţia de a se bucura de bătrâneţe în linişte. Aceasta era recompensa pentru menţinerea unei justiţii nepărtinitoare, fără nici o urmă de interes propriu în lunga viaţă de judecător şi avocat. De aceea unii îl priveau cu invidie. Oricum, nu-şi permiteau să-l critice. Era una dintre compensaţiile tardive pe care, uneori, le oferă societatea pentru perseverenţa cetăţenească. În momentul de faţă, dacă această patimă avea să iasă la iveală, oamenii l-ar fi iertat cu un zâmbet, considerând-o o meteahnă inofensivă, până la urmă. Pe scurt, lumea considera că are totul, mai puţin copii.

În trecut, soţii au purtat discuţii pe tema adoptării unui copil, încurajaţi de cunoştinţe. Rie începuse să ezite, iar lui Honda i-a pierit interesul după ce se îmbogăţise. Îi era teamă că oamenii urmăreau doar să-i ia banii.

În casă se auzeau voci.

Asculta cu atenţie ca nu cumva să fi venit vreun oaspete atât de devreme. Era doar Rie, care discuta cu şoferul Matsudo. Imediat, cei doi au ieşit pe terasă şi s-au uitat la valurile gazonului.

— Te rog să priveşti! Gazonul este inegal. Uită-te la dealul de lângă foişor, care-ţi sare primul în ochi când priveşti muntele Fuji! Este ruşinos să tai iarba aşa. O să avem oaspete un Prinţ…

— Aveţi dreptate. Doriţi să o tund din nou?

— Te rog!

Şoferul, cu un an mai în vârstă decât Honda, a mers până la capătul terasei pentru a lua maşina de

tuns iarbă din micuţa magazie unde ţineau uneltele de grădinărit. Honda nu-l plăcea în mod deosebit pe Matsudo. Pur şi simplu preţuia experienţa lui ca şofer al autorităţilor în timpul războiului şi după.

Era foarte mocăit, vorbea cam arogant şi avea senzaţia că toată viaţa lui se reducea la şofatul în siguranţă. Atitudinea asta impasibilă îl enerva la culme pe Honda. „Crezi că vei reuşi în viaţă dacă vei fi precaut cu fiecare lucru, aşa cum conduci, nu-i aşa?“ Privindu-l, Honda a înţeles că şoferul era convins că stăpânul lui era la fel ca el. Honda simţea că Matsudo schiţa o caricatură necuviincioasă.

— Avem suficient timp! Ia o pauză! i-a strigat Honda soţiei.

— Da, dar bucătarul şi chelnerii trebuie să ajungă.

— Cu siguranţă vor întârzia!

După ce a ezitat puţin, ca un fir care se desface în apă, Rie s-a întors în casă să aducă o perniţă. Se temea că va răci la rinichi dacă se aşeza direct pe scaunul de fier.

— Bucătari, chelneri, atâţia oameni se agită în casă. Urăsc asta! a spus, în timp ce se aşeza pe scaunul de lângă Honda. Dacă aş fi fost o femeie excentrică, precum doamna Kinkin, m-aş fi bucurat din plin de stilul acesta de viaţă!

— Ce poveste învechită!

Doamna Kinkin fusese soţia celui mai respectat avocat japonez al Erei Taishō. Fosta gheişă era renumită pentru frumuseţea şi extravaganţa ei. Adesea călărea un cal alb. Atrăgea atenţia purtând chiar şi la înmormântări rochii la modă. După moartea soţului, s-a sinucis, disperată că nu se mai poate lăfăi în luxul cu care se deprinsese.

— Se spunea că doamna Kinkin îndrăgea şerpii şi mereu avea unul mic în geantă. Ah, am uitat. Ai spus că ai omorât unul ieri, dacă ar apărea unul când este Prinţul aici n-ar fi bine. Matsudo! l-a strigat pe şofer în timp ce se îndepărta cu maşina

de tuns iarbă în mână. Cum găseşti un şarpe, te rog să scapi de el. Oricum, să nu-l văd!

Honda privea mişcarea gâtului soţiei în timp ce dădea instrucţiuni şoferului; acolo bătrâneţea era luminată fără milă de reflexia piscinei, iar el şi-a amintit, dintr-odată, de Tadeshina. Ultima oară o întâlnise printre ruinele din Shibuya, în timpul războiului. Apoi s-a gândit la *Sūtra Înţeleptului Rege Păun*, cartea primită de la ea.

— Dacă eşti muşcat de un şarpe, nu trebuie decât să spui incantaţia următoare: *ma-yu-ra-ki-ra-tei-so-waka*.

— Chiar aşa?

Rie s-a aşezat din nou pe scaun, fără să schiţeze nici o urmă de interes. Sunetul motorului maşinii de tuns iarba le-a acordat un moment de respiro.

Honda chiar se bucura de interesul manifestat de soţia lui de modă veche faţă de vizita princiară, dar a fost surprins de calmul cu care acceptase posibila apariţie a lui Ying Chan. Totuşi, Rie spera că lunga ei suferinţă se va încheia dacă o va vedea pe Ying Chan lângă soţul ei.

Când Honda a anunţat-o într-o doară: „Mâine Keiko o va aduce pe Ying Chan la petrecerea pentru inaugurarea piscinei şi vor sta aici peste noapte“, Rie a simţit un fel de plăcere furnicătoare. Gelozia ei era atât de profund implicată în incertitudine, încât tensiunea, risipită cu fiecare secundă, era precum aşteptarea unui tunet după un fulger. Temerea se contopise cu dorinţa arzătoare şi faptul că nu mai trebuia să aştepte îi încălzea inima.

Inima lui Rie semăna cu un râu care curgea leneş printr-un câmp deschis, pustiit, erodând malurile, pe punctul de a se vărsa în necunoscuta mare, depunând satisfăcut sedimente mâloase la gura de vărsare. Acolo înceta să mai fie apă proaspătă şi devenea apă sărat-amară. Când a mărit volumul de sentimente la maximum, esenţa s-a modificat de la sine şi suferinţele acumulate,

aparent distrugătoare, brusc, s-au transformat în forţa de a trăi. Extrem de amară, extrem de năvalnică, totuşi o întindere bruscă de putere albastră… marea.

Honda nu observase că soţia lui devenise o femeie incredibil de crudă şi hotărâtă. Rie, care-l chinuise cu toanele şi căutările ei tăcute, de fapt nu era decât o crisalidă.

Într-o dimineaţă atât de cristalină simţea că până şi boala ei cronică de rinichi se ameliorase.

Zgomotul îndepărtat şi leneş al maşinii de tuns iarbă le făcea timpanele să vibreze. Era o linişte destul de apropiată de cea a unui cuplu pitoresc, care nu mai simte nevoia să discute. Exagerând un pic, Honda se gândea la legătura dintre ei astfel: erau două mănunchiuri de nervi, sprijinindu-se reciproc, astfel reuşind să nu se prăbuşească la pământ cu un zgomot metalic – o situaţie asemănătoare unei înţelegeri tacite. Dacă ar fi comis o infracţiune remarcabilă, cel puţin ar fi simţit că se avântă în zbor mai sus decât soţia lui. Mândria lui fusese rănită când aflase că atât suferinţa soţiei, cât şi propria lui bucurie aveau aceeaşi statură.

Ferestrele camerei de oaspeţi de la primul etaj, reflectate pe suprafaţa apei, fuseseră deschise pentru a aerisi încăperea. Perdelele albe de dantelă fluturau. În noaptea aceasta Ying Chan urma să doarmă în spatele ferestrei, de unde, înainte, se căţărase pe acoperiş în toiul nopţii şi sărise sprintenă pe pământ. Incidentul nu-l făcea decât să se gândească la faptul că fetei îi crescuseră aripi. Oare chiar a zburat când el nu a fost atent? Nimeni nu avea de unde să ştie dacă nu cumva Ying Chan, într-un moment de neatenţie, călare pe un păun, s-a metamorfozat într-o fiinţă mai presus de spaţiu şi timp. Era în mod evident încântat de lipsa de dovezi şi de imposibilitatea de a demonstra că a

procedat aşa. Ajungând să se gândească la asta, Honda a realizat natura mistică a dragostei sale.

Avea senzaţia că cineva a aruncat o plasă de lumină peste apa din piscină. Soţia lui stătea tăcută, cu mânuţele umflate, ca ale unei păpuşi japoneze, sprijinite de marginea mesei, pe jumătate acoperită de umbrela de plajă.

Astfel, Honda putea să se afunde în voie în gândurile lui.

Reala Ying Chan se limita la Ying Chan pe care o vedea el. Era o fetiţă cu păr negru, frumos, cu un zâmbet necontenit; ea nu respecta niciodată promisiunile, totuşi era extrem de hotărâtă şi cu un suflet imposibil de pătruns. Era convins că Ying Chan cea observată nu era nici pe departe tot. Honda tânjea după Ying Chan cea nedescoperită; pentru el dragostea era legată de necunoscut şi, în mod natural, percepţia era raportată la cunoaştere. Dacă percepţia avansa şi prin ea prăda necunoscutul, pentru a-şi mări aria de cunoaştere, mai putea oare să-şi împlinească iubirea? Nu, nu funcţiona aşa. Deoarece el se străduia, din ce în ce mai mult, s-o ţină la distanţă pe Ying Chan de ghearele percepţiei sale.

Încă din tinereţe, simţul câinelui de vânătoare dinlăuntrul lui fusese mereu ascuţit. De aceea Ying Chan, pe care o ştia doar din ce văzuse, se potrivea cu capacitatea lui de percepţie. În afară de puterea percepţiei lui, nimic nu păcălea limitele existenţei lui Ying Chan.

În consecinţă, dorinţa lui neştiută de nimeni de a o vedea pe Ying Chan goală devenise o dorinţă imposibilă, o separare contradictorie între percepţie şi iubire. Privitul era deja în aria de percepţie şi, chiar dacă Ying Chan nu realiza lucrul acesta, din momentul în care trăsese cu ochiul prin gaura luminoasă din spatele rafturilor, ea devenise un locuitor al lumii create de percepţia lui. În lumea ei, contaminată imediat ce a fost privită de el, ceea ce-şi dorea el să vadă cu adevărat nu avea

să apară niciodată. Dragostea lui nu avea să fie împărtăşită. Şi, dacă nu vedea, dragostea era pe vecie irealizabilă.

Voia să vadă o Ying Chan avântată în zbor, dar, din cauza limitării vederii, ea nu zbura. Atât timp cât ea rămânea o creatură a lumii percepţiei lui Honda, nu putea să încalce legile fizice ale acestei lumi. Probabil exceptând visele, lumea în care Ying Chan zbura dezbrăcată pe spatele unui păun era cu un pas în urmă şi nu se concretiza din cauză că însăşi percepţia lui Honda devenise o barieră şi o defecţiune, o fisură infimă dintr-un mecanism. Oare ce ar fi trebuit să facă pentru a repara această defecţiune? Ar fi fost bine dacă ar fi schimbat mecanismul? Singura soluţie ar fi fost ca Honda să dispară de pe lumea împărtăşită cu Ying Chan, cu alte cuvinte, să moară.

Acum, era clar că dorinţa supremă a lui Honda, ceea ce dorea să vadă din adâncul sufletului, nu exista decât într-o lume în care el nu era. Pentru a vedea ceea ce într-adevăr năzuia, trebuia să moară.

Când un voyeur conştientizează că nu poate să-şi atingă idealul decât prin eliminarea actului de bază – privitul –, asta duce la moarte sigură.

Pentru prima oară în viaţă, sensul sinuciderii unui cunoscător cântărea greu în mintea lui Honda.

Dacă nega percepţia, aşa cum îl ghida dragostea, şi încerca să scape de infinitatea ei şi să o aducă pe Ying Chan într-un teritoriu neatins de percepţie, împotrivirea din partea percepţiei însemna sinucidere curată. Honda aparţinea unei lumi contaminate de percepţie, iar Ying Chan era lăsată în urmă. Însă, chiar în momentul despărţirii, Ying Chan va sta luminoasă înaintea lui. Nimic nu era mai previzibil.

Deoarece lumea actuală era creată de percepţia lui Honda, el locuia aici împreună cu Ying Chan. Conform preceptelor *Yuishiki*, era o lume creată de conştiinţa ālaya a lui Honda. Dar faptul că încă nu putea să se încredinţeze complet doctrinei *Yuishiki*

se datora afinităţii sale faţă de propriile percepţii şi imposibilităţii de a accepta originea lor ca fiind eterna conştiinţă ālaya, care se detaşează de lume într-o clipă, fără regrete, gata să renască în următoarea.

Honda se gândea la moarte ca la un joc al inimii şi era intoxicat de dulceaţa lui. Ispitit de propria percepţie, Honda visa la beatitudinea clipei sinuciderii, când Ying Chan va apărea aşa cum voia el să o vadă, cum n-o mai surprinsese nimeni, în nuditatea ei pură, sclipitoare, de chihlimbar, asemenea strălucitoarei luni în ascensiune.

Oare „împlinirea păunului“ nu semnifica tocmai acest lucru? Conform *Regulilor de înfăţişare a Înţeleptului Rege Păun*, *sanmaya-gyō* – simbolul care reprezintă legământul lui Buddha că-i va conduce pe oameni către iluminare – se compunea dintr-o semilună deasupra cozii păunului şi o lună plină deasupra tuturor. La fel cum semiluna devine lună plină, apare şi împlinirea ascezei.

Ceea ce îşi dorea într-adevăr Honda poate era chiar „împlinirea păunului“. Dacă toate iubirile din această lume erau doar jumătăţi de lună, cine nu ar fi visat la o lună plină deasupra cozii păunului?

Zgomotul maşinii de tuns iarbă s-a oprit şi din depărtare s-a auzit o voce:

— Ce părere aveţi acum?

Ca o pereche de papagali plictisiţi pe o cracă, şi-au răsucit trunchiurile în direcţia vocii. Matsudo stătea într-o uniformă kaki, cu spatele la Fuji, deja acoperit pe jumătate de nori.

— Cred că este de ajuns, a spus Rie cu o voce joasă.

— Aşa este. Nu putem cere imposibilul de la un bătrân, a răspuns Honda.

Cu ambele mâini a făcut un cerc mare, iar Matsudo, înţelegând, a tras uşurel maşina de tuns iarbă către magazie. Dinspre poarta care dădea către Hakone s-a auzit sunetul unui motor de

maşină. Pe acolo a intrat o dubiţă. Era maşina de la Tokyo cu bucătarul, cei trei chelneri şi multe provizii.

43

Honda încă nu invitase locuitorii mai vechi din casele vecine, în ciuda faptului că era cel mai nou locuitor al vilelor din Ninooka. Proprietarii mai vechi se ţineau departe de vilele lor, îngrijoraţi de zvonurile conform cărora dezmăţul atingea cote maxime în barurile deschise pentru soldaţii americani lângă Gotemba. Aceste locuri atrăseseră femeile de la periferia oraşului, proxeneţii şi prostituatele ieftine, care cutreierau locurile de antrenament învelite în păturile militarilor. În acea vară, proprietarii începuseră să se întoarcă unul câte unul, iar Honda invitase câţiva cu ocazia inaugurării piscinei.

Cei mai vechi proprietari de vile erau Prinţul şi Prinţesa Kaori şi bătrâna văduvă a lui Kanzaemon Mashiba, fondatorul Băncii Mashiba. Văduva a promis că-şi va aduce cei trei nepoţi; mai erau şi mulţi alţi oaspeţi din zonă. Pe lângă Keiko şi Ying Chan, din Tokyo erau aşteptaţi Imanishi şi doamna Tsubakihara. Makiko a trimis vorbă cu mult înainte că va fi plecată în străinătate. În principiu, doamna Tsubakihara ar fi trebuit s-o însoţească pe Makiko în călătoria ei, dar de această dată ea îşi alesese alt însoţitor.

Honda a observat amuzat că, odată ce un servitor devenea angajat permanent, deşi Rie se purta fără milă în faţa ajutoarelor din afară – fie bucătari, fie chelneri –, afişa invariabil un zâmbet binevoitor. Vorbea politicos şi arăta consideraţie pentru orice, nerăbdătoare să-şi demonstreze sieşi şi celorlalţi faptul că era iubită de toată lumea.

— Doamnă, ce ar trebui să facem în pavilion? Să pregătesc băuturile şi acolo? a întrebat unul din chelneri, îmbrăcat deja în uniforma lui albă.

— Aşa să faci, te rog.

— Dar va fi dificil pentru noi trei să acoperim toată zona. N-ar fi mai indicat să lăsăm gheaţa în termos şi să le recomandăm oaspeţilor să se servească?

— Desigur. Cei care vor sta departe, pe lângă pavilion, vor fi probabil cuplurile tinere şi ar fi chiar mai bine să nu-i deranjăm. Să nu cumva să uiţi spiralele anti-ţânţari când va începe să se întunece.

Honda era complet surprins s-o audă pe soţia lui vorbind în acest fel. Vocea ei era anormal de piţigăiată, iar cuvintele ei zburau în aer. Frivolitatea, pe care ar fi trebuit s-o urască cel mai mult de-a lungul anilor, îi învăluia vocea şi cuvintele atât de mult, încât suspecta o urmă de sarcasm.

Mişcările rapide ale chelnerilor în uniforme albe dădeau senzaţia că aerul din casă este înţesat cu linii drepte. Tunicile erau bine scrobite, iar graţia ţinutei tinereşti, politeţea aparentă, galanteria profesională transformau casa într-o lume neobişnuită, împrospătată. Toate problemele private fuseseră înlăturate; întâlnirile, discuţiile şi ordinele zburau de parcă ar fi fost şerveţele albe împăturite în formă de fluturi.

Pe marginea piscinei fusese amenajat un bufet pentru ca invitaţii să poată lua masa fără să se mai îmbrace. La parter, din loc în loc, erau lipite indicatoare către vestiar. În felul acesta, ambientul se schimbase într-o clipă. Biroul iubit al lui Honda, acoperit cu o faţă de masă albă, era folosit pe post de bar de grădină. Deşi el însuşi indicase aceste aranjamente, odată făcute, le-a simţit ca pe nişte transformări violente.

Urmărit de razele soarelui tot mai puternice, privea împrejurimile cu uimire. Cine a plănuit totul? Care a fost scopul? Să irosească bani, să invite oaspeţi de seamă, să joace rolul burghezului mulţumit de sine, să se laude cu piscina nou

construită… care dintre aceste motive? Chiar era prima piscină privată construită în Ninooka după multă vreme. Pe lumea aceasta sunt oameni care iartă bogăţia altora numai dacă sunt invitaţi şi ei să ia parte.

— Te rog să pui astea pe tine, a spus Rie aducând o pereche de pantaloni de vară din camgarn, o cămaşă albă şi un papion cu buline. Le-a pus pe masă, sub umbrelă.

— Vrei să mă schimb aici?

— Ce are? Aici sunt numai chelneri. Oricum o să le spun să ia pauza de prânz mai devreme.

A prins cu mâinile papionul, ale cărui margini erau rotunjite ca o tărtăcuţă. L-a apucat de un capăt şi l-a îndreptat jucăuş în lumina dinspre piscină. Era o cârpă simplă, mizerabilă şi moale. Îi aducea aminte de procedura unui „raport de mediere“ de la tribunal: „Aducerea la cunoştinţă a formalităţilor de mediere şi obiecţiile acuzatului…“ Honda însuşi era cel care detesta cel mai mult petrecerea ce se apropia cu paşi repezi, exceptând nucleul suprem şi punctul focal al sclipitoarei deznădejdi.

Bătrâna doamnă Mashiba a ajuns prima, împreună cu cei trei nepoţi: o tânără nemăritată şi cei doi fraţi mai mici, banali, cu ochelari şi aer de intelectuali; unul era în ultimul an de facultate şi celălalt în anul doi. Cei trei au intrat imediat în cameră şi s-au schimbat în costumele de baie. Bunica a rămas în kimono, sub umbrelă.

— Cât timp a trăit soţul meu, mai ales după război, ne certam la fiecare tur de alegeri. Votam numai cu comuniştii pentru a-i face lui în ciudă. Îl admiram pe Kyūichi Tokuda.

Bătrâna văduvă îşi aranja gulerul kimonoului şi-şi trăgea încontinuu de mâneci cu mişcări nervoase, asemenea unei lăcuste care se strânge să-şi frece aripile. Fusese recunoscută pentru jovialitatea debordantă. Ascunşi în spatele ochelarilor liliachii, ochii ei sclipitori cercetau fără

răgaz starea financiară a fiecăruia în parte. Cei aflaţi dinaintea privirii ei reci aveau senzaţia că erau înrudiţi cu ea.

Cei trei nepoţi, schimbaţi în costumele de baie, aveau trupuri cu forme armonioase, aşa cum era specific familiilor bune. Au sărit în apă unul după altul şi au început să înoate relaxat. Honda regreta cel mai mult faptul că piscina nu a fost inaugurată de Ying Chan.

La scurt timp, Rie a ieşit din casă însoţindu-i pe Prinţul şi Prinţesa Kaori, deja în costume de baie. Honda şi-a cerut scuze că nu ştiuse de sosirea lor şi nu a venit în întâmpinare. A mustrat-o pe Rie, însă Prinţul a spus că nu are de ce să-şi facă griji, pur şi simplu a dat mâna cu el şi a făcut un plonjon în apă. Bătrâna văduvă privise întreaga scenă cu senzaţia că examina nişte ţărănoi. După ce a înotat puţin, Prinţul s-a aşezat cu coatele pe marginea piscinei; doamna Mashiba i-a spus de sub umbrelă cu o voce ascuţită:

— Ce tânăr şi viguros sunteţi! Acum zece ani v-aş fi provocat la o întrecere!

— Doamnă Mashiba, cred că nici acum nu vă întrec. Nu am înotat decât cincizeci de metri şi deja mi s-a tăiat respiraţia. Oricum, mă bucur că putem înota în Gotemba, chiar dacă apa e cam rece!

S-a scuturat de apă de parcă voia să scape de ostentaţie. Picături negre s-au împrăştiat pe beton.

Prinţul nu realizase că oamenii îl considerau, câteodată, o fire atât de rece, tocmai din cauza dorinţei lui de a se purta cu naturaleţe şi cât mai neprotocolar, în stilul postbelic. Când nu a mai fost nevoie să-şi păstreze demnitatea, a ajuns să nu mai înţeleagă relaţiile umane. Pornind de la încrederea în poziţia privilegiată de a urî tradiţia mai mult ca oricine, îi dispreţuia pe oamenii care o preţuiau în această perioadă. În trecut, ideea că „un om nu e progresist“ era echivalentă cu sintagma: „acel om este de origine umilă“. Prinţul îi aprecia pe toţi

progresiştii ca fiind asemenea lui: „victime ale sufocantei tradiţii“. În consecinţă, în mod paradoxal, următorul pas îl făcea să se gândească la faptul că el însuşi este un om simplu din naştere.

Când Prinţul şi-a dat jos ochelarii pentru a înota, Honda i-a văzut pentru prima oară faţa fără ochelari. Pentru el, ochelarii erau o punte cu lumea. În momentul înlăturării punţii, figura lui a dezvăluit o anumită melancolie palidă, poate din cauza luminii orbitoare, poate din cauza distanţei dintre nobilimea trecutului şi realitatea prezentului, încă în dezechilibru.

În comparaţie cu el, Prinţesa era destul de plinuţă în costumul de baie, dar degaja o eleganţă simplă. Când plutea pe spate, ridica o mână şi zâmbea; semăna cu o pasăre de apă frumoasă, inocentă, care înoată fericită pe fundalul muntelui Hakone. Nu puteai să nu simţi că Prinţesa era una dintre rarele persoane care ştiu ce e fericirea.

Honda era uşor enervat de nepoţii Mashiba. Ei au ieşit din apă, şi-au înconjurat bunica şi au început o discuţie manierată cu Prinţul şi Prinţesa. Subiectul de conversaţie al tinerilor se rezuma la America; fata cea mare povestea despre şcoala privată exclusivistă unde a studiat, iar fraţii ei mai mici despre universităţile pe care le vor urma după terminarea studiilor în Japonia. Totul se învârtea în jurul Americii. „Televiziunea deja este larg răspândită acolo, ce bine ar fi dacă s-ar întâmpla la fel şi în Japonia. Însă, în ritmul actual, vor trece mai bine de zece ani până ce toată lumea se va putea bucura de televiziune“ şi tot aşa.

Bătrânei nu-i plăceau discuţiile legate de viitor, aşa că a întrerupt imediat subiectul.

— Râdeţi de mine, gândindu-vă că eu oricum n-o să mai apuc. Foarte bine, atunci o să apar ca fantomă pe ecranele voastre în fiecare seară.

Modalitatea în care bunica controla aspru vorbele nepoţilor ieşea din tipare, la fel şi faptul că

tinerii tăceau imediat şi ascultau spusele bunicii lor. Honda considera că sunt trei iepuri înţelepţi.

Deveniseră pricepuţi în întâmpinarea oaspeţilor care soseau, unul după altul, la intrarea dinspre terasă, în costumele de baie. Pe partea cealaltă a piscinei, înconjuraţi de două cupluri din vilele vecine, Imanishi şi doamna Tsubakihara, îmbrăcaţi în haine normale, au ridicat mâinile în semn de salut. Imanishi purta o cămaşă aloha, cu imprimeu mare, care nu-l avantaja deloc. Doamna Tsubakihara îşi pusese kimonoul ei obişnuit din voal negru, de parcă era în doliu, cu intenţia de a fi un singur cristal negru sinistru aşezat în faţa luminoasei piscine. Honda a intuit imediat şi a ajuns la concluzia că Imanishi a îmbrăcat cămaşa înflorată tocmai pentru a o ironiza pe naiva lui amantă; ea încerca mereu să joace roluri nepotrivite.

Rămânând în urma oaspeţilor voioşi în costume de baie, cuplul s-a apropiat de marginea piscinei, a cărei apă făcea ca proiecţia neagră şi cea galbenă să se unduiască.

Prinţul şi Prinţesa îi cunoşteau bine pe Imanishi şi pe doamna Tsubakihara. După război, Prinţul începuse să frecventeze aşa-numitele întâlniri ale oamenilor de cultură şi era destul de apropiat de el, aşa că îşi permiteau şi discuţii mai intime.

— A sosit domnul amuzant, i s-a adresat lui Honda.

Imediat după ce s-a aşezat, Imanishi a scos un pachet de ţigări străine, cu ambalajul boţit, l-a aruncat şi a scos unul nou, l-a desfăcut, a bătut partea de jos şi a tras cu măiestrie o ţigară. În timp ce o punea între buze, a spus superficial:

— În ultima perioadă n-am putut dormi deloc.

— De ce? Vă frământă ceva? a întrebat Prinţul, în timp ce punea înapoi pe masă farfuria din care tocmai mâncase.

— Nu mă frământă ceva în mod special, dar am nevoie de un partener de discuţii în mijlocul nopţii.

Să vorbim, să vorbim şi, până se crapă de ziuă, să ne dorim să ne otrăvim; să înghiţim somnifere, în mod solemn. Apoi, când ne trezim, să nu se fi întâmplat nimic… să fie o dimineaţă ca oricare alta…

— Ce aţi putea vorbi în fiecare noapte?

— Sunt atât de multe lucruri de dezbătut dacă te gândeşti că e ultima ta noapte. Vom vorbi câte-n lună şi-n stele. Ce am făcut noi, ce au făcut ceilalţi, ce a experimentat lumea, prin ce a trecut omenirea până acum. Poate vom continua discutând despre lucrurile la care a visat un continent uitat de mii de ani… orice este acceptat. Subiectele sunt nemărginite. Doar în această noapte se sfârşeşte lumea, nu?

Prinţul devenea şi mai interesat, aşa că a continuat cu întrebările.

— Însă, dacă suntem în viaţă şi ziua următoare, despre ce mai vorbim? N-ar mai trebui să rămână subiecte neatinse, nu?

— Nici o problemă. O să reluăm aceleaşi discuţii.

Surprins de răspunsul batjocoritor, Prinţul a amuţit.

Honda stătea deoparte şi se întreba cât de serios vorbeşte Imanishi. Apoi, aducându-şi aminte de povestea ciudată, l-a întrebat:

— Apropo, ce s-a mai întâmplat în „Ţinutul Rodiei“?

— A, povestea aia… a răspuns Imanishi şi i-a aruncat o privire rece. Zilele acestea, faţa lui părea mai răvăşită ca oricând şi, împreună cu cămaşa înflorată şi ţigările americane, lui Honda îi dădea senzaţia că este un translator pentru Forţele de Ocupaţie. „Ţinutul Rodiei“ a dispărut. Nu mai există.

Imanishi se comporta mereu la fel. Replica în sine nu l-a surprins pe Honda. Dar, dacă „Un mileniu de sex“, în trecut denumit „Ţinutul Rodiei“, dispăruse din imaginaţia lui Imanishi,

atunci el era distrus şi în mintea lui Honda; el ura aceste închipuiri. Nu mai exista. Criminalul care măcelărise imaginaţia era Imanishi, iar Honda putea vizualiza cum fusese intoxicat cu sângele abstractului şi determinat să nimicească regatul construit de el, chiar şi noaptea fatală. El crease prin cuvinte şi distrusese tot prin cuvinte. Deşi niciodată nu a avut substanţă reală, se manifestase şi acum era spulberat de un capriciu nemilos. Când a văzut cum limba lui Imanishi, înăsprită de la medicamente, maro-gălbuie, atinge buzele, Honda şi-a închipuit mormane de cadavre şi râuri de sânge.

În comparaţie cu dorinţele acestui personaj bolnăvicios, dorinţele lui erau mai liniştite şi modeste. Totuşi, erau la fel de imposibil de realizat. În momentul în care nu l-a văzut pe Imanishi câtuşi de puţin afectat şi l-a auzit anunţând cu nonşalanţa tipică lui: „«Ţinutul Rodiei» a dispărut“, Honda a fost pătruns în suflet de frivolitatea vorbelor.

Gândurile i-au fost întrerupte de vocea doamnei Tsubakihara, care s-a auzit imediat lângă urechea lui. Faptul că şoptea însemna că nu avea nimic important de spus.

— Vă spun doar dumneavoastră. Ştiţi că Makiko este în Europa acum, nu?

— Da, ştiam.

— Nu, nu asta voiam să zic. De data aceasta nu m-a invitat şi pe mine. Şi-a luat o elevă vulgară şi lipsită de talent. Eu nu am de gând s-o critic. Mie nu mi-a spus. Vă vine să credeţi? Am condus-o până la aeroport, dar am fost atât de copleşită, încât n-am putut scoate o vorbă.

— Oare de ce a procedat aşa? Eraţi nedespărţite!

— Nu e vorba că eram nedespărţite. Ea era zeiţa mea. Am fost abandonată de zeiţa mea. Este o poveste lungă. După război, când familia ei era într-o situaţie disperată, am venit imediat s-o ajut. Tatăl ei, la rândul lui poet, fusese ofiţer. Îi ceream

sfatul în orice privinţă, nu ascundeam nimic de ea. Am ajuns să trăiesc şi să scriu poezie aşa cum mă ghida ea. Trupul şi Sufletul reunite într-o zeiţă – sentimentul acesta mi-a dat tărie, cu toate că eram doar o cochilie după moartea fiului meu în război. Sentimentele mele nu s-au schimbat deloc după ce a devenit atât de celebră, însă singura problemă a fost diferenţa prea mare dintre talentul ei şi al meu. Acum, după ce am fost abandonată, mi-e mai clar ca oricând că ea nu m-a apreciat de la bun început.

— Nu cred că este vorba de aşa ceva, a spus Honda superficial, mijindu-şi ochii din cauza luminii de la piscină.

— Nu, acum am înţeles totul. Trebuie să recunosc. Acum sunt convinsă că ea ştia lucrul acesta de la început. Oare există un lucru mai crud? A înţeles că nu am talent, m-a dus de nas, m-a pus să-i ascult toate ordinele şi m-a folosit aşa cum a avut ea chef; apoi m-a aruncat ca pe un pantof uzat şi a plecat în Europa cu o elevă bogată şi servilă.

— Să lăsăm înzestrarea dumneavoastră deoparte. Makiko este posesoarea unui talent excepţional, care, în esenţă, implică şi cruzime. Nu credeţi?

— Aşa cum o zeiţă este crudă… cum aş mai putea eu, domnule Honda, să trăiesc după ce am fost părăsită de o zeiţă? Ce mă fac fără cea care-mi ştia fiecare idee, fiecare mişcare?

— Ce-ar fi să vă dedicaţi religiei?

— Religiei?! Nu am de gând să cred într-un Dumnezeu invizibil, care nu prezintă nici un risc de trădare. Nu va funcţiona dacă nu voi avea pe cineva care să mă protejeze, să-mi spună ce să fac şi ce să nu fac, să mă ducă de mână în toate acţiunile. Îmi trebuie un Dumnezeu faţă de care să nu ascund nimic, în faţa căruia să fiu purificată şi să nu mă simt deloc ruşinată.

— Veţi fi mereu atât copil, cât şi mamă.

— Da, domnule Honda, aşa este.

Lacrimile deja îi împăienjeniseră ochii doamnei Tsubakihara.

În acel moment, în piscină erau nepoţii Mashiba şi două cupluri noi, iar Prinţul Kaori li s-a alăturat. Jucau volei cu o minge de cauciuc cu dungi verzi şi albe. Sunetul apei, ţipetele, râsetele dădeau o notă atrăgătoare luminii difuze. Apa albastră, vălurită, era biciuită şi picături de apă impulsive se ridicau în aer. Apa atingea liniştită colţurile piscinei, dar se tulburase din cauza spinărilor strălucitoare şi musculoase ale înotătorilor, care făceau crestături în apa scânteietoare. De-ndată acestea se închideau şi se transformau în umflături tremurânde şi, apoi, învăluiau oamenii. Ploaia de stropi se ridica printre ţipetele dintr-o parte a piscinei, generând nenumărate inele calme de lumină pe partea cealaltă, care se dilatau şi se contractau cu minuţiozitate.

Mingea cu dungi verzi şi albe, în secunda în care era în aer, trecea contrastant prin lumină şi umbră. Culoarea apei, nuanţele costumelor de baie, chiar şi oamenii care se jucau acolo nu erau asociaţi cu sentimentele umane profunde. Totuşi, Honda se întreba de ce cantitatea de apă şi activitatea din ea, râsetele şi ţipetele oamenilor, îi inspirau un sentiment tragic.

Poate era din cauza soarelui? Şi-a ridicat privirea către înaltul cerului, aproape distorsionat de albastru şi a strănutat; atunci, doamna Tsubakihara i-a spus pe tonul plângăcios, obişnuit, înăbuşit de batista ce-i acoperea faţa:

— Toată lumea se distrează. Cine şi-ar fi închipuit lucrul acesta în timpul războiului? Mi-aş fi dorit să-i ofer lui Akio măcar o dată o astfel de amintire…

Era trecut de ora două când Keiko şi Ying Chan, conduse de Rie, au apărut pe terasă în costumele de baie. După ce a aşteptat atât de mult, Honda a

simţit prezenţa lui Ying Chan ca făcând parte din rutina petrecerii.

De pe partea cealaltă a piscinei, trupul lui Keiko, în costum de baie cu dungi verticale albe şi negre, era admirabil. Nu s-ar fi zis că are cincizeci de ani. Viaţa europenizată, pe care o dusese din copilărie, i-a format aceste picioare lungi, armonios legate, diferite de ale japonezelor. Alura ei era încântătoare, privită din profil în timp ce vorbea cu Rie, arcurile corpului curgeau cu o maiestate sculpturală şi supremaţia formelor rubensiene era vizibilă în simetria pieptului şi a fundului, proeminente.

Lângă ea, corpul lui Ying Chan oferea un contrast excelent. Purta un costum alb, într-o mână avea o cască de înot albă, din cauciuc, iar cu cealaltă îşi dădea părul pe spate; stătea relaxată, desenând în aer cercuri exterioare cu degetele de la piciorul drept. Vizibilă de la distanţă, contorsionarea piciorului, asemuită cu un fel de asimetrie tropicală, făcea inimile bărbaţilor să bată cu putere. Solide şi, în acelaşi timp, suple, picioarele lungi sprijineau un trunchi dezvoltat şi, într-un fel, confereau un sentiment de nesiguranţă, iar acest aspect o deosebea de Keiko. În plus, albul costumului scotea în evidenţă pielea brun-roşcată. Pieptul acoperit de sutien şi proeminenţa lui melancolică i-au amintit lui Honda de fresca din peştera-templu Ajantā, care înfăţişa o dansatoare pe moarte. De pe partea aceasta a piscinei, când zâmbea, i se vedeau dinţii strălucitori, mai albi decât costumul de baie.

Pe măsură ce se apropiau, Honda s-a ridicat de pe scaun s-o întâmpine pe cea pe care o aşteptase cu atâta nerăbdare.

— Acum e toată lumea, a zis Rie venind în grabă, dar Honda n-a răspuns.

Keiko a salutat-o pe Prinţesă şi i-a făcut cu mâna Prinţului din piscină.

— Sunt terminată după această aventură, a spus ea pe un ton calm, fără să trădeze nici urmă de oboseală. Sunt o şoferiţă prea nepricepută pentru a conduce de la Karuizawa la Tokyo, s-o iau pe Ying Chan şi apoi să vin până aici. Bine c-am ajuns! Oare de ce mă evită celelalte maşini când sunt la volan? Am senzaţia că trec printr-o zonă nelocuită.

— Pentru că sunt impresionaţi de măreţia ta, a replicat Honda, iar Rie a râs nervoasă, cu subînţeles.

Între timp, Ying Chan stătea cu spatele la masă, detaşată de petrecere, şi se juca cu casca albă, fascinată de unduirile apei în lumină. În timp ce se juca cu ea, partea interioară a căştii albe de cauciuc strălucea, din când în când, de parcă ar fi fost unsă cu ulei. Honda era atât de fermecat de trupul ei încât, abia mai târziu, şi-a dat seama că pe degetul ei sclipeşte ceva verde. Era inelul cu smarald cu zeităţile protectoare din aur.

În momentul în care a observat, bucuria lui a fost nemărginită. Era un semn că l-a iertat şi că Ying Chan, cea care purta inelul, devenise din nou vechea Ying Chan. Freamătul pădurii de la Gakushūin în zilele tinereţii lui Honda, cei doi prinţi din Siam şi melancolia din ochii lor, anunţul morţii Prinţesei Chantrapa de la sfârşitul verii în grădina vilei Chung-nar, lunga trecere a timpului, întâlnirea cu Prinţesa-copilă, Lumina Lunii, bălăceala de la Bang Pa In, inelul cu smarald apărut după război în Japonia… întregul trecut al lui Honda era împletit într-un lanţ de aur care aspira către tropice. Tocmai datorită acelui inel, în mintea lui s-a declanşat o suită de laitmotive melancolice, splendide; acestea îi stimulau continuu amintirile complexe.

Honda a auzit bâzâitul albinelor aproape de ureche, a simţit mirosul de grâu prăjit al adierii vântului – veritabila mireasmă a verii. Gazdele nu iubeau în mod special florile, iar grădina nu avea frumuseţea câmpurilor de garoafe şi genţiane

înflorite de pe Fuji. Mirosul vântului s-a amestecat delicat cu parfumul câmpului şi cu praful ridicat de exerciţiile Armatei Americane. Praful acela, uneori, îngălbenea cerul.

Trupul lui Ying Chan respira chiar lângă el. Şi nu numai atât, dar întâmpina vara ca şi cum ar fi fost hipersensibilă la contaminarea ei specială – era infestată de vară din cap până-n picioare. Carnea ei avea strălucirea unui fruct thailandez ciudat, vândut într-o piaţă, la umbra unui arbore de mătase; era un trup maturizat cu timpul şi simboliza o realizare, o promisiune.

Şi-a dat seama că mai văzuse acest trup dezbrăcat acum doisprezece ani, când ea avea şapte ani. Îşi aducea aminte clar acea burtică de copil, puţin umflată, acum aplatizată, pieptul mic şi plat, acum devenit voluminos. Deoarece era preocupată de gălăgia din piscină şi stătea cu spatele spre masă, bretelele de la costumul de baie, legate la ceafă, căzute pe ambele părţi, se îmbinau la şold formând o linie dreaptă, frumoasă a spatelui gol până la adâncitura feselor. Imediat deasupra putea să vadă arcuirea descendentă, care se odihnea un moment în zona coccisului, asemenea bazinului unei cascade mici, secrete. Apoi, fesele acoperite aveau rotunjimea şi desăvârşirea unei luni pline. Răcoarea nopţii părea reţinută în carnea expusă, iar carnea acoperită părea scânteietoare din interior. Umbrela împiedica soarele să ajungă la pielea ei fină. Braţul de la umbră era ca bronzul, însă cel din soare era precum suprafaţa şlefuită a lemnului de gutui chinezesc. Totuşi, pielea care respingea aerul şi apa nu era doar catifelată, ci avea umezeala petalelor unei orhidee de chihlimbar. Structura osoasă, care de la distanţă arăta delicată, de fapt era puternică.

— Ar fi timpul să înotăm şi noi, a zis Keiko.

— Da.

Ying Chan s-a întors energic şi a zâmbit. Aştepta cuvintele acelea.

Apoi a pus casca albă pe masă, a ridicat mâinile pentru a-şi prinde frumosul păr negru. Mişcarea rapidă, oarecum neglijentă, i-a permis lui Honda să vizualizeze partea inferioară a subraţului stâng. Partea de sus a costumului avea linia unui şorţ, iar breteaua de peste sâni ajungea la ceafă, unde cele două capete se legau şi erau prinse în cerc la spate. Linia sutienului era tăiată destul de jos, pentru a evidenţia volumul sânilor, iar în părţi era acoperită doar de capetele bretelelor, care se legau la spate. De aceea, prin partea de jos se vedea mereu şi când ridica mâinile, materialul se subţia şi expunea în deplinătate porţiuni ascunse privirii până atunci. Honda a observat că fermitatea pielii de acolo nu era diferită de alte zone – nici un cusur, nici o imperfecţiune. Chiar şi la soare era liniştită şi nu se întrezărea nici măcar o urmă de aluniţă. Bucuria izvora dinlăuntrul lui.

Ying Chan şi-a îndesat părul în casca de înot şi a urmat-o pe Keiko spre piscină. Când Keiko a realizat că încă avea ţigara în mână şi s-a întors la masă, Ying Chan deja intrase în apă. Asigurându-se că Rie nu este prin preajmă, Honda i-a şoptit lui Keiko la ureche, în timp ce stingea ţigara în scrumieră.

— Ying Chan poartă inelul…

Keiko, fără să spună nimic, i-a făcut cu ochiul, cu subînţeles. Astfel, riduri micuţe, de obicei invizibile, i-au apărut la coada ochiului.

În timp ce Honda se uita fermecat la cele două înotătoare, Rie s-a întors şi s-a aşezat lângă el. Urmărindu-l cum fixa cu privirea săriturile şi plonjoanele de delfin ale lui Ying Chan prin apa cristalină, Rie, cu un zâmbet în colţul gurii, a spus pe un ton aspru:

— Cu aşa un corp, poate da naştere multor copii.

44

În noaptea aceea, Honda nu şi-a mai petrecut timpul citind cărţi obişnuite.

Într-un sertar arareori deschis a găsit un exemplar din *Procedurile Juridice* şi, de plictiseală, a început să citească. Era vorba despre decizia judecătorească din ianuarie 1950, care-l desemna pe Honda drept posesorul averii actuale.

A deschis dosarul mare, prins la cotor cu un fir negru, pe biroul englezesc, acoperit cu marochin.

> „Clauza principală:
> Decizia Ministerului Agriculturii, Comerţului şi Pădurilor numărul 5065 din 15 martie 1902, prin care pădurile proprietate publică sunt nerambursabile, este revocată.

Pârâtul trebuie să-i returneze reclamantului pădurile proprietate publică menţionate în documentul anexat.

> Costurile de judecată vor fi suportate de pârât.“

Iniţial, procesul deschis în 1900 a fost respins în 1902, iar apoi s-a judecat cu perseverenţă timp de o jumătate de secol, fără să fie influenţat de schimbările istorice. Victoria lui Honda a fost pur noroc. Adevăratul miracol consta în faptul că pădurile şi munţii dintr-o regiune a prefecturii Fukushima, la origini fără nici o legătură cu Honda, acum erau parte a averii lui şi susţineau dezintegrarea umană. Pădurile de cedri japonezi, pe unde oamenii nu treceau noaptea, şi boschetele jilave şi-au repetat ciclul natural al vieţii, pentru a-i oferi lui luxul prezentului. Oare ce ar fi gândit un străin, care, la sfârşitul Erei Meiji, trecea prin pădure uluit de nobleţea coroanelor copacilor străpungând cerul, dacă ar fi descoperit că singurul scop al existenţei lor era ca peste cincizeci de ani să susţină sminteala unuia?

Honda a ciulit urechea. Bâzâitul insectelor încă nu era prea puternic. Soţia lui se culcase în camera alăturată. Odată cu lăsarea serii, casa era învăluită de răcoare.

Petrecerea inaugurării piscinei s-a terminat la ora cinci şi, în afară de Keiko şi Ying Chan, ceilalţi oaspeţi ar fi trebuit să se întoarcă la casele lor. Dar Imanishi şi doamna Tsubakihara n-au vrut nici în ruptul capului să plece. De la început veniseră cu intenţia de a rămâne. Din această cauză toate pregătirile pentru cină şi somn s-au dat peste cap. Doamna Tsubakihara nici nu băga de seamă neplăcerile create.

La opt seara, grupul format din Honda, Keiko, Ying Chan, Imanishi şi doamna Tsubakihara a terminat cina. Imediat, bucătarii şi chelnerii au început pregătirile de plecare, iar oaspeţii au ieşit în grădină pentru o gură de aer proaspăt. Imanishi şi doamna Tsubakihara s-au dus în pavilion şi au rămas acolo pentru o vreme.

Planul iniţial al lui Honda era să o culce pe Keiko în camera de oaspeţi din spate şi să o oprească pe cea de lângă biroul lui pentru Ying Chan, dar, în condiţiile actuale, a trebuit să-i dea camera din dos lui Imanishi, iar Keiko să stea cu Ying Chan. Dorinţa lui de a o vedea pe Ying Chan prin orificiul din perete, cum doarme liniştită, fusese spulberată. Cu siguranţă avea să fie mai reţinută fiind cu Keiko în aceeaşi cameră.

Cuvintele şi frazele din documentele judecătoreşti nu-l mişcau deloc.

> „6. Articolul 15 din dispoziţia numărul 4: «În celelalte privinţe, sistemele juridice ale Shogunatului Tokugawa şi ale clanurilor prevăd faptul că, acolo unde este un drept de proprietate, el trebuie recunoscut». Acest lucru înseamnă că, în afară de articolele 1-14 cu specificaţii concrete, în cazul în care un drept de proprietate este recunoscut în mod

general, el se restituie. Recunoaşterea generală semnifică…“

S-a uitat la ceas şi a văzut că deja se făcuse unsprezece şi cinci sau şase minute. Brusc, inima i s-a oprit, de parcă s-ar fi împiedicat ceva în întuneric. L-au luat palpitaţii fierbinţi, nespus de dulci.

Aceste senzaţii îi erau familiare. Seara, când se ascundea în parc, în momentul în care ceea ce aştepta nerăbdător avea să se întâmple, inima lui începea să-i zvâcnească. Simţea cum muşuroaie de furnici roşii îi invadau inima.

Un fel de avalanşă. O avalanşă sumbră de miere care, copleşind lumea cu dulceaţa ei leşinătoare, distrugea pilonii raţiunii – toate emoţiile erau transformate în acele palpitaţii mecanice. Totul se topea. Era de prisos să lupte împotriva lor.

De unde îl ameninţa această avalanşă? Undeva, acolo, exista sălaşul profund al dorinţei carnale şi, când primea ordine din depărtări, indiferent cât de slab era semnalul antenei, emoţiile fremătau. Abandona totul şi trebuia să le dea curs. Ce asemănătoare erau vocea plăcerii şi cea a morţii! Odată convocat de ele, orice muncă îşi pierdea importanţa. Ca pe un vapor bântuit, părăsit de tot echipajul: jurnalul de bord neterminat, resturile de mâncare, pantofii parţial lustruiţi, pieptenii lăsaţi în faţa oglinzii, funiile pe jumătate înnodate – totul era abandonat din necesitatea de a pleca.

Aceste palpitaţii prevesteau ceva. Era evident că nu puteau genera decât indecenţă şi urâţenie, dar aceste palpitaţii aveau bogăţia şi graţia unui curcubeu. Îl străfulgera un gând ce se confunda cu sublimul.

Un gând ce se confunda cu sublimul! Aceasta era mârşăvia. Nimic nu era mai respingător decât faptul că atât puterea care te împinge spre nobleţe sau fapte eroice, cât şi puterea care provoacă cele mai obscene plăceri şi cele mai înfiorătoare vise

izvorăsc din aceeaşi sursă şi sunt însoţite de aceleaşi palpitaţii profetice. Dorinţele infame abia emit nişte umbre vulgare şi, dacă tentaţia sublimului nu a licărit în palpitaţiile iniţiale, omul poate să menţină o mândrie calmă în viaţă. Poate că rădăcina tentaţiei nu porneşte din dorinţa carnală, ci din iluzia unui sublim argintiu – acest vârf vag şi sugestiv, care apare şi dispare printre nori. Era capcana „sublimului“ – ea mai întâi îl atrăgea pe om şi, apoi, îl chinuia cu încordare insuportabilă.

Honda nu mai putea răbda şi s-a ridicat. A pătruns în întunericul camerei alăturate pentru a verifica dacă soţia lui doarme. Era din nou singur în biroul luminat. De-a lungul istoriei, a fost singur în birou şi, la sfârşitul istoriei, tot singur va fi acolo.

A stins lumina. Razele lunii au atribuit contururi vagi mobilei. Biroul dintr-o placă de lemn de ulm japonez strălucea de parcă fusese acoperit cu apă.

S-a apropiat cu urechea de biblioteca de pe peretele care despărţea cele două camere, atent la eventualele sunete. Auzea ceva, dar nu părea că încă sunt în picioare şi discută. Probabil că nu puteau să adoarmă şi mai conversau din pat, dar nu putea distinge nici un cuvânt.

Pentru a ajunge la deschizătura secretă, a scos din bibliotecă zece cărţi europene. Numărul de cărţi şi titlurile erau bine stabilite. Erau volumele legate cu piele poleită cu legi în germană moştenite de la tatăl lui. Simţea fiecare carte cu degetele prin diferenţa de grosime. Şi ordinea în care le scotea era negreşit aceeaşi. Putea să le cântărească în mână. Simţea mirosul prafului depus. Atingerea şi greutatea acestor cărţi solemne şi impresionante, ca şi precizia aranjării lor erau formalităţile indispensabile ale plăcerii. Nu exista o ceremonie mai importantă decât aceea de a desprinde respectuos fiecare piatră a conceptelor şi de a transforma satisfacţia neîmblânzită într-o

formalitate de dependenţă. Cu grijă, fără să facă zgomot, punea fiecare volum pe podea. Cu fiecare carte, bătăile inimii se înteţeau. Cea de-a opta era destul de grea. Când a tras-o, mâna lui amorţise din cauza greutăţii aurii, prăfuite.

Era foarte precaut ca, în momentul în care îşi vâra ochiul în crăpătură, să nu se lovească de ceva cu capul. Şi rafinamentul acestei iscusinţe era esenţial. Cât de importante erau aceste mişcări neînsemnate! Ca într-un ritual, nici un detaliu nu putea fi omis pentru a zări cealaltă lume luminată. Era singurul preot lăsat în întuneric. Respecta cu stricteţe ceremonialul repetat o lungă perioadă de timp în gând (din superstiţia că tot ritualul se compromitea dacă uita un singur element). Şi-a pus ochiul drept în deschizătură.

Numai una dintre veioze era aprinsă şi împodobea camera alăturată cu o lumină vagă, pestriţă. Deoarece Honda fusese şiret şi îl pusese pus pe Matsudo să mute patul de la perete mai spre mijlocul camerei, acum ambele paturi erau în câmpul lui vizual.

În lumina obscură, în patul din faţa ochilor lui se zvârcoleau picioare încolăcite. Un trup alb, plinuţ, şi unul uşor negricios stăteau cu capetele în direcţii opuse, epuizate de plăcerile triviale. Era o poziţie ce apărea când inima, legată de carne, şi mintea, care generează dragoste, încercau să obţină un echilibru prin apropierea de cea mai depărtată părticică de creier, pentru a gusta vinul fermentat de acea iubire. Pletele negre, acoperite de umbre, erau unite intim cu alt păr negru la fel de umbrit. Enervantul păr răvăşit, lipit de obraji, era un semn de dragoste. Pulpele înfierbântate, catifelate, erau lipite de obrajii înfierbântaţi, iar pântecele moi se ondulau luând forma craterelor de pe lună. Nu distingea voci, ci un suspin, nici de plăcere, nici de regret, care se difuza în acele trupuri. Sânii, abandonaţi de parteneră, îşi îndreptau sfârcurile inocente spre lumină şi tremurau; păreau curentate.

Profunzimea nopţii, ascunsă în areola sânilor, distanţa plăcerii, care făcea sânii să vibreze, indicau faptul că fiecare părticică a trupurilor era izolată de singurătatea înnebunitoare. Se străduiau cu disperare să se apropie mai mult, să devină mai intime, să se contopească, dar fără rezultat. Destul de departe, degete cu pedichiură roşie se închideau şi se deschideau, ca şi cum ar fi dansat pe un fier încins, şi totuşi abia călcau lumina obscură.

Ştia că acea cameră era invadată de aer proaspăt de munte, dar simţea că în partea cealaltă a orificiului este o vatră încinsă. O vatră strălucitoare. Regreta că spatele lui Ying Chan, pe care-l analizase cu atâta precizie în ziua aceea la piscină, cu transpiraţia curgând de-a lungul coloanei, era îndreptat spre el. Transpiraţia ieşea de pe făgaş şi picura lângă marginea întunecată a patului. Avea senzaţia că miroase parfumul unui fruct tropical consistent, abia desfăcut.

Keiko s-a întors uşor pentru a veni deasupra, iar Ying Chan şi-a aplecat capul, introducându-l între pulpele strălucitoare ale lui Keiko. Sânii s-au arătat vederii. Braţul drept înconjura mijlocul lui Keiko, în timp ce mâna stângă îi mângâia uşor abdomenul. Se auzeau valuri mici nocturne cum dezmiardă ţărmurile portului.

Atât de frumoasă era sinceritatea lui Ying Chan, văzută pentru prima oară de Honda, încât a uitat să fie surprins de concluzia iubirii sale trădate.

Ochii închişi erau îndreptaţi spre tavan, iar fruntea era pe jumătate îngropată în pulpele tremurânde ale lui Keiko. Părul de mătase al lui Keiko acoperea aproape în întregime nările ei încântătoare, liniştite, care acum nu mai erau reci şi înguste. Buza superioară a lui Ying Chan era arcuită şi umedă, iar mişcarea intensă de sucţiune se transmitea de la bărbia delicată spre obrajii lucioşi în întuneric. Atunci, Honda a văzut un şir de lacrimi, ca ale unui animal, cum coboară din

umbra lungilor gene, spre ochii închişi strâns şi obraji.

În mişcările vălurite totul era îndreptat către un apogeu încă necunoscut. Părea că cele două femei fac eforturi disperate să ajungă la limita supremă, la care nici nu visaseră, nici nu speraseră. Honda avea senzaţia că în camera întunecată plutea o culme necunoscută, în formă de coroană strălucitoare. Probabil că era diadema unei luni pline, thailandeze, suspendată deasupra celor două femei spasmodice – pe care doar Honda putea să şi-o închipuie. Alternativ, cele două trupuri se dilatau, se contractau şi se prăbuşeau, îngropate în suspine şi transpiraţie. Coroana plutea indiferentă într-un loc, la care ar fi ajuns, dacă întindeau puţin degetele.

Când apogeul, limita aurie necunoscută, s-a arătat, scena s-a schimbat complet, iar Honda n-a mai văzut decât două femei în chinuri. Erau dărâmate de nemulţumirea carnală, sprâncenele apropiate erau pline de durere şi picioarele fierbinţi se contorsionau, de parcă ar fi încercat să scape de ce le ardea. Nu aveau aripi. Continuau mişcările inutile de a evada din strânsoare, din durere, dar carnea lor le reţinea cu hotărâre. Doar extazul putea să le elibereze.

Sânii frumoşi, întunecaţi ai lui Ying Chan erau umeziţi de transpiraţie; sânul drept era strivit şi deformat de trupul lui Keiko, iar sânul stâng se sprijinea pe braţul stâng, cu care-i dezmierda pântecul partenerei. Pe mormanul tremurând constant, sfârcul moţăia şi, din cauza transpiraţiei, zona respectivă părea lustruită de ploaie.

Atunci, Ying Chan, probabil geloasă pe libertatea de mişcare a coapsei lui Keiko, a ridicat braţul stâng, a prins-o, parcă pretinzând că este a ei, şi a pus-o peste propria faţă cu precizie. Nu mai avea nevoie să respire. Impozanta coapsă albă i-a acoperit faţa aproape în întregime.

Întregul profil al lui Ying Chan era expus. În partea stângă a sânului stâng, o porţiune ascunsă până atunci, trei aluniţe extrem de mici se distingeau clar, asemenea Pleiadelor de pe cerul întunecat al pielii maronii, care aducea cu îmbujorarea persistentă a asfinţitului.

Honda era şocat. Îşi simţea ochii de parcă ar fi fost străpunşi de săgeţi.

A scos capul din intrând şi era pe cale să părăsească biroul. Atunci a simţit o atingere uşoară pe spate. Retrăgându-şi capul, a văzut-o pe Rie stând în picioare, în cămaşă de noapte, cu o faţă înfricoşător de palidă. Avea o privire neîmblânzită.

— Ce faci? Am bănuit eu preocupările tale.

Honda s-a întors cu fruntea plină de broboane de transpiraţie spre soţia lui. Nu se simţea deloc vinovat. El deja văzuse aluniţele.

— Uită-te! Priveşte aluniţele…

— Spui să mă uit şi eu pe furiş?

— Fă-o! Este exact aşa cum am crezut.

Prinsă între mândrie şi curiozitate, Rie a ezitat pentru câteva momente. Ignorând-o, Honda s-a dus la fereastră şi s-a aşezat pe bancheta fixată în perete. Rie se uita prin crăpătura din perete. Pentru că nu se văzuse pe el exact în aceeaşi poziţie, nu cu mult timp în urmă, lui Honda îi era greu să privească postura înjositoare a soţiei sale. Cu toate acestea, ajunsese să împărtăşească aceeaşi acţiune cu ea.

Privea prin grilajul de fier de la fereastră înspre luna tăinuită de un nor. În spatele norului, tivit în lumină, luna trimitea raze în toate direcţiile şi pâlcuri de nori se târau greoi şi maiestuoşi. Erau puţine stele şi el a văzut doar una strălucind puternic, aproape atingând vârfurile chiparoşilor.

Când Rie a terminat de tras cu ochiul, a aprins lampa în cameră. Chipul ei lumina de bucurie.

Ea a mers la banchetă şi s-a aşezat. Deja fusese vindecată.

— Sunt copleşită… Ştiai despre asta? spuse ea cu o voce caldă, joasă.

— Nu. Tocmai am aflat.

— Dar ai spus că este exact aşa cum ai crezut.

— Nu asta am vrut să spun, Rie. Mă referam la aluniţe. Cu ceva vreme în urmă ai scormonit prin biroul meu din Tokyo şi ai citit jurnalul lui Matsugae, nu-i aşa?

— Cine zici că şi-a băgat nasul în biroul tău?

— Nu contează. Te întreb dacă ai citit jurnalul lui Matsugae.

— Păi, pe mine nu mă interesează jurnalele altor oameni. Nu-mi amintesc…

Când Honda a rugat-o să îi aducă o ţigară din dormitor, ea i-a urmat ascultătoare ordinul. Chiar i-a şi aprins-o, protejând-o cu mâna de vântul care pătrundea prin fereastră.

— Cheia transmigraţiei se află în jurnalul lui Matsugae. Le-ai văzut şi tu, nu-i aşa? Cele trei aluniţe negre de pe partea stângă? Iniţial, aceste aluniţe le-a avut Matsugae.

Rie, distrasă de alte gânduri, nu urmărea deloc vorbele lui Honda. Probabil se gândea că soţul ei căuta scuze. Honda o constrângea, dorindu-şi să-şi amintească amândoi acelaşi lucru.

— Ei bine, ai văzut aluniţele, nu-i aşa?

— Nu pot spune cu certitudine. Dar scena a fost oribilă. Pentru mine, oamenii sunt o necunoscută!

— De aceea spun că Ying Chan este reincarnarea lui Matsugae.

Rie îşi privi soţul cu milă. Era firesc ca o femeie, considerându-se vindecată, să încerce, la rândul său, să ia locul vindecătorului. Această femeie care confirmase atât de sălbatic realitatea era gata să-şi infecteze soţul cu rigurozitatea care-i arsese pielea ca apa sărată. Deşi cândva ea îşi dorise să transforme realitatea, hotărâse cu înţelepciune să creadă în ea; învăţase că, fără schimbarea de sine, lumea ar putea fi transformată doar prin observaţie. Din acel moment, Rie nu a

mai fost Rie cea de odinioară. Privea cu dispreţ lumea soţului ei, fără a realiza că, de fapt, devenise complicea lui, odată ce a tras cu ochiul.

— Ce e cu această reincarnare? Cât de ridicol! Nu am citit nici un jurnal. În orice caz, m-am liniştit. Probabil că şi ţie ţi s-au deschis ochii, dar eu… eu am suferit pentru ceva ce nu exista. M-am luptat cu o iluzie. Acum că realizez, deodată, mă simt obosită… Dar totul s-a dovedit a fi bine. Nu mai am de ce să mă tem.

Cei doi stăteau la fiecare capăt al banchetei, cu o scrumieră între ei. Honda, grijuliu ca nu cumva să i se facă frig lui Rie, a închis fereastra. Fumul de ţigară plutea leneş în lumină. Erau tăcuţi, dar nu era aceeaşi linişte cu cea din dimineaţa respectivă.

Inimile lor erau legate de grozăvia celor văzute, iar Honda a simţit, pentru o clipă, cât de bine ar fi fost dacă ar fi putut fi asemenea multor altor cupluri din lume, dacă şi-ar fi putut urma sinceritatea morală, impecabilă, precum şorţurile alb-imaculate. I-ar fi plăcut să stea la masă de trei ori pe zi şi să mănânce cu mândrie pe săturate şi să-şi asume dreptul de a dispreţui alte lucruri din lume. Dar, în realitate, fuseseră transformaţi într-un cuplu de voyeuri.

Cu toate acestea, fiecare văzuse un lucru diferit. Honda descoperise realitatea, iar Rie îşi descoperise propriile iluzii. Procesul prin care au ajuns la acest punct comun fusese acelaşi pentru amândoi: erau cuprinşi de oboseală, iar munca lor fusese zadarnică. Nu le rămăsese decât consolarea reciprocă.

După ceva vreme Rie a căscat atât de tare, încât i s-a putut zări cerul gurii. Şi-a netezit pe spate părul despletit.

— Nu crezi că ar trebui să luăm în calcul adoptarea unui copil? a spus ea, pe un ton mai adecvat.

De când văzuse scena cu cele două, moartea zburase din inima lui Honda. Acum exista un

motiv să creadă că el ar putea fi nemuritor.

— Nu, spuse el hotărât, îndepărtând o bucată de tutun de pe buză, e mai bine să trăim doar noi doi. Prefer să nu am nici un fel de moştenitor.

Honda şi Rie fură treziţi de o bătaie violentă în uşă. Instantaneu au simţit mirosul de fum.

— Incendiu! Incendiu! striga o voce de femeie.

Atunci soţii s-au luat de mână şi au ieşit pe uşă. Coridorul primului etaj era deja învăluit în fum. Nici urmă de persoana care îi anunţase. Şi-au acoperit gurile cu mânecile. Alergau pe scări. Simţeau că se sufocă. Lui Honda i-a străfulgerat în minte piscina cu apă. Ar fi fost salvaţi dacă ar fi ajuns la ea fără întârziere.

Au ieşit pe terasă. Pe partea cealaltă a piscinei a văzut-o pe Keiko ţinând-o în braţe pe Ying Chan şi plângând. Era evident că incendiul deja mistuise casa. Deşi luminile nu erau aprinse, reflexiile celor două femei se oglindeau clar pe suprafaţa apei. Honda era uimit că atât Keiko, cât şi Ying Chan aveau părul răvăşit, însă purtau halatele de casă pe care şi le aduseseră. Honda avea doar pijamaua şi Rie doar cămaşa de noapte.

— M-am trezit tuşind din cauza fumului. Cred că venea din camera domnului Imanishi, a spus Keiko.

— Cine a bătut la uşa noastră?

— Eu am bătut. Am ciocănit şi la uşa domnului Imanishi, dar el nu a venit jos. Ce ar trebui să facem?

— Matsudo! Matsudo! a strigat Honda, iar şoferul a venit de-a lungul marginii piscinei.

— Domnul Imanishi şi doamna Tsubakihara sunt acolo. Ai putea să te duci să îi ajuţi?

Se uitau în sus şi vedeau cum ţâşnesc flăcări, amestecate cu fum alb, dens de la ferestrele primului etaj, camera lui Imanishi şi cea a lui Keiko.

— Asta e imposibil, domnule Honda, a răspuns şoferul, după ce a analizat serios situaţia. Este prea târziu. De ce nu au ieşit afară?

— Cu siguranţă au luat prea multe somnifere, a afirmat Keiko.

Ying Chan şi-a îngropat faţa în pieptul lui Keiko şi a început să plângă.

Acoperişul ceda din cauza focului. Flăcările, acompaniate de scântei, dansau în înaltul cerului.

— Cum să facem cu apa? a spus Honda neajutorat.

Privea apa din piscină, atât de înroşită de la reflexiile flăcărilor şi ale scânteilor, încât, celui care dorea s-o atingă, îi dădea senzaţia că arde.

— Cred că este prea târziu pentru a stinge focul, dar poate ar trebui să adunăm obiectele valoroase din camera de zi. Să aduc o găleată? l-a întrebat Matsudo pe stăpânul casei, fără să facă nici o mişcare.

Honda deja se gândea la altceva.

— Dar Staţia de Pompieri? Mă întreb oare cât este ceasul acum.

Nimeni nu avea ceas. Fuseseră luaţi prin surprindere şi lăsaseră ceasurile de mână în cameră.

— Este patru şi trei minute. Soarele va răsări în curând, a răspuns Matsudo.

— Cât de prevăzător din partea dumitale să te gândeşti să îţi iei ceasul, a spus caustic Honda, recâştigându-şi încrederea şi descoperind că era capabil de sarcasm, chiar şi în astfel de situaţii.

— Este un obicei vechi. Întotdeauna dorm cu ceasul la mână, a răspuns Matsudo.

Şoferul purta pantalonii de oraş.

Rie, ameţită, s-a aşezat pe un scaun de lângă umbrela de plajă.

Honda a văzut-o pe Ying Chan când şi-a depărtat faţa de pieptul lui Keiko şi a început să caute în grabă prin buzunarul de la pieptul capotului. A scos o fotografie. Luciul fotografiei

era intensificat de flăcări. Aruncând o privire fugară, a observat că era nudul lui Keiko, sprijinit de un scaun.

— Mă bucur că nu a ars, a spus Ying Chan zâmbind. Uitându-se la Keiko, dinţii săi albi scânteiau în lumina flăcărilor.

Memoria îi funcţiona printr-o dezordine de gânduri şi Honda şi-a reamintit scena de dinainte de a da buzna în dormitorul ei Katsumi. Aceasta era aceeaşi fotografie preţioasă pe care Ying Chan o privise atunci.

— Cât de stupid, spuse Keiko, punându-şi tandru braţul în jurul umerilor ei. Ce-ai făcut cu inelul?

— Inelul! Oh, l-am lăsat în cameră, a auzit-o Honda spunând clar.

Era cuprins de teama că la ferestrele de la primul etaj ar putea apărea siluetele cuprinse de flăcări ale celor doi prieteni, ţipând îngroziţi. Mai mult ca sigur îşi dădeau duhul acolo. Probabil că erau deja morţi. Acest lucru putea fi foarte bine, motivul pentru care focul dădea impresia de linişte, în ciuda scrâşnetului şi a vuietului.

Maşina de pompieri încă nu ajunsese. Honda s-a gândit să folosească telefonul din casa lui Keiko, încă în renovare, şi l-a trimis pe Matsudo să dea o fugă până acolo şi să sune la Staţia de Pompieri din Nimaibashi.

Focul cuprinsese etajul superior în întregime, iar parterul era înecat în fum. Deoarece vântul bătea dinspre Fuji spre nord-vest, fumul nu venea spre piscină, iar răcoarea zorilor le dădea fiori.

Focul se schimba necontenit. Se amesteca cu sunetele asemănătoare unor paşi imenşi mărşăluind prin flăcări şi zgomotul exploziilor diverselor obiecte. Honda asocia fiecare zgomot cu un obiect în flăcări. „Arde o carte. Arde un birou.“ Îşi imagina cum se roteau paginile şi înfloreau asemenea trandafirilor.

Volumul focului creştea proporţional cu fumul. Căldura putea fi simţită chiar şi de partea aceasta a piscinei, iar aerul fierbinte ridica tăciuni şi scântei. În puţinul timp înainte de a deveni cenuşă, tăciunii erau aurii, amintind de bătăile de aripi aurii ale puilor părăsindu-şi cuibul. Era ca şi cum lucrurile dispăreau. Într-o parte a cerului radiind de flăcările plutitoare, se defineau acum contururile pâlcurilor de nori ascunse în lumina difuză a răsăritului.

Din casă s-a ridicat un sunet prelung, probabil din cauza căderii bârnelor de la primul etaj. Apoi o secţiune a peretelui exterior a fost distrusă de flăcări, iar o ramă de fereastră înghiţită de foc a căzut în piscină. Flăcările elegante şi decorative au imprimat obiectului negru, în cădere, iluzia trecătoare că ar fi o fereastră a Templului de Marmură din Siam. Un sfârâit a împuns aerul în momentul în care rama plonja în apă. S-au îndepărtat în grabă de piscină.

Casa, care-şi pierdea treptat pereţii exteriori, semăna cu o colivie gigantică în flăcări. Zdrenţe fine de foc străpungeau şi fluturau prin toate deschizăturile. Casa respira. Părea că în mijlocul flăcărilor era sursa respiraţiei viguroase şi profunde a unei vieţi. Din când în când, unele obiecte de mobilă familiare, vii în trecut, pluteau ca nişte umbre în vâltoarea focului, se prăbuşeau într-o secundă, acoperite de strălucire şi se transformau în flăcări, dansând bucuroase. Ca limba unui şarpe, focul se ridica cu repeziciune în afară, pentru a dispărea din nou în fum, apoi feţele inflamate ale focului apăreau din fumul dens, negricios. Totul se întâmpla cu o rapiditate incredibilă; focul dădea mâna cu focul, fumul acoperea fumul, împreună încercând să ajungă la momentul culminant. Casa, care ardea de jos în sus, arunca flăcări până în adâncul piscinei, iar cerul albastru se vedea printre vârfurile limbilor de foc.

Vântul şi-a schimbat direcţia şi a adus fumul spre ei, silindu-i să se depărteze şi mai mult de piscină. Deşi nu detectaseră mirosul şi nimeni nu spunea nimic, erau siguri că fumul era amestecat cu mirosul de carne umană arsă, aşa că şi-au acoperit nările cu mâna.

Rie a sugerat că ar fi mai bine să se ducă în pavilion, mai ales că se lăsa roua. Cele trei femei, cu spatele spre foc, s-au îndreptat spre pavilion, prin iarba tunsă cu o zi în urmă. Doar Honda a rămas pe loc.

Gândul că mai văzuse undeva această imagine nu-i dădea pace.

Flăcări reflectate în apă, cadavre în flăcări… în Benares! Cum se poate să nu fi visat la recrearea absolutului surprins pe tărâmul sfânt?

Casa a devenit un morman de surcele, iar viaţa, foc. Toată trivialitatea s-a întors în cenuşă. În afară de lucrurile esenţiale, totul şi-a pierdut importanţa şi faţa ascunsă, gigantică şi-a ridicat pe neaşteptate capul printre flăcări. Şi râsetele, şi ţipetele, şi plânsetele erau înăbuşite în flăcări şi în trosnetul lemnului, ferestrele deformate, pocnetul încheieturilor – sunetul însuşi era învăluit în linişte. Ţigle arse se desprindeau şi cădeau, treptat legăturile erau eliberate şi casa se transformase într-o goliciune strălucitoare, necunoscută vreodată. Partea crem a colţului peretelui exterior de la parter, încă nearsă, s-a încreţit şi, într-o secundă, a devenit maro. În acelaşi timp, flăcările au explodat violent prin fumul subţire. Rapiditatea cursivă a transformării casei în flăcări şi modul în care focul căuta căi de evadare erau incredibil de ingenioase.

Honda a îndepărtat cu mâna scânteile de pe umeri şi de pe mâneci. Suprafaţa apei din piscină era acoperită de bucăţi de lemn şi cenuşă; pluteau precum mătasea-broaştei. Totuşi, strălucirea focului penetra totul şi flăcările purificatoare ale *ghat*-ului Mani Karnika erau reflectate, ca în

oglindă, în această arie limitată, mică, în această sacră piscină construită special pentru Ying Chan. Cu ce diferea această imagine de rugurile funerare reflectate în Gange? Şi aici erau foc, bucăţi de lemn şi corpuri umane, care ardeau greu, se răsuceau şi tresăltau în flăcări. Nu mai simţeau durerea. Carnea abia reproducea formele suferinţei, rezistând distrugerii – aşa erau cele două cadavre. Era acelaşi foc precis, clar din lumina asfinţitului de pe *ghat*-ul plutitor. Totul era redus cu repeziciune la cele patru elemente esenţiale. Fumul se ridica spre înaltul cerului.

Singurul lucru lipsă era vaca sacră, care atunci se întorsese către Honda şi îl privise fix de pe partea cealaltă a flăcărilor.

Când a ajuns maşina de pompieri, focul deja se potolise. Cu toate acestea, pompierii, cu devotament, au pus furtunul cu apă. Au încercat să mai salveze ceva, dar cele două trupuri erau complet arse. Un poliţist a venit la faţa locului şi Honda a fost rugat să verifice locul nenorocirii. Cum scările se dărâmaseră, nu putea să ajungă la primul etaj şi a renunţat. Poliţistul, aflând obiceiul lui Imanishi şi al doamnei Tsubakihara de a fuma în pat, a spus că probabil asta fusese cauza incendiului. Dacă ar fi luat pastile de somn pe la ora trei, atunci efectul maxim al pastilelor ar fi coincis cu izbucnirea incendiului, provocat de o ţigară scăpată printre degete pe plapumă. Povestea se potrivea cu spusele lui Imanishi din seara trecută. Honda nu accepta ideea sinuciderii. Când poliţistul a pronunţat cuvântul „dublă sinucidere“, Rie a izbucnit într-un râs isteric.

După ce atmosfera s-a mai liniştit puţin, Honda a trebuit să se prezinte la secţie pentru a da declaraţii. Îşi închipuia că va fi prins toată ziua. Ar fi trebuit să-l trimită pe Matsudo la cumpărături pentru micul dejun, dar mai erau câteva ore până la deschiderea magazinelor.

Deoarece nu aveau unde să se ducă, s-au strâns cu toţii în pavilion. În japoneza ei şovăitoare, Ying Chan a vorbit despre un şarpe care a apărut din iarbă, când ea fugea de foc. Se târa cu o viteză uluitoare, iar focul îndepărtat sclipea pe solzii lui maronii, uleioşi. Ascultând acestea, mai ales femeile, simţeau mai pătrunzător aerul răcoros.

Atunci, Fuji, cu nuanţa ţiglelor roşii în asfinţit, având o urmă de zăpadă aproape de vârf, a apărut în faţa lor. Chiar şi în această situaţie, Honda, din reflex, şi-a rotit privirea dinspre muntele roşu spre cerul dimineţii, din imediata apropiere a muntelui Fuji. Vedea clar forma distinctivă a muntelui Fuji în plină iarnă.

45

În 1967, Honda a fost invitat la un dineu la Ambasada Americii din Tokyo. Acolo l-a întâlnit pe directorul Centrului Cultural American din Bangkok. Soţia lui thailandeză avea puţin peste treizeci de ani şi toată lumea spunea că este prinţesă. Honda era convins că era vorba de Ying Chan.

Ying Chan se întorsese în Thailanda la scurt timp după incendiul din 1952 de la Gotemba şi, de atunci, nu mai primise nici o veste de la ea. Honda a bănuit că ea s-a întors la Tokyo după cincisprezece ani, după ce devenise soţia unui american. Nu era imposibil şi ar fi fost ceva tipic lui Ying Chan să pretindă că nu-l cunoaşte chiar şi atunci când li s-au făcut prezentările.

S-a uitat la ea de mai multe ori în timpul cinei, dar se încăpăţâna să nu vorbească în japoneză. Engleza ei nu diferea deloc de cea a unui vorbitor nativ. Honda era atât de captivat, încât i-a dat răspunsuri total nepotrivite, în mai multe rânduri doamnei de lângă el.

După masă s-a servit lichior digestiv într-o altă încăpere. Honda s-a apropiat de doamna îmbrăcată

într-o rochie de mătase thailandeză, cu nuanţe rozalii. În sfârşit, avea ocazia să discute doar cu ea.

Honda a întrebat-o dacă o cunoştea pe Ying Chan.

— Da. Era sora mea geamănă. Dar a murit… a spus ea veselă în engleză.

Honda i-a cerut detalii despre condiţiile în care a murit şi când.

Doamna a spus că, după ce s-a întors de la studii din Japonia, tatăl lui Ying Chan, observând că nu a câştigat prea mult din acea experienţă, a vrut s-o trimită la o universitate în America. Însă Ying Chan a refuzat, preferând să stea liniştită în reşedinţa din Bangkok, înconjurată de flori. A murit subit în primăvara în care a împlinit douăzeci de ani.

Una dintre doamnele de curte a declarat că Ying Chan era singură în grădină şi stătea sub arborele de foc, cu florile lui purpuriu-fumurii. Deşi ştia că era singură, femeia a auzit râsul lui Ying Chan din acea direcţie. I s-a părut ciudat s-o audă pe Prinţesă râzând de una singură. Vocea cristalină, inocentă se răsfrângea sub însoritul cer azuriu. Râsul a încetat şi, într-o fracţiune de secundă, s-a transformat într-un strigăt ascuţit. Doamna de curte a alergat la Ying Chan. Era întinsă pe jos. O cobră o muşcase de pulpă.

A durat o oră până la sosirea medicului. În acest timp, muşchii s-au relaxat şi au apărut probleme ale funcţiilor motorii. Se plângea că-i este somn şi că vede dublu. Se instalase şi paralizia cerebrală. Începuse să saliveze. Respira greu, iar pulsul neregulat se accelerase. Până să ajungă doctorul, Ying Chan a avut ultimele convulsii şi a murit.

Table of Contents

TEMPLUL ZORILOR
I
II

Table of Contents

TEMPLUL ZORILOR 2
I 3
II 145